Π
65

ΕΥΡΩΠΗ

Ἀθῆναι, 28 Ὀκτωβρίου 1937
Ἔτος Α΄, ἀριθ. φύλλου 10

2
ΔΡΑΧΜΑΙ

Περιεχόμενα :

τοῦ κ. Τίμου Μωραϊτίνη
Ἄμυνα

□□□

τοῦ κ. Κώστα Φαλτάϊτς
Ἡ Σκυλίτσα

□□□

τοῦ κ. Ν. Λαπαθιώτη
Ἐπιγράμματα

□□□

τοῦ κ. Σάββα Παπαδοπούλου
Ὁμὰρ Χαγιὰμ

□□□

Ἀντρὲ Μπλὸκ
Ματωμένη νύχτα γάμων στὴν Κύπρο

□□□

τοῦ κ. Σπυρ. Παναγιωτοπούλου
Τὸ Στοίχημα

□□□

Ρολλὰν Ντορζελὲς
Κορίτσια τῆς Μοναξιᾶς

□□□

τοῦ κ. Στεφ. Δάφνη
Κρυμμένος Θησαυρὸς

□□□

τοῦ κ. Βασίλη Ἠλιάδη
Μιὰ σκληρὴ καρδιὰ

□□□

Κ. Κερνὲζ
Τὰ ἄστρα καὶ ὁ Ἔρωτας

□□□

τοῦ κ. Γ. Μπουκουβάλα
Κυνηγῶντας τὸν ἔρωτα

□□□

τοῦ κ. Χρήστου Λεβάντα
Δέκα Κορίτσια σ' ἕνα στενὸ δρόμο

□□□

τοῦ κ. Ν. Τερζῆ
Ὁ Σπαγγοραμμένος

□□□

τῶν κ. κ. Μαν. Κανελλῆ—Σισύφου, Φέλιξ Κάρ, Μιν. Ἀνδρουλιδάκη
Μυθιστορήματα

□□□

Διηγήματα
Κινηματογραφικὰ ἀνέκδοτα.
Ἡ Μόδα
Παιγνίδια
(Σκίτσα τοῦ κ. Μ. ΚΕΤΣΗ)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΜΙΝΩΣ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ

Ἀπὸ σήμερον στὴν «ΕΥΡΩΠΗ» δύο νέα ἀναγνώσματα:

ΠΥΡ - Ἕνας ναυτικὸς κολοσσὸς

ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ - τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ ἐξερευνητοῦ Χὰνς Ρότσιλντ

Παρακολουθήσατέ τα ὅλοι

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ I. Τζόγια
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36197

ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΣΚΥΛΙΤΣΑ

ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

Περνᾶ κανεὶς ἀπὸ τὸ δρόμο καμμιὰ φορὰ καὶ βλέπει ἐμπρός του στιβαγμένα ἔπιπλα. Εἶνε ριγμένα μὲ τρομερὴ ἀκαταστασία. Καταλαβαίνεις ὅτι πρόκειται γιὰ ἔξωσι.

Συνήθως καὶ τὰ πράγματα τῆς ἐξώσεως εἶνε ἐλεεινὰ καὶ κακομοίρικα... Κουρέλια ποὺ προκαλοῦν καὶ τὴν λύπη καὶ τὴν φρίκη καὶ ἕνα αἴσθημα συχαμοῦ. Τότε, μαζὶ μὲ τὴν λύπη, σᾶς πιάνει καὶ θυμός. Δὲν τὰ ἔχεις τόσο μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔκαμε τὴν ἔξωσι, ὅσο μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τοῦ κάνουν τὴν ἔξωσι. Ἐλεεινολογεῖς τὴν ζωή.

Ἐμένα ὅμως μοῦ ἔτυχε νὰ ἰδῶ μιὰν ἔξωσι ποὺ μοῦ ἔκαμε ἀλλοιώτικη ἐντύπωσι ὄχι γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους. Μαζὶ μὲ τὰ πράγματα ἤτανε καὶ μιὰ σκυλίτσα καὶ ἐγαύγιζε. Ἐγαύγιζε μὲ λύσσα, μὲ πεῖσμα, μὲ ἀπελπισία, τὸν κάθε διαβάτη. Εἶχε ἀνεβῆ πάνω σὲ ἕνα παλησέντουκο, καὶ ὄχι μόνο γαύγιζε, μὰ καὶ ἔκανε νὰ χυμήξῃ ἔστω καὶ ἂν περνοῦσε κανένας ἀπὸ μακρυά.

— Τί εἶνε τὰ ζῶα! εἶπεν ὁ φίλος μου ποὺ πηγαίναμε μαζί. Αἰσθάνεται πώς κάτι τὸ βίαιο ἔχει γίνει, κάτι τὸ ἀσυνήθιστο. Καὶ γαυγίζει ἀσυνήθιστα.

— Δὲν ἔχει ἰδῆ μετακόμισι; ρώτησα.

— Ἡ μετακόμισι γίνεται μὲ τάξι, μὲ κάποια τάξι. Ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ ἔξωσι ὅμως εἶνε ἄλλο πρᾶγμα. Ἔρχονται ξένοι ἄνθρωποι, χωροφύλακες, καὶ ρίχνουν τὰ πράγματα στὸ πεζοδρόμιο, ὅπως τύχῃ. Τὰ σκυλιὰ τὸ καταλαβαίνουν. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ αὐτὸ τὸ ἄγριο γαύγισμα τῆς σκυλίτσας.

Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ φίλος μου.

Μὰ κάποιος μικρὸς ποὺ εἶχε πλησιάσει, ἐφώναξε:

— Ἔχει καὶ σκυλάκια. Δυὸ κουταβάκια.

Πλησιάσαμε πιὸ κοντά. Εἴδαμε μέσα σὲ κάτι τσουβάλια τὰ δυὸ σκυλάκια. Παχουλὰ σὰν τόπια ἢ σὰν γουρουνάκια. Σφαῖρες ποὺ ἐκινοῦντο. Αὐτὰ δὲν εἶχαν συνείδησι τῆς ἐξαιρετικῆς καταστάσεως. Τὰ μάτια τους ἀκόμη δὲν τὰ εἶχαν ἀνοίξει.

Ἐμαζεύθησαν σιγὰ-σιγὰ πολλοὶ καὶ ἐκύτταζαν. Τὸ γαύγισμα τῆς σκυλίτσας, ἀπὸ λυσσασμένο, εἶχε γεμίσει ἀπὸ ἀπελπισία.

Τέτοιο γαύγισμα δὲν εἶχα ἄλλοτε ἀκούσει. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τοὺς εἶχε γίνει ἡ ἔξωσι, εἶχαν ἐξαφανισθῆ. Δὲν ἐφαίνετο κανεὶς ἀπὸ τὸν σωρὸ τοῦ κόσμου νὰ ἀνήκῃ στὴν ἐξωσθεῖσαν οἰκογένεια. Τὰ πράγματά των τὰ εἶχαν παρατήσει στὴ φύλαξι τῆς σκυλίτσας καὶ στὸ Θεό. Μὰ οἱ περίεργοι δὲν ἔδειχναν καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ πράγματα καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἔνοιαζε μόνον ἡ τύχη τῆς σκυλίτσας καὶ τῶν παιδιῶν της.

Ἐμείναμεν ἔτσι καρφωμένοι ἀρκετὴ ὥρα. Ὕστερα ἐφύγαμε. Μὰ ἡ συζήτησις ἤτανε γιὰ τὴν σκυλίτσα καὶ γιὰ τὰ παιδιά της. Τόσο τοῦ φίλου μου καὶ ἐμένα μᾶς ἔκανε ἐντύπωσι αὐτὸ τὸ θέαμα.

Προχθὲς ξανασυναντηθήκαμε μὲ τὸν φίλο μου. Εἶχαν περάσει κάμποσες ἡμέρες ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ πρωϊνό.

Ἡ πρώτη κουβέντα του ἦταν αὐτή:

— Ἔμαθες τί νἄγινε τάχα ἐκείνη ἡ σκυλίτσα;

Ἐγὼ ντράπηκα καὶ στενοχωρήθηκα ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ τοῦ δώσω μιὰν ἀπάντησι. Εἶπα μέσα μου, πὼς ἔπρεπε νὰ εἶχα ξαναπεράσει ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ δρόμο.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σκηνοθέτης

Ὁ μεγαλύτερος σκηνοθέτης, ποὺ σὲ κανένα κινηματογραφικὸ στούντιο δὲν βρίσκεται, εἶνε ὁ ἥλιος. Αὐτὲς τὶς μέρες, ποὺ φυσάει ὁ βορηᾶς καὶ κυνηγᾶ τὰ σύννεφα στὸν οὐρανό, σὰν ἐπιδέξιος ζωοκλέπτης τὰ κοπάδια, ὁ ἥλιος παίζει τὸν ρόλο του, μὲ μεγάλη τέχνη. Κάθομαι καὶ τὸν θαυμάζω τὸν σκηνοθέτη αὐτόν, ἀπὸ τὸ παράθυρό μου, ὅπως βλέπει στὸν ἀνοιχτὸ ὁρίζοντα.

Τώρα φωτίζει τὸ ἀντικρυνὸ σπιτάκι μὲ τὸ πλούσιο φῶς του, τὴν κατσίκα, ποὺ εἶνε δεμένη στὴ μέση τοῦ ἀγροῦ, τὶς ἐληές, ποὺ φουντώνουν στὸ ὕψωμα, κι' ἔχει ρίξει γύρω των, τὴ σκοτεινιά. Τὸ ταμπλὼ εἶνε ὑπέροχο. Τόσο ὑπέροχο, ποὺ κανένας σκηνοθέτης δὲν τὸ ἐπιτυγχάνει ἂν ἔχῃ χιλίους προβολεῖς στὴν διάθεσί του. Κι' ὅμως ὁ ἥλιος τὸ πετυχαίνει θαυμάσια.

Γιὰ κυττάχτε. Σὲ μιὰ στιγμὴ τραβάει τὸ ἐκτυφλωτικὸ φῶς του ἀπὸ τὸ σπιτάκι, ὕστερα ἀπὸ τὴν κατσίκα ποὺ βοσκάει στὴ μέση τοῦ ἀγροῦ, κατόπιν ἀπὸ τὶς μουντὲς ἐληές, τόσο γρήγορα καὶ τόσο διαδοχικά, σὰν νὰ ἔχῃ μελετηθῆ ὅλη αὐτὴ ἡ σκηνοθεσία πολλὲς φορές, σὰν νὰ ἔχουν γίνει πρόβες ἐπανειλημμένες.

Φς! Καὶ τραβιέται τὸ φῶς, καὶ τὸ τοπίο, ποὺ λίγο πρὶν φωτιζόντανε τόσο λαμπρά, τώρα καλύπτεται ἀπὸ ἡμίφως, ἐνῷ δεξιὰ ρίχνει τώρα τὸ φῶς τοῦ μεγάλου προβολέως του καὶ δίνει μιὰ λαμπερὴ ὄψι στὸ ἀντικρυνὸ ποτάμι, ποὺ μοιάζει ἔτσι φωτιζόμενο, σὰν πελώριο φεῖδι, ποὺ σέρνεται πρὸς τὰ κάτω καὶ χάνεται στὰ μακρυνὰ βουνά.

Καὶ ὁ ἥλιος, μὲ βοηθοὺς του τὸν βορρηᾶ καὶ τὰ σύννεφα, παίζει τὸν ρόλο του θαυμάσια, τόσο θαυμάσια, ποὺ μένω ὧρες καὶ τὸν κυττάζω καὶ τὸν καμαρώνω καὶ λησμονῶ τὶς ὧρες τὶς ἀνυπόφορες τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ μᾶς πυρπόλησε ὁ ἀθεόφοβος, μᾶς τσουρούφλισε μὲ τὸν ἀφειδώλευτο χείμαρρο τῶν πορφυρῶν ἀκτίνων του.

Ο ΠΑΛΗΟΣ

ΝΕΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

Ἴσως....

Ἡ τρικυμία τῆς ζωῆς μου ἀσάλευτη
ποθῶ νὰ μείνῃ...
κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο προτιμώτερη ἡ βροχὴ
σὲ κάποιαν ἄκρη ποὺ ἕνα ρόδο φθίνει...

Κι' ἀντὶ γι' ἀγάπη μῖσος μόνο δόσ' μου,
σοῦ τὸ ζητῶ·
μὲ δυναμώνει πιὸ πολὺ κι' ἂς εἶνε μῖσος
δὲν εἶνε κάτι π' ἀλογάριαστα πετῶ.

Καὶ σὰν μοῦ ρίξῃς ἀσυγκράτητα μὲ θάρρος,
σκληρὸ τὸ μῖσος
τότε θὰ πῶ πῶς εἶσαι πάλι δυνατὸς
κι' ἐνῷ φεύγω ξανά, νὰ μείνω ἴσως...

ΦΑΙΔ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΗ

ΕΝΑ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΜΥΝΑ

ΤΟΥ κ. ΤΙΜΟΥ ΜΩΡΑΪΤΙΝΗ

Ἕνας κάτοικος μιᾶς μακρυνῆς συνοικίας διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς νυκτερινοὺς κανταδόρους, οἱ ὁποῖοι, φαίνεται ἀφθονοῦν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐσκέφθη νὰ βάλῃ τὸν σκύλον του νὰ γαυγίζῃ τὴν ὥραν τῆς ὑπαιθρίου συναυλίας. Ἐκ τούτου ἐδημιουργήθη θορυβῶδες ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ εἶχεν αἱματηρὰν λύσιν. Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ κατέφυγε εἰς τὸ πρωτότυπον αὐτὸ μέσον, διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ μίαν καθεβραδυνὴν ἐνόχλησιν, δὲν εἶνε κανεὶς ἀφιλόμουσος, οὔτε θέλει νὰ ἐξευτελίσῃ τὴν μουσικήν. Ἤθελε ἁπλῶς νὰ κοιμηθῇ. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ ὕπνος εἶνε κάτι σοβαρώτερον καὶ χρησιμώτερον ὄχι μόνο ἀπὸ τὸ πρίμο—σεγκόντο ποὺ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ὡραίαν τῆς συνοικίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς συμφωνίας τοῦ Μπετόβεν.

Ἐὰν καταργηθῇ ὁ ὕπνος χάριν τῆς μουσικῆς, δὲν θὰ μείνῃ κανείς, φαντάζομαι, ἐν τῇ ζωῇ, οὔτε οἱ συνθέται. Ἄρα, προτιμότερον νὰ καταργηθῇ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ τὰς ὥρας τοῦ ὕπνου.

Ἐξαίρεσις ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ μόνον διὰ τὴν μουσικὴν ποὺ φέρνει τὸν ὕπνον... Καὶ δὲν εἶνε ὀλίγαι αἱ εὐεργετικαὶ αὐταὶ μελῳδίαι, ποὺ βυθίζουν εἰς ὕπνον βαθύτατον τοὺς ἀκροατάς. Ἀτυχῶς, τὸ ἁρμονικὸν γκάρισμα μερικῶν κανταδόρων τῶν μακρυνῶν συνοικιῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουν ἀκόμη εἰς τὴν παράδοσιν τῆς καντάδας, μολονότι πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπον οἱ λόγοι ποὺ τὴν προκαλοῦσαν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἔργων τῆς τεχνοτροπίας αὐτῆς. Τὰ ξεφωνητὰ ἀντὶ νὰ προκαλοῦν τὸν ὕπνον, τὸν ἀφαιροῦν. Διὰ τοῦτο ὁ καταπυραννηθεὶς ἄνθρωπος ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ σκύλου του καὶ δι' αὐτοῦ νὰ τρέψῃ εἰς φυγὴν τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἡσυχίας του καὶ τῆς καλαισθησίας του. Ἡ μέθοδος δὲν εἶνε κακή. Ἔτσι μόνον εἶνε δυνατὸν ν' ἀπαλλαγῇ κανεὶς ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς φάλτσους τενόρους, ποὺ ἐξομολογοῦνται τὸν ἔρωτά τους εἰς λὰ μινόρε τῇ συνοδείᾳ ξεκούρδιστης κιθάρας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μερικὲς πρίμες καὶ ἀπὸ τὴν πολυλογίαν τῶν φωνογράφων.

Ἡ πόλις μας ἔχει τόσον θόρυβον, ὥστε ὁ τελευταῖος αὐτὸς νὰ καθίσταται ἐντελῶς περιττός. Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ μας ἔχουν τόσην φιλομουσίαν, ποὺ εἶνε ἀδύνατον νὰ ζήσουν χωρὶς μουσικὴν καὶ μάλιστα χωρὶς τὸ τρομερὸν κουτὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαπολύονται ὅλαι αἱ συναχωμέναι φωναὶ τῶν ἀοιδῶν. Ὁ Καροῦσο, ὁ Σαλιάπιν, ὁ Φλέτα καὶ τόσοι ἄλλοι ἀρτίσται τοῦ ᾄσματος, ὑψώνουν τὴ φωνή τους. Ἀλλὰ ὅλοι οἱ ἀρτίσται εἰς τὸ γραμμόφωνον εἶνε λίγο - πολὺ κρυολογημένοι. Ὁ φωνογράφος δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀπαλλαγῇ δυστυχῶς ἀπὸ τὸ συνάχι του. Καὶ τοιουτοτρόπως ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν τὸ μόνον ποὺ μένει εἶνε ὁ θόρυβος, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἴπαμε, εἶνε ἐντελῶς περιττὸς εἰς μίαν πόλιν, ποὺ δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο ἀπὸ κρότους καὶ ἤχους καὶ φωνές.

Τ. ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Η ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Κουζίνα σπιτική

— Βλέπω ἄδειανὰ τὰ τραπέζια ἀπόψε. Μήπως σᾶς ἐγκατέλειψαν οἱ πελάται σας;

— Ὄχι. Ἔχουν μεταφερθῆ στὸ νοσοκομεῖο ἀπὸ τὸ μεσημέρι.

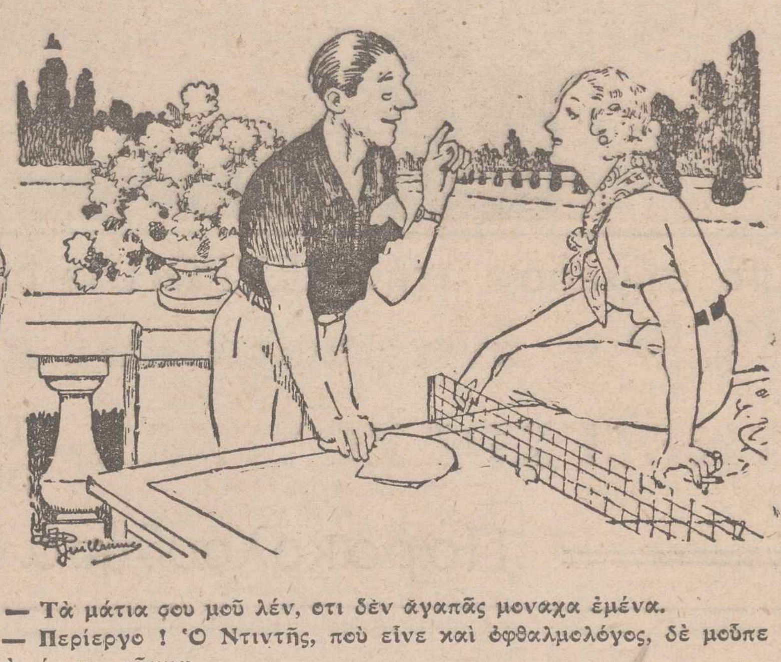

— Τὰ μάτια σου μοῦ λέν, ὅτι δὲν ἀγαπᾶς μονάχα ἐμένα.

— Περίεργο! Ὁ Ντιντῆς, ποὺ εἶνε καὶ ὀφθαλμολόγος, δὲ μοὔπε ποτὲ τέτοιο πρᾶγμα.

Μοντέρνοι πυροσβέσται

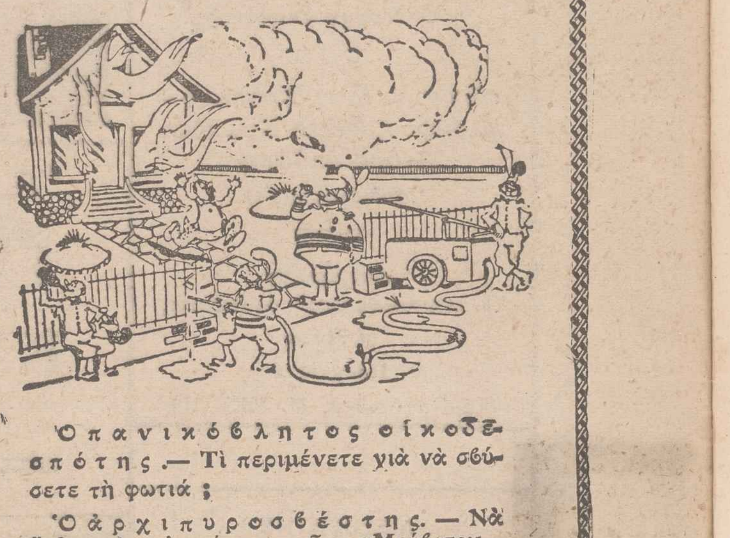

Ὁ πανικόβλητος οἰκοδεσπότης.— Τί περιμένετε γιὰ νὰ σβύσετε τὴ φωτιά;

Ὁ ἀρχιπυροσβέστης.— Νὰ ἔρθῃ τὸ αὐτοκίνητο τῶν «Μούβιτον—Νιούς» γιὰ νὰ φιγουράρωμε στὴν ταινία!

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ἑταιρεία ἡ «Εὐρώπη»
Γραφεῖα: Κολωνοῦ 67 α
Τυπογραφεῖα: Ρ. Παλαμήδη 4
Τηλέφωνον 30-297
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΥΡΩΠΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ἐσωτερικοῦ .... Δρ. 200
Διὰ Τραπέζας, Δήμους, Κοινότητας καὶ Ὀργανισμοὺς » 1.000
Ἐξωτερικοῦ .... £ 1
Ἐμπορικαὶ ἀγγελίαι ὁ στίχος .... Δρ. 5

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο ΣΠΑΓΓΟΡΑΜΜΕΝΟΣ

ΤΟΥ κ. ΝΙΚ. ΤΕΡΖΗ

Τὸν ξέρετε; Ὄχι; Περίεργο!

Ὁ Σπαγγοραμένος εἶναι ἕνας ψηλός, μελαχροινὸς κύριος, ἑξῆντα χρονῶν καὶ πάνω, ἀδύνατος σὰν σπαγέτο, μὲ μακρυὰ χέρια καὶ πόδια.

Νομίζετε ὅμως πὼς εἶναι εὐχαριστημένος μὲ τὸ μπόϊ του; Ὄχι, γιατὶ εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀγοράζῃ παραπάνω ὕφασμα γιὰ νὰ τὸ κρύβῃ.

Τώρα βέβαια ἡ μικρὴ ὑποψία ποὺ εἴχατε ἀπ' τὴν ἀρχὴ γιὰ τὸν τσιγκούνικο χαρακτῆρα του ἔγινε βεβαιότης. Ξέρετε πιὰ πὼς τὄνομα τοῦ Σπαγγοραμένου συνδυάζεται περίφημα μὲ τὴν τσιγκουνιά του. Μὰ ἄραγε εἶναι τσιγκούνης κι' ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὸ ταιριασμένο αὐτὸ ὄνομα ἢ τὄνομά του ἦταν αἰτία νὰ γίνῃ τέτοιος;

Σεῖς, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶστες, τί λέτε; Δὲν λέτε τίποτε; Λοιπόν, νὰ σᾶς πῶ ἐγώ.

Τ' ὄνομά του ἦταν αἰτία νὰ γίνῃ τσιγκούνης, γιατὶ ὁ Σπαγγοραμένος δὲν ἦταν ἐκ γενετῆς φιλάργυρος. Ἀκούοντας ὅμως ἀπὸ μικρὸς νὰ τὸν φωνάζουν μὲ τὸ ἄχαρι αὐτὸ ὄνομα, ἡ ψυχή του ἐπηρεάστηκε τόσο, ποὺ σὲ λίγο καιρὸ κατάντησε νὰ ἐκτελῇ πράξεις σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ὀνόματός του.

Ὁ Σπαγγοραμένος δὲν εἶναι πλούσιος.

Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ εἶναι κανεὶς ἑκατομμυριοῦχος γιὰ νἆναι φιλάργυρος.

Μιὰ μεγάλη ἀγροικία μὲ θαυμάσιο κῆπο, πολλὰ ἀμπέλια καὶ χωράφια, δυὸ-τρία ἑκατομμύρια μετρητὰ φυλαγμένα σὲ Τράπεζα, ἄλλα τόσα κρυμμένα σπίτι του, νὰ ποιὰ ἦταν ἡ... μικρὴ περιουσία του. Σ' αὐτὰ θὰ ἔπρεπε νὰ προσθέσω καὶ τὸ ἔμψυχο ὑλικὸ τῆς οἰκογενείας του. Μὰ γιὰ κεῖνον ἕνα τέτοιο πρᾶγμα εἶναι μᾶλλον ἐλάττωσις τῆς περιουσίας του.

Φαντασθεῖτε νὰ ἔχῃ νὰ διατρέφῃ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, μιὰ γυναῖκα παχειὰ σὰν ἀγελάδα, ἕνα κορίτσι ἴσαμε δεκάξη χρονῶν τρομερὰ λαίμαργο, ἕνα ἀγόρι δώδεκα, πολὺ ζωηρό, κι' ἕνα ἄλλο ὀκτὼ χρονῶν. Θὰ ἤθελε, ἂν ἦταν δυνατό, νὰ μὴ τούς... εἶχε, μὰ ἀφοῦ ὁ νόμος ὑποστηρίζει τὰ... ἐγχώρια προϊόντα, τί μποροῦσε νὰ κάνῃ;

Ὁ τσιγκούνης λοιπὸν φίλος μας Σπαγγοραμένος ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐπιβάλῃ τὶς ὑψηλὲς ἰδέες τοῦ... ὀνόματός του στὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Μὰ ἐκεῖνα, καὶ πρὸ παντὸς ἡ σύζυγός του, ἀντέταξαν σοβαρὰ ἄμυνα, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ὁ φίλος μας νὰ περιοριστεῖ μόνο στὴν τσιγκουνιὰ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Δὲν θὰ σᾶς διηγηθῶ βέβαια τὰ διάφορα περιστατικὰ τῆς καθημερινῆς του ζωῆς, γιὰ νὰ σᾶς πείσω γιὰ τὴν τσιγκουνιά του. Θὰ ἔχετε διαβάσει τὸν «Φιλάργυρο» τοῦ Μολιέρου ἢ τοῦ Μπαλζὰκ τὸν περίφημο κ. Γκραντὲ κι' ἔτσι ἔχετε μιὰ ἰδέα.

Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ περιπέτεια τοῦ Σπαγγοραμένου, στὴν ὁποία τὸν ὡδήγησε ἡ μεγάλη παρεξήγησι τοῦ ὀνόματός του.

Κ' ἡ ἱστορία ἀρχίζει (ὅπως λέγουν οἱ ποιητές), ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Σπαγγοραμένος ἔπεσε ἄρρωστος ἀπ' τὸ στομάχι του. Συνηθισμένος ὅπως ἦταν νὰ τρώγῃ λίγο καὶ νὰ περιορίζῃ ἔτσι τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ στομαχιοῦ του, ἐκεῖνο τὸν ἐκδικήθηκε τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Σπαγγοραμένος θέλησε σ' ἕνα γλέντι νὰ θυμηθῇ τὸν Λούκουλο.

Ἔτσι, ὅταν ὁ φίλος μας σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι (φυσικὰ ἦταν ξένο), ἔνοιωσε ἕνα μεγάλο βάρος στὸ στομάχι. Θέλησε νὰ βγάλῃ τὴν μεγάλη πέτρα ποὺ ἔνοιωθε νὰ τὸν πιέζῃ δυνατά, μεταχειριζόμενος διάφορες λεμονάδες, ἐγγλέζικα ἁλάτια, μαγνησίες. Μὰ ἄδικος κόπος. Καὶ τότε ἀπεφάσισε νὰ φωνάξῃ τὸν γιατρό, ποὺ ἀποδείχθηκε κατόπι ὁ πιὸ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 16ην ΣΕΛΙΔΑ)

Η «ΕΥΡΩΠΗ» ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ο ΟΜΑΡ ΧΑΓΙΑΜ

Ο ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΝΟΥ ΧΟΡΑΣΑΝ

ΤΟ ΠΕΡΣΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

> «Ἡ ποίηση εἶναι ἕνα ἁγνὸ λουλοῦδι, ποὺ φυτρώνει μονάχα στὴν Ἀνατολή».
>
> ΠΙΕΡ ΛΟΤΙ

Η ΠΟΙΗΣΗ στὴν Περσία ἀρχίζει μὲ τὴν μαγεία, ὅπως καὶ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα μὲ τὴ θρησκεία (Θεογονία τοῦ Ἡσιόδου). Γίνεται ἡ ζωντανὴ ἔκφρασή της. Ἔμμετρα μαντέματα, προμηνυμάτων καὶ μυστικῶν καλεσμάτων ποὺ διαγράφουνε τ' ἀστέρια στὴ γαλάζια ἀπεραντωσύνη τοῦ στερεώματος, ἀποτελοῦνε τὰ πρῶτα τραγούδια στὴ μακρυνὴ γοητευτικὴ χώρα τοῦ γνωρίμου μας Δαρείου. Τὰ τραγουδιστὰ παραμιλητὰ τῶν μάγων σχηματίζουνε τὴ φωτεινὴ ἑστία τῆς πρωτόγονης καὶ γι' αὐτὸ κάπως ἀκατανόητης μούσας τῶν Περσῶν.

Ὡστόσο, τὰ παραμιλητὰ αὐτὰ τῶν μάγων ἔδωκαν τὴν πλαστική τους μορφὴ στὸ Περσικὸ δημοτικὸ τραγούδι. Φυσικά, τὸ τραγούδι, ποὺ γινόταν τὸ ἐκφραστικὸ μέσο τῆς μαγείας, δὲν ἦταν ξεκάθαρα ἐντελῶς δημοτικὸ κι' ἀπρόσωπο, ἀφοῦ οἱ μοναδικοὶ δημιουργοί του, οἱ μάγοι, ἦσαν πρόσωπα σημαδιακά, ποὺ γοήτευαν μὲ τὶς μυστηριακὲς ἀστρολογίες τους τὸν ἁπλὸ λαό, πολλαπλασιάζοντας ἔτσι τὰ μεγάλα ἐρωτηματικὰ τοῦ ἀγνώστου, ποὺ τὸν τριγύριζαν.

Ἡ πρώτη Περσικὴ ποίηση παίρνει ἀναγκαστικὰ χαρακτῆρα ἱερατικό, ἀφοῦ ἡ βασικὴ ἀφετηρία της, ἡ μαγεία ἀποτελεῖ ἔκφραση πρωταρχικὴ σὲ κάθε θρησκεία ποὺ δημιουργιέται. Ὁ κυριώτερος συντελεστής της, τ' ἀστέρια, ἀποτελοῦσαν κιόλας τὰ ἀποθεωμένα εἴδωλα τῆς Περσικῆς λατρείας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ τὸ τέλος τοῦ μαγικοῦ τραγουδιοῦ τῆς Περσίας συμπίπτει μὲ τὸ τέλος τῆς ἀστερωμένης θρησκείας τοῦ Ζαρατούστρα. Ἀπ' τὴν ἐποχὴ αὐτὴ καὶ πέρα «πίπτει χαμαὶ» «ἡ δαίδαλος αὐλὰ» τῆς μαγείας, ὅπως ἔγινε γιὰ πεῖσμα Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, καὶ μὲ τὴ δική μας τὴν Πυθία. Ξεσπάει μιὰ θρησκευτικὴ ἀναρχία μακρόχρονη, ποὺ δὲν ἔρχεται νὰ τὴν τερματίσῃ ἡ ἐπιβλητικὴ μορφὴ ἑνὸς Χριστοῦ. Ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ σ' ὅσα θυμᾶται ἀπὸ τὰ περασμένα, ἐνῷ οἱ λίγοι σοφοὶ προσηλωμένοι στὸ ἰδανικὸ ἑνὸς ἀκράτου νωχελισμοῦ, στήνουνε εἴδωλο στὴν πίστι τους: Τὴν ἀπιστία!

Στὴ Βαβυλωνικὴ αὐτὴ σύγχυση τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν κοσμοθεωριῶν φυτρώνει στὴ μέση ὁ Μωαμεθανισμός, ποὺ μὲ τὸ σπαθὶ τῆς βίας ἔρχεται νὰ δώσῃ μιὰ διέξοδο ἀναγκαστικὴ στὸ μεγάλο ἀδιέξοδο, ποὺ εἶχαν περιέλθει οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀντιπάλων μας στὰ δοξασμένα νερὰ τῆς Σαλαμίνας. Χρειάσθηκε ὁ Μωαμεθανισμὸς νὰ χρησιμοποιήσῃ βία γιὰ τὴν ἐπιβολή του, ἀφοῦ οἱ Πέρσες δὲν ἦταν δυνατὸ ἀπὸ τὴ θρησκεία τῆς θεοποιημένης φύσης καὶ τὴ γοητευτικὴ προσωπομορφία τῶν ἀστεριῶν, νὰ μεταπέσουν στὴν τυφλὴ πίστη κάποιων ἐντολῶν, ποὺ ἐμπιστεύθηκε ὁ θεὸς στὸν ἀρχηγὸ τῆς νέας θρησκείας, στέλνοντάς του μέρα-μεσημέρι, τὸ φτερωτό του ἀντιπρόσωπο, τὸν Ἀρχάγγελο Μιχαήλ, σ' ἕνα γραφικὸ βουνὸ τῆς «εὐδαίμονος» Ἀραβίας.

Ἔτσι, ἐνῷ τὸ πλῆθος προσαρμόζεται σιγὰ-σιγὰ στὸ νέο μυστήριο τῶν μαγευτικῶν οὐρὶ καὶ στὸ ὑλιστικὸ ὅραμα τῶν πιλαφοβούνων, ποὺ ἀναμένουν τοὺς πιστοὺς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, ὁ κόσμος τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων ἐξακολουθεῖ νὰ δυσπιστῇ στὴ σκηνοθετημένη ἀποκάλυψη τοῦ νέου Προφήτη. Καὶ τὴ δυσπιστία τους αὐτὴ τὴ φανέρωσαν ἰδιαίτερα οἱ ποιητὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σὲ στίχους γεμάτους ἀνησυχία κι' ἀγωνία.

Κι' ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ ζωντανοὺς καὶ πιὸ δυνατοὺς ἐχθροὺς τῆς θρησκευτικῆς αὐτῆς ὀχλαγωγίας ἦταν κι' ὁ ξακουσμένος ποιητὴς κι' ἀστρονόμος Ὀμὰρ Χαγιάμ.

Γεννήθηκε στὸ Νισαμποὺρ τοῦ Χορασὰν στὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνα. Ἀπ' τὰ τραγούδια του συμπεραίνουν οἱ βιογράφοι του, ὅτι εἶχε περάσει τὰ ἑβδομῆντα. Τὴ ζωή του μονάχα ἀπὸ θρύλους καὶ κάποιες παλιὲς σύγχρονες τοῦ ποιητῆ χρονογραφίες τὴν ξέρουμε. Εἶνε βεβαιωμένο, ὅτι στάθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φημισμένους ἀστρονόμους καὶ μαθηματικοὺς τοῦ καιροῦ του. Τὸν περασμένο αἰῶνα ὁ Woepecke ἐξέδωκε γαλλικὰ τὸ μοναδικὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο τοῦ Χαγιάμ: τὴν Ἄλγεβρά του.

Ἐπίσης ὁ σοφὸς καθηγητὴς τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Καίμπριτζ Ε. Ζ. Μπρόουνε ἔγραψε μιὰ στοχαστικὴ μελέτη του γιὰ τὸν ποιητή.

Πολύτιμες, ἂν καὶ κάπως λιγοστὲς ἀτυχῶς, πληροφορίες γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου ποιητῆ βρίσκουμε καὶ σὲ μερικὰ χρονικὰ γραμμένα ἀπὸ συγχρόνους του.

Θὰ διαλέξουμε γιὰ τὴν πληρέστερη βιογράφηση τοῦ θλιβεροῦ ἐρημίτη τὸ πιὸ πληροφοριακὸ ἀπὸ τὰ χρονικὰ αὐτά, γραμμένο ἀπὸ τὸν περίφημο σοφὸ Νιζαμὶ κι' ἀφιερωμένο στὸν τάφο τοῦ Χαγιάμ:

— Στὰ 506 (τῆς Ἐγίρας)—γράφει ὁ ὀνομαστὸς αὐτὸς χρονογράφος—στὴ συνοικία τῶν Ἐσιρτζήδων βρέθηκε τυχαῖα ὁ Χαγιάμ. Ἤμουνα κι' ἐγὼ στὴ συνοδεία του ἐκεῖνον τὸν καιρό. Σὲ μιὰ στιγμὴ τὸν ἀκούω νὰ ψιθυρίζῃ, σὰν νὰ ἐξομολογῆται στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του ὁ μεγάλος ποιητής.

«Ὁ τάφος μου ἂς βρίσκεται σ' ἕναν τόπο τέτοιο, ποὺ κάθε ἄνοιξη, θέλοντας καὶ μή, νὰ σκορπάῃ ἀπάνω του σωρὸ τὰ λουλούδια.»

»Ἡ φράση αὐτὴ τοῦ ποιητῆ, ποὺ δὲν μοῦ ξέφευγε μήτε ἡ ἀνάσα του ἡ ἁπλή, ἦταν φυσικὸ νὰ μοῦ κάνῃ ἐντύπωση βαθειά. Κι' ἡ ἀγωνία μου μεγάλωνε μὲ τὴ σκέψη, πὼς ἄνθρωπος μὲ λόγια τόσο μετρημένα σὰν τὸ Χαγιάμ, δὲν θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ πετάξῃ λόγια χωρὶς σημασία.

»Πέρασαν ἀπὸ τότε κάμποσα χρόνια. Στὰ 530 ξαναπάω στὸ Νισαμπούρ. Δυστυχία μου! Τὸν πολύτιμο ἐκεῖνον ὁδηγὸ στὸ φῶς, τὸν ἀξέχαστο ἄνθρωπο, τὸν βρῆκα συρμένο στὴ στερνή του γωνιά, καταδικασμένο ὁριστικὰ ἀπ' τὴ μοῖρα του στὴν τραγικὴ σιωπὴ καὶ στὴν ἀνυπαρξία τοῦ τάφου. Τὸν τόπο τῶν πρώτων ὀνείρων καὶ τῶν φωτεινῶν τῆς σκέψης του φτερουγισμάτων, τὸν βρῆκα ἔρημο. Δὲ μποροῦσα νὰ ξεχάσω τὸ Χαγιάμ, γιατ' εἶχα φροντίσει γιὰ τὶς σπουδές μου. Κι' ἔτσι μιὰ μέρα πῆρα ἕναν ὁδηγὸ ἀπ' τὸ Νισαμποὺρ καὶ τράβηξα γιὰ νὰ βρῶ τὸν τάφο τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ δὲν τὸν εἶχε ποτέ του σκεφτῆ. Τὸ κοιμητῆρι τοῦ σοφοῦ τραγουδιστῆ, βρισκότανε στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Τζερέ. Βρήκαμε τὸ γήϊνο σπίτι τοῦ Χαγιὰμ στὰ θεμέλια κάποιου τοίχου ἀπὸ χρόνια γκρεμισμένου, δίπλα σὲ μιὰ πόρτα ξύλινη, ποὺ ὁ σκελετός της κατώρθωνε νὰ στέκεται ὄρθιος ἀκόμα. Γέρικες ἀχλαδιὲς ἅπλωναν τὰ φουντωμένα κλαριά τους ἀπάνω στὸν τάφο, μαδῶντας στὸ ἁπαλὸ τῆς αὔρας φιλὶ τὰ λουλούδια τους πάνω στὸ σεπτὸ σκήνωμα. Τότε θυμήθηκα τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ δασκάλου μου κι' ἔκλαψα. Σημάδι τοῦ ἄλλο τοῦ αἰώνιου σοφοῦ πάνω στὴν πρόσκαιρη γῆ δὲ βρῆκα.

»Καὶ μένω πάντα βουτηγμένος στὴν ἀγωνία τῆς ἀπορίας: Λάτρευε κι' ὁ Χαγιὰμ μαζὶ μὲ κάποιους ἄλλους σοφοὺς τ' ἀστέρια;

»Ἔμεινε χρόνια κάμποσα λουλουδισμένος ἔτσι ὁ τάφος τοῦ ποιητῆ.»

Ἕνας ἄλλος πάλι χρονογράφος, ποὺ ἔζησε δυὸ αἰῶνες ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ ἀριστοτέχνη τῶν Ρουμπαγιάτ, γράφει τὸ ἑξῆς χαριτωμένο ἀνέκδοτο ἀπ' τὴ ζωή του:

«Σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ Χαγιάμ, δὲν ξεχωρίζει κανένας ἂν ἀκούῃ τ' ἀηδόνια τὰ κρυμμένα στὶς τριανταφυλλιές, ποὺ πυκνοφύτεψε στὸ μνῆμα του ὁ ἴδιος ὁ ποιητής, ἢ τὸ φλοίσβισμα τῶν τρεχούμενων νερῶν μέσ' ἀπ' τὰ βαθειὰ τ' αὐλάκια, ποὺ μὲ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ ἴδιου τοῦ Χαγιὰμ ἀνοίχτηκαν γύρω ἀπ' τὸν τάφο του.

»Ἀπ' τὸν παράξενο αὐτὸν τάφο τώρα δὲν ἀπομένει ἄλλο ἀπὸ ἕνα θλιβερὸ χάλασμα, ἀνάμνηση λυπητερὴ τοῦ γαρακόπου ἐρημίτη τοῦ μακρυνοῦ Χορασάν...».

Μὰ δὲν εἶνε λιγώτερο σημαντικὰ καὶ τὰ βοηθήματα ἐκτὸς ἀπ' τὶς παλιὲς αὐτὲς αὐθεντικὲς πηγές.

Ὁ λόρδος Κώρζον, στὴ μοναδικὴ περιήγησή του στὴν Περσία, δὲν παράλειψε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὸν τάφο τοῦ Χαγιάμ. Μὲ πόνο ψυχῆς ἀσυγκράτητο ἔγραψε ἀργότερα στὶς ταξειδιωτικὲς ἀναμνήσεις του, ὅτι μιὰ πιστὴ περιγραφὴ τοῦ τάφου τοῦ ποιητῆ τῶν «Ρουμπαγιὰτ» πολὺ θὰ στενοχωροῦσε τοὺς θαυμαστές του «ὅλων τῶν μακρυνῶν καιρῶν κι' ὅλων τῶν τόπων»—γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸ στίχο ἑνὸς δικοῦ μας ποιητῆ. Εἶχε μάλιστα ὁ μεγάλος Ἄγγλος πολιτικὸς τὴ συγκινητικὴ ἔμπνευση νὰ θάψῃ στὰ χώματα ὅπου γιὰ πάντα ἀναπαύεται ὁ ποιητής, κι' ἕνα ἀντίτυπο ἀπ' τὴν ἀριστοτεχνικὴ μετάφραση τῶν «Τετραστίχων» του—γιατὶ τετράστιχο θὰ πῇ «ρουμπαγιάτ»—φιλοτεχνημένη ἀπ' τὸν ξακουσμένο καὶ μοναδικὸ ἑρμηνευτὴ τοῦ ποιητῆ Φ. Ζέραλντ.

Σ' ἕνα ἄλλο πάλι Περσικὸ χρονικό, ὁλότελα ἀνεκδοτολογικό, ποὺ τὸ δανείζομαι ἀπ' τὴν Τουρκικὴ ἔκδοση τῶν «Ρουμπαγιὰτ» ὑπὸ τῶν γνωστοτάτων γραμματολόγων Χουσεῒν Νταντὲς καὶ Ριζὰ Τεβφὴκ (Πόλη 1922), βρίσκουμε μερικὰ χαριτωμένα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ σαρκαστικοῦ ἐρημίτη τοῦ Χορασάν. Στὸ χρονικὸ αὐτὸ τοῦ ΙΓ' αἰῶνα, γραμμένο ἀπ' τὸν Ἀχμὲτ μπὲν Μεχμέτ, διαβάζουμε:

«Ὁ Χαγιὰμ εἶνε ἀπ' τοὺς σοφοὺς ἐρημίτες τοῦ Χορασάν, τοὺς μυημένους βαθειὰ στὰ μυστικὰ τῶν ἀστεριῶν. Ἔζησε τὸν καιρὸ τοῦ ξακουσμένου Μελενισάχ. Ὁ βασιλιᾶς αὐτὸς τοῦ ἔδωκε ὅσα ἤθελε φλουριὰ γιὰ νὰ τὸν κάνῃ ἀστρονόμο. Μὰ πέθανε πρόωρα πολὺ κ' ἡ διδασκαλία ἔμεινε μισοτελειωμένη».

Ἄλλο ἀνέκδοτο τοῦ Χαγιάμ:

Λένε πὼς ἕνας σοφὸς ἐρχότανε κάθε πρωΐ, προτοῦ νὰ βγῇ ὁ ἥλιος, στὸ σπίτι τοῦ ποιητῆ κι' ἔπαιρνε μαθήματα φιλοσοφίας. Ὕστερα ἀπ' τὴ διδασκαλία πήγαινε κι' ἐξασκοῦσε τὸ εἰρηνικὸ καὶ ἀρκετὰ προσοδοφόρο —τότε—ἐπάγγελμα τοῦ σοφοῦ. Ὁ Χαγιάμ, μ' ὅλο ποὺ τὸν εἶχε μαθητή, δὲν τὸν χώνευε καὶ στὴν ἐκδικητική του μανία τὸ θολωμένο πνεῦμα του συνέλαβε τὸ σχέδιο τῆς ἐκδίκησης. Παίρνει ἕνα βράδυ στὸ σπίτι του μιὰ «κομπανία» ἀπὸ ὄργανα. Τὰ ξημερώματα φτάνει, πιστὸς στὴν ὥρα του, ὁ ἐπαγγελματίας «σοφός». Ὁ Χαγιὰμ στέλνει στοὺς ὀργανοπαῖχτες μήνυμα νὰ παίξουν. Καὶ τὸ πανηγύρι ἀρχίζει. Σὲ λίγο ὁ Χαγιὰμ βγαίνει σιωπηλὸς στὸν ἐξώστη τοῦ παλαιϊκοῦ του ἀρχοντόσπιτου. Ὁ σοφὸς τὸν ἀκολουθεῖ. Ξαφνικὰ ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ Χαγιὰμ διακόπτει τὴν εὐθυμία τῶν ὀργάνων, μ' αὐτὴ τὴν ἀποστροφὴ στὸ λαό, ποὺ παγώνει τὸ αἷμα στὶς φλέβες τοῦ σοφοῦ:

— Πολλὲς φορὲς σᾶς εἶπε αὐτὸς —δείχνει τὸ «σοφὸ»—πὼς ἐγὼ εἶμαι ἄπιστος. Μάθετε, λοιπόν, πὼς κάθε αὐτός, τέτοιαν ὥρα, ἔρχεται σὲ μένα γιὰ νὰ μάθῃ ὅ,τι σᾶς λέει ἀπὸ τὸ πρωῒ ὣς τὸ βράδυ. Ρωτῆστε τον!

Τί νὰ πῇ ὁ φτωχὸς σοφός;

ΣΑΒΒΑΣ Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΝΟΛΟΓΟΙ

ΚΙ' ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι κάποια Μυστικὴ Δικαιοσύνη ἔθεσε ἔτσι, ἐπὶ γῆς, τὰ πράγματα, ὥστε, ὅπου συναντᾶται ἔγκλημα, νὰ ἐπακολουθεῖ κι' ἡ τιμωρία. Τὸ κακό, μονάχα, εἶνε τοῦτο: ὅτι εἶνε τόσο βραδυκίνητη, ὥστε ἄλλος, ἐντελῶς, νὰ κάνει ἕνα ἔγκλημα, κι' ἄλλος νὰ δέχεται μετά, τὴν τιμωρία....

□ □ □

Ἡ σύμπηξη τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων στὴ σημερινή μας κοινωνία, στηρίζεται, κυρίως, σ' ἕνα σύστημα ὄχι ἀμοιβαίων, ἑκουσίων καὶ λογικῶν μικροϋποχωρήσεων, ἀλλ' ἀμοιβαίων καὶ ἠθικῶν, μεγάλων ἢ μικρῶν, ἐκβιασμῶν.

□ □ □

Γιὰ μένα, ἕνας ἄνθρωπος καχύποπτος, εἶνε ἤδη ὕποπτος ὁ ἴδιος....

□ □ □

Ἐκεῖνοι ποὺ ζητοῦν ἀπὸ τὴν Τέχνη νὰ ἐξυπηρετεῖ μιὰ «σκοπιμότητα», συμβατικὴ καὶ περιωρισμένη, καὶ δὲν τὴ δέχονται διαφορετικά — μοιάζουν, φοβερά, μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲ μποροῦν νὰ ἐκτιμήσουν τὴ φωτιὰ — τὴ λάμψι της, τὴ ζέστα της καὶ τὴν παρηγοριά της —ἄν, ἀπάνω στὴ λαμπρή της φλόγα, δὲ μαγειρεύεται καὶ κάποιο φαγητό...

ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΑ ΛΑΧΕΙΑ ΩΣ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑ

Ἐκκεντρικοὶ — παλαβοὶ ἂν θέλετε—Ἀμερικανοὶ ὑπῆρξαν πολλοί, μὰ εἶναι ζήτημα ἂν ἔχει ξεπεράσει κανεὶς τὸν κ. Β. Ρόμπινσων· ἕνα βασιλέα τῆς κονσέρβας ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφεια.

Τελευταῖα ὁ Ἀμερικανὸς αὐτὸς Κροῖσος ἦταν στὸ Παρίσι· ὅπου ἐπέρασε μερικοὺς μῆνας. Γιὰ νὰ ἀφήσῃ δέ...ἴχνη τῆς διαβάσεώς του ἔπῆγε καὶ ἀγόρασε ἀριθμοὺς τοῦ Ἐθνικοῦ λαχείου τῆς Γαλλίας, ὄχι χιλίων φράγκων ὄχι δέκα χιλιάδων φράγκων, ἀλλὰ δύο ὁλόκληρων ἑκατομμυρίων.

Ἔχασε, ἐκέρδισε αὐτὸ εἶναι ἄλλη ὑπόθεσις. Τὸ σχέδιο ἄλλως τε τοῦ Ἀμερικανοῦ δολλαριούχου δὲν ἦταν αὐτό. Ὁ κ. Ρόμπινσων φώναξε, μόλις τοῦ ἔφεραν τὰ λαχεῖα ἕναν τοιχοκολλητὴ καὶ ἔβαλε νὰ τοῦ σκεπάσει τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου του μὲ τὰ λαχεῖα. Κατόπιν, ὑπερήφανος καὶ μασουλῶντας ἕνα τεράστιο ποῦρο στὰ δόντια του, ἐφώναξε τὸ διευθυντὴ τοῦ ξενοδοχείου καὶ τοῦ εἶπε:

—Δέστε! Ἔχω κολλήσει 200.000 φρ. στοὺς τοίχους σας. Τὰ ρέστα δηλαδὴ 1.800.000 σᾶς τὰ ἐμπιστεύομαι. Καὶ ἐπειδὴ ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ μοῦ φέρῃ αὐτὸ γοῦρι...κρατῶ τὸ δωμάτιόν σας αὐτὸ γιὰ μένα καὶ γιὰ πάντα!

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔδωσε ἕνα τσὲκ στὸν κατάπληκτον ξενοδόχο.

Ἐπὶ τέσσαρας μῆνας συνέχεια ὁ ἐντιμότατος κ. Ρόμπινσων ἔμενε σ' αὐτὸ τὸ τόσο περίεργα ταπετσαρισμένο δωμάτιο. Ὅταν δὲ ἔφυγε προκατέβαλε τὰ ἐνοίκια ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους, γιὰ νὰ μείνῃ τὸ δωμάτιόν του ἀδειανό.

Ἀπὸ τότε ὅμως, ἔχει μεταβληθῆ αὐτὸ σὲ ἀληθινὸ προσκύνημα. Ὅλοι ὅσοι ἔρχονται νὰ μείνουν στὸ ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖο· πηγαίνουν ἀπαραιτήτως νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ...... ἀκριβώτερο δωμάτιο τοῦ κόσμου. Σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δωματίου, ὑπάρχει μιὰ προθήκη, μέσα στὴν ὁποίαν φυλάσσονται σὲ δέσμες τῶν 100.000 φρ. τὰ ὑπόλοιπα λαχεῖα.

Ἔχει γίνει δηλαδὴ τὸ δωμάτιο αὐτὸ τοῦ ξενοδοχείου, ἕνα πραγματικὸ μουσεῖο τῆς Ἀμερικανικῆς ἐκκεντρικότητος, πρὸς μεγάλην ἐννοεῖται, χαρὰ τοῦ ξενοδόχου, ποῦ ὄχι μόνο εἶχε ἐξασφαλίσει ἕνα αἰώνιο καὶ στρογγυλώτατο εἰσόδημα, ἀπ' τὸ δωμάτιο αὐτό, ἀλλὰ εἶχε γίνει καὶ τὸ ξενοδοχεῖον του πασίγνωστον σ' ὅλο τὸν κόσμο, πρᾶγμα ποῦ συντελοῦσε στὸ νὰ μὴν τοῦ λείπῃ ἡ πελατεία ὅλον τὸν χρόνο!

Ὁπωσδήποτε, οἱ Γάλλοι εἶναι ὑπερήφανοι γιὰ τὴν τόση τιμὴ ποῦ ἔγινε στὸ ἐθνικό τους τὸ λαχεῖον. Ὅσον ἀφορᾶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ λαχείου, αὐτὴ εἶναι κάτι παραπάνω ὑπερήφανη γιὰ τὸ θαυμάσιο πλασάρισμα ποῦ ἔκαμε.

Τώρα γιατὶ τὤκαμε αὐτὸ ὁ κ. Ρόμπινσων;

Κάποιος ποῦ τὸν ρώτησε ἐπῆρε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν: Ἔκαμα τὴν καλλίτερη τοποθέτηση χρήματος. Ὑπῆρξα πάντοτε τυχερὸς στὰ παιγνίδια καὶ στὰ λαχεῖα, καὶ δὲν βλέπω τὸν λόγον γιατὶ νὰ μὴν κερδίσω τὸν πρῶτον ἀριθμό.

Ἐν τούτοις ὁ ἐντιμότατος κ. Ρόμπινσων ἀκόμα περιμένει νὰ τοῦ πᾶνε τὴν μεγάλη εἴδησιν...

ΓΝΩΜΕΣ

Ὑψηλὸς δὲν εἶνε μόνον ἐκεῖνος ποῦ μπορεῖ καὶ φθάνει τὰ μῆλα στὴν μηλιά, ἀλλὰ κι' αὐτὸς ποῦ μπορεῖ νὰ τὰ κόψῃ.

* * *

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ διακονιάρη εἶνε ὁ τεμπέλης.

* * *

— Στὴν γυναῖκα κατορθώνει κανεὶς πολλὲς φορὲς νὰ ἐπιβληθῆ μὲ τὴν ἀναίδεια' μὲ τὴν κολακεία ὅμως ποτέ.

Ράβετε μὲ Μετάξι μάρκα Ἐλέφαντος
ΠΑΝΑΓΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 24

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤΡΕ ΜΠΛΟΚ

Ματωμένη νυχτιὰ γάμου

Αὐτὸ εἶναι δρᾶμα τῆς ζωῆς —πραγματικὸ σημειῶστε καὶ γίνηκε στὴν Κύπρο. Ἡ τραγικότης του εἶναι τέτοια, ποὺ ἔκαμε τὸ γῦρο ὅλου τοῦ κόσμου, μὰ ὅσος καιρὸς κι' ἂν περάσῃ θὰ μείνῃ ἀλησμόνητο.

Στὴ γλυκειὰ μεγαλόνησο Κύπρο, ζοῦσε μιὰ κοπέλλα σὰν τὰ κρύα νερά. Τὴν ἔλεγαν Ἑλένη — εἶχε τὸ ἴδιο ὄνομα μὲ τὴ γυναῖκα, ποὺ προκάλεσε τὸ Τρωϊκὸ πόλεμο. Ἡ μητέρα της, ἦταν Ρωμηά, μὰ ὁ πατέρας της Ἄγγλος. Καὶ ὅταν πέθαναν κι' οἱ δυό, τότε ἡ μικρὴ Ἑλένη, ἀνατράφηκε ἀπὸ τὴ γιαγιά της καὶ τὸν παποῦ της.

Μὰ ἦσαν φτωχοὶ οἱ καϋμένοι. Παρὰ τοῦτο ἡ Ἑλένη δὲν στερήθηκε τίποτα. Μεγάλωσε κ' ἐμορφώθηκε, ὅσο λίγες κοπέλλες. Ἦλθε ὅμως ἡ καλὴ ὥρα: Νὰ παντρευτῆ. Κάποιος Ἑβραῖος τραπεζίτης, ὁ Μαρτῖνος Τζαφερί, γέρος μὰ πλούσιος βέβαια, εἶχε πληγωθῆ ἀπὸ τὰ κάλλη της — γιατὶ ἡ Ἑλένη ἦταν πολὺ ὤμορφη. Καὶ τὴν ζήτησε γιὰ γυναῖκα του.

Ὁ παποῦς καὶ ἡ γιαγιὰ τῆς νέας, σκέφτηκαν πολύ. Ὁ Τζαφερὶ ἦταν Ἑβραῖος κι' αὐτὴ χριστιανή. Κι' ἀκόμη—τὸ εἴπαμε—ἦταν γέρος, ἄρρωστος καὶ τσιγκούνης. Καὶ ἀκόμη ὁ παποῦς της, ἦταν παράλυτος καὶ τὰ οἰκονομικά των, δὲν πήγαιναν καθόλου καλά. Παρὰ ταῦτα ἡ Ἑλένη δὲν τὸν ἤθελε. Ὄχι! Δὲν θὰ θυσίαζε τὰ νειάτα της, γι' αὐτὸ τὸ γέρο.

Μὰ μιὰ ἡμέρα, ὅταν ἡ φτώχεια χτύπησε τὴν πόρτα τους, κ' ὅταν ὁ γέρω - παποῦς δὲν εἶχε νὰ φάῃ, ἡ Ἑλένη, ζήτησε ἀπὸ τὸν Τζαφερί, ἕνα δάνειο.

Μὰ ὁ τσαπεζίτης ηὗρε τὴν εὐκαιρία: Καὶ τὸ δάνειο θὰ εἶχε καὶ ὅ,τι ἤθελε ὑπὸ ἕνα ὅρο: Ἂν τὸν παντρευόντανε!

—Νὰ τὸν παντρευτῆ; Ἂ! Ὄχι! Καλύτερα νὰ πέθαινε τῆς πείνας κι' αὐτὴ καὶ ὁ παποῦς της κι' ἡ ἀγαπημένη της γιαγιά, ἀκόμη.

Μὰ ἡ πεῖνα εἶναι κακὸς σύμβουλος—τὸ ξέρουμε ὅλοι. Καὶ ἡ Ἑλένη Κράνη—ἔτσι λεγόταν τὸ ἐπίθετό της — δέχτηκε σύζυγο, τὸν ἄνθρωπο ποὺ μισοῦσε. Ὅταν ὅμως, τῆς ὑπεσχέθηκε, ὅτι θὰ τῆς γράψῃ ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο ποσό, σὰ γαμήλιο δῶρο.

Ὁ γάμος ἔγινε. Ἕνας γάμος, ποὺ ὅμοιός του, δὲν θυμόντανε ἡ Κύπρο. Ὁ καμπανίτης ἔρρευσε ἄφθονος καὶ τὸ πλούσιο σπίτι τοῦ γαμβροῦ, πλημμύρισε ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ τὰ τραγούδια τῶν καλεσμένων.

Ἡ Ἑλένη, ὅταν τὴν ρώτησε ὁ ἄντρας της ἂν ἦτο εὐτυχής, ἀπάντησε:

—Εἶμαι... γιατὶ ὁ παποῦς κι' ἡ γιαγιά, θἄχουν καλὸ σπίτι καὶ καλὸ φαγητό!...

—Μόνο γι' αὐτό; ρώτησε ὁ Τζαφερί.

—Γι' αὐτὸ μόνο, φώναξε ὁ τραπεζίτης... Ὥστε μόνο γι' αὐτό;... Αἱ τότε δὲν θὰ σοῦ δώσω, τὸ δῶρο ποὺ σοῦ ὑποσχέθηκα.

Ἡ Ἑλένη κατάλαβε τὸ λάθος της. Ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθῆ πρὸ τοῦ γάμου. Τώρα ἦταν ἀργά.

Καὶ κύτταζε μὲ μῖσος τὸν Τζαφερί, ποὺ ἔτρωγε κ' ἔπινε καὶ τραγουδοῦσε.

— Σωστὸ κτῆνος, ἔλεγε μέσα της. Σωστὸ κτῆνος! Καὶ τὰ ὡραῖα μάτια τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς τῆς Κυπρίας Ἀφροδίτης, πετοῦσαν φωτιές.

Ὅποιος τὴν ἔβλεπε, ἂν τὴν καλοκύτταζε, θὰ καταλάβαινε, πὼς μιὰ θύελλα, ἐμυκᾶτο μέσα της. Μιὰ θύελλα, ποὺ δὲν μποροῦσε, παρὰ νὰ ξεσπάσῃ γλήγορα.

□ □ □

Τὸ γλέντι τελείωσε.

Ἡ καμαριέρα της ὡδήγησε τὴν ὤμορφη νύφη στὸ νυφικό της δωμάτιο. Ἕνα δωμάτιο ἀρκετὰ μεγάλο, πλούσια ἐπιπλωμένο, στρωμένο μὲ Ἀνατολίτικους βαρύτιμους τάπητες. Ἐκτὸς τῆς «νυμφικῆς παστάδος», ἕνα νιβάνι, ἐπάνω στὸ ὁποῖο, βρισκόντανε πλῆθος μαξιλάρια μεταξωτά, ἦτο ἕτοιμο νὰ δεχθῆ κεῖνον, ποὺ ἤθελε ν' ἀναπαυθῆ γιὰ λίγο.

Ἡ Ἑλένη, ἄφησε τὴν καμαριέρα νὰ τὴν ξεντύσῃ κ' ἐκάθησε—ἔπεσε μᾶλλον—στὸ ντιβάνι αὐτό.

Ἄθελά της, τὸ μάτι της ἔπεσε στὸν ἀντικρυνὸ τοῖχο. Ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴ πόρτα, φαινόνταν ἡ βιβλιοθήκη καὶ δυὸ γιαταγάνια ποὺ ἦταν κρεμασμένα στὸν τοῖχο. Οἱ πόθοι της, εὕρισκαν τὴν ἀνταπόκρισί τους. Ἡ Μοῖρα τὴν βοήθησε.

Ὁ Τζαφερὶ ποὺ τὴν γέλασε τόσο πρόστυχα, ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆ. Ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆ, πρὶν μολύνῃ τὸ παρθενικὸ κορμί της.

Ἡ Ἑλένη σηκώθηκε, ἀνέβηκε σὲ μιὰ καρέκλα, ξεκρέμασε τὸ ἕνα γιαταγάνι κ' ἦλθε πάλι καὶ κάθησε στὴ θέσι της. Τὸ γιαταγάνι τὸ Τούρκικο, τὤκρυψε ἀνάμεσα στὰ μαξιλάρια.

Περίμενε... Ἡ καρδιά της, ἦταν γεμάτη φόβο. Τὸ ὡραῖο κορμί της, ἔτρεμε... Μὰ ἡ ψυχή της ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀντρίκια πίστι.

Καὶ κάποια στιγμή, βήματα ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο.

Ἦταν αὐτός. Ὁ Τζαφερί, ὁ ἄντρας ποὺ τὴν γέλασε, ποὺ τὴν ἔσυρε μὲ χίλιες ψευτιές, σὲ μιὰ ἀνώφελη θυσία, ποὺ δὲν τὴν ἀγάπησε ποτέ, ποὺ τὴν ποθοῦσε μόνο, γι' αὐτὸ ἔκαμε ὅτι ἔκαμε, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὴν ἀπολαύσῃ.

Μπῆκε. Ἦταν κατακόκκινος ἀπὸ τὸ κρασί, μεθυσμένος, ἐρεθισμένος. Σωστὸ κτῆνος.

Μόλις εἶδε τὴν Ἑλένη, ρίχτηκε ἀπάνω της, ζητῶντας τὰ χείλη της. Ἡ νεαρὰ γυναῖκα, ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι αὐτή, ἔνοιωσε νὰ δυναμώνῃ τὸ μῖσος της, ἐναντίον του. Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, ἅπλωσε τὸ χέρι της, τράβηξε τὸ γιαταγάνι καὶ τ' ἀνέβηκε μιὰ-δυὸ-πολλὲς φορές, ἐπάνω στὸ κεφάλι τοῦ Τζαφερί.

Ὁ τραπεζίτης δὲν πρόφτασε νὰ πῇ λέξι. Ἔπεσε χάμω, σὰν ἕνα ζῶο σφαγμένο.

Ἡ Ἑλένη ἔμεινε λίγο στὴ στάσι ποὺ εἶχε πάρει. Μὲ τὸ γιαταγάνι στὸ χέρι, ἡμίγυμνη, πληγωμένη στὸ ὡραῖο μπράτσο, ἀπὸ μιὰ κίνησί της γλήγορη, τὴν ὥρα ποὺ σκότωσε τὸ μισητὸ σύζυγο.

Ὕστερα συνῆλθε.

—Τί ἔκαμα; εἶπε... Τί ἔκαμα...

Καὶ ἡ φρίκη τὴν συνεκλόνισε. Καὶ τώρα, τί θὰ γίνῃ ὁ δυστυχισμένος μου παποῦς;

Στὴ σκέψι αὐτή, ἔγινε ἔξαλλη. Δὲν ἤξερε τί ἔκανε.

—Νὰ θυσιασθῆ χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν παποῦ της τὸν παράλυτο! Νὰ φτάσῃ ὡς τὸ ἔγκλημα γι' αὐτὸν καὶ νὰ μείνῃ στοὺς δρόμους ὁ γέρος μὲ τὴ γρηά του!

Ὄχι!

Τότε τῆς ἦλθε ἡ ἰδέα ὅτι ἔπρεπε πρὶν παραδοθῆ, ναὕρῃ χρήματα νὰ τοὺς δώσῃ. Καὶ τρελλὴ ἀπὸ ὅσα συνέβησαν, ἄνοιξε τὰ συρτάρια κι' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ. Ἔψαξε δεξιά, ἔψαξε ἀριστερά, παντοῦ, μὰ δὲν ηὗρε τίποτα. Οὔτε ἕνα σελίνι!

Τότε ἔπεσε σὲ μιὰ βαθειὰ πολυθρόνα, ἐξηντλημένη, ἀποκαμωμένη, σωστὸ πτῶμα.

Ὕστερα ξανασηκώθηκε.

Ὄχι! Ἦταν ἀδύνατο. Κάτι θὰ βρισκόνταν κάπου.

Κι' ἄρχισε πάλι νὰ ψάχνῃ.

Μ' ἀντὶ νοὕρῃ λεπτά, ηὗρε ἕνα πιστόλι. Ἦταν σὲ κάποιο συρτάρι, ξεχασμένο ἴσως ἢ ἐπίτηδες κρυμμένο ἀπὸ τὸν Τζαφερὶ γιὰ ὥρα κινδύνου.

Τὸ πῆρε στὰ χέρια, προχώρησε στὴ βιβλιοθήκη καὶ κάθησε στὸ γραφεῖο. Πῆρε ἕνα φύλλο χαρτιοῦ κ' ἔγραψε—σὲ ποιοὺς ἄλλους — στὸν παποῦ καὶ στὴ γιαγιά. Τοὺς ἐξηγοῦσε πὼς ὁ μισητὸς γέρος τὴν ἐξηπάτησε καὶ πὼς τὸν σκότωσε, ὅταν αὐτὸς γελῶντας τῆς ἀπεκάλυψε τὴν τρομερὴ ἀλήθεια.

Κατόπιν σηκώθηκε, πέρασε στὸ δωμάτιό της, κάθησε στὸ ντιβάνι καὶ τράβηξε στὸ στῆθος της, στὸν τόπο τῆς καρδιᾶς.

Μὰ ἦλθε ἡ Μοῖρα νὰ δικαιώσῃ τὴν προσπάθειά της.

Σύμφωνα μὲ τοὺς Κυπριακοὺς νόμους, ἡ σύζυγος ποὺ θὰ πεθάνῃ λίγα λεπτὰ μετὰ τὸν σύζυγό της, τὸν κληρονομεῖ.

Κ' ἔτσι αὐτὸ ποὺ ἐπεδίωκε ἡ ὡραία Ἑλένη Κράνη, νὰ ζήσουν ἄνετα οἱ παποῦδες της, τὸ πέτυχε... Γιατὶ ἀφοῦ αὐτὴ κληρονόμησε τὸν ἄντρα της, κι' αὐτὴ πέθανε, κληρονάμοι ἀνεκηρήχθηκαν οἱ δυὸ γέροι.

Τέτοιο δρᾶμα ποὺ παίχτηκε στὸ μεγάλο νησὶ τῆς Κύπρου, βέβαια δὲν θὰ τὸ φανταζόνταν ὁποιοσδήποτε συγγραφεύς.

ΑΝΤΡΕ ΜΠΛΟΚ

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΒΡΕΧΕΙ ΚΟΚΚΙΝΗ ΑΜΜΟ

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Βικτώρια εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ἔχουν τρομοκρατηθῆ ἀπὸ μίαν περίεργον «κόκκινην βροχήν», ποῦ ἔπεσεν εἰς τὴν περιφέρειάν των, πρὸ ἡμερῶν. Σημειωτέον ὅτι δὲν πρόκειται περὶ βροχῆς νεροῦ, ἀλλὰ περὶ ἀμμοβροχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ πέφτει εἰς τὸ ἔδαφος μιὰ ψιλὴ ἄμμος, χρώματος ἐρυθροῦ.

—Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπολογισμῶν ποῦ ἔκαμαν οἱ εἰδικοί, ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας ἔπεσαν εἰς τὴν Βικτώριαν 29.000 τόννοι τῆς ἐρυθρᾶς αὐτῆς ψιλῆς ἄμμου.

—Οἱ μετεωρολόγοι δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐξηγήσουν τὸ περίεργον αὐτὸ φαινόμενον· ὁ δὲ λαὸς τὸ χαρακτηρίζει ὡς προειδοποίησιν ἐκ μέρους τῆς Φύσεως, ποῦ προαναγγέλλει φοβερὰς θεομηνίας καὶ ἴσως καὶ κατακλυσμόν.

ΣΦΑΙΡΑ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΟΥ ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΠΝΟΝ

Ἕνα ἀπὸ τὰ περιεργότερα ἀτυχήματα συνέβη εἰς κάποιον Νεοζηλανδὸν ἀπὸ τὴν νῆσον Στούαρτ Ἄϊλαν.

—Ἀντὶ ταμπακέρας ἐχρησιμοποιοῦσε τὴν μίαν ἀπὸ τὶς τσέπες τοῦ σακκακιοῦ του, διὰ ν' ἀποθηκεύσῃ τὸν καπνὸν τῆς πίπας του.

—Μίαν ἡμέραν ἐπειδὴ τοῦ ἐπερίσσευε μία σφαῖρα ἀπὸ τὸ περίστροφόν του, τὴν ἔρριξε μέσα εἰς τὴν ἰδίαν τσέπην καὶ μετὰ πάροδον ἀρκετῶν ὡρῶν, καθὼς ἐπῆρε καπνὸν γιὰ νὰ γεμίσῃ τὴν πίπαν του, ἐπῆρε μαζὶ χωρὶς νὰ τὸ προσέξῃ καὶ τὴν σφαῖραν.

—Δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὥρα, καὶ καθὼς ἐκάπνιζε ξέννοιαστος, ἄκουσε μίαν ἔκρηξιν μέσα εἰς τὴν πίπαν του ἡ ὁποία ἔγινε κομμάτια καὶ συγχρόνως ἠσθάνθη ἕνα δυνατὸ κτύπημα μέσα εἰς τὸ στόμα του, τὸ ὁποῖον ἐπλημμύρισε αἵματα.

—Εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὅπου μετεφέρθη ἐχρειάσθη νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐγχείρησιν διὰ νὰ τοῦ βγάλουν τὴν σφαῖραν, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ φυσιγγίου εἶχεν ἐνσφηνωθῆ εἰς τὸν οὐρανίσκον του.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΧΡΥΣΟΥ

Κάποιος ἐργάτης εἰς τὰ Ρωσσικὰ χρυσωρυχεῖα τῶν Οὐραλίων, ἐνῷ ἔσκαπτε τὸ χρυσοφόρον χῶμα τῆς δικαιοδοσίας του, εὐρῆκεν ἕνα μεγάλο κομμάτι, ἀποτελούμενον ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ χρυσόν.

—Εἰς τὸ εἰδικὸν ἐργαστήριον τῶν ὀρυχείων, ὅπου μετεφέρθη καὶ ἐζυγίσθη· τὸ κομμάτι ἐκεῖνο εὑρέθη ἔχων βάρος δεκατριῶν χιλιογράμμων, ἤτοι ἐννέαπερίπου ὀκάδων.

—Εἶναι τὸ μεγαλύτερον κομμάτι χρυσοῦ πού ἔχει ἐκσκαφῆ ποτὲ εἰς χρυσορυχεῖα τῆς Ρωσσίας, καὶ ἐστάλη εἰς τὸ κρατικὸν θησαυροφυλάκιον τῆς Μόσχας, ὅπου ἐτοποθετήθη μαζὺ μὲ τὰ ἄλλα κοσμήματα τοῦ Ρωσσικοῦ κράτους.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

ΤΟΥ Κ. Σπ. Παναγιωτοπούλου

Ὁ Νικόλας ὁ Πίσκοπας κι' ὁ Γιώργης ὁ Σταμέλος καθισμένοι στὴν αὐλὴ τῆς ταβέρνας τοῦ Μπίθανου κουτσοπίνανε, κάπου μιὰν ὥρα τώρα, μὲ γκιουβέτσι ποὔειχαν ἀπὸ τὸ πρωῒ παραγγείλει δὲν εἶχε ἀκόμα ἑτοιμαστεῖ, ἂν κι' ἦταν ἀργὰ πιά, κοντὰ ἐννιά.

Εἶχε πέσει πολλὴ δουλειὰ στὸ φοῦρνο, καθὼς εἶπε τὸ παιδὶ τοῦ μαγαζιοῦ ποὺ εἴχανε στείλει καὶ ξαναστείλει γιὰ νὰ φέρῃ τὸ φαΐ. Μὰ καὶ νὰ ἤτανε φερμένο δὲν θ' ἀρχίζαν ἀκόμα. Καρτερούσανε καὶ τοὺς ἄλλους δυὸ συντρόφους τους, τὸ Σταῦρο τὸν Ἀδρὴ καὶ τὸ Μῆτσο τὸ Μπολέτση. Κι' ὅσο γιὰ τὸ Μῆτσο, δὲν τοὺς παράμελε ἂν ἐρχότανε ἢ ὄχι, ἢ κι' ἂν εἶχαν ἀρχίσει σὰν θὰ κόπιαζε. Μὰ τὸ Σταῦρο θὰ τὸν καρτεροῦσαν, κι' ἂς πήγαινε καὶ δέκα ἡ ὥρα. Γιατὶ αὐτὸς δὲν ἦταν ἕνας τυχαῖος κρασόφιλος. Παλληκάρι μὲ τὰ ὅλα του, γεμάτος λεβεντιὰ καὶ καρδιὰ ἔκανε καθένα ποὺ τὸν γνώριζε νὰ τὸν ἀγαπάῃ καὶ νὰ τὸν σέβεται. Ἤξαιρε νὰ φερθῆ σ' ὅλον τὸν κόσμο, βοηθοῦσε τοὺς ἀδύνατους καὶ τοὺς φτωχούς, ἐκοβότανε γιὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ γιὰ τοὺς φίλους. Κι' ὄχι νὰ πῆς πὼς ἔπαιρνε ἔτσι, ἀσυλλόγιστα, τὸ μέρος τοῦ ἑνὸς ἢ τ' ἀλλουνοῦ: ἂν εἶχες ἄδικο θὰ στόλεγε ὀρθὰ κοφτά, θὰ σ' ἔβαζε ἀμέσως στὴ θέσι σου, μακάρι νὰ ἤσουν κι' ἀδερφός του. Ἀλλὰ στὸ δίκηο σου, ἔπαιζε καὶ τὴ ζωή του μονὰ-ζυγά. Μὲ τέτοια γνώση καὶ καρδιὰ καὶ μὲ μιὰ λιγερὴ κορμοστασιὰ στολισμένη μὲ πεντακάθαρες φέρμελες καὶ χιονάτη φουστανέλλα, μ' ἕνα ὡραῖο κεφάλι ἀρματωλοῦ, τὸ περήφανο αὐτὸ παλληκάρι πῶς νὰ μὴν κερδίσῃ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν θαυμασμὸ καὶ τὸ σεβασμὸ ὅλου τοῦ χωριοῦ;

— Γειά σας παιδιά, ἔκανε προβάλλοντας στὴν αὐλόπορτα ὁ Μῆτσος, κι' ἁρπάζοντας μιὰν ἀδειανὴ καρέκλα πῆγε κι' ἔκατσε κοντά τους.

— Τί γινήκατε ἀδερφὲ τόσην ὥρα; Στὶς ὀχτὼ δὲν εἴπαμε; εἶπε ὁ Νικολός.

Κι' ὁ Γιώργης ἐσυμπλήρωσε:

— Κι' ὁ Σταῦρος ἀκόμα δὲν ἐφάνηκε.

— Θἄρθῆ ὅπου νάειναι. Εἴμαστε μαζὶ ὡς τὰ τώρα, στὴ θειά του τὴ Γρηγόραινα. Μ' ἐβίασε νάρθω γιὰ ν' ἀρχίσουμε νὰ τρῶμε κι' εἶπε πὼς θἄτανε ἐδῶ κι' αὐτὸς σὲ λίγο.

Οἱ δυὸ φίλοι εἴδανε τὸ Μῆτσο ταραγμένο καθὼς ἐκουβέντιαζε.

— Μὰ τί τρέχει, ρωτήσανε;

— Κακό, μεγάλο κακό, εἶπε κεῖνος. Τὸ παιδὶ τῆς Γρηγόραινας, ὁ Τάκης, καθὼς ἐρχόντουσαν ἀπόψε ἀπὸ τὰ χτήματα μιὰ μεγάλη παρέα ξέφυγε λίγο κοντὰ στὸ νεκροταφεῖο. Ἡ μάννα του ἀφαιρεμένη μὲ τὴν κουβέντα τὸ ξέχασε. Ὅταν κατάλαβε πὼς λείπει τὸ παιδὶ κοντοστάθηκε κι' ἄρχισε νὰ τὸ κράζῃ. Μισὴ ὥρα ἔψαχνε μαζὶ μὲ δυὸ ἄλλες γυναῖκες τῆς συντροφιᾶς ὁλόγυρα. Ὅταν τέλος τὸ βρήκανε ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὸ κοιμητήρι, τὸ παιδὶ ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά της μὲ κλάμματα, βγάζοντας κάτι ἄγρια ξεφωνητά. Τὸ ρωτήσανε τί γίνηκε, γιατὶ ἔκανε ἔτσι, ἀλλὰ ἀδύνατο ν' ἀπαντήσῃ. Εἶχε χάσει τὴ λαλιά του!

— Τὸ ξωτικό, πάλι τὸ ξωτικό! ἔκαναν ἐκεῖνοι σαστισμένοι.

Ὁ κάπελας ὁ Μπίθανος, ποὔχε 'ρθεῖ μ' ἕνα κατοσταράκι στὸ χέρι, κάθισε κοντὰ κι' ἄρχισε νὰ ρωτάῃ πῶς καὶ τί ἔγινε. Ἀπάνω στὴν ὥρα μπῆκαν κι' ἄλλοι δυὸ γνώριμοι. κι' ἐπειδὴ κάτι ἀκούσανε κι' αὐτοὶ στάθηκαν νὰ μάθουν τὰ νέα.

Ὅταν ἦρθε ὁ Σταῦρος σὲ λίγο, γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι τῆς παρέας εἶχαν μαζευτεῖ πέντε ἕξη ἄνθρωποι καὶ μιλούσανε ζωηρὰ γιὰ τὸ παιδὶ ποὺ βουβάθηκε καὶ γιὰ τὸ ξωτικό, ποὺ τώρα τελευταῖα ἄρχισε νὰ φαίνεται στὸ νεκροταφεῖο. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ γέρω—Πίκινας, ἔλεγε πὼς ἔπρεπε νὰ κάνουν ξόρκια καὶ λειτουργίες γιατὶ κι' ἄλλοτε, ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια, εἶχε ξαναφανεῖ τὸ ξωτικὸ καὶ τρόμαξαν νὰ τὸ διώξουν μὲ τὰ τέτοια, ἀφοῦ εἶχε ἀφήσει δυὸ γυναῖκες ἄλαλες καὶ ἕνα παλληκάρι παλαβό.

Ὁ Σταῦρος ποὔχε πέσει σὲ συλλογὴ ἀφόντας ἦρθε καὶ φαινότανε πὼς δὲν ἀκούει τὸ τί λέγανε οἱ ἄλλοι, σήκωσε ξάφνου τὸ κεφάλι κι' εἶπε:

— Δὲν ξέρω ἀπὸ τί ἔπαθε τὸ παιδί, οὔτε ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ λέτε. Μὰ τί τὰ θέλετε; Ἐγὼ δὲν πιστεύω στὰ φαντάσματα καὶ στὰ ξωτικά. Αὐτὰ τὰ πράγματα, ὑπάρχουν μόνο στὴ σκέψη τῶν ἄρρωστων ἀνθρώπων, τῶν κιοτήδων. Ποῦ ἀκούστηκε στὸν καιρό μας νὰ πιστεύουμε πὼς ὑπάρχουν πλάσματα ἀέρινα, ἴσκιοι - δίχως σάρκα κι' ὀστᾶ ποὺ βγαίνουν ἀπ' τὰ μνήματα καὶ κάνουν κακὸ στοὺς ἀνθρώπους;

Ὅλοι συμφωνήσανε βουβὰ —κι' ἂς εἴχανε πολλὲς ἀμφιβολίες μέσα τους. Ὅλοι, ἐξὸν ἀπ' τὸ γέρω—Πίκινο. Γι' αὐτὸν τὰ φαντάσματα ἤτανε πραγματικά, τρομερὰ τέρατα, ποὺ ἅμα θέλανε κάνανε τὸ κακὸ καὶ στὸν πιὸ δυνατὸ καὶ στὸν πιὸ ἀπόκοτο ἀκόμα. Εἴχανε πολλὰ ἰδωμένα τὰ μάτια του πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἔρμη γῆς ποὺ τόσα χρόνια τὴν ὑπόφερνε —καὶ τὸν ὑπόφερνε κι' αὐτή. Καὶ μ' ὅλο ποὺ, καθὼς ὅλοι ξέρανε καλά, δὲν ἤτανε κανένας φοβιτσιάρης καὶ δὲν πολυχαμπάριζε τὴ ζωή, ποτές του δὲ θ' ἀποφάσιζε νὰ πάῃ τὴ νύχτα στὸ νεκροταφεῖο καὶ νὰ συργιανήσῃ μονάχος μέσ' στὰ μνήματα.

Ὁ Σταῦρος ξέσπασε σ' ἕνα σαρκαστικὸ γέλοιο, ποὺ ἔκανε τὸ γέρω—Πίκινο νὰ πεισμώσῃ.

— Μόνο οἱ γυναῖκες καὶ τὰ μωρὰ φοβοῦνται τοὺς πεθαμένους, εἶπε. Οἱ ἄντρες δὲν φοβοῦνται τίποτα, κι' ἂν τοὺς τύχῃ καμμιὰ φορὰ νὰ φοβηθοῦν τοὺς ζωντανούς.

Ἡ συντροφιὰ κρεμόταν ἀπ' τὸ στόμα του. Στὰ λόγια του αὐτὰ ἔννοιωσε μιὰ σπίθα παλληκαριᾶς νὰ ξεφεύγῃ ἀπ' τὴν ψυχή του καὶ νὰ περνάῃ ἀπ' ὅλες τὶς ψυχὲς γιὰ νὰ τὶς ἀτσαλώσῃ.

Τότε ὁ Σατανᾶς σκαρφάλωσε ἀόρατος στοὺς ὤμους τοῦ Πίκινου καὶ τὸν ἔβανε νὰ εἰπῆ σιγανὰ αὐτὰ τὰ λόγια στὸ Σταῦρο:

— Λοιπόν, ἀφοῦ τοῦ λόγου σου ἀψηφᾶς τὶς ψυχές, σύρε ἂν μπορῇς ταχυὰ τὰ μεσάνυχτα στὸ μνῆμα τοῦ πατέρα σου ὁλομόναχος, καὶ κάτσε λίγο ἀπάνω γονατιστός, μπήγοντας τὸ μαχαῖρι σου μέσα γιὰ σημάδι. Στοιχηματίζω τ' ἄλογό μου πὼς δὲ θὰ τὸ κάνῃς.

Ὁ Σταῦρος τὸν κύτταξε ἀγριεμένος Τὰ λόγια τοῦ γέρου τἄβρισκε προσβλητικὰ γι' αὐτόν, ποὺ τόσες φορὲς τοὔ εἶχε δείξει πὼς τίποτα δὲ φοβᾶται. Καὶ σκέφτηκε πὼς θἄξιζε νὰ τοῦ πάρῃ τ' ἄλογο γιὰ τιμωρία, ἂν δὲ τοῦ φαινότανε ἀσέβεια νὰ μπήξῃ τὸ μαχαῖρι στὸ μνῆμα τοῦ μακαρίτη τοῦ γέρου.

— Γέρο μου, ἄει στὸ καλό σου, τοὔειπε, ὅσο μαλακώτερα μποροῦσε. Μὴ θὲς νὰ χάσῃς τ' ἄλογο ποὺ σὲ δουλεύει καὶ σὲ ζῇ..

— Ὄχι, θέλω νὰ τὸ χάσω, ἔκανε ὁ Πίκινος μ' ἕνα ἀρβανίτικο πεῖσμα. Βάντο ντὲ τὸ στοίχημα....

Ἀλαφιασμένοι, ἀνήσυχοι, κυττοῦσαν οἱ ἄλλοι στὰ μάτια τὸ Σταῦρο. Ἂν ἔλεγε ναί, πάει, τὄχανε τ' ἄλογο ὁ καψόγερος ποὺ τὤχε μονάκριβο, δεξί του χέρι καὶ στ' ἀλέτρι καὶ στὸ μάγκανο καὶ στὸ κάρρο. Κι' ἂν ἔλεγε ὄχι, θὰ βούϊζε τὸ χωριό, πὼς αὐτός, ποὺ ἀψηφοῦσε κάθε ζωντανόν, φοβότανε τοὺς πεθαμένους.

Ὕστερα ἀπὸ μικρὴ σκέψη, κι' ἐνῶ ὁ Πίκινος ἔλεγε καὶ ξανάλεγε, χτυπῶντας τὴ γροθιά του στὸ τραπέζι «βάντο ντέ...» ὁ Σταῦρος σηκώθηκε ἀπάνω καὶ τοῦ εἶπε ἀργὰ καὶ βαρειά.

— Ἄκουσε δῶ. Νὰ πάω νὰ μπήξω τὸ μαχαῖρι τὰ μεσάνυχτα σ' ὅποιον τάφο θέλεις. Ἀλλὰ ὄχι στοῦ πατέρα μου. Δὲ μπορῶ. Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ μὲ καταραστῆ. Ὅπου ἀλλοῦ θέλεις, ναί. Καὶ νὰ μὴ χάσῃς τ' ἄλογό σου. Μιὰ κότα νὰ βάνῃς νὰ πάρουμε μεζέ, καθὼς εἴμαστε ἐδῶ, καὶ μιὰ ὀκᾶ κρασί...

Ὅλοι γύρω ἀναστενάξανε ξαλαφρωμένοι. Ἡ ἀπόφαση τοῦ Σταύρου τοὺς ἱκανοποιοῦσε. Γιατὶ σ' ὅλους εἶχε χτυπήσει ἄσχημα ἡ πρόταση τοῦ γέρου.

— Μπράβο! φώναξε ὁ ταβερνιάρης ὁ Μπίθανος τρίβοντας τὰ χέρια του γιὰ τὸ νέο γλέντι ποὺ θὰ γινότανε —κι' ὄχι τόσο ἀπὸ συμφέρο ὅσο ἀπὸ περηφάνεια ποὺ ὁ Σταῦρος θὰ ξαναρχότανε στὸ μαγαζὶ μὲ τὴν παρέα του.

Ἀλλὰ ὁ γέρος δὲν ἐδέχτηκε. Τίποτα: ἢ θἄκανε καθὼς τοὔχε προτείνει, ἢ ἂς τὄλεγε πὼς δὲ δέγεται τὸ στοίχημα.

— Κι' ἄκουσε δῶ, φώναξε. Ἂν δεχτῇς καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ μετανοιώσεως, θὰ χάσῃς τὴ φοράδα σου τὴν ψαριά.

Αὐτὸ ἤτανε: Ἡ ἀπαίτηση τοῦ Πίκινου νὰ πάρῃ τὴν ψαριὰ φοράδα ἂν τυχὸν μετάνοιωνε, ἔκανε τὸ Σταῦρο ν' ἀποφασίσῃ. Ὡς τὴν τελευταία στιγμή, πίστευε πὼς ὁ γέρος κουβέντιαζε ἀσυλλόγιστα, πὼς ἤθελε νὰ ἰδῇ μιὰν ἀκόμα παλληκαριά του, δίχως νἄχῃ ἀμφιβολία πὼς ἦταν ἄξιος νὰ τὴν κάνῃ καὶ ξαίροντας πόσο ἦταν περήφανος γιὰ νὰ μὴν δεχτῇ πληρωμὴ γι' αὐτή, δὲ λογάριαζε τὸ χάσιμο τοῦ ἀλόγου του. Τώρα ποὺ εἶδε πόσο βουρλισμένος εἶναι γιὰ νὰ πιστεύῃ πὼς αὐτός, ὁ Σταῦρος ὁ Ἀδρής, δὲ θὰ τὸ κάνῃ καὶ νὰ θέλῃ νὰ κερδίσῃ ἀπ' αὐτό, ἔκανε τὴν ἀπόφασή του. Θὰ πήγαινε ταχυὰ τὴ νύχτα νὰ μπήξῃ τὸ μαχαῖρι στὸν τάφο τοῦ γονιοῦ του. Κι' ἂς τὸν ἐβάραινε τόσο αὐτό. Κι' ἂς τοῦ φαινότανε σὰν βρισιὰ στὴ μνήμη τοῦ πατέρα του. Θὰ κάμε τὸ σταυρό του καὶ θὰ πρόβαινε στὴ θυσία αὐτή, γιὰ νὰ μὴν ρεζιλευτῆ, νὰ μὴν λερώσῃ τὴν ὑπόληψή του.

— Τὸ κρῖμα στὸ λαιμό σου, γέρο ξεκούτη, τοὔειπε, δίνοντάς του τὸ χέρι.

Καὶ τὸ στοίχημα βάλθηκε.

* *

Ἡ παρέα ξενύχτησε στὸ σπίτι τοῦ καφετζῆ τοῦ Ρήγα, ὅπου τὰ «κόβανε» κρυφὰ ἀπὸ τὴν ἀστυνομία. Στὴ μιὰ κάμαρη δούλευε τὸ «γλήγορο» τέρτσο - τίρο, στὴν ἄλλη ὁ μπακαρᾶς. Στὸ μικρὸ ἀπόμερο καμαράκι εἶχαν κλειστεῖ οἱ ἐπίσημοι: ὁ πρόεδρος, ὁ τηλεγραφητής, ὁ ταμίας, ὁ ...ἀστυνόμος —ἀλλὰ μὲ πολιτικὰ καὶ μὲ τὴν πλατειὰ ρεμπούπλικα κατεβασμένη ὡς τὰ μάτια, ὥστε ἂν ἔμπαινε κανεὶς ἄλλος ξαφνικὰ νὰ μὴν τὸν ἐγνώριζε —καὶ δυὸ τρεῖς ἄλλοι ἀκόμα. Ἐτοῦτοι παίζανε πόκα, παιγνίδι ποὐ ἐπὶ τέλους ἤθελε καὶ λίγο μυαλὸ κι' ὄχι ἐντελῶς τυχερό, καθὼς ἔλεγε συχνὰ ὁ τηλεγραφητής. Στὴν πόρτα φύλαγε ὁ δικαστικὸς κλητήρας ὁ Σταμνούλης, ποὺ κάθε τόσο ξεπετιώντανε κι' ἀκούμπαγε κανένα ταλαράκι στὸ μπακαρᾶ, βέβαιος πὼς θὰ τὸ χάσῃ καὶ πὼς θ' ἀκούσῃ τοῦ κόσμου τὶς βρισιὲς καὶ τὶς βλαστήμιες γιὰ τὴ γκίνια του.

Κατὰ τὰ χαράματα, ὁ Σταῦρος τράβηξε γιὰ ὕπνο. Ἦταν κουρασμένος, κακοστομαχιασμένος καὶ χαμένος. Δὲν εἶχε καθόλου κέφι. Ἡ μεγάλη του χασούρα τὸν εἶχε κάνει ἀπαισιόδοξο.

Ἐκοιμήθηκε, ἕναν ὕπνο ἀνήσυχο, γεμᾶτον ἐφιάλτες, ὡς τὸ μεσημέρι ποὺ τὸν ἐξύπνησαν μὲ τὸ ζόρι. Τσίμπησε κάτι κι' ἐβγῆκε στὸ καφενεῖο.

Ἐκεῖ πέρασε ὅλο τ' ἀπόγεμα, ὡς ποὺ βράδυασε καλά, πίνοντας καφέδες καὶ καπνίζοντας ἀτέλειωτα. Τὸ βράδυ τράβηξε στὸ οὐζάδικο μὲ κάνα δυὸ ἄλλους, κι' ἄδειασε πέντ' ἕξη ποτήρια. Ἕνας βραχνᾶς τὸν ἔπνιγε μέσα του καὶ τὸν ἔκανε νὰ προσπαθῇ νὰ ξεχαστῇ μὲ τὸ πιοτό. Φόβος; Ὄχι, δὲν μποροῦσε νἄτανε φόβος. Ἀλλὰ πίστευε, πὼς ἡ πράξη ποὺ θἄκανε ἔμοιαζε μὲ ἱεροσυλία.

— Ἄ, τὸ γέρο κολασμένο τί τοὔχε σκαρώσει.

Ἐπὶ τέλους οἱ ὧρες πέρασαν κι' ἐκόντευαν νὰ σημάνουν τὰ μεσάνυχτα. Ἀγάλι ἀγάλι κίνησε μόνος γιὰ τὸ νεκροταφεῖο. Ἦταν μιὰ νύχτα ἀνήσυχη, ἀσέληνη, ὑγρή. Οὔτε ἕνας διαβάτης δὲ φάνηκε σ' ὅλον τὸ δρόμο, οὔτε ἕνα σκυλὶ δὲν ἀλίχτησε.

Σὰν ἐσίμωσε στὴ μεγάλη καγκελόφραχτη μάντρα τοῦ κοιμητηριοῦ, εἶδε τὰ χλωμὰ φωτάκια τῶν τάφων νὰ πεταλουδίζουν καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἦταν ψυχὲς ποὺ ξεπετιόντανε ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο. Πῆγε στ' ἀγκωνάρι καὶ πήδησε ἀλαφρὰ μέσα. Ἡ θλιβερὴ σιωπὴ ποὺ βασίλευε γύρω πάγωσε τὴν καρδιά του, καθὼς τὸ ψυχρὸ ἀγέρι τῆς φθινοπωρινῆς ἐκείνης νύχτας τὸ ἱδρωμένο —θέλεις ἀπὸ τὸ πιοτό, θέλεις ἀπὸ τὸ βιαστικὸ περπάτημα— κορμί του.

Ἄκουσε ἕναν κρότο καὶ κοντοστάθηκε. Τίποτα: Ἦταν τὸ θρόϊσμα κάποιου νυχτοπουλιοῦ μέσα στὰ φύλλα. Τράβηξε θαρρετὰ καὶ πῆρε τὸ στρατόνι ποὺ ὁδηγοῦσε στὸν τάφο. Μὲ λίγες δρασκελιὲς ἦταν ἐκεῖ. Βρῆκε τὸ καντῆλι σβυστὸ καὶ τοῦ φάνηκε κακοσημαδιά.

— Δὲ μὲ καλοδέχεται ὁ γέρος —συλλογίστηκε φρίσσοντας.

Ἀλλὰ θυμήθηκε πὼς τόσοι καὶ τόσοι στὸ χωριὸ παραπονιόντανε πὼς ὁ κλησιάρης κλέβει τὸ λάδι ποὺ τοῦ δίνουν γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν νεκρῶν τους καὶ ἡσύχασε:

— Τὸν κανάγια... Θὰ τὸν σπάσω στὸ ξύλο αὔριο—εἶπε.

Ἔρριξε τριγύρω του μιὰ ματιὰ ἀνήσυχη καὶ γονάτισε ἀποφασιστικὰ πάνω ἀπὸ τὸ μνῆμα. Ἀλλὰ ἔννοιωσε πὼς πατοῦσε κάτι μαλακὸ κι' ἔκανε πίσω. Εἶδε ἕνα βάτραχο νὰ πηδάῃ.

— Ἄει στὸ δαίμονα.... μουρμούρισε.

Καὶ ξαναγονάτισε, σηκώνοντας τὰ μάτια στὸν οὐρανό, σὲ μιὰ μυστικὴ προσευχή.

Τότε ἀπὸ τὸ μεγάλο κυπαρίσσι ποὺ ὀρθώνονταν πλάϊ του ἄκουσε σκληρό, λυγμικὸ τὸ θρῆνο μιᾶς κουκουβάγιας, κι' ἀνατρίχιασε.

Ἔσκυψε χάμω βιαστικὰ καὶ τραβῶντας τὴ μεγάλη δίκοπη κόμα ἀπὸ τὸ σελάχι του τὴν ἔμπηξε μὲ ὁρμὴ στὸ χῶμα ὡς τὴ λαβή. Στερνὰ ἔκανε ἀμέσως νὰ φύγῃ. Ἀλλὰ ἔνοιωσε πὼς κάποιο ἀόρατο χέρι τὸν κρατοῦσε γερὰ ἀπὸ τὴ φουστανέλλα. Ἔβαλε μιὰ βαρειὰ φωνή, σὰν πληγωμένο θεριὸ καὶ ξαπλώθηκε στὸ χῶμα.

* * *

Ὁ γέρο Πίκινος καὶ οἱ φίλοι του, ποὺ παρακολουθοῦσαν κρυμμένοι ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ μεριὰ τοῦ νεκροταφείου, τρέξαν ἀμέσως μόλις ἄκουσαν τὴ φωνὴ τοῦ Σταύρου. Τὸν βρήκανε πεθαμένο ἀπάνου στὸ μνῆμα μὲ τὴ φουστανέλλα του καρφωμένη στὴ γῆς ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ μαχαῖρι.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ γιατρὸς πιστοποίησε «θάνατο ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας».

— «Ἡ ἐντύπωσις πὼς εἶχε συλληφθῆ ὑπό τινος νεκροῦ ἐπέφερε τὸ μοιραῖον..» εἶπε μὲ ἐπίσημο καὶ ἀλύγιστο ὕφος.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

— Οἱ καμπάνες

Οἱ καμπάνες ἐφευρέθηκαν εἰς τὴν Καμπανία, ἀπὸ ὅπου ἐπῆραν καὶ τὸ ὄνομά τους, κατὰ τὸ ἔτος 400, ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Παυλῖνο. Στὴ Γαλλία ἐχρησιμοποιήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 550 καὶ στὸ Βυζάντιο στὰ 864. Στὰ μοναστήρια οἱ καμπάνες εἰσήχθησαν κατὰ τὸν 7ον καὶ 8ον αἰῶνα π. Χ., στὶς ἐκκλησίες δὲ τῆς Εὐρώπης μόλις κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ 10ου αἰῶνος. Στὴν Ἑλβετία οἱ καμπάνες εἰσήχθησαν στὰ 1020 καὶ εἰς τὴν Ἀγγλία κατὰ τὸ ἔτος 960.

— Περίεργη εἰδοποίησις

Σὲ μιὰ ἐφημερίδα κάποιας ἐπαρχιακῆς πόλεως τῆς Γαλλίας ἐδημοσιεύθη πρὸ ἡμερῶν ἡ παρακάτω πρωτότυπος εἴδησις, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδοκιμάσουν ἀσφαλῶς καὶ ὄχι ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους ἐνοικιαστάς.

«Ἐπειδὴ θέλω νὰ ἐγκαταλείψω τὸ σπίτι ὅπου μένω καὶ θέλω νὰ τὸ παραδώσω στὸν ἰδιοκτήτη του ὅπως τὸ παρέλαβα, ζητῶ σὲ καλὴ τιμὴ 500 εὐτραφεῖς ποντικοὺς ἕνα στρέμμα μὲ ἄγρια φαρμακερὰ χορτάρια καὶ ἕνα κάρρο μὲ σκουπίδια. Τὰ χορτάρια τὰ θέλω γιὰ νὰ τὰ φυτέψω στὸν κῆπο, τὰ σκουπίδια νὰ τὰ ρίξω στὴν αὐλὴ καὶ τοὺς ποντικοὺς νὰ τοὺς ἀπολύσω μέσα στὰ δωμάτια».

— Ἀπάντησις πληρωμένη

Σὲ κάποια συναναστροφή, εἰς τὴν ὁποία παρευρισκόταν καὶ ὁ διάσημος Γάλλος συγγραφεὺς Φοντενέλ, οἱ προσκαλεσμένοι ἀπηύθυναν μεταξύ των διάφορες ἐρωτήσεις χάριν διασκεδάσεως.

Ἡ παραδοξότερη ὅμως ἀπ' ὅλες ἦταν ἡ ἐρώτησις τῆς οἰκοδέσποινας, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς ἑξῆς:

— Ποιὰ διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ὡρολογίου;

Ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἀκούγοντας τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ἔμειναν ἄφωνοι, ἀλλ' ὁ Φοντενὲλ βρῆκε ἀμέσως τὴν κατάλληλην ἀπάντησιν:

— Κυρία μου, τῆς εἶπε, ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ ρολόϊ μᾶς δείχνει τὶς ὧρες, ἐνῷ σεῖς μᾶς κάνετε νὰ τὶς λησμονοῦμε.

ΠΥΡ

Τὸ μεγαλύτερο ναυτικὸ ἀνάγνωσμα ποὺ ἐγράφη τὰ τελευταῖα χρόνια, βγαλμένο ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο κινηματογραφικὸ ἔργο, ποὺ θὰ παιχθῇ προσεχῶς στὸ «Παλλάς», κατὰ ἀριστοτεχνικὴ διασκευὴ τοῦ συνεργάτου μας κ. Μ. Ἀρκαδικοῦ.

Ο ΝΑΥΤΗΣ τοῦ ἀσυρμάτου, κτύπησε τὴν πόρτα τοῦ θαλαμίσκου τοῦ κυβερνήτου τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Β. 93» κι' ἐπερίμενε.

Μιὰ φωνή, βαρειά, διαυγής, ἀκούστηκε:

— Ἐμπρός!

Ὁ ναύτης γύρισε τὸ μπρούτζινο χεροῦλι, π' ἄστραφτε στὶς τελευταῖες τοῦ ἥλιου ἀχτῖνες κι' ἐμπῆκε μέσα. Μὲ τὸ ἕνα χέρι χαιρέτησε τὸν κυβερνήτη του καὶ μὲ τ' ἄλλο τοῦ πρότεινε ἕνα φάκελλο.

— Ραδιογράφημα, κύριε κυβερνῆτα, εἶπε. Λίαν ἐπεῖγον.

Ὁ Λορτιγιόν, πῆρε τὸ φάκελλο, τὸν ἄνοιξε γλήγορα κι' ἐδιάβασε:

«Τὸ γιὼτ «Λόρα» κινδυνεύει. Στῖγμα: τόσο...».

Κι' ἔδιδε λεπτομερῶς τὴν θέσι ποὺ κινδύνευε.

Ὁ Λορτιγιὸν διάβασε καὶ ξαναδιάβασε τὸ ραδιογράφημα κι' ἔπειτα ἔγραψε τὴ διαταγή:

— Δόστε την στὸν ὑποπλοίαρχο, κ. Φρεμιέ, εἶπε... Γλήγορα...

Σὲ λίγα λεπτὰ τὸ ἀντιτορπιλλικὸ «Β. 93» ἔστρεφε πρὸς τὸν τόπο ὅπου ἕνα γιὼτ ἐκινδύνευε καὶ ποὺ ὀλίγα λεπτὰ πρὶν εἶχεν ἐξαποστείλει τὸ «S.O.S.». Καὶ φτάνει πρῶτο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα σκάφη τῆς περιπολίας, ποὺ καὶ αὐτὰ ἔχουν λάβει τὴν ἴδια τραγικὴ ἐπίκλησι.

Ὁ ὑποπλοίαρχος Φρεμιὲ κατεβαίνει στὴ μικρὴ βάρκα μὲ λίγους ναῦτες. Καὶ σπεύδει πρὸς τὸ κινδυνεῦον γιώτ. Ἀνεβαίνει τὴ σκάλα βιαστικὸς καὶ μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι, μὰ δὲν βλέπει κανέναν. Προχωρεῖ στὸ καρρέ, μὰ κι' ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ψυχή.

Τότε σταματάει γιὰ μιὰ στιγμή. Στὸ νοῦ του ἔρχονται χίλιες ἀναμνήσεις ἀπὸ τοὺς ναυτικοὺς θρύλους, ἀπὸ τὰ πλοῖα—φαντάσματα. Καὶ σκέπτεται.

— Νἆνε, ἆρά γε, αὐτὸ τὸ γιὼτ ἕνα ἀπὸ τὰ στοιχειωμένα καράβια; Ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα—φαντάσματα, ποὺ περιτρέχουν τὶς θάλασσες μὲ κυβερνήτη τὸν ἀόρατο καπετάνιο τους, ποὺ στοίχειωσε κάποια νύχτα καὶ τώρα ἐκδικεῖται τοὺς συναδέλφους του;

Μὰ ὁ Φρεμιὲ ἦταν γενναῖος. Κατώρθωσε νὰ διώξῃ ἀπὸ τὸ μυαλό του τὶς κακὲς ἀναμνήσεις καὶ διατάσσει μὲ τὴν γλυκειά, μὰ ἐπιτακτικὴ φωνή του, τοὺς ναῦτες:

— Ἐρευνήσατε ὅλο τὸ σκάφος. Καὶ προσοχή!... Τὰ πιστόλια στὸ χέρι...

Οἱ ναῦται ὁρμοῦν πρὸς τὰ κάτω καὶ ὁ Φρεμιὲ κατεβαίνει στοὺς θαλαμίσκους.

Ὁ πρῶτος εἶνε κενός. Κενὸς ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος. Μὰ στὸν τέταρτο ὁ Φρεμιὲ κάτι βρίσκει. Κάτι, ποὺ τὸν κάνει νὰ ξεχάσῃ τὴ θέσι του.

Τοῦ ἀποσπᾷ τὴν προσοχὴ τὸ πορτραῖτο μιᾶς νέας γυναίκας, μιᾶς ὤμορφης νέας, ποὺ εἶνε κρεμασμένο πάνω ἀπὸ ἕνα ὀβὰλ καθρέπτη ποὺ βρίσκεται πάνω ἀπὸ μιὰ κομψὴ τουαλέττα.

— Κάποια κυρία θὰ ἔμενε ἐδῶ, εἶπε. Κάποια ὤμορφη κυρία. Μὰ ποῦ νὰ εἶνε;

Καὶ συνεπαρμένος ἀπὸ τὴν ὠμορφιὰ τῆς γυναίκας αὐτῆς, τὴν κύτταζε, τὴν ἐξήταζε, τὴν ἀπεθαύμαζε.

— Τί ὤμορφη ποὺ εἶνε, ψιθύρισε... Τί ὤμορφη... Καὶ νὰ πνίγηκε, ἆρά γε; Ἢ νὰ κινδυνεύῃ ἔξω στὸ πέλαγος, σὲ κάποια μικρὴ βαρκοῦλα, ποὺ θὰ τὴν κυλάῃ τὸ κῦμα σὰν καρυδόφλουδο!

Μὰ τὶς σκέψεις του αὐτὲς τὶς διέκοψε τὸ κτύπημα τῆς πόρτας.

Ὁ Φρεμιὲ γύρισε σαστισμένος. Φοβήθηκε, μὴ τὸν ἔπιαναν νὰ θαυμάζῃ τὴ φωτογραφία.

—Ποιὸς εἶνε ρώτησε.

— Ναύτης Ζὰν Ριμώ, κύριε ὑποπλοίαρχε.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν, τὸ σκάφος εἶνε κενό, οὔτε ποντίκι δὲν βρίσκεται...

— Τὸ περίμενα, ἀπήντησε ὁ Φρεμιέ. Τὸ περίμενα...

Καὶ κατόπιν, ρίχνοντας μιὰ ματιὰ ἀκόμη στὸ ἄψυχο κάδρο ποὺ τὸν κύτταζε μὲ τὸ αἰνιγματικό του μειδίαμα ἀπὸ τὸ ὕψος ποὺ ἐκρέμετο, βγῆκε ἔξω, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸ ναύτη Ζὰν Ριμώ.

Ἀνέβηκε τὴ μικρὴ κομψὴ σκάλα, ποὺ ὡδηγοῦσε στὸ καρρὲ τοῦ πλοίου, βγῆκε στὸ κατάστρωμα καὶ συνήντησε καὶ τοὺς ἄλλους ναῦτες του.

Καὶ ὅταν ἔρριξε τὸ βλέμμα του γύρω, εἶδε πὼς εἴχανε φτάσει καὶ τ' ἄλλα σκάφη τῆς μοίρας κι' ἐρωτοῦσαν τί γίνηκε στὸ γιώτ.

Ὁ Φρεμιὲ φώναξε τὸν σηματορὸ καὶ τὸν διέταξε:

— Διαβίβασε πρὸς ὅλα τὰ πολεμικά μας: «Γιὼτ «Λόρα» εὑρέθη ἐγκαταλελειμμένο. Κανένας ἄνθρωπος δὲν εὑρέθη σ' αὐτό. Συνεχίζω ἐρεύνας διὰ νὰ ἀντιληφθῶ ἂν συντρέχουν λόγοι, ἐπιβάλλοντες τὴν ἐγκατάλειψι τοῦ σκάφους».

Τὰ ἄλλα πολεμικὰ δὲν ἀπήντησαν. Περίμεναν τὴν ἔρευνα, ποὺ θ' ἀπεκάλυπτε τὸ μυστήριον.

Καὶ ὁ Φρεμιὲ ἄρχισε νὰ ἐπιθεωρῇ τὸ σκάφος. Μὰ δὲν βρέθηκε νὰ ὑπάρχῃ ἡ παραμικρὰ βλάβη, κι' αὐτὸ τὸ ἐξηκρίβωσε ὅταν ἔθεσε σὲ κίνησι τὴ «Λόρα». Τὸ κομψὸ γιὼτ ξεκίνησε μ' ὅλη του τὴν ταχύτητα καὶ χωρὶς νὰ παρουσιάζῃ καμμιὰ ἐλαττωματικότητα.

Ἡ Ἔντβιτς Φαγιέρ, ποὺ πρωταγωνιστεῖ στὸ «Πῦρ» μαζὶ μὲ τὸν μεγάλο Γάλλο ἠθοποιὸ Βίκτωρα Φρανσαίν.

Ἀνέκοψε τὸ δρόμο του καὶ ἔδωσε στὸν κυβερνήτη του καὶ στ' ἄλλα σκάφη τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης του:

«Οὐδεμίαν βλάβη παρουσιάζει τὸ γιώτ. Μηχανοστάσιο ἐν πλήρει τάξει. Διατάξετε».

Ὁ Λορτιγιὸν ἀπήντησε:

«Ὁδηγήσετε τὸ σκάφος εἰς Καζαπλάνκαν καὶ παραδώσετέ το εἰς τὸν λιμενάρχην. Ἀναμείνετε ἐκεῖ τὰς διαταγὰς τοῦ Ναυαρχείου, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀναφέρω τὸ γεγονός».

Καὶ ἡ «Λόρα» ἐχαιρέτησε τ' ἀντιτορπιλλικὰ καὶ ἐστράφη ὁλοταχῶς πρὸς τὴν Καζαπλάνκαν, μὲ κυβερνήτην τὸν Φρεμιέ.

II

Στὸ Ρέτι, σ' ἕναν ὅρμο τοῦ δυτικοῦ Μαρόκου, ἀπόμερο, ἕνα ἱστιοφόρο μὲ δυνατὴ μηχανὴ μπῆκε κείνη τὴ νύχτα στὸ λιμάνι.

Τὸ ἱστιοφόρο πλησίασε στὴ μόνη ἀποβάθρα ποὺ ὑπῆρχε ἐκεῖ, καὶ ποὺ τὴν ἐσχημάτιζε μιὰ πτυχὴ τοῦ ἐδάφους, καὶ μιὰ γυναῖκα πήδησε ἔξω.

Βιαστική, τυλιγμένη στὸ ναυτικό της ἀδιάβροχο, προχώρησε πρὸς μιὰ δίοδο ποὺ ἐσχημάτιζαν δυὸ βράχοι κι' ἄφησε δυὸ σφυρίγματα. Ἀμέσως ἀπήντησαν δυὸ ἄλλα, παρατεταμένα. Καὶ σὲ λίγο φάνηκε μιὰ σκιά, ποὺ προχωροῦσε πρὸς τὴν γυναῖκα ποὺ περίμενε.

Ἀνεγνωρίσθησαν καὶ τὸν ἠκολούθησε.

Σὲ μιὰ σκηνή, ποὺ ἀπεῖχε λίγο ἀπ' ἐκεῖ, ἕνας νέος, ὑψηλός, ἀδύνατος, μελαχροινός, ποὺ πετοῦσαν φωτιὲς τὰ μάτια του, τὴν περίμενε. Μόλις ἀνεσήκωσε τὴ μεταξωτὴ πορτιέρα ποὺ χρησίμευε γιὰ πόρτα, τὴν ρώτησε:

— Τί ἔκαμες, Ἔντβιτς;

— Πετύχαμε!

— Τοὺς παραπλάνησες;

— Τώρα, κι' ἄλλη μιὰ φορά, τοὺς τὴν ἔσκασα περίφημα. Ἔστειλα τὸ σῆμα κινδύνου κι' ἄφησα τὴ «Λόρα» στὸ πέλαγος. Ἐγὼ τώσκασα μὲ τὸ καραβάκι μου. Αὐτούς, τοὺς εἶδα μὲ τὰ κυάλια, νὰ μαζεύωνται ὅλοι πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἐνῷ ἐγὼ ἔφερα τὸ φορτίο μου δῶ πέρα.

— Καὶ τ' ἄφησες στὴν ἀκτή;

— Τ' ἄφησα βέβαια!... Μὰ διέταξα νὰ ξεφορτώνουν... Ἐσὺ ἔχεις τὶς γκαμῆλες ἑτοιμες;

— Καὶ βέβαια.

— Τότε, στεῖλτα γλήγορα τὰ πολεμοφόδια 'Αχμὲτ-Κρὶμ ἔχῃ τὰ πυρομαχικὰ αὐτά, ξέρει τί θὰ κάνῃ.

III

Καζαπλάνκα. Ἡ ἀπόμερη αὐτὴ πολιτεία τοῦ Μαρόκου, ὅπου ἡ Ἀνατολὴ σμίγει μὲ τὴ Δύσι σ' ἕνα σύμπλεγμα παράδοξο κι' ἡ φωνὴ τοῦ μουεζίνη ἀνακατεύεται μὲ τοὺς ἤχους τῆς καμπάνας, ὅπου ἡ Γαλλία φέρνει τὸν πολιτισμὸ καὶ τὸν στηλώνει βαθειὰ μὲ τὰ αἷμα τῶν γενναίων παιδιῶν της.

Καζαπλάνκα. Ἡ πολιτεία τῶν μακρυνῶν θρύλων καὶ τῶν γενναίων παραδόσεων, ὅπου ἡ ζωὴ πυρπολεῖται ἀπὸ τὸν καυστικὸ ἥλιο καὶ τὸ αἷμα βράζει στὶς φλέβες καὶ παρορμᾷ τοὺς ἀνθρώπους σὲ τολμήματα ἐκπληκτικά.

Καζαπλάνκα. Ὅπου ὁ Ἀφρικανικὸς ἥλιος φλογίζει κι' ἀνάβει τὶς καρδιὲς ντόπιων καὶ ξένων, ὅπου ἡ ἀγάπη δίνει τὶς πιὸ ἐκδηλωτικές της εἰκόνες...

Στὴν πόλι αὐτή, κεῖνο τὸ βραδυ, ἡ περίφημη Γαλλικὴ Λέσχη εἶνε πάμφωτη.

Θὰ ξεχασθῇ ἐκεῖ μέσα ὁ σκληρὸς ἀγῶνας κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Θὰ ξεχασθῇ ὁ θανατος καὶ θὰ κυριαρχήσῃ ἡ ζωή.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ποὺ μένουν μονίμως ἐκεῖ, δίνουν μιὰ γιορτὴ γιὰ τοὺς συναδέλφους τους τοὺς περαστικούς.

Ἡ μοῖρα τοῦ Γαλλικοῦ στόλου ποὺ περιπολεῖ ἔξω, στὰ παράλια τοῦ Μαρόκου, ἔχει καταπλεύσει ἐκεῖ διὰ νὰ ἀνθρακεύσῃ.

Οἱ ἀξιωματικοί, ποὺ τόσο ταλαιπωρήθηκαν τόσους μῆνες πάνω στὴν ἀφρισμένη θάλασσα, πρέπει νὰ διασκεδάσουν.

Καὶ ἡ Ναυτικὴ Λέσχη θὰ τοὺς δεχθῇ σὲ λίγο. Θὰ μαζευτοῦν ἐδῶ, σὰν στὸ κατάστρωμα ἑνὸς μεγάλου θωρηκτοῦ, θὰ χαροῦν τὴ ζωή, θὰ πιοῦν, θὰ γλεντήσουν, θὰ ἰδοῦν ὡραῖες κυρίες, πρόσκαιρα εἰδύλλια θ' ἀνθίσουν, πρόσκαιρα σὰν τὴ ζωὴ τῶν ναυτικῶν, ποὺ σήμερα εἶνε ἥσυχη κι' ἀκύμαντη σὰν καλοκαιρινὴ θάλασσα κι' αὔριο τρικυμισμένη.

Πάμφωτη εἶνε ἡ Ναυτικὴ Λέσχη τῆς Καζαπλάνκας.

Καὶ νὰ σὲ λίγο ἀρχίζουν νἄρχωνται ἄλλοι μὲ τὶς γυναῖκες των, κι' ἄλλοι μόνοι. Ἄλλοι συνοδεύοντες χαριτωμένες κυρίες. Κι' ἄλλοι κυττάζοντες μὲ μειδίαμα εὐχαριστήσεως.

Ὁ Φρεμιέ, ὁ ὑποπλοίαρχος τοῦ «Β. 93», αὐτὸς ποὺ ἔφερε ἕως ἐδῶ τὴν «Λόρα», εἶνε κι' αὐτὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ θὰ περάσουν εὐτυχισμένες ὧρες κείνη τὴ βραδυὰ στὴ Ναυτικὴ Λέσχη.

Μὲ τὸ ὡραῖο του ἀνάστημα, ἂν καὶ περασμένος λίγο στὴν ἡλικία, μὲ τὰ μαλλιά του στριμμένα καὶ τὸ γενάκι του κομμένο ἀριστοτεχνικά, κυριαρχεῖ μέσα στὶς κομψοεπιπλωμένες σάλες τῆς Ναυτικῆς Λέσχης.

Οἱ παρέες τὸν διεκδικοῦν καὶ ὁ Φρεμιὲ εἶνε καταδεχτικὸς μὲ ὅλους. Μὰ ἡ καρδιά του κτυπάει στ' ἀντίκρυσμα κάθε ὤμορφης γυναίκας. Καὶ περίεργο! Ἀπόψε τοὖρχεται στὸ νοῦ, ἡ ὡραία γυναῖκα τοῦ πορτραίτου τῆς «Λόρας». Τοῦ φαίνεται πὼς τὴν βλέπει ἐμπρός του, πὼς τὴν βλέπει νὰ τοῦ χαμογελᾷ μὲ τὸ αἰνιγματικὸ ἐκεῖνο χαμόγελο, ποὺ τοῦ ἔμεινε ἀλησμόνητο ἀπὸ κείνη τὴν ἐπίσκεψί του στὸ γιὼτ—φάντασμα.

Παράξενο! Τὴν διαισθάνεται κοντά του, ὅτι τὸν κυττάζει, τὸν κατασκοπεύει, τὸν θαυμάζει, τὸν μισεῖ, τὸν ἀγαπᾷ... — χίλια συναισθήματα μαζί, ἀνεξήγητα καὶ μοιραῖα...

Καὶ νά! Στὸ βάθος μιᾶς σάλας, ὅπως στὸ ἀντικρυνὸ τραπέζι, ὄρθιος, προσκαλεσμένος ἀπὸ μιὰ φιλικὴ παρέα, κρατοῦσε τὸ κρυστάλλινο ποτῆρι του κι' ἑτοιμαζόντανε νὰ τὸ φέρῃ στὰ χείλη του, ὅταν ἡ ματιά του ἔπεσε πάνω σὲ μιὰ νέα κυρία, ὤμορφη τόσο, ποὺ τὸν θάμπωσε ἡ καλλονή της.

Μὰ αὐτὴ τὴν ὡραία κυρία, κάπου τὴν εἶχε ἰδῆ...

Κάπου...

Μὰ ποῦ;

Συνεκέντρωσε τὴ σκέψι του, προσπάθησε νὰ θυμηθῇ... Κι' ἔνοιωσε ἕνα ρῖγος στὸ κορμί του.

— Αὐτὴ εἶνε, εἶπε.

Κι' ἐνῷ εἶχε φέρει τὸ ποτῆρι στὰ χείλη του, δὲν ἔπινε... Μόνο τὴν κυττοῦσε, τὴν κυττοῦσε ἐπίμονα, μέχρι παρεξηγήσεως.

Μὰ κι' αὐτὴ τὸν κυττοῦσε καὶ μειδιοῦσε, σὰν νὰ τὸν προσκαλοῦσε κοντά της, ἀφοῦ ἦταν μόνη. Καὶ νόμισε πὼς τὸ μειδίαμά της, ἦταν τὸ ἴδιο σὰν ἐκεῖνο τῆς φωτογραφίας ποὖχε ἀντικρύσει στὴ «Λόρα»!

Ἤπιε τότε βιαστικὰ τὸ λικέρ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 16ην ΣΕΛΙΔΑ)

ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ
ΤΩΝ "ΞΥΛΙΝΩΝ ΣΤΑΥΡΩΝ"
ΡΟΛΑΝ ΝΤΟΡΖΕΛΕΣ

ΑΝ ἡ εὐτυχία ζητοῦσε τοῦσε καταφύγιο θὰ ἔπρεπε νὰ κλεισθῇ στὴ Μαμούνια, σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραῖα αὐτὰ σιωπηλὰ δωμάτια ποὺ μὲ τὴν ταράτσα τους ἐπεκτείνονται ὥς τὴν κορυφὴ ὧν πορτοκαλιῶν.

Τὸ φεγγάρι ποὺ ἀναζητεῖ τὸ δρόμο ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ Ἄτλαντος ἀργεῖ νὰ φανῇ. Σκυμμένος πάνω ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ κῆπο διακρίνει μόνο τοὺς σκοτεινοὺς θάμνους. Ἀριστερὰ πρὸς τὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου, ὁ μιναρὲς τοῦ Κασμπᾶ ξεχωρίζει μέσα στὴ γαλάζια νύκτα, μὲ ἕνα φῶς στὴν κορυφή του, σὰν καντῆλι προσευχῆς.

Ξαφνικὰ ἀντήχησε ἡ κραυγὴ ποὺ περίμενα: ἡ τελευταία κραυγὴ τοῦ μουεζίνη, καὶ ἀμέσως ἀπάντησαν ἄλλες φωνὲς ἀπὸ τὰ ἄλλα τζαμιά. Ἄλλες πετοῦν ἀέρινες, γιὰ νὰ διαλυθοῦν στὸν οὐρανὸ καὶ ἄλλες βαθειὲς ἀντηχοῦν σὰν στεναγμοί. Ἀπὸ τὸ σούρουπο ὥς τὴν αὐγή, ἀπὸ τὸ νυκτερινὸ τραγοῦδι τῶν βατράχων ὥς τὸ κελαϊδιστὸ ξύπνημα τῶν πουλιῶν, τὸ φλογερὸ Μαρρακὲς ψιθυρίζει συνεχῶς. Ἀκούραστα λελέκια, καὶ χελῶνες, θορυβοῦν διαρκῶς. Κάπου μιὰ φλογέρα θρηνεῖ τὴ θλίψη της. Στὴ συνοικία τῶν ἰθαγενῶν κοντὰ στὴν πόλι τῶν Πορτογάλλων ὑψώνεται ἕνα τραγοῦδι, συνοδευόμενον ἀπὸ ταμπούρλα, τραγοῦδι μονότονο, ποὺ οἱ φίλοι ἐπαναλαμβάνουν κτυπῶντας τὰ χέρια γύρω ἀπὸ τοὺς νεονύμφους.

Ἀκουμπισμένος στὰ κάγκελα τοῦ μπαλκονιοῦ, μὲ τὰ μάτια κλειστά, ὀνειροπολῶ...

Νὰ εἶσαι νέος, ἐρωτευμένος, καὶ ἔτσι ξαφνικά, χωρὶς καμμιὰ προειδοποίησι, ἀφοῦ βάλεις μερικὰ χιλιόφραγκα στὴ τσέπη, νὰ πηδήσῃς μαζύ της στὸ ἀεροπλάνο. Μπουρζὲ—Τουλούζη — Καζαμπλάνκα... Νὰ φθάσῃς ἐδῶ τὸ ἴδιο βράδυ, νὰ τὴν πάρῃς σ' αὐτὴν τὴν ταράτσα, ν' ἀνοίξῃς ἀπότομα τὴν κουρτίνα καὶ νὰ τῆς προσφέρῃς μὲ μιὰ κίνησι τὴ γαλάζια νύκτα, τὰ κυπαρίσσια, τὰ κελαριστὰ πουλιά, τὸ ἄρωμα τῶν πορτοκαλιῶν.

Πφ! Ἀνοησίες... Σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ ὅραμα ἐξαφανίζεται. Ἡ λάμπα τοῦ Κασμπᾶ σβύνει, ἡ προσευχὴ τελειώνει, σὰν νὰ τὴν φύσηξε μὲ τὴν τελευταία της πνοή. Κι' ὅμως ὄχι, ὁ μουεζίνης γύρισε τὸ διακόπτη. Ἀντὶ τὶς ἀράπικες φλογέρες, ἀκούω μιὰ σάλπιγγα ποὺ στριγγλίζει ἀποχώρησι κι' ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς οἱ γλεντζέδες τοῦ γάμου γιὰ νὰ κάνουν περισσότερο θόρυβο, κτυποῦν τώρα τενεκέδες πετρελαίου. Στὸ διάβολο ὅλοι μὲ τὴ φασαρία τους!

Ἀπογοητευμένος ξαπλώνω στὸ κρεββάτι μου, ἕνα κρεββάτι ἄδειο ὅπου τὸ χέρι μου μάταια ἀναζητᾷ ἕνα κεφάλι ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐδῶ...

Χθὲς τὴν ὥρα ποὺ ἀποκοιμιώμουν σκεπτόμουν ὅτι αὐτὲς οἱ νύκτες εἶναι πολὺ μεθυστικὲς γιὰ ἕνα ποὺ βρίσκεται μόνος, ἀλλὰ ἡ χάρι τῆς ἡμέρας δὲν εἶναι λιγώτερο διεγερτική. Ὅλα ἐδῶ συμβουλεύουν τὸν ἔρωτα.

Συνήντησα — ὅπως ἄλλοτε στὸ Νεῖλο — ζευγάρια ποὺ ἔρχονται στὸ Μαρόκο γιὰ νὰ περάσουν μιὰ ἐρωτικὴ σαιζόν. Μοναχικοὺς ἀκόμα ποὺ γυρίζουν στὰ πιὸ ἀκατάλληλα μέρη. Ὁ Κίπλιγκ γράφει κάπου πώς, ὅταν περάσῃ κανεὶς τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ἡ μεσαία ἠθικὴ δὲν ἔχει πιὰ πέρασι. Θὰ μποροῦσε νὰ ἐπαναληφθῇ αὐτὸ καὶ γιὰ τὸ στενὸ τοῦ Γιβραλτάρ. Ἐκεῖνοι ποὺ μέσα στὸν κύκλο ὑποτάσσονται σὲ μικροπρεπεῖς συμβατικότητες, ἀφίνουν νὰ ξεχειλίσῃ ἡ ἀληθινὴ φύσις των μόλις ἀποβιβασθοῦν ἐδῶ. Ἀλλὰ ποιὸς θὰ θεωροῦσε ἔρωτα τὸν ἀχόρταγον ἡδονισμό τους; Ξαίρει τάχα τί σημαίνει ἀγάπη αὐτὴ ἡ Ἀμερικανίδα μὲ τὰ μπιζοὺ πού, τὸ βράδυ, στὸ Νεζίμα ἐλ Φυά, ἀπάγει μὲ τὸ αὐτοκίνητό της πότε ἕνα στρατιώτη τῆς Λεγεῶνος τῶν Ξένων, πότε ἕνα μαροκινὸ χορευτὴ μὲ βαμμένα βλέφαρα καὶ μὲ θηλυπρεπεῖς τρόπους;

Δὲν ξέρω ἂν ἡ μαγεία αὐτὴ τῆς μεθυστικῆς χώρας ἐνεργεῖ πάνω στὸν ἰθαγενῆ κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀλλὰ τίποτε δὲν μοῦ τὸ ἀποκαλύπτει. Περιπλανιέμαι στὰ σοκάκια, μπαίνω στὰ πάτιος, διατρέχω τοὺς κήπους μὲ τὶς φοινικές: δὲν εἶδα ἐρωτευμένους. Τὰ εἰδύλλια τους κρύβονται: οὔτε ἕνα ἀγκάλιασμα, οὔτε ἕνα φιλί. Κι' ὅμως δὲν ὑπάρχει χαρέμι, (στὰ λίγα ποὺ ἀπομένουν) ὅπου νὰ μὴ εἰσχωρῇ ὁ ἔρωτας.

Αὐτὴ ἡ σάρπα ποὺ διαφαίνεται πίσω ἀπὸ τὸ καφάσι, εἶναι ἴσως ἕνα σινιάλο: μιὰ ματιά, ἕνα ραντεβοῦ. Ποιὸς μπορεῖ νὰ διαβάσῃ τὴ μυστικὴ γλῶσσα της.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς βρισκόμαστε μπρὸς σὲ τείχη, σὲ κάστρα καὶ μόνο νὰ φαντασθοῦμε μποροῦμε αὐτὸ ποὺ συμβαίνει μέσα.

Κι' ὅμως, παρὰ τὴν διαφορετικὴν ἐντύπωσι τῶν αἰσθημάτων κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ὑποφέρουν καὶ ψεύδονται, δηλαδὴ ἀγαποῦν, οἱ ἄνθρωποι στὸ Σεμποῦ καὶ στὸ Παρίσι.

Θυμοῦμαι ἕνα «τάλεμπ» τοῦ ὁποίου εἶδα ὅλη τὴν προσπάθεια πάνω ἀπὸ τὴν ταράτσα τοῦ Μαντέρσα Ἀτταρὶν ὅπου ἦταν κρυμμένος γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὴ γυναῖκα ἑνὸς πλουσίου ἐμπόρου. Ὅταν ξανακατέβηκε στὸ κελὶ τοῦ μεντρεσὲ τὸ πρόσωπό του ἦταν θλιμμένο καὶ τὰ δόντια του σφικτά. Μήπως τὸν κοροΐδευσε πίσω ἀπὸ τὸ καφάσι τοῦ παραθυριοῦ της ἢ μήπως σκεφτόταν πῶς μποροῦσε ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ γέρο σύζυγό της ποὺ κάπνιζε τὸ τσιμποῦκι του στὸ χαγιάτι; Θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ δώσῃ θέμα γιὰ ἕνα διήγημα. Γιὰ πλαίσιο, εἶχα τὰ σκεπασμένα μὲ καλάμια σούακ, τοὺς νυκτοφύλακας, τὴ μεγάλη αὐλὴ τοῦ γειτονικοῦ τζαμιοῦ, ὅπου ὑπάρχουν δυὸ κιόσκια μὲ κολόνες, ἀντίγραφα ἐκείνων ποὺ ὑπάρχουν στὴν Ἀλάμπρα. Ἄλλες σκέψεις ὅμως μὲ συνεκράτησαν. Πῶς νὰ τοὺς κάμω νὰ μιλοῦν, νὰ κινοῦνται, αὐτοὺς τοὺς ἀγνώστους ἐραστάς. Ν' ἀνακατέψω, σύμφωνα μὲ τὴ γνωστὴ συνταγή, περσικὴ ποίησι, τουρκικὴ σκληρότητα, ζήλεια, ἀγάπη, ἡρωϊσμό, χωρὶς νὰ ξεχάσω καὶ λίγο μυστήριο: Ἄ! ὄχι, δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου αὐτὴ ἡ κουζίνα.

⁂

Στὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου, ὅταν ὁ Ἀλλὰχ ἀνακάλυψε τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, ἦταν σκληρότερος ἀπὸ τὸν Ἰεχωβᾶ τῆς Βίβλου. Ὄχι μόνο ἔδιωξε τοὺς ἐνόχους ἀπὸ τὸν Παράδεισο, ἀλλὰ τοὺς ἀπηγόρευσε καὶ νὰ ξανασυναντηθοῦν. Ἔστειλε τὸν ἄνδρα στὸ Φὲζ καὶ τὴν γυναῖκα στὸ Μαρρακές. Καὶ γιὰ περισσότερην ἀσφάλεια, ἄφησε στὸν καθένα μόνο μιὰ παντοῦφλα. Ἀλλὰ ποιὸς ἐραστὴς δὲν θὰ ἦταν πρόθυμος νὰ ξεσχίσῃ τὸ ἕνα του πόδι στὰ ἀγκάθια; Ἔτσι ὁ Ἀδὰμ ξεκίνησε γιὰ νὰ ξαναβρῇ ἐκείνην ποὺ τοῦ ἀπεκάλυψε τὸ γλυκύτερο ἁμάρτημα. Καὶ καθὼς εἶχε ἤδη τὴν πεῖρα, προχωροῦσε μὲ περίσκεψι. Ξεκινοῦσε τὴν αὐγή, ξεκουραζόταν τὸ μεσημέρι καὶ ξαναπερπατοῦσε ὥς τὴ νύκτα. Φρόντιζε ἀκόμα νὰ φορῇ τὴν παντοῦφλα του πότε στὸ δεξὶ πότε στὸ ἀριστερὸ πόδι, γιὰ νὰ μὴ κουράζεται μόνο τὸ ἕνα. Καὶ ἡ Εὔα ποὺ δὲν ὑπέφερε λιγότερο ἀπὸ τὸ χωρισμό, ξεκίνησε κι' αὐτή, ἀλλὰ κουτὴ καθὼς ἦταν περπατοῦσε μέρα καὶ νύκτα, μὲ τὸν ἥλιο καὶ μὲ τὰ ἄστρα καί, τὸ χειρότερο ξυπόλυτη. Εἶχε πάρει ὅμως καὶ τὴν παντοῦφλα της κρεμασμένη στὴ ζώνη της.

Μὲ τὸν καιρὸ συναντήθηκαν στὴ χώρα τῆς Ζαϊάν. Ὁ Ἀδάμ, γεμᾶτος χαρὰ ξέσπασε σὲ ἐκδηλώσεις:

— Βλέπεις πόσο σ' ἀγαπῶ καὶ πόσο δυνατὸς εἶμαι! ἐφώναξε. Γιὰ νὰ σὲ ξαναβρῶ, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσι τοῦ Ἀλλάχ, διέσχισα τὸν κόσμο χωρὶς νὰ σταματήσω οὔτε μιὰ ἡμέρα.

Καὶ ἔδειχνε τὴν κουρελιασμένη παντοῦφλα του.

Ἡ Εὔα ὅμως, βλέποντάς τον, συγκράτησε τοὺς κτύπους τῆς καρδιᾶς της, κάθησε κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρο καὶ κοίτταζε τὸν ἀγαπημένο της μὲ προσποιητὴν ἀδιαφορία.

Ἤξερα πὼς θ' ἀργόσουν, τοῦ εἶπε φιλάρεσκα. Ἔτσι κάθισα ἐδῶ καὶ ἔτρωγα ἀμύγδαλα. Ἄλλως τε, βλέπεις, ἡ παντοῦφλα μου εἶναι κατακαίνουργια.

Τὴν ἱστορία αὐτὴ μοῦ τὴν ἀφηγήθηκε μιὰ χαριτωμένη Μαροκινὴ ποὺ ἔχει σπουδάσει στὸ Παρίσι, ὅταν ὅμως ἔρχεται ἐδῶ φορεῖ πάντοτε τὸ φερετζέ της.

* * *

Στὶς ἐλεύθερες μουσουλμανικὲς χῶρες, ὅπως ἡ Τουρκία, ἄφησαν τὰ ἀπηρχαιωμένα ἔθιμα καὶ ἀπελευθέρωσαν τὶς γυναῖκες. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ οὔτε φερετζέδες, οὔτε χαρέμια. Κορίτσια μὲ μεταξωτὲς κάλτσες κυνηγοῦν τὸ τρὰμ στοὺς δρόμους τῆς Σταμπούλ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 16ην ΣΕΛΙΔΑ)

Ο ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΗΤΑΝΕ μιὰ γλυκειά, χειμωνιάτικη μέρα. Ἡ θάλασσα τοῦ Ἀργολικοῦ ἄστραφτε ὅλη κάτω ἀπὸ τὰ φιλήματα τοῦ ἥλιου. Ὡς τόσο οἱ κορυφογραμμὲς τῶν μακρυνῶν βουνῶν ἦταν κατάλευκες ἀπὸ τὸ τελευταῖο χιόνι, ποὺ στὴν καμπύλη τοῦ Ἀραχναίου φάνταζε πιὸ πηχτό, πιὸ γυαλιστερό, σὰ σὲ Ἀλπικὸ βουνό. Καὶ τὸ Ἀνάπλι, τὸ ἱστορικὸ καστέλι μὲ τὸν κωνικὸν ὄγκο τοῦ Παλαμηδιοῦ του καὶ τὰ μπεντένια τοῦ Ἴτς Καλέ, φαινότανε λιγώτερο μουντὸ σήμερα.

Βρισκόμαστε στὰ 1730. Πεσμένο ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Βενετσάνων στὴ σκλαβιὰ τῶν Τούρκων, τὸ πολύπαθο Ἀνάπλι, ἡ κορώνα τοῦ Μωρηᾶ, τειχοζωσμένο πάντα, διατηροῦσε ἀκόμη τὰ πέτρινα ἐμβλήματα ποὺ τοῦ εἶχε βάλει γύρω στὸ θώρακά του ὁ πρεβεδοῦρος Φραγκῖσκος Γριμάνης. Μὰ ἐδῶ καὶ κεῖ, ἀπάνω σὲ ψηλὰ κοντάρια, ἀνέμιζε κόκκινη ἡ σημαία τοῦ Προφήτη καὶ ἀστραφτοκοποῦσε στὶς κορφὲς τῶν μιναρέδων τὸ μισοφέγγαρο.

Ἤτανε λοιπὸν τὸ γέρμα μιᾶς ὡραίας χειμωνιάτικης μέρας, ὅταν μιὰ μεγάλη γαλέρα ἔμπαινε μὲ ὁλοφούσκωτα πανιὰ στὸ λιμάνι... Πέρασε μπροστὰ ἀπὸ τὸ Μπούρτζι κ' ἔρριξε ἄγκυρα στὰ δυσμικὰ μουράγια. Σὲ λίγο, δυὸ νέοι, παλληκαρόπουλα ἀκόμη, πήδησαν στὴ στεριά. Ἦταν ὁ Ἀντρέας καὶ ὁ Γουΐδος, τὰ παιδιὰ τοῦ ἄρχοντα Πέτρου Λορεδάνου τελευταῖα βλαστάρια μεγάλης βενετσιάνικης γενιᾶς, ἱστορικῆς γιὰ τὴν εὐγένειά της καὶ τὰ πλούτια της. Ἀναπλιῶτες καὶ οἱ δυό, εἶχαν γεννηθῆ στὸν τόπο τοῦτο τὸν καιρὸ ποὺ τὸν ὥριζε ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία, ὅπως ὥριζε ὅλο τὸ Μωρηᾶ κ' ἕνα κομάτι τῆς Ρούμελης.

Ὁ Λορεδάνος εἶχε ρθεῖ ἀπὸ τὴ Βενετιὰ νὰ στεριώσῃ στ' Ἀνάπλι, ἐμπορευότανε τὸ σιτάρι καὶ γρήγορα σύναξε βιὸς καὶ βιός. Μὲ τὸν καιρὸ παντρεύτηκε μιὰν Ἀναπλιώτισσα, ἔχτισε σπίτι, γίνηκε ὁ πρῶτος τοῦ τόπου. Τὰ καράβια του μπαινοβγαίνανε στὸν Ἀργολικό, φέρνοντας πραμάτειες ἀπ' ὅλα τὰ πόρτα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τ' ὄνομά του ἦταν φημισμένο σ' ὅλες τὶς θάλασσες ὅπου ἀνέμιζε ἡ παντιέρα του. «Ὁ ἄρχντας Πέτρος!» λέγανε.

Μὰ ἦρθαν καὶ χρόνια δίσεχτα. Τ' ἀσκέρια τοῦ Ἀλῆ Δαοὺτ Πασᾶ κατεβήκανε μερμήγκια, διάβηκαν τὰ Ντερβενάκια καὶ παρατάχτηκαν μπροστὰ στὴ Φόσσα τοῦ Ἀναπλιοῦ, ἄγρια, ἀπειλητικά, βαρώντας νύχτα-μέρα τὰ τουμπελέκια τους, «λὰ ἰλλάχ! ἰλαλάχ!...» Μὰ κι' ἀπὸ πελάου ἡ Τουρκιὰ εἶχε ζώσει τ' Ἀνάπλι. Διακόσια τόσα καράβια, μὲ τὸ Τζανοὺμ Πασᾶ, παραταγμένα μπροστὰ στὸ λιμάνι, δὲν ἄφηναν νὰ μπῇ οὔτε βαρκούλα.

Κι' ὕστερα, ἄρχισε ὁ πόλεμος, ἡ φωτιὰ στὴ φωτιά, τὸ κανονίδι, μὲ τὰ ὀβούζια καὶ τὶς μπομπάρδες.

Ντόπιοι καὶ βενετσάνοι—ὅλοι οἱ χριστιανοὶ—ἀντιστάθηκαν ὅσο μποροῦσαν. Τὸ αἷμα ἔπηξε στὶς ντάπιες καὶ στὰ μπεντένια, ὁ κόσμος πείνασε μέσα στὸ καστέλι, δίψασε, ἔφαγε ποντικοὺς καὶ γάτες, μὰ στὸ τέλος ἦρθε, ὀργὴ Θεοῦ, κ' ἡ προδοσία τοῦ Σάλα : τὰ βουλωμένα κανόνια τῶν βενετσάνων δὲν παίρνανε φωτιά, καὶ τ' Ἀνάπλι τὸ παινεμένο, ἡ κορώνα τοῦ Μωριᾶ, ἔπεσε στὰ χέρια τῶν Τούρκων.

Ὁ ἄρχοντας Λορεδάνος εἶχε ἀπὸ κάμποσον καιρὸ μαντέψει ποιὸ θᾆταν τὸ τέλος τοῦ πολέμου τούτου κ' εἶχε πάρει τὰ μέτρα του. Σύναξε γρήγορα-γρήγορα τὰ χρήματά του, τὰ πολύτιμα κοσμήματα τῆς γενιᾶς του, κληρονομιὰ πάππου-προσπάππου, κατέβηκε στὴν κατακόμπα τοῦ ἀρχοντικοῦ του καὶ τάχωσε βαθειὰ στὸ σκοτάδι, ἔχτισε τὸ στόμα τοῦ κρυψῶνα καὶ κύλισε μιὰ πλάκα ἀπάνω. Κ' ἔτσι, κανεὶς ἄλλος ἀπ' αὐτόνε δὲν ἤξερε ποῦ ἦταν κρυμμένος ὁ θησαυρός του. Καμμιὰ φορὰ (ποιὸς ξέρει τῆς Μοίρας τὰ γραμμένα;) μπορεῖ ὁ τόπος νὰ γινότανε πάλι δικός τους, καὶ τότε αὐτός, ἢ τὰ παιδιά του, νὰ γύριζαν νὰ πάρουν τὸ θησαυρό.

Σὲ λίγες μέρες τ' Ἀνάπλι παραδόθηκε. Σύμφωνα μὲ τὴ συνθήκη ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ βενετσάνοι διατάχτηκαν νὰ ἑτοιμαστοῦν νὰ φύγουν καὶ μόνο οἱ ντόπιοι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ μείνουν. Τὸ μπαρκάρισμα γίνηκε στὴ Γλῶσσα. Ἕνας-ἕνας οἱ βενετσιάνοι περνοῦσαν τὴν καμάρα, κατέβαιναν τὶς γλιστερὲς σκάλες καὶ μπαρκαρίζονταν. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς ψάχνανε. Δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ πάρουν οὔτε μιὰ ἀλλαξιὰ ροῦχα. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους, φτωχὸς σὰν τὸν Ἰώβ, πέρασε τὴ σκοτεινή, θλιβερὴ καμάρα καὶ ὁ Πέτρος Λορεδάνος μὲ τὴ φαμίλια του, παρηγορῶντας τὴ γυναίκα του ποὺ ἔκλαιγε σφίγγοντας τὸ Γουΐδο στὴν ἀγκαλιά της καὶ κρατῶντας ἀπὸ τὸ χεράκι τὸν Ἀντρέα.

— Κουράγιο γυναίκα, τῆς ἔλεγε ὁ ἴσαμε χτὲς ἄρχοντας Πέτρος. Καὶ τῆς θύμιζε τὸ βιβλικὸ ρητό : «Τὰ καλὰ ἐδεξάμεθα, τὰ κακὰ οὐχ' ὑποίσωμεν ; Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον !» Καὶ ἡ δόνα Φελίτσα ἔπνιξε τοὺς λυγμούς της γιὰ νὰ μὴν πικραίνη πιὸ πολὺ τὸ σύντροφό της.

Σὲ λίγο, τὰ καράβια μὲ τοὺς πρόσφυγες ἅπλωσαν τὰ πανιά, μάκρυναν πέρα, κατὰ τὴν Καραθῶνα. Οἱ διωγμένοι βενετσάνοι, ἀραδιασμένοι στὰ καταστρώματα, βλέπανε μὲ δακρυσμένα μάτια νὰ χλωμιαίνη στὸ φόντο τοῦ Κόρφου ἡ ζωγραφιὰ τοῦ Ἀναπλιοῦ νὰ χάνεται ἀεροκρέμαστη.

Περάσανε κάμποσα χρόνια.

Ὁ ἄρχοντας Πέτρος πέθανε σ' ἕνα φτωχόσπιτο τῆς Βενετιᾶς, κοντὰ στὸ Γκράντε Κανάλε, καὶ ὅσοι εἶδαν τὸ λείψανό του, εἶπαν πὼς ἕνα πικρὸ παράπονο εἶχε μείνει στὴ λιγνόχλωμη ὄψη του... Κι' ὅταν πέρασαν δέκα χρόνια ἀκόμη, καὶ τὰ δυό του ἀγόρια μεγάλωσαν κ' ἔγειναν παλληκαρόπουλα, ἡ μητέρα τους, ἡ δόνα Φελίτσα, σκέφτηκε πὼς ἦταν καιρὸς πιὰ νὰ τοὺς φανερώσῃ τὸ μυστικό :

— Ἀκοῦστε, παιδιά μου, τοὺς εἶπε μιὰ βραδιά. Περάσανε δέκα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ πέθανε ὁ καϋμένος ὁ πατέρας σας. Ἐσύ, Γουΐδε, εἶσαι τώρα εἴκοσι χρονῶ, κ' ἐσύ, Ἀντρέα, εἰκοσιτριῶ. Τώρα πιὰ μπορῶ νὰ ἐκτελέσω τὴν παραγγελία του καὶ νὰ σᾶς παραδώσω τὸ φάκελλο ποὺ μοῦ ἐμπιστεύθηκε πεθαίνοντας. Νά, ἐδῶ μέσα θὰ βρῆτε τὶς τελευταῖες θελήσεις τοῦ πατέρα σας.

Συγκινημένος ὁ Ἀντρέας πῆρε τὸ στενόμακρο φάκελλο μὲ τὶς πέντε μαῦρες βοῦλες ποὺ εἶχε τὸ γενεαλογικό τους ἔμβλημα, τὸν ἄνοιξε κ' ἔβγαλε δυὸ χαρτιά. Τὸ ἕνα ἦταν γράμμα τοῦ Πέτρου Λορεδάνου «στὰ παιδιά του», τὸ ἄλλο ἕνα σχεδιάγραμμα, σὲ περγαμηνή, τοῦ ὑπόγειου μὲ τὴν κατακόμπα καὶ τὸν κρυψῶνα, ὅπου εἶχε ἀσφαλίσει τὸ θησαυρό του. Ὁ ἄρχοντας Πέτρος ἔγραφε ποῦ καὶ μὲ ποιὸν τρόπο θὰ ξαναποχτούσαν τὰ οἰκογενειακά τους κειμήλια καὶ ὅλο τὸ θησαυρό. Μέσα στὸ φάκελλο ἦταν κ' ἕνα κλειδί.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, οἱ δύο νέοι—οἱ στερνοὶ τῆς γενιᾶς τους—ἐφοδιασμένοι καὶ μὲ συστατικὸ γράμμα στὸν Πρόξενο τῆς Ὀλλανδίας Ρούπα, ἐφίλησαν τὸ χέρι τῆς μάννας τους, μπαρκαρίστηκαν σὲ μιὰ γαλέρα, καὶ νὰ τώρα ποὺ βρίσκονται στ' Ἀνάπλι.

— Ἀπὸ δῶ, Γουΐδε. ἔλεγε ὁ Ἀντρέας στὸ μικρότερο ἀδερφό του. Ἐγὼ θυμᾶμαι καλὰ τὰ μέρη, κι' ἂς περάσανε τόσα χρόνια. Μοῦ φαίνεται σὰν νὰ ἔφυγα χτὲς ἀπὸ τὸν τόπο τοῦτο, ὅπου γεννηθήκαμε καὶ οἱ δυό.

— Κ' ἐγὼ κάτι ἀρχίζω νὰ θυμᾶμαι τώρα.... Ἀπὸ δῶ δὲν εἶναι ποὺ βγαίνουμε στή...νὰ δῇς πῶς τὴ λέγανε....ἅ, ναί, στὴ Φόσσα ; ρωτοῦσε ὁ Γουΐδος.

— Νάτη ! γυαλίζει ἀκόμη τὸ νερό της ἀνάμεσα στὰ βοῦρλα !....

Ἔτσι κουβεντιάζοντας, μὲ τὴ μιὰν ἀνάμνηση ἀπάνω στὴν ἄλλη, τὰ δυὸ ἀδέρφια πέρασαν τὴν παλιὰ τάφρο ποὺ σκάψανε οἱ πρόγονοί τους, διαβήκανε τὸ μακρὺ γεφύρι μὲ τὶς καμάρες, κι' ἀντίκρυσαν τὴν «Πόρτα τῆς Στεριᾶς» μὲ τὸ πέτρινο λιοντάρι στὸ ἀέτωμά της, τὸ χιλιοχρονίτικο λιοντάρι ποὺ κρατοῦσε μὲ τὰ μπροστινά του πόδια ἕν' ἀνοιχτὸ μαρμάρινο βιβλίο. Ὁ Γουΐδος, σηκώνοντας τὸ κεφάλι, διάβασε τὴν προγονικὴ ἐπιγραφή :

PAX TIBI
MARCE EVAGELISTA
MEUS

(Εἰρήνη σοι, Μάρκε
Εὐαγγελιστά μου).

Μπήκανε στὴ θολωτὴ καμάρα τῆς Πόρτας. Στὴ μέση τοῦ θόλου, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους, εἴδανε κρεμασμένο τὸ ἱστορικὸ γιαταγάνι τοῦ Γενίτσαρου, ποὺ πρῶτος ἐπάτησε τὰ τείχη, στὴν ἅλωση. Τὸ γιαταγάνι κεῖνο κάθε Παρασκευή, λέει ὁ θρῦλος, τὴν ἡμέρα δηλαδὴ ποὺ πάρθηκε τ' Ἀνάπλι, ἔσταζε αἷμα, κόμπο-κόμπο.

Οἱ δυὸ Λορεδᾶνοι μπήκανε στὴν πόλη, χώθηκαν στὰ σοκάκια. Τὰ βήματά τους ἀντηχοῦσαν στὰ καλντιρίμια, ἐνῷ τὰ μάτια τους ψάχνανε γύρω, γεμᾶτα περιέργεια. Πέρασαν κοντὰ ἀπὸ τὸ Μέγαρο Τζαμὶ ἀπὸ τοὺς καφενέδες. Οἱ τουρκαλάδες, ξαπλωμένοι τεμπέλικα, φουμάριζαν τὰ τσιμπούκια τους. Μερικοὶ ἀνασηκώθηκαν καὶ ρίξανε λοξὲς ματιὲς στὰ δυὸ παλληκάρια. Οἱ βενετσᾶνοι προσπέρασαν, ἀνηφορίζοντας. «Ἀπὸ δῶ! ἀπὸ δῶ!... θυμᾶσαι καλὰ τοὺς δρόμους !» ἔλεγε πάντα ὁ μεγαλείτερος ἀδερφὸς στὸ Γουΐδο ποὺ ἀκολουθοῦσε ὑπάκουος. Κ' ἔτσι, πήρανε σκαλὶ-σκαλὶ τὴ μεγάλη δρομόσκαλα ποὺ φέρνει στὸν Ἴτς-Καλέ. Στὴ μέση, ὁ Ἀντρέας ἅρπαξε τὸ χέρι τοῦ ἀδερφοῦ του, καὶ μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση εἶπε :

— Γουΐδο, νάτο ! νάτο τὸ σπίτι μας !...

— Ναί, αὐτὸ τὸ ψηλό, τὸ τρίπατο, μὲ τὰ πράσινα καφάσια ! εἶπε ὁ Γουΐδος.

— Αὐτό...μὲ τὴ τζαμωτὴ ξελόντζα !... Ἄ, τότε δὲν εἶχε καφάσια, στέναξε ὁ Ἀντρέας.

Προχώρησαν, στάθηκαν ἀπὸ κάτου καὶ κοίταζαν, μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα, τὸ πατρικό τους σπίτι. Οἱ ἀναμνήσεις ἀνέβαιναν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν χρόνων καὶ τοὺς ἔδεναν κόμπο στὸ λαιμό.

Ἤτανε σούρουπο πιά. Οἱ πρῶτες βραδυνὲς σκιὲς κατέβαιναν στὸν ἀπόμερο δρομάκο, ὅπου κείνη τὴν ὥρα δὲ φαινότανε ψυχὴ γεννητή.

Ἄξαφνα, ἡ βαρειὰ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ἔτριξε στοὺς μπρούντζινους ρεζέδες της, ἄνοιξε καὶ φανερώθηκε ἕνας γιγαντόκορμος Ἀράπης μὲ σαρίκι.

— Τί κοιτᾶτε;! τί θέλετε ; ! τοὺς ρώτησε ἀπότομα.

Μὰ οἱ βενετσᾶνοι δὲν καταλαβαίναν τὴ γλῶσσα του, χαμογελούσανε μὲ ἀμηχανία, προσπάθησαν νὰ συνεννοηθοῦν μὲ χειρονομίες, μὰ δὲν ἦταν βολετὸ καὶ κατάντησε κωμωδία. Ἄξαφνα, ὁ Ἀράπης χτύπησε τὸ κούτελό του μὲ τὴν παλάμη, χάθηκε μέσα ἀφήνοντας τὴν πόρτα ἀνοιχτή, καὶ σὲ λίγο, στὴν ξελόντζα, φανερώθηκε ἕνας Τοῦρκος, μεσόκοπος, βλογιοκομμένος, ποὺ κοίταζε περίεργα τοὺς δύο νέους καὶ τοὺς ρώτησε σὲ τρεῖς γλῶσσες, τί θέλουν, πρῶτα Τούρκικα, ἔπειτα Ρωμέϊκα, τέλος Βενετσάνικα :

— Ποιοὶ εἴσαστε ; τί ζητᾶτε !

— Εἴμαστε, ἀπάντησε ὁ Ἀντρέας, παιδιὰ τοῦ Πέτρου Λορεδάνου, ποὺ ἦταν ἰδιοχτήτης τοῦ σπιτιοῦ ἐτούτου, στὸν καιρὸ τοῦ πρεβεδούρου τῶν κάστρων Αὐγουστίνου Σαγκρέδου. Ἤρθαμε σήμερα ἀπὸ τὴ Βενετιά, γιὰ ὡρισμένο σκοπό. Θέλουμε νὰ μιλήσουμε στὸ σημερνὸ ἀφέντη τοῦ σπιτιοῦ.

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ σημερινὸς ἀφέντης. Ὀνομάζομαι Ἀγᾶ Πασᾶς Δελβινιώτης... Περᾶστε ἀπάνου.

Καὶ ὁ Ἀγᾶς τραβήχτηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ πῆγε στὴ σκάλα νὰ τοὺς ὑποδεχτῇ: «Καλῶς ὡρίσατε!». Καὶ τοὺς ἐξέταζε ἀπὸ τὴν κορφὴ ὥς στὰ νύχια. Οἱ δυὸ βενετσᾶνοι κοίταζαν κι' αὐτοὶ γύρω. Ἀναγνώριζαν, βέβαια, τὰ διαμερίσματα, μὰ κ' ἕνας πόνος τοὺς ἔσφιγγε τὴν καρδιά, γιὰ τὶς ἀλλαγὲς ποὺ ἔβλεπαν στὸ πατρικό τους σπίτι. Τὰ μουσουλμανικὰ χρώματα φάνταζαν πανταῦ. Ὁ φεγγίτης τῆς σάλας εἶχε καφάσια στὸ ταβάνι ἕνας πρασινοκόκκινος ντουρᾶς στοὺς τοίχους σπαθιὰ κρεμασμένα, κουμπούρια, κεφαλοσπάστες. Γύρω ντιβάνια. Παντοῦ ἐμύριζε Τουρκιὰ κι' ἀγριάδα.... Κι' ὁ Ἀράπης, ἀφοῦ ἔφερε τοὺς καφέδες, στάθηκε σιωπηλὸς στὴν πόρτα τῆς σάλας, ὀρθὸς κ' ἕτοιμος.

— Θὰ θέλαμε νὰ μιλήσουμε χωρὶς μάρτυρες, εἶπε τέλος ὁ Ἀντρέας στὸν Ἀγᾶ Πασᾶ, δείχνοντας μὲ τὴ ματιὰ τὸ μαῦρο φύλακα.

— Σαλήμπ, πήγαιν' ἔξω ! διέταξε ὁ ἀφέντης τοῦ σπιτιοῦ.

Ὁ Ἀράπης ἔκαν' ἕναν τεμενᾶ καὶ χάθηκε, κλείνοντας πίσω του τὴν πόρτα.

Καθόντουσαν τώρα οἱ τρεῖς τους γύρω ἀπὸ ἕνα σοφρᾶ, πίνανε καφὲ καὶ σιγοκουβέντιαζαν. Οἱ δυὸ βενετσᾶνοι, ἀφοῦ δὲ μπορούσαν νὰ κάνουν κι' ἀλλιῶς, ἐπρότειναν στὸν ἰδιοχτήτη τοῦ σπιτιοῦ νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ πάρουν τὸν προγονικό τους θησαυρὸ καὶ νὰ τοῦ δώσουν ἕνα καλὸ μερτικό.

Ἄστραψαν τὰ μάτια τοῦ Μουσουλμάνου ἀπὸ χαρά, πετάχτηκε ὀρθός, χοροπηδοῦσε, ἀγκάλιαζε πότε τὸν ἕνα νέο, πότε τὸν ἄλλο, τοὺς ἔκραζε παιδιά του, σαΐνια του, ἔλεγε πὼς αὐτὸς ἀγαπάει τοὺς βενετσάνους, τοὺς χριστιανούς, τοὺς ἑβραίους, ὅλο τὸν κόσμο :

— Ἰσαλὰχ, νὰ βροῦμε τὸ κεμέρι καὶ θὰ δῆτε, σαΐνια μου !...Μόνο χρειάζεται προσοχή, φρονιμάδα, μὴ μᾶς πάρουν χαμπάρι οἱ ἄλλοι πασάδες καὶ χαθήκαμε. Θὰ ζητᾶνε ὅλοι μερτικό. Τί ; νὰ πᾶτε γράμμα στὸν πρόξενο τῆς Ὀλλανδίας ; Ἄμ' αὐτός, παιδιά μου, μέρα-νύχτα μὲ τοὺς πασάδες βρίσκεται. Ἀμέσως θὰ τοὺς τὸ πῇ.... Ἀμάν, καὶ μὴν τὸ μάθῃ κανείς, γιατὶ πάει, χάθηκε ὁ θησαυρός !....

Χτύπησε τὰ παλαμάκια, φανερώθηκε ὁ Ἀράπης. Ὁ Ἀγᾶς τότε διέταξε νὰ ἑτοιμάσουν τραπέζι γιὰ τρεῖς. Ὅλα, ὅλα κι' ὅλα ! Δὲ θὰ τοὺς ἄφηνε, βέβαια, νὰ πᾶνε σὲ χάνι. Στὸ σπίτι του θὰ μένανε.

— Σαλήμπ, πὲς νὰ ἑτοιμάσουν τὸ μουσαφὶρ ὀντᾶ !....

Κι' ὅταν ξανάμειναν μόνοι, κατάστρωσαν τὸ σχέδιο : Κείνη τὴν ἴδια βραδιά, ὕστερ' ἀπὸ τὸ δεῖπνο, θὰ κατέβαιναν οἱ τρεῖς τους στὸ ὑπόγειο νὰ ξεθάψουν τὸ θησαυρό. Κανεὶς δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρῃ. Οὔτε κι' ὁ ἴδιος ὁ Σαλήμπ, κι' ἂς ἦταν ὁ πιὸ πιστός του σκλάβος.

Φάγανε, ἤπιανε σερμπέτια, φουμάρισαν, κουβέντιασαν. Ὁ Τοῦρκος ἦταν ὅλο γέλια. Οἱ δυὸ νεαροὶ βενετσᾶνοι ἦταν ἐνθουσιασμένοι μὲ τὸν Ἀγᾶ Δελβινιώτη. Τοῦρκος καὶ νᾆναι τόσο καλόκαρδος !....

Περασμένα μεσάνυχτα, ὁ Ἀγᾶς λέει :

— Ἔ, τί λέτε, παιδιά ; ὥρα δὲν εἶναι ;

Σηκώθηκαν. Ὅλο τὸ σπίτι ἤτανε βυθισμένοι στὸν ὕπνο. Κοιμόντουσαν κ' οἱ χανούμισες καὶ οἱ σκλάβοι, καὶ τὰ σκλαβάκια. Ὁ Ἀγᾶς, ψηλός, στιβαρός, πήγαινε μπροστά, κρατῶντας μιὰ τετράφωτη λουσέρνα. Ἀκολουθοῦσαν τὰ δυὸ ἀδέρφια. Οἱ ἴσκιοι τους, μεγαλωμένοι, γραφόνταν ἐπάνω στοὺς τοίχους τοῦ διαδρόμου.

Κατέβηκαν τὴν ἐσωτερικὴ σκάλα ποὺ ἔτριζε κάτω ἀπὸ τὰ βήματά τους, φτάσαμε στὸ ὑπόγειο. Ὁ Ἀγᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ζουνάρι του ἕνα τεράστιο κλειδί, ἄνοιξε τὴν πόρτα. Πέρασαν ἀπὸ μιὰ θολωτὴ καμάρα, κατέβηκαν λίγα σκαλάκια. Ὁ Ἀντρέας ξεδίπλωσε τὴν περγαμηνή. Τὸ φῶς τῆς λουσέρνας ἔδειξε τὶς μαῦρες χοντρὲς γραμμὲς ποὺ σχημάτιζαν τὸ τοπογραφικὸ σχεδιάγραμμα.

Δὲ δυσκολεύτηκαν νὰ βροῦν τὴ θέση. Ὁ Ἀγᾶς πῆρε ἀπὸ τὴ γωνιὰ μιὰν ἀξίνα, στυλώθηκε στὴ γῆς μὲ τὰ σκέλια ἀνοιχτά, βάρεσε μιὰ-δυὸ-τρεῖς....δέκα. Ἀνοίχτηκε μιὰ μεγάλη τρύπα. Μυρουδιὰ μούχλας βαρειά, ἀγέρας ὑγρός, ἀρρωστημένος ξεπήδησε ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς κατακόμπας. Μιὰ σκαλίτσα πέτρινη, γυριστή, φάνηκε.

Ὁ Ἀγᾶς γονάτισε κ' ἔρριξε μέσα τὸ φῶς τῆς λουσέρνας.

— Κατεβῆτε ! εἶπε στοὺς δυὸ ἀδερφούς.

Οἱ βενετσᾶνοι κατέβηκαν μὲ λαχτάρα πάλι κρατῶντας ἕνα μπαοῦλο, στρωμένο ἀπὸ παντοῦ μ' ἕνα μπρούτζινο τῦμα, μαυροπράσινο ἀπὸ τὴ σκουριά. Ὁ Ἀγᾶς εἶχε ἀκουμπήσει χάμου τὴ λουσέρνα, κρατοῦσε ὅμως ἀκόμα τὴν ἀξίνα, καὶ μὲ μάτια τεντωμένα, σιωπηλὸς καὶ συλλογισμένος, παρακολουθοῦσε τὶς κινήσεις τῶν δύο ἀδερφιῶν.

Ὁ Ἀντρέας Λορεδάνος ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ κλειδί, γονάτισε καὶ καταγινότανε ν' ἀνοίξῃ τὴν κασσέλα. Σκυφτὸς ἀπὸ πάνω του ὁ Γουΐδος ἐκοίταξε πῶς νὰ τὸν βοηθήσῃ. Μὰ ἡ κλειδαριά, σκουριασμένη ἀπὸ τὴν πολυκαιρινὴ ὑγρασία, δὲν ἄνοιγε, κι' ὁ Ἀντρέας ἔβαζε ὅλα του τὰ δυνατὰ καὶ ξεφυσοῦσε.

Τέλος, τὸ ἐλατήριο ἔτριξε κι' ὁ Γουΐδος, τραβῶντας τὸ καπάκι τῆς κασσέλας ἀπάνω, τὴν ἄνοιξε. Στὸ ἀντιλάρισμα τῆς ψηλῆς, τετράφωτης λουσέρνας, λαμποκόπησε ὁ θησαυρὸς τῶν Λορεδάνων πάππου-προσπάππου. Σωρὸς τὰ βενέτικα φλωριά, οἱ ντούπιες, τὰ κολωνᾶτα, σωρὸς τὰ διαμαντικὰ τῆς γενιᾶς, σὲ βραχιόλια, σὲ κορῶνες, σὲ σκουλαρίκια, σὲ μενταγιόνια μὲ μακριὲς χρυσὲς ἀλυσίδες, ρουμπίνια, μπριλλάντια, μαργαριταρόριζες, περουζέδες—ἕνα πλῆθος ἀπὸ στολίδια ἀντρῶν καὶ γυναικῶν, τεχνουργημένα στὸ σμάλτο στὸ ἀσήμι καὶ στὸ μάλαμα, ποὺ γυαλοκοποῦσαν σὲ ὅλα τοῦ φωτὸς τὰ παιγνιδίσματα καὶ θάμπωναν τὰ μάτια ! Καὶ καθὼς τὰ δυὸ ἀδέρφια χώσανε τὰ χέρια τους μέσα καὶ ἀνακάτευαν τὴν προγονικὴ κληρονομιά, τὸ θρόϊσμα ποὺ ἔκαναν τὰ πολύτιμα πετράδια καὶ τὰ νομίσματα ἀντηχοῦσε στ' αὐτιὰ τοῦ Ἀγᾶ σὰ μουσικὴ ποὺ τάραζε τὴν

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 16ην ΣΕΛΙΔΑ)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΒΑΣΙΛΗ ΗΛΙΑΔΗ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΜΙΑ ΣΚΛΗΡΗ ΚΑΡΔΙΑ

ΕΚΕΙΝΗ τὴ νύχτα ἀδύνατο νὰ κλείσῃ μάτι ὁ γέρο-Κωστάλας. Ἐπάνω στὸ κρεβάτι του ἀναλογιζότανε τὴν εὐτυχία του. Χρόνια τώρα λαχταροῦσε τὸν γυρισμὸ τοῦ γυιοῦ του τοῦ Βάντσου ἀπὸ τὴν μακρυνὴ ξενητειά. Καὶ νὰ ποὺ ἡ στιγμὴ αὐτὴ εἶχε φτάξῃ. Ὁ Βάντσος εἶχε γυρίσῃ ἀργὰ χθὲς στὸ πατρικό του σπίτι κι' ὅλο τὸ χωριὸ αὔριο θὰ τὸν ἔβλεπε καὶ θὰ τὸν χαιρότανε. Μὰ περισσότερο θὰ τὸν χαιρότανε αὐτὸς καὶ θὰ αἰσθανότανε ἕνα ξεκούρασμα καὶ σωματικὸ καὶ ψυχικό. Ἦταν καιρὸς πιὰ νὰ ἡσυχάσῃ ὁ Κωστάλας. Ἀρκετὰ δούλεψε κι' ἀρκετὰ καζάντισε ὥς τὰ ἑβδομῆντα χρόνια του τώρα. Ὁ Βάντσος θὰ γενότανε αὐτὸς ὁ καινούργιος ἀφέντης, θὰ κύτταζε αὐτὸς τὰ ἀπέραντα χτήματα ποὺ εἶχε σὲ μιὰ περιφέρεια ποὺ ἀγκάλιαζε δυὸ ὁλόκληρα χωριά, θὰ φρόντιζε αὐτὸς γιὰ τὶς ἀποθῆκες καὶ γιὰ τὸ μῦλο ποὺ βρισκόταν ἐπάνω στὸ ποτάμι στὸ πέρασμα ποὺ ἕνωνε τὸ Γόπεσι μὲ τὸ δρόμο τοῦ Κρουσέβου καὶ θὰ δημιουργοῦσε στὸ τέλος τὴν οἰκογένεια ποὺ λαχταροῦσε. Ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχε κλείσῃ τὰ μάτια της ἡ γρηὰ Κωστάλαινα—τρία χρόνια τώρα—αἰσθάνθηκε τὴν μοναξιὰ νὰ παγώνῃ τὴν ψυχή του. Ὁ γυρισμὸς τοῦ Βάντσου ἐφούντωσε περισσότερο τὴν λαχτάρα τοῦ ἀνοιγμένου σπιτιοῦ μὲ τὴ χαρά, τὸ τραγοῦδι καὶ τὰ παιδιακίστικα προσωπάκια κι' ἀνάμεσα ἀπ' τὄνειρο αὐτὸ σὰν ν' ἀντίκρυζε καὶ μιὰ θλιμμένη μορφὴ ποὺ μάταια προσπαθοῦσε νὰ χαμογελάσῃ καὶ νὰ φωτισθῇ ἀπὸ λίγη χαρά. Ἦταν ἡ μορφὴ τῆς Θαλίτσας. Καὶ σὰν νὰ τῆς ἔλεγε ἐπάνω στὸ σιωπηλό του μεθῦσι :

— Γέλασε κι' ἐσὺ καϋμένο κορίτσι. Τελειώσαν πιὰ τὰ βάσανά σου. Τώρα ποὺ γύρισε ὁ Βάντσος καὶ θὰ σὲ δῇ κοπέλλα καὶ τόσο ὤμορφη. Χάϊ ! Χάϊ ! Καὶ θὰ χορέψῃ ὁ γέρο Κωστάλας στοὺς γάμους σὰν νὰ θυμηθῇ τὰ νειάτα του.

Αὐτὴ ἡ ἀνάμνησι τῆς νεότητάς του ἦταν ἡ μεγαλείτερη χαρὰ τῆς ζωῆς του.

Ἐτινάχθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του ὁ γέρο Κωστάλας καὶ ἄνοιξε τὸ παραθῦρι τοῦ δωματίου του. Ὁ γέρο Κωστάλας ἐπέρασε βιαστικὰ τὰ ροῦχα του καὶ πατῶντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του κατέβηκε κάτω στὴν μεγάλη αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὴν τεράστια λεῦκα ποὺ μέσα στὸ σκοτάδι ἐλάμπανε σὰν καθαρὸ ἀσῆμι τὰ κλωνιά τους. Ὁ Βάντσος κοιμότανε ἀκόμη κουρασμένος ἀπ' τὸ ταξίδι καὶ τὴν συγκίνησι. Ὁ Κωστάλας δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀνησυχήσῃ θὰ πήγαινε μοναχός του καὶ σήμερα τὸ πρωΐ γιὰ μιὰ ὥρα στὰ χτήματα καὶ στὸ μῦλο, θὰ ξαναγύριζε στὸ χωριὸ γιὰ τὸ παζάρι τῆς ἑβδομάδας ποὺ ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ἕνα καινούργιο ἄλογο κι' ἀπὸ αὔριο θὰ παρέδινε τὴν ὑπηρεσία στὸ γυιό του. Ἡ σκέψι του αὐτὴ σὰν νὰ φτέρωνε τὰ πόδια του. Ἄνοιξε σιγὰ τὴν ἐξώπορτα καὶ σὲ λίγο χάθηκε ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς δρόμους ποὺ ἔφερναν ἔξω στὸ ποτάμι στὸ πέρασμα ποὺ ὡδηγοῦσε στὸ Κρούσοβο. Τὸ αὐγινὸ ἀγιάζι πυκνὸ ἀκόμη ἐσκέπαζε τὸ κάθε τι. Στὸ σταυροδρόμι πίσω ἀπὸ τὸν Ἅη-Δημήτρη ἀντίκρυσε τὴν Θαλίτσα.

— Καλὴ μέρα μπάρμπα-Κωστάλα.

— Ἄ ! ἐσὺ Θαλίτσα, εἶπε ὁ Κωστάλας σὰν ξαφνιασμένος.

— Θέλεις νάρθω γιὰ βοήθεια.

— Ἄ ! ὄχι πιὰ μαζί μου. Σ' εὐχαριστῶ Θαλίτσα. Φθάνει πιά. Χάϊ ! Χάϊ !

— Μὰ γιατὶ ἐπαρατήρησε ἡ Θαλίτσα μὲ ἔκπληξι καὶ μιὰ παράδοξη συγκίνησι μαζί.

— Ἔ ντὲ καὶ καταλαβαίνεις ἐσὺ

Ἡ Θαλίτσα ἐχαμήλωσε τὰ μάτια της. Ὁ γέρο-Κωστάλας τῆς ἔπιασε τὸ χέρι καὶ μὲ τρυφερότητα τῆς εἶπε :

— Ὁ Βάντσος. Γύρισε τὴ νύχτα ὁ Βάντσος. Σωστὸς ἄντρας πιὰ Λεβέντης ! Σὰν θὰ τὸν δῇς σήμερα.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ βραχυτάτη σιγὴ καὶ προχωρῶντας πρὸς τὸ σιδερένιο γεφύρι τῆς ρεμματιᾶς :

—Στάθηκες τόσο καιρὸ σὰν ἀληθινὴ κόρη μου. Ἦλθε ὁ καιρὸς τώρα καὶ νὰ γίνῃς ἐπίσημα.

Ἡ Θαλίτσα δὲν ἀπάντησε. Ἕνας δυνατὸς παλμὸς ἔσφιγγε τὴν καρδιά της καὶ καθὼς περπατοῦσε μὲ κεφάλι σαλεμμένο αἰσθανότανε μιὰ δυνατὴ φλόγα ν' ἀγκαλιάζῃ τὸ κορμί της ὁλόκληρο. Νᾆταν ἀλήθεια τάχα αὐτὸ ποὺ ἔλεγε ὁ γέρο-Κωστάλας. Ὁ Βάντσος θὰ τὴν ἔπαιρνε γιὰ γυναῖκα του καθὼς τὴν εἶχε ὑποσχεθῇ ἐδῶ καὶ ἑπτὰ χρόνια πρὶν φύγῃ γιὰ τὴν ξενητειά ; Καὶ ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο της σιωπηλὴ κοντὰ στὸν Κωστάλα ποὺ ὅλο τῆς μιλοῦσε γιὰ τὸν Βάντσο καὶ γιὰ τὰ ὄνειρά του.

* * *

Γυρίζοντας ἀπὸ τὰ χτήματα κι' ἀπ' τὸ μύλο ὁ γέρο-Κωστάλας βρῆκε τὸ Βάντσο νὰ διορθώνῃ τὰ μαλλιά του μπροστὰ σ' ἕνα μικρὸ καθρέφτη. Ἀπάνω ἀπ' τὸν καθρέφτη αὐτὸν ἦταν κρεμασμένη ἡ φωτογραφία τοῦ ἥρωα Παύλου Μελᾶ.

— Καϋμένε πατέρα τοῦ εἶπε—δὲν ἄλλαξε τίποτε τὴ θέσι του στὸ σπίτι. Κι' αὐτὴ τὴ φωτογραφία τί τὴν φυλᾶς ἀκόμη ἐδῶ ; Ἐγίνηκε κουρελόχαρτο.

Ὁ γέρο-Κωστάλας αἰσθάνθηκε ἕνα ρῖγος δυνατὸ νὰ περνᾷ τὸ κορμί του. Ἐκύτταξε παράδοξα τὸν Βάντσο καὶ τοῦ ψιθύρισε μὲ μισοτρεμάμενη φωνή :

— Θὰ τὸ συνηθίσῃς καὶ πάλι τὸ σπίτι μας....

Ὁ Βάντσος κατέβηκε στὴν αὐλὴ γελῶντας. Ὁ γέρο-Κωστάλας ἀπὸ πίσω τὸν ἔβλεπε μὲ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια. Ὁ Βάντσος παλληκάρι—εἴκοσι χρονῶν—ὅταν ἔφευγε ἀπ' τὸ χωριὸ ἦταν τώρα σωστὸς ἄντρας.

Εἶχε τὴν κορμοστασιὰ τοῦ πατέρα του, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου ὅμως θύμιζαν τὴν μητέρα του τὴν Τσέση—τὴν πανέμορφη Κρουσοβίτισσα. Ὁ Βάντσος ρώτησε τὸν πατέρα του γιὰ τὸν κάμπο, τὰ χτήματα, τὶς μηλιὲς ποὺ εἶχαν στὸ περβόλι τῆς ρεμματιᾶς καὶ γιὰ τὶς τελευταῖες ἐσοδεῖες.

— Ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ἡ μακαρίτισσα λιγόστεψαν θαρρεῖς καὶ οἱ σοδεῖες. Νὰ τώρα ποὺ ἦρθες Βάντσο....

Ὁ Βάντσος ἐκούνησε ἐλαφρὰ τοὺς ὤμους του. Ὁ γέρο Κωστάλας τὸν ἐκύτταξε στὰ μάτια σὰν νᾆθελε νὰ μπῇ στὴ ψυχὴ καὶ τὴ σκέψι του καὶ νὰ φωτίσῃ λίγο τὴν ἀνάμνησί του. Ρωτοῦσε γιὰ τὰ χτήματα καὶ εἶχε ξεχάσει νὰ ρωτήσῃ γιὰ κάποιο πρόσωπο. Ἡ πίκρα συνεπῆρε τὴν καρδιὰ τοῦ γέρο Κωστάλα. Δὲ θέλησε ὅμως νὰ προδώσῃ τὸ αἴσθημα αὐτὸ καὶ εἶπε μὲ συγκίνηση καὶ τρυφερότητα.

— Κι' ἂν δὲν ἤτανε ἡ Θαλίτσα σὰν ἀληθινὸ παιδί μου νὰ μὲ βοηθῇ στὰ περιβόλια καὶ στὰ χτήματά μας θὰ ἦταν χαμένα ὅλα....

— Ἡ Θαλίτσα !......

Ὁ Βάντσος ἐπρόφερε τὸ ὄνομα αὐτὸ χωρὶς νὰ προδώσῃ καμμιὰ συγκίνηση.

— Αὐτὴ Βάντσο μου. Ἕνα κομμάτι θησαυρός. Στάθηκε στὸ προσκέφαλο τῆς μητέρας ὥς τὴν τελευταία στιγμὴ καὶ ὕστερα δὲν μ' ἄφησε διόλου νὰ αἰσθανθῶ στενοχώρια.....

— Καὶ δὲν παντρεύτηκε ἡ Θαλίτσα....

— Νὰ παντρευτῇ ! Ψιθύρισε μπερδεμένα καὶ μὲ ἀγανάκτηση ὁ γέρο Κωστάλας.

Ὁ Βάντσος σὰν νὰ ἀντιλήφθηκε τὴν ἐντύπωση ποὺ ἔκαμαν τὰ λόγια του καὶ προσπάθησε νὰ τὸν διορθώσῃ.

— Ἦταν καλὸ κορίτσι πάντα ἡ Θαλίτσα...

— Καὶ πιστό....

—Ὁ Βάντσος χαμήλωσε τὰ μάτια του... Τὴν ὥρα ἐκείνη ἄνοιξε ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ φάνηκε ἡ Θαλίτσα φορτωμένη μὲ μῆλα καὶ μὲ ἀχλάδια..

— Ἡ Θαλίτσα μας εἶπε μὲ στοργή, ἐνθουσιασμὸ καὶ δισταγμὸ μαζὶ ὁ γέρο Κωστάλας.

Ἐκείνη ἐπροχώρησε ἀφῆκε τὸ φόρτωμά της ἐπάνω στὸ πηγάδι καὶ πλησιάζοντας τὸν Βάντσο.

— Καλῶς ὥρισες Βάντσο....

Ἐκεῖνος ἔδωκε τὸ χέρι του ψυχρὰ συνοδεύοντας τὴν χειραψία αὐτὴ μὲ δύο τρία ψυχρὰ ἐπίσης μισόλογα.

— Λίγο ἔλλειψε νὰ μὴ σὲ γνωρίσῃ ἡ Θαλίτσα...

Τὸ χέρι τῆς Θαλίτσας ἔτρεμε καὶ ἡ καρδιά της καὶ τὸ κορμί της ὁλόκληρο. Στὸν τρόπο αὐτὸν τοῦ Βάντσο ἔβλεπε νὰ γκρεμίζωνται τὰ ὄνειρά της. Ἦταν πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ὅτι φανταζότανε τὸν Βάντσο. Ὁ γέρο Κωστάλας ἀντελήφθηκε κι' αὐτὸς τὴν ψυχρότητα τοῦ Βάντσου καὶ τὸ σπαραγμὸ τῆς Θαλίτσας. Κι' αἰσθάνθηκε κι' αὐτὸς νὰ γκρεμίζεται τὄνειρο ποὖχε δημιουργήσει : ν' ἀνοίξῃ τὸ σπίτι του νὰ μπῇ ἡ γυναῖκα καὶ τὸ τραγοῦδι πάλι. Μὰ ἔλπιζε ἀκόμη. Σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς μεγάλης σάλας τοῦ σπιτιοῦ ἀντελήφθηκε κουλουριασμένη κάποιαν. Ἐπλησίασε. Ἦταν ἡ Θαλίτσα ποὺ ἔκλαιε.

— Θαλίτσα, τῆς εἶπε ὁ γέρο Κωστάλας χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά.

Ἡ Θαλίτσα σήκωσε τὰ μάτια της πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα.

— Μπάρμπα Κωστάλα.

Καὶ ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του. Ἐκεῖνος τὴν ἔσφιξε μὲ στοργὴ καὶ φιλῶντας τὰ μαλλιά της τῆς ψιθύρισε :

— Μὴν πικραίνεσαι Θαλίτσα. Καταλαβαίνω τὸν πόνο σου. Μὰ σὰν θὰ μιλήσω τοῦ Βάντσου.

— Δὲν θὰ σ' ἀκούσῃ....

— Μὴν τὸ λὲς αὐτὸ παιδί μου...

— Γιατὶ ὁ Βάντσος ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ τὴ μεγαλυτέρα θυσία ποὺ ἔκαμα.

Τὰ μάτια τοῦ γέρο Κωστάλα ἐθόλωσαν γιὰ μιὰ στιγμή. Καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ πάλι ἐπέρασε μιὰ ἀστραπὴ ἀπ' τὴ σκέψι του. Αὐτὸ ποὺ εἶχε ὑποψιασθῇ κάποτε ἦταν ἀλήθεια.

—Τὴ μεγαλύτερη θυσία...

— Ἐπίστεψα στὸ Βάντσο.

— Καὶ τοὖδωκες ὅ,τι ἔχει ἕνα κορίτσι.

Ἡ Θαλίτσα ἔκλαιε σπαρακτικά. Τόσο καιρὸ ἔκρυβε τὸ μυστικὸ αὐτό. Μὰ τώρα δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ ἀλλοιῶς. Ὁ γυρισμὸς τοῦ Βάντσου, ἡ συμπεριφορά του... Ὁ γέρο Κωστάλας ἐκύτταξε μὲ πόνο τὴν Θαλίτσα καὶ χαϊδεύοντας ἀκόμη αὐτὴν τῆς εἶπε :

—Ὅ,τι κι' ἂν συμβῇ' Θαλίτσα, ἐσὺ εἶσαι ἀληθινὸ παιδί μου.

Καὶ ἀφήνοντάς την νὰ κλαίῃ λυγματικά, κατέβηκε στὴν αὐλή. Ὁ Βάντσος εἶχε βγῆ ἔξω. Ὁ γέρο Κωστάλας χάθηκε κι' αὐτὸς ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ. Ἀνέβηκε πρὸς τὴν ἐκκλησία καὶ κατέβηκε πάλι πρὸς τὸ μεσοχῶρι. Τὸ παζάρι εἶχε ἀρχίσει ὧρες τώρα. Ὁ Κωστάλας ἐσκέφθηκε πὼς ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ἕνα καινούργιο ἄλογο γιὰ νὰ πηγαίνῃ στὸ κτῆμα ὁ Βάντσος. Ὁ ἥλιος φλογερὸς τὴν ὥρα ἐκείνη ἐφλόγιζε τὶς πέτρες. Στάθηκε ἀπότομα καὶ ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου ἀντίκρυσε ἄθελα τὸν ἀπέραντο κάμπο ποὺ ξαπλώνονταν ὡς κάτω στὴ Φλώρινα.

Τὸ Μοναστῆρι καὶ τὰ γύρω χωριὰ ἄστραφταν κάτω ἀπὸ χρυσόσκονι τοῦ μεσημεριάτικου ἥλιου. Ἡ καρδιὰ τοῦ Κωστάλα ἔσφιγγε ὁλοένα καὶ ὁλοένα στὴν σκέψι του ἔφερνε τὰ λόγια τοῦ Βάντσου γιὰ τὴν καϋμένη τὴν Θαλίτσα. Ἔφερνε στὸ νοῦ ἀκόμη καὶ τὸ ἄλλαγμα κάποιων ἄλλων τρόπων τοῦ Βάντσου. Καὶ βουΐζαν τ' αὐτιά του, βουΐζαν σὰν μελίσσι. Ἐπῆρε κατόπιν καὶ πάλι τὸ δρόμο μὴ ξεύροντας ποῦ πήγαινε. Στὴν καμπὴ τοῦ μονοπατιοῦ καὶ κοντὰ στὸ ποτάμι μὲ τὸ μῦλο συνάντησε τὸ Βάντσο.

— Βάντσο !

— Ἐσὺ πατέρα ἐδῶ. Δὲν θὰ πήγαινες στὸ παζάρι γιὰ νὰ μοῦ ἀγοράσῃς ἕνα καινούργιο ἄλογο...

— Ναί. Μὰ τὸ πισμάνεψα κατόπι.

— Καὶ γιατί...

— Ἤθελα νὰ μιλήσουμε πρῶτα Βάντσο.

— Νὰ μιλήσουμε....

— Πᾶμε μαζὶ ὡς τὸ μῦλο ἐδῶ. Ἔχουμε νὰ ποῦμε τόσα πράγματα.

— Μὰ εἶναι τόσο βία...

— Ναί. Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος ἂν θὰ ζήσῃ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη.

— Ἐγίνηκες παράξενος πατέρα.

— Ἴσως.

Ὁ Βάντσος κάπως τρομαγμένος ἀκολούθησε τὸν πατέρα του ὡς τὸ μῦλο.

Ὁ γέρο Κωστάλας ἐκάθισε σὲ μιὰ πέτρα ἔξω ἀπ' τὸ μῦλο. Ὁ Βάντσος ἐκάθισε κι' αὐτός.

— Δὲ γέρασε διόλου ὁ μῦλος, εἶπε μ' ἕνα ὕφος χαρούμενο καὶ ταραγμένο μαζί.

—Αὐτὸς δὲ γέρασε. Γέρασα ἐγώ.

— Ὄχι δά.

— Μ' ἐτσάκισε ὁ θάνατος τῆς μακαρίτισσας. Ἡ μοναξιά. Κ' ἐπερίμενα νάρθῃς ν' ἀνοίξῃς τὸ σπίτι. Νὰ περάσω τὰ τελευταῖα χρόνια μου εὐτυχισμένα.

—Ποιὸς σοῦ εἶπε πὼς δὲν θὰ τὰ περάσῃς.

— Φοβοῦμαι Βάντσο πὼς γελάσθηκα στὶς ἐλπίδες μου.

— Γιατὶ νὰ φοβᾶσαι...

Ἐπεκράτησε μιὰ βραχυτάτη σιγή. Κατόπι ὁ γέρο Κωστάλας εἶπε:

— Βάντσο δὲν φέρθηκες διόλου καλὰ σήμερα στὴν Θαλίτσα, Σὰν νᾆτανε ξένη, σὰν νὰ τὴν ἔβλεπες γιὰ πρώτη φορά.

Ὁ Βάντσος στὴν παρατήρησι αὐτὴ τοῦ πατέρα του ἐδοκίμασε μιὰ ταραχή. Τὰ λόγια του τὰ αἰσθάνθηκε μπερδεμένα.

—Δὲν ἔχεις δίκαιο πατέρα....Τὶ ἤθελες νὰ κάμω ἀλλοιώτικα...

— Ἔπρεπε νὰ φερθῇς σὰν ἄντρας...

— Τί θέλεις νὰ πῇς πατέρα....

Ὁ γέρο Κωστάλας ἐσκέφθηκε λίγο καὶ ὕστερα μὲ ἤρεμο καὶ ἀποφασιστικὸ τόνο :

— Καὶ τώρα τί σκέπτεσαι νὰ κάμῃς Βάντσο στὸ χωριό ;

— Γι' αὐτὸ θὰ μιλήσουμε ἀργότερα πατέρα. Ἂν τὰ πουλούσαμε τὰ χτήματα καὶ φεύγαμε σὲ μιὰ μεγάλη πολιτεία. Στὴ Θεσσαλονίκη ἔξαφνα...

— Νὰ τὰ πουλήσουμε...νὰ τὰ πουλήσουμε.

— Ἐκεῖ θ' ἀνοίξουμε τὸ σπίτι αὐτὸ ποὺ, λαχτάρισες. Ἐκεῖ σὲ περιμένει ἡ νύφη σου ποὺ θᾆναι σωστὸ παιδί σου.

Ὁ γέρο Κωστάλας ὀρθώθηκε ἀπειλητικά.

— Κι' ἡ Θαλίτσα! Τί σκέπτεσαι γιὰ τὴ Θαλίτσα.

— Μὰ πάλι ἡ Θαλίτσα, πατέρα Τί σοῦ ἦρθε μ' αὐτὴν κι' ὅλο μοῦ μιλᾷς γι' αὐτήν.

— Θέλω νὰ σοῦ θυμίσω πῶς εἶχες δώσει ἄλλοτες τὸ λόγο σου. Καὶ σὲ περίμενε τόσο ἀφοσιωμένη καὶ πιστή....

— Παιδιάστικες ἱστορίες. Αὐτὰ πρέπει νὰ ξεχασθοῦν τώρα. Σὰν θὰ δῇς τὴν καινούργια νύφη σου ποὺ σὲ περιμένει στὴ Θεσσαλονίκη ἕτοιμη νὰ σὲ ὑποδεχθῇ....

— Βάντσο ! Γυναῖκα σου δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλη ἀπ' τὴ Θαλίτσα....

— Τί λὲς πατέρα !

— Δὲν μπορεῖς νὰ ξεχάσῃς τὴ θυσία ποὺ ἔκαμε γιὰ σένα παραδίνοντας τὰ νειάτα καὶ τὸ κορμί της.

— Τὴ θυσία...

— Μοῦ τἆπε σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ ἡ Θαλίτσα. Καὶ γι' αὐτὸ ἤθελα νὰ μιλήσουμε μαζὶ πρὶν μιλήσῃς μὲ τὴ Θαλίτσα.

— Καταλαβαίνεις πατέρα. Μοῦ ζητᾶς τὴν καταδίκη μου. Νὰ πάρω τώρα γυναῖκα τὴ Θαλίτσα...

— Εἶναι τόσο νέα καὶ τόσο ὤμορφη...

— Δὲν λέγω ὄχι μά...

— Αὐτὸ ποὺ σοῦ λέγω ἐγὼ Βάντσο. Πρέπει ἡ Θαλίτσα νὰ γίνῃ γυναῖκα σου καὶ μὲ στεφάνι....

— Ἀδύνατο.

— Τότες.

— Μὲ φοβερίζεις πατέρα.

— Δὲν εἶμαι πατέρα σου πιά. Δὲν ἀναγνωρίζω πιὰ παιδί μου ἕνα ἄντρα χωρὶς τιμή. Παιδί μου εἶναι ἡ Θαλίτσα μονάχα..Ἐσύ, ἐσύ.

Ὁ γέρο Κωστάλας ἐγύριζε νευριασμένα τὸ μπαστοῦνι του καὶ τὸ κορμί του ἔτρεμε ὁλόκληρο. Ἡ Βάντσος σὰν νὰ φοβήθηκε.

— Ἔ ! καλὰ ἡσύχασε τώρα. Καὶ τὰ ξαναλέμε...

— Δὲν ἔχουμε τίποτε νὰ ξαναποῦμε. Φύγε.

— Μὲ διώχνεις....

— Ναί. Θὰ πάρῃς τὸ δρόμο αὐτὸ ποὺ φθάνει στὸν ἁμαξιτὸ δρόμο γιὰ τὸ Μοναστῆρι. Ἐκεῖ θὰ στείλω ἀπόψε καὶ τὰ ροῦχα σου....

Ἔκλεισε βιαστικὰ τὰ μάτια του καὶ σὰν νὰ ἐπέρασε τὸ ὅραμα τῆς μεγάλης πόλης τῆς ζωῆς ποὺ τὸν ἐπερίμενε. Ὁ μορφὴ τῆς Θαλίτσας μπερδευόταν μὲ τὴν μορφὴ μιᾶς ἄλλης γυναίκας ποὺ τὸν περίμενε ἐκεῖ στὴ Θεσσαλονίκη. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατά. Τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ ; Ἐκύτταξε ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸν πατέρα του κ' ἐπῆρε ἀπόφασι....

— Ἔ ! καλά. Φεύγω.

Ἡ ζωὴ ἔπνιξε στὴν συνείδησι τοῦ Βάντσο τὸ αἴσθημα καὶ τὴν ὑποχρέωση. Ἔδωκε τὸ χέρι του στὸ πατέρα του. Ἐκεῖνος ὅμως ἔκαμε πὼς δὲν εἶδε τὸ τεινόμενο χέρι τοῦ γυιοῦ του.

....

Γιατὶ ἔφυγε τόσο βιαστικὰ ὁ Βάντσος ἀπὸ τὸ χωριό ; Κανένας δὲν τὄμαθα.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Λ. Μουρούζης

Ὁ θρυλικὸς ἄνθρωπος ποὺ ἀνεστάτωσε τὴν Ἀθήνα

ΜΕ ΟΣΑ ἀνέκδοτα κι' ἂν γράψαμε γιὰ τὸν Μουρούζη στὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Εὐρώπης», οἱ ἱστορίες του, εἶναι ἀτέλειωτες. Ἂς συνεχίσουμε λοιπὸν καὶ σήμερα :

Μιὰ ὡραία ἡμέρα ὁ Μουρούζης κατέβαινε τὴν λεωφόρο Κηφισσιᾶς. Ἐκεῖ τότε γινόντανε ὁ «περίπατος τῆς ἀριστοκρατίας». Ὅλοι τὸν χαιρετοῦσαν καὶ ὁ εὐγενὴς Ἀθηναῖος ἀντεχαιρέτα, ὅτε ἀντελήφθη κάποιο δανδῆ, ποὺ ἦτο μὲ μιὰ οἰκογένεια, τῆς ὁποίας τὴν κόρη ἀγαποῦσε ὁ Μουρούζης, νὰ γυρίζῃ τὸ κεφάλι του πρὸς τὴν ἄλλη κατεύθυνσι συνεχίζοντας δῆθεν τὴν συζήτησί του. Ὁ ἴλαρχος ἐθύμωσε. Ἦτο ἄλλωστε φυσικόν, γιατὶ ὁ δανδῆς, μιλοῦσε πρὸς τὴν ἀγαπημένη τοῦ ἰλάρχου. Ὁ Μουρούζης, ἀνέκοψε τὸ βῆμα του, ζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὰς κυρίας καὶ εἶπε στὸ νέο :

— Σᾶς παρακαλῶ, ἕνα λεπτό... Ἔχω κάτι ἐπεῖγον γιὰ σᾶς...

Ὁ δυστυχὴς ὠχρίασε. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ φανῇ συνεπὴς στὴν ἀρχὴ ποὺ ἔκαμε. Καὶ λοξοδρόμησε δυὸ βήματα δεξιά.

— Τί θέλετε; ρώτησε.

— Κάτι ποὺ σᾶς χρειάζεται. Περᾶστε αὔριο τὸ πρωῒ ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Θὰ σᾶς δώσῃ ὁ ὑπηρέτης μου ἕναν ὁδηγὸ καλῆς συμπεριφορᾶς.

Ὁ δανδῆς τἄχασε. Ἀλλ' ἤξερε τί τὸν περιμένει ἂν μιλοῦσε τὴν ὥρα ἐκείνη.... Τὴν ἄλλη μέρα ἔστειλε τοὺς μάρτυράς του στὸ Μουρούζη. Μιὰ σπαθιὰ γερὴ στὸ μάγουλο, τοῦ χάλασε τὸ ὡραῖο του πρόσωπο. Καὶ ἡ μικρὴ τότε ἀριστοκρατία τῶν Ἀθηνῶν ηὗρε θέμα συζητήσεως. Τὸ κουτσομπολιὸ ἔδωσε κι' ἐπῆρε. Καὶ ὁ δανδῆς ἔφυγε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας γιατὶ ἡ ζωή του εἶχε καταντήσει μαρτύριο.

* * *

Ὡραῖο καὶ χαριτωμένο εἶναι κι' ἕνα ἄλλο ἀνέκδοτο τοῦ Μουρούζη.

Σὲ κάποια ἑορτή, ποὺ ἦταν καλεσμένος, πῆγε στὴν ὥρα του. Ἀλλὰ ὅταν ἔφθασε στὴ θέσι ποὺ τοῦ εἶχεν ὁρισθῆ, εἶδε μιὰ ὡραία δεσποινίδα — ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ συνωδεύετο ἀπὸ ἕνα Ἀθηναῖο νέο — νὰ τὴν ἔχῃ καταλάβει.

Ὁ τελετάρχης θέλησε ἀμέσως νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ. Ἀλλὰ ὁ Μουρούζης ἐπενέβη :

— Δεσποινὶς καθῆστε, παρακαλῶ... Ὁ κ. τελετάρχης θἄκαμε ἀσφαλῶς λάθος. Ποτὲ δὲν μαδάει κανεὶς τὰ ὡραῖα τριαντάφυλλα ἀπὸ ἕνα κῆπο, γιὰ νὰ φυτέψῃ μιὰ τσουκνίδα.

Χαιρέτησε εὐγενικώτατα καὶ ἀπεμακρύνθη. Ἡ νέα ρώτησε μόλις κατώρθωσε νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν...ντροπὴ καὶ τὴν εὐχαρίστησι ποὺ τῆς προξένησε τὸ κομπλιμὰν τοῦ ὡραίου ἀξιωματικοῦ, τὸν νέο, συνοδό της, ποιὸς εἶναι.

— Ὁ Μουρούζης. Ἕνας καυγατζῆς, ποὺ μοῦ φαίνεται παράξενο πῶς δὲν σᾶς... κακοποίησε.

Ἡ ξένη τὸν κύτταξε μὲ εἰρωνεία :

— Καὶ ὅμως συμπεριεφέρθηκε τόσο εὐγενικὰ ἀπέναντί μου, ὅσο κανένας ἀπὸ κείνους ποὺ κάνουν τοὺς εὐγενεῖς.

Ὁ δανδῆς δάγκωσε τὰ χείλη του. Ἀλλὰ τί μποροῦσε ν' ἀπαντήσῃ ;

* * *

Τὸ ἐπεισόδιο μὲ τὸ Μαβίλη—τὸν μακαρίτη Κερκυραῖο ποιητή, ποὺ εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὰ περίφημα σονέττα του — θὰ μείνῃ ἀλησμόνητο δεῖγμα τοῦ ἀνωτέρου ἤθους τοῦ Μουρούζη.

Ὁ Μαβίλης πήγαινε κάθε βράδυ στὴν Κέρκυρα, σὲ κάποιο μπὰρ κι' ἔμενε λίγο. Ἕνα βράδυ ὁ Μουρούζης μπῆκε μεθυσμένος, ἤπιε περισσότερο καὶ στὸ τέλος — κατὰ τὴν συνήθειά του — διέταξε τοὺς θαμῶνας νὰ τοῦ ἀδειάσουν τὴ... γωνιά.

— Θὰ γλεντήσω μόνος μου, ἐπανέλαβε κι' ἐδῶ.

Ὁ μεγάλος ποιητὴς δὲν ἔδωσε καμμιὰ προσοχὴ στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Μουρούζη κι' ἐσυνέχισε νὰ πίνῃ τὴν μπύρα του.

Τότε ὁ Μουρούζης, φώναξε τὸν καταστηματάρχη καὶ τὸν ρώτησε:

— Γιατί δὲν φεύγει αὐτός ;

— Μὰ εἶναι ὁ κ. Μαβίλης, κύριε ἴλαρχε...

— Καὶ τί θὰ πῇ αὐτό;

— Χμ... Ποιὸς θὰ πῇ ἀφέντη σ' ἕνα Μαβίλη νὰ φύγῃ;... Ἐκτὸς ποὺ πληρώνει, εἶναι μιὰ δόξα τῆς Κέρκυρας καὶ τῆς Ἑλλάδας...

Ἀλλ' ὁ «τρελὸς καβαλλάρης» δὲν ἐδέχετο ἀντιρρήσεις.

— Ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ Μαβίλης — εἶπε — ἐγὼ εἶμαι ὁ Μουρούζης. Αἴ πέστου νὰ φύγῃ...

—Ἀφέντη μου πάρ' τὸ κεφάλι μου, μὰ τέτοια λέξι δὲν μπορῶ νὰ ξεστομίσω μπρὸς σὲ τέτοιο ἄνθρωπο.

Ὁ Μουρούζης τότε, πῆγε ὁ ἴδιος καὶ ρώτησε τὸν ποιητή :

— Δὲν ἀκούσατε, κύριε ὅτι θέλω νὰ γλεντήσω μόνος μου ;

Ὁ Μαβίλης τὸν κύτταξε ἤρεμα καὶ τ' ἀπάντησε:

— Νὰ γλεντήσετε κύριε... Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο κάνω. Γλεντάω μόνος μου...

Ὁ Μουρούζης ποὺ εἶχε πιῆ κατὰ κόρο, κτύπησε τὸν ποιητή, φωνάζοντας:

— Ἔξω... ἔξω.

Κι' ἄρχισε νὰ σπάζῃ καθρέφτες καὶ γυαλικά.

Τὸ πρωῒ ἐπλήρωσε τὰ σπασμένα, ἀλλὰ ἐδέχθη τοὺς μάρτυρας τοῦ ποιητῆ.

Ἡ μονομαχία ὡρίσθη διὰ τὴν ἐπομένην.

— Μιὰ βολή, ἀπὸ ἀπόστασι εἴκοσι βημάτων.

Ἀλλ' ὁ Μαβίλης δὲν ἐδέχθη:

— Τρεῖς βολὲς θέλω, ἐπέμενε.

Καὶ ὡρίσθησαν τρεῖς βολαί.

Ὅταν ὅμως ἔφθασεν ὁ Μουρούζης στὸν τόπο τῆς μονομαχίας, προχώρησε πρὸς τὸν ποιητὴ καὶ ζήτησε συγγνώμην :

— Κάνω πράγματα τὸ βράδυ ποὺ τὸ πρωῒ ντρέπομαι καὶ ποὺ τὰ σκέπτομαι. Μαζὺ μ' αὐτὰ εἶναι καὶ τὸ θλιβερὸ ἐπεισόδιο. Συγχωρῆστε με πρὶν ἀνταλλάξουμε τὶς σφαῖρες.

Ὁ Μαβίλης τόσο συγκινήθηκε μὲ τὸν Μουρούζη, ποὺ τὸν συγχώρησε καὶ ἡ μονομαχία δὲν ἔγινε.

Τὸ βράδυ οἱ Κερκυραῖοι τοὺς εἶδαν μαζὺ νὰ πίνουν τὴν μπύραν των καὶ τὸ Μουρούζη νὰ περιποιῆται ἐξαιρετικὰ τὸ μεγάλο ποιητή.

* * *

Κάποια βραδυὰ ὁ Μουρούζης ξέπεσε στὴν Ὁμόνοια. Καὶ ἀντὶ νὰ πάῃ στὴν Ἥβη καὶ νὰ τὰ σπάσῃ γιὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἄλλη μέρα ἕνα σωρὸ λεπτά, πῆγε σὲ κάποιο... γαλακτοπωλεῖο.

Σὲ λίγο μπῆκε ἕνας ἱππέας. Ἦταν σκονισμένος, τσακισμένος καὶ στὴν ὄψι του φαινόταν ἡ ἀπογοήτευσι.

Ὁ Μουρούζης φώναξε τὸ γκαρσόνι, τοῦ εἶπε νὰ δώσῃ στὸν ἱππέα ἕνα γάλα καὶ τοὔστειλε κι' ἕνα φάκελλο.

Ὁ καβαλλάρης ρώτησε ποιὸς τὸν κερνοῦσε καὶ τὸ γκαρσόνι τοῦ εἶπε :

— Ὁ Μουρούζης!...

Καὶ τ' ὄνομα αὐτὸ ἔκανε τὸν καβαλλάρη νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ χαιρετήσῃ μ' εὐλάβεια.

Ὅταν ὅμως ἄνοιξε τὸ φάκελλο εἶδε ἕνα πεντακοσάρικο μέσα.

— Τ' εἶν' αὐτό; ψιθύρισε. Κάποιο λάθος θἄκανε ὁ «τρελλός».

Κι' ἐσηκώθηκε, πῆγε στὸ τραπέζι τοῦ Μουρούζη καὶ τοῦ εἶπε σὲ στάσι προσοχῆς:

— Κύριε ἴλαρχε. Χίλια εὐχαριστῶ. Μὰ λάθος θὰ κάνετε...

— Γιατί; ρώτησε ὁ Μουρούζης

— Γιατί;... Ἕνα πεντακοσάρικο;... Μιὰ περιουσία;... Εἶμαι στεναχωρημένος, μὰ ὄχι καὶ γιὰ τόσα.

Ὁ Μουρούζης τὸν ρώτησε τότε:

— Ἔχεις οἰκογένεια ;

— Ἔχω, κύριε ἴλαρχε... Μάννα καὶ δυὸ ἀδερφάδες...

—Πατέρα ;

— Ὄχι, κύριε ἴλαρχε... Εἶμαι ὀρφανός.

— Τότες τί τσαμπουνᾶς; Πάρ' τὸ πεντακοσάρικο κι' αὔριο τὰ λέμε... Ἔλα σπίτι μου...

Ὁ ἱππέας ἔκανε μεταβολὴ κι' ἔφυγε.

Ἀλλὰ ποιὰ ἦταν ἡ ἔκπληξίς του, ὅταν τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν κτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Μουρούζη, ὁ πορτιέρης, ἀφοῦ τὸν ρώτησε τ' ὄνομά του, τοὔδωσε ἕνα φάκελλο μὲ 2 χιλιάρικα μέσα.

Ὁ Μουρούζης τοὔγραφε:

Βάλτα στὴν Τράπεζα, γιὰ κάθε ἀδερφή σου ἕνα. Ὅταν παντρευτοῦν, ἄς μὲ συχωρνοῦν.

⁂

Ὁ Μουρούζης ἦτο καλὸς κολυμβητής.

Συνήθιζε νὰ πέφτῃ στὴ θάλασσα ἀπὸ τὸ Παληὸ Φάληρο, ἐκεῖ ὅπου σήμερα εἶναι τὸ «Τροκαντερὸ» καὶ νὰ περνᾷ στὸ Τουρκολίμανο.

Αὐτὸ δὲν τὸ ἤξερε ὁ πάτερ Διονύσιος, ἕνας ἱερεὺς τοῦ ἐξωκκλησίου τοῦ Ξηροτάναρου, ποὺ ἦτο κι' αὐτὸς καλὸς κολυμβητής.

Καὶ ὅταν τὸν ηὗρε στὴν ἀκτὴ μιὰ μέρα καὶ τοῦ πρότεινε: Περνᾶς κολυμπῶντας; — ὁ ἱερεὺς δέχτηκε :

— Περνᾶμε κύριε ἴλαρχε.

— Μὲ στοίχημα ;

— Μὲ στοίχημα.

— Ὅποιος πρωτοπάει θὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν ἄλλο ἑκατὸ δραχμές.

— Σύμφωνοι.

Ἀλλ' ὁ πάτερ Διονύσιος ὅταν εἶδε τὸν Μουρούζη νὰ τὸν ἀφίνῃ ὀπίσω, ἔβαλε τὶς φωνές:

— Πνίγομαι... Βοήθεια !

Μιὰ βάρκα ποὺ παρέπλεε τὸν παρέλαβε καὶ τῇ διαταγῇ τοῦ Μουρούζη τὸν ἔφερε στὸ Τουρκολίμανο.

Ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος τῶν παραδοξοτήτων τοῦ προσέφερε τὰς πρώτας βοηθείας, ἀλλ' ὅταν εἶδε πὼς δὲν ἔβγαζε θάλασσα ἀπὸ τὸ στόμα του τὸν ρώτησε :

— Δὲν ἤπιες θάλασσα καθόλου;

— Πῶς δὲν ἤπια.

— Καὶ τότε τί ἔγινε ;

— Τὴν κατάπια, καπετάνιο μου.

— Μαζὺ μὲ τὸ κατοστάρικο;

— Ὄχι! Αὐτὸ δὲν καταπίνεται τὸ ἄτιμο... Τὤχασα...

Μὰ ὁ Μουρούζης δὲν τὸ δέχτηκε.

— Ὄχι, γέροντα, τοῦ εἶπε. Δὲν τὸ δέχουμαι, γιατὶ ἔπαθες κάζο.

Ὁ πάτερ Διονύσιος σηκώθηκε ἀμέσως ἐπάνω :

— Ψέμματα τὤκανα καπετάνιο, τοῦ εἶπε, γιατὶ μὲ περνοῦσες. Μὰ σὰν εἶσαι ἔτσι γαλαντόμος, τὤχασα τὸ στοίχημα.

— Ὄχι, εἶπε ὁ Μουρούζης. Δὲν τὤχασες. Θὰ κολυμπήσουμε ἄλλη φορά... Τώρα θὰ κεράσω ἐγώ. Καὶ θὰ ἰδοῦμε ποιὸς κρατάει στὸ κρασί.

Μὰ ὁ καλὸς ἱερεὺς δὲν ἐδέχθη.

— Ὄχι, καπετάνιο μου... Κολύμπι ναί... Κυνῆγι ναί... μὰ κρασὶ ὄχι...

— Τότε μ' ἐκέρδισες, φώναξε ὁ Μουρούζης. Καὶ τοὔσφιξε τὸ χέρι μ' εὐλάβεια.

* * *

Ὁ Μουρούζης πήγαινε συχνὰ στὴν Ἀκρόπολι. Ἀνέβαινε μὲ τὸ ἄλογό του ἕως τὰ Προπύλαια κι' ἐκεῖ τ' ἄφινε γιὰ ν' ἀνέβῃ καὶ νὰ θαυμάσῃ τὸ Σαρωνικὸ καὶ τὸ Ἀττικὸ λεκανοπέδιο.

Κι' ἔμενε ὧρες ἐκεῖ θαυμάζοντας τὸ μαγικὸ αὐτὸ θέαμα.

Μιὰ μέρα ὅμως κατεβαίνοντας, εἶδε μέσα στοὺς θάμνους νὰ κινῆται ἡ φούντα ἑνὸς φεσιοῦ.

— Τί διάβολο γίνεται ἐκεῖ μέσα εἶπε.

Κι' ἐπλησίασε. Μὰ μόλις κύτταξε μέσα ἐκεῖ, ἔσκασε στὰ γέλια καὶ κέντησε τ' ἄλογό του, ποὺ ἔφυγε τροχάδην.

Καὶ ὅταν τοῦ ἔλεγαν γιὰ τὴν Ἀκρόπολι καὶ τὸ θέαμα ποὺ ἀντικρύζει κανένας ἀπὸ τὸ ὕψος της, γελοῦσε νευρικὰ κι' ἔλεγε :

— Ἕνα εἶναι τὸ «θέαμα τῆς Ἀκροπόλεως». Μὰ λίγοι τυχεροὶ τὸ εἶδαν.

— Ποιὸ εἶναι; τὸν ρωτοῦσαν οἱ φίλοι του.

Τότε ἔπαιρνε ἕνα ὕφος μυστηριῶδες κι' ἔλεγε :

— Αὐτὸ δὲν λέγεται, παιδιά.

Κι' ἐγελοῦσε πάλι μ' ὅλη του τὴν καρδιά.

* * *

Μὰ τὸ ἄλλο ἀνέκδοτο τοῦ Μουρούζη, ποὺ πήδησε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ του, καβάλλα στ' ἄσπρο του ἄλογο, δὲν τὸ ξέρετε...

Νὰ σᾶς τὸ ποῦμε λοιπόν.

Μιὰ νύκτα γύριζε, ντυμένος πολιτικά, ἀπὸ κάποια ταβέρνα. Δυὸ νεοσύλλεκτοι χωροφύλακες τὸν εἶδαν νὰ τρεκλίζῃ καὶ ἀπὸ «ὑπερβάλλοντα ζῆλον» — ὅπως λένε οἱ στρατιωτικοί — πλησίασαν καὶ τοῦ συνέστησαν νὰ πάῃ νὰ κοιμηθῇ γρήγορα.

Ὁ Μουρούζης ἔγινε ἔξω φρενῶν :

— Ἄϊντε στὸ καλὸ παιδιά... Ἄντε νὰ πιάσετε κανένα λωποδύτη, ποὺ ταράζουν τὴν Ἀθήνα.

Ἀπὸ λόγο σὲ λόγο, κόντευε νἄρθουνε στὰ χέρια. Μὰ ὁ Μουρούζης τοὺς ξεγλύστρησε, μπῆκε στὸ σπίτι του, καβάλλησε τ' ἄλογό του καὶ βγῆκε στὸ μπαλκόνι ἔφιππος.

(Τὸ ἄλογό του εἶχε συνηθίσει ν' ἀνεβαίνῃ τὶς σκάλες καὶ νὰ κάνῃ πηδήματα ποὺ ἄλλο ἄλογο δὲν θὰ τἄκανε ποτέ).

Τότε φώναξε στοὺς νεοσυλλέκτους :

— Τραβᾶτε παρὰ πέρα παιδιὰ γιατὶ θὰ πηδήσω στὸ δρόμο.

Καὶ πρὶν προφθάσουν οἱ χωροφύλακες ν' ἀπομακρυνθοῦν, ὁ Μουρούζης εἶχε πηδήσει στὸ δρόμο καὶ τοὺς κυνήγησε μὲ τ' ἄλογό του.

Τὰ παιδιὰ τόσο τρομοκρατήθηκαν, ποὺ πῆγαν στὸ τμῆμα καὶ διηγήθηκαν πῶς τοὺς κυνήγησε ὁ Σατανᾶς.

Ἀπὸ τὴν ἀφήγησι ὅμως ποὺ ἔκαναν καὶ τὴν περιγραφὴ τοῦ σπιτιοῦ ποὺ βγῆκε ὁ Σατανᾶς, ὁ ἐνωμοτάρχης των κατάλαβε ποιὸς ἦταν ὁ Σατανᾶς. Καὶ τοὺς εἶπε :

— Ἄλλη φορὰ ἅμα τὸν ξαναιδῆτε αὐτὸ τὸ Σατανᾶ, κάντε πάρα γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό.

— Κουβέντα θέλει, κύριε ἐνωμοτάρχα, ἀπήντησε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυό. Ἐγὼ θ' ἀλλάξω δρόμο ἂν τύχῃ ἡ κακὴ ὥρα καὶ τὸν φέρει μπροστά μου.

Κι' ὁ ἐνωματάρχης, ἔσκαζε στὰ γέλια, ἕως ποὺ ἔγινε ταγματάρχης καὶ διηγότανε αὐτὴ τὴν εὔθυμη ἱστορία μαζὺ μ' ἄλλα πικάντικα ἀνέκδοτα.

Ο ΠΑΛΗΟΣ

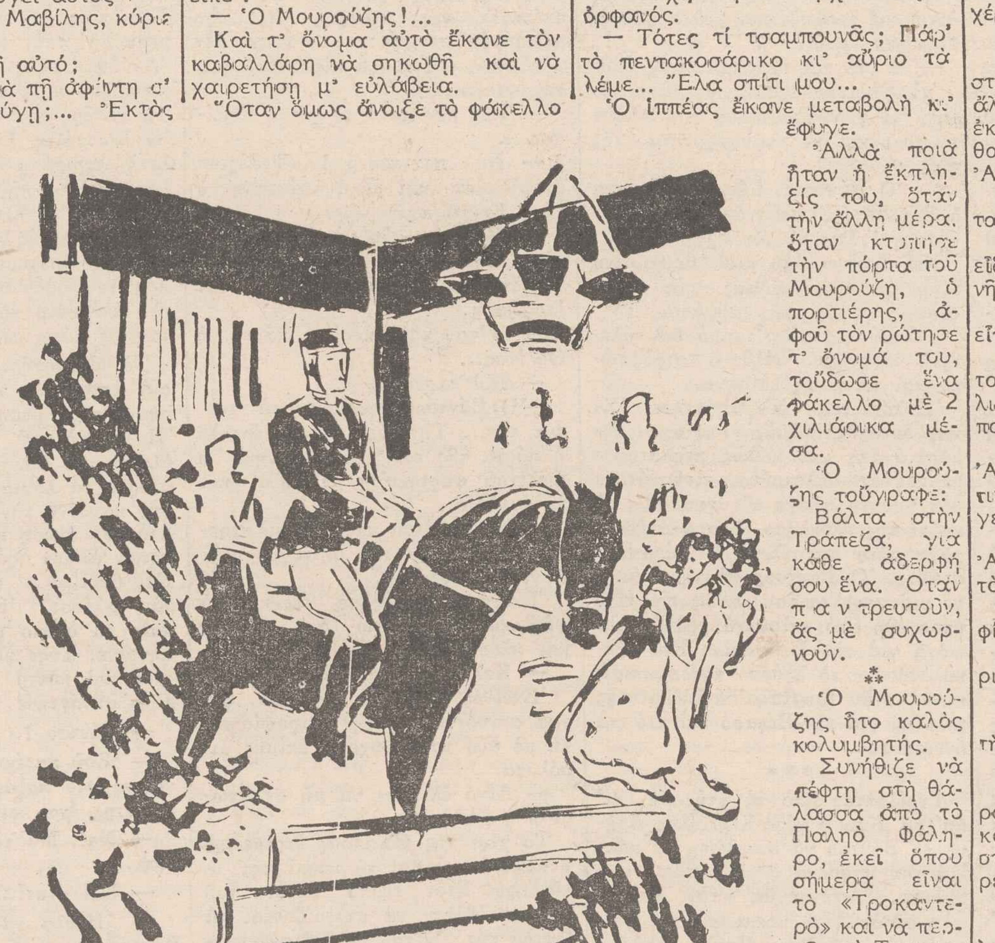

Ὁ Μουρούζης μὲ τοὺς ἱππεῖς του μπῆκε ἔφιππος σὲ κάποιο καμπαρὲ τῆς Λαρίσης, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ μερικοὺς παλληκαράδες ποὺ τυραννοῦσαν τὶς δυστυχισμένες γυναῖκες.

(Βλέπε τ' ἀνέκδοτα τοῦ Μουρούζη, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὸ προηγούμενο φύλλο μας).

ΑΝΑΠΛΙΩΤΙΚΟ

ΚΟΡΚΩ...

Μαννά μ' καλέ, μαννά μ'
Σγουρὸς βασιλικός.
Μαννά μ' σγουρὸς βασιλικός,
Στὸ παραθῦρι τῆς Κορκῶς!...

Μαννά μ' οἱ νηοὶ δροσίζουνται
Καὶ οἱ γέροι ἀναμυρίζουνται.
Μαννά μ' στῆς Κίρκης τῆς Κορκῶς
Σγουρός, πλατὺς βασιλικός....

Ἐκεῖ πρωτοξανοίχτηκα
— πρωτοξενοκοιμήθηκα
Γλυκά, στὸν κόρφο τῆς Κορκῶς,
Μαννά μ' σγουρὸς βασιλικός...

Κι' ἐχτὲς τὸ βράδυ, ἐπέρασα,
—Ἀνάθεμα! —Κι' ἐγέρασα—
Μαννά μ' στῆς Κίρκης, στῆς Κορκῶς.
—Μαράθηκε ὁ βασιλικός!...
—Δὲς πῶς περάσαν οἱ καιροί !
—Σκύβω. Κι' ἀνάβω ἕνα κερί....

Α. ΑΝΑΠΛΙΩΤΗΣ

ΤΑ ΑΣΤΡΑ και Η ΑΓΑΠΗ

ΟΙ πόλεμοι ἀλλοῦ ἀπειλοῦνται καὶ ἀλλοῦ ἐξέσπασαν τὰ πολιτικὰ πάθη, οἱ καταστροφὲς κάθε φύσεως μαστίζουν τὴν ἀνθρωπότητα. Ὅλα εἶναι σκοτεινὰ μέσα μας καὶ γύρω μας. Μόνο οἱ γυναῖκες, μέσα σ' αὐτὸ τὸ χάος, προστατεύουν μὲ τὰ τρεμάμενα χέρια τους τὴ φλόγα τοῦ ἰδανικοῦ αὐτοῦ ποὺ ὀνομάζεται : Ἔρως. Μόνον χάρις σ' αὐτὲς δὲν σβύνει τελείως τὸ φῶς αὐτὸ ποὺ δίνει στὴ ζωὴ τὴν ὀμορφιά της καὶ τὴν εὐγένειά της.

Ναί, ὁ Ἔρως ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχῃ στὴ σκέψι, στὶς φροντίδες τῶν γυναικῶν τὴν πρώτη θέσι. Καὶ αὐτὸ εἶναι πρὸς τιμήν των.

Αὐτὴ ἡ διαπίστωσις ἐνέπνευσε στὸν καθηγητὴ Κερνὲζ τὴν ἰδέα τοῦ αἰσθηματικοῦ προσκοπείου. Ὁ καθηγητὴν Κερνὲζ εἶναι ὁ μεγαλύτερος Γάλλος ἀστρολόγος, ὁ ὁποῖος ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του τὶς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες ἐπὶ ὅλων τῶν συγχρόνων διεθνῶν γεγονότων.

* * *

Σῖναι θαυμάσιον πρᾶγμα αἱ ἀστρονομικαὶ ἐφημερίδες.Πρῶτον διότι αὐτὲς ἀναφέρουν μὲ μικροὺς ἀριθμοὺς τὴν ἱστορία τοῦ στερεώματος, τὴν περίπλοκη πορεία τῶν πλανητῶν, τὶς περιπέτειες τοῦ ἀτελείωτου κυνηγητοῦ των στὸν οὐράνιο δρόμο τοῦ Ζωδιακοῦ. Εἶναι ἄλλως τε ἡ μόνη αὐστηρὰ ἀληθινὴ ἱστορία, γιατὶ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ συζητῇ αἰωνίως χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ διαφωτίσῃ τὸ ζήτημα τῆς προσωπικότητος τοῦ Ὁμήρου, ἐνῷ, γιὰ τὴν ἀκριβῆ θέσι ἑνὸς οὐρανίου σώματος τὴν τάδε ἢ τάδε ἡμέρα τοῦ παρελθόντος δὲν χωρεῖ καμμία συζήτησις. Εἶναι ὅμως θαυμάσιον πρᾶγμα, γιατὶ ξεφυλλίζοντας κανεὶς τὶς σελίδες τους μπορεῖ ν' ἀναπλάσῃ τὶς λεπτομέρειες οἱασδήποτε ἀνθρωπίνης ζωῆς, νὰ ξαναχαράξῃ τὸ δρόμο τῶν πόνων καὶ, δυστυχῶς, τῶν σπανιωτέρων εὐτυχιῶν, γιατὶ, τέλος, μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι μᾶς φαίνεται ἀνεξήγητο. «Γιατὶ τὸ ἔκαμα αὐτό ; Θὰ ἤμουν τρελλὸς», σκέπτεται κανεὶς κατάπληκτος. Ὄχι, δὲν ἦταν τρελλός, ἀλλὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἦταν ἕνας συνδυασμὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ποὺ πρὸς στιγμὴν μᾶς μέθυσε καὶ μᾶς στράβωσε σὰν μαγικὸ φίλτρο καὶ δὲν εἴμαστε προετοιμασμένοι γιὰ ν' ἀποκρούσουμε τὸ ἀπατηλὸ ποτῆρο ποὺ ἡ Μοῖρα μᾶς προσέφερε ὕπουλα.

Οἱ ἐφημερίδες εἶναι τέλος θαυμάσιο πρᾶγμα, γιατὰ διαφωτίζουν τὸ μέλλον, ὅπως καὶ τὸ παρελθὸν, ἀλλὰ μὲ τὴ σημαντικώτατην διαφορὰ ὅτι ἂν τὸ παρελθὸν εἶναι ἀνεπανόρθωτο, τὸ μέλλον δὲν εἶναι. Ἐδῶ, μποροῦμε νὰ ἐπωφεληθοῦμε τῆς κοινῆς πείρας τῆς ἀνθρωπότητος ποὺ ἔχει ἀποκρυσταλλωθῆ, μὲ τὴν πάροδο τῶν αἰώνων στὴν ἀστρολογικὴ παράδοσι καὶ ἀνανεώνεται ἀπὸ τὶς σύγχρονες ἐπιστημονικὲς μεθόδους. «Ὅτι ἔγινε θὰ ξαναγίνῃ»ἔλεγεν ὁ Σολομών,ἀλλὰ αὐτὸ ἀληθεύει μόνον ἐν μέρει.

Παρὰ τὸ φαινομενικὰ περίπλοκον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τὰ στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας ἢ τῆς δυστυχίας εἶναι ἐλάχιστα : ἐν ὅλῳ τρία. Ἡ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ὑγεία, οἱ ἀναγκαῖοι γιὰ τὴ ζωὴ πόροι (χρῆμα) καὶ τὸ αἴσθημα ποὺ μᾶς συνδέει μὲ τὴ φυλὴ καὶ τοὺς ὁμοίους μας. Ἂν βλαφθῇ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτά, τὸ εὔθικτο οἰκοδόμημα τῆς εὐτυχίας μας θὰ καταπέσῃ.

Θὰ ἀναφέρω μόνον τὶς γενικὲς προβλέψεις ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ καὶ τοὺς ἀστερισμοὺς ποὺ περνᾷ ἡ Σελήνη, ἀλλὰ θ' ἀναφέρω ἰδιαιτέρως τὶς κρίσιμες ἡμέρες ὅπου σημαντικοὶ συνδυασμοὶ ἀστέρων ἀσκοῦν ἐξαιρετικὴν ἐπίδρασιν.

⁂

Ἡ πανσέληνος ποὺ θὰ σημειώσῃ τὴν ἔναρξι τοῦ δεκαπενθημέρου τῆς φθινούσης σελήνης, ἔγινε στὶς 19 Ὀκτωβρίου, στὶς 21 καὶ 47΄. Τὴ στιγμὴ τῆς ἀντιμετωπίσεώς της μὲ τὸν Ἥλιον, ἡ Σελήνη ἦταν στὴν 26 μοίρα τοῦ Κριοῦ, στὸν ἀστερισμὸν Ροχινὶ καὶ πλησίον τοῦ σταθεροῦ ἀστέρος ,Αλ Φέγα ποὺ δίνει στοὺς ἀνμηρὰν ἀποφασιστικότητα ὑπεροχὴν ἔναντι τῶν διστακτικῶν.

Ἡ 26η μοῖρα τοῦ Κριοῦ εἶναι στὸ δεύτερον τμῆμα τοῦ σήματος ὅπου ἡ Ἀφροδίτη εἶνε ἰσχυροτάτη. Ἐμπνέει αἰσθήματα περισσότερον βίαια, παρὰ διαρκῆ, δίδει ὑπεροχὴν εἰς τὸ αἴσθημα ἔναντι τῆς λογικῆς, ἀλλὰ εὐτυχῶς οἱ δυσμενεῖς αὐτὲς ἐνδείξεις διορθώνονται ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ Ροχινί,ποὺ ὑπόσχεται σταθερὰν εὐτυχίαν καὶ κάνει συχνὰ νὰ ἐπιτυγχάνουν οἱ πιὸ τολμηρὲς ἐπιχειρήσεις μας. Μὲ λίγα λόγια, τὸ δεύτερον αὐτὸ ἥμισυ τοῦ σεληνιακοῦ μηνὸς θὰ παρουσιαζόταν πολὺ εὐμενέστερο ἀπὸ τὸ πρῶτο ἂν ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἡ Ἀφροδίτη δὲν βρισκόταν σὲ ἀντίθεσι μὲ τὸν Κρόνο. (Ἡ στάσις αὐτὴ συνέβη ἀκριβῶς στὶς 14 καὶ 25). Ὁ δυσάρεστος αὐτὸς συνδυασμὸς προλέγει δυστυχῶς : συγκρούσεις τῶν νέων μὲ τὰς παρατηρήσεις ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ παραβληθοῦν ἀπὸ τὶς οἰκογένειες, ἀπὸ τοὺς ἡλικιωμένους γονεῖς ποὺ θ' ἀντιτάξουν στὶς ἐπιθυμίες τῶν νέων καθαρῶς πρακτικὲς καὶ πεζὲς ἀντιρρήσεις.

Ὁ Κρόνος, σὲ ἄλλας περιπτώσεις θ' ἀντιτάξῃ τὴ φτωχεία στὸν ἔρωτα. Π.χ. μεταξὺ δύο νέων εἰλικρινῶς ἐρωτευμένων τοῦ ἑνὸς μὲ τὸν ἄλλον, θὰ ὑψώσῃ τὸ φραγμὸ τῆς διαφορετικῆς κοινωνικῆς θέσεως. Ἢ ἀκόμη ὁ μνηστὴρ θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ περιμένῃ ὥσπου νὰ ἐξασφαλίσῃ μιὰ καλὴ θέσι ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέπῃ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὶς ἀνάγκες μιᾶς οἰκογενείας. Καὶ ὁ Θεὸς ξέρει πότε θὰ τὴν εὕρῃ. Δυστυχῶς αὐτὴ ἡ περίπτωσις εἶναι πολὺ συχνὴ στὴν ἐποχή μας. Βέβαια στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἡ ἀντίθεσις τοῦ Κρόνου θὰ προκαλέσῃ μόνον καθυστερήσεις, ἂν καὶ αὐτὲς μπορεῖ νὰ διαρκέσουν ἕνα ἔτος ἢ καὶ περισσότερο. Μ' ὅλον τοῦτο μπορεῖ τὰ ἐμπόδια νὰ εἶναι ἀνυπέρβλητα. Ὅλα αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἀγαπητές μου ἀναγνώστριες καὶ ἀναγνῶστες, ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Κρόνος καὶ ἡ Ἀφροδίτη εἶναι διατεταγμένοι στὸν οὐρανὸ, τοῦ τόπου ὅπου γεννηθήκατε. Ἂν οἱ πλανῆται εὑρίσκονται σὲ τετράγωνο ἢ εἶναι ἀντιμέτωποι, τὸ προγνωστικὸν θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐστηρότατα, μὲ τὴν πιὸ κακοποιὸν σημασίαν τοῦ ὁριστικοῦ ἐμποδίου. Ἂν ὁ Κρόνος, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν ἀποτελεῖ μέρος δυσαρέστου συνδυασμοῦ, εὑρίσκεται τοποθετημένος στὴν ἀρχὴ τοῦ Οἴκου 67, ἡ προφητεία θὰ εἶναι λιγώτερο κακή, ἀλλὰ θὰ προκαλέσῃ μακρυές, πολὺ μακρυὲς καθυστερήσεις. Ἀντιθέτως, μιὰ εὐνοϊκὴ μορφή, ὅπως τρίγωνον ἢ ἑξάγωνον, μεταξὺ Ἀφροδίτης καὶ Κρόνου, θὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπόλυτον προφύλαξιν ἐναντίον τῶν ἐπιβλαβῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀντιθέσεως Ἀφροδίτης — Κρόνου τῆς 19ης.

Ἂν στὸν οὐρανὸ τῆς γεννήσεώς σας δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπεροχὴ τῆς Ἀφροδίτης, οὔτε τοῦ Κρόνου κι' ἂν ὁ Κρόνος δὲν κατέχει γωνίαν στὸν χάρτη, ὅπως οἱ Οἶκοι 1 ἢ 7, 10 ἢ 4, ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀντιθέσεως Ἀφροδίτης — Κρόνου δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὰ ὥστε νὰ παρεμποδίσῃ αἰσθητῶς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀστερισμοῦ Ροχινὶ καὶ τοῦ 3ου τμήματος τοῦ Κριοῦ. Ὁ ἔρως θὰ ἔλθῃ ὡς κεραυνὸς, οἱ ἀρραβῶνες θὰ εἶναι σύντομοι καὶ μιὰ εὐτυχισμένη συζυγικὴ ζωὴ θὰ διαψεύσῃ τὴν Ἀγγλικὴ παροιμία : «Ὅποιος παντρεύεται βιαστικά, ἔχει καιρὸ νὰ μετανοιώνῃ».

Στὶς 27 Ὀκτωβρίου, ἡ Ἀφροδίτη στὶς 23 καὶ 7΄ θὰ περάσῃ παραλλήλως πρὸς τὸν Κρόνο, πρᾶγμα ποὺ θὰ ξαναφέρῃ, ἀλλὰ σὲ πιὸ ἐλαφρὰ μορφή, τὴν κακοποιὸν ἐπίδρασιν τῆς 19ης. Ἀντιθέτως, τὴν 1ην Νοεμβρίου, μιὰ παράλληλος μεταξὺ Ἀφροδίτης καὶ Ποσειδῶνος (μεσημέρι καὶ 32) θὰ ξαναγεννήσῃ ἴσως μὲ μεγαλυτέραν ὀξύτητα τὸν κίνδυνο ἀτυχῶν περιπετειῶν. Χρειάζεται κάποια προσοχή.

Κ. ΚΕΡΝΕΖ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ

Ὁ ἐκλεκτὸς βιολοντσελίστας κ. Ἠλίας Καπαγιαννίδης ποὺ ἔχει θαυμασθῆ σ' ὅλα τ' ἀριστοκρατικὰ κέντρα γιὰ τὴν μουσική του μόρφωσι καὶ τὴν τελεία ἐκτέλεσί του.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΓΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΟΥ

Ἀγέρι τῆς πατρίδος μου
δροσᾶτο ἀγέρι,
τὸ μυστικό σου στοχασμό
ἄλλος κανεὶς δὲν ξέρει.

Μονάχα ἐγὼ ποὺ νείρομαι
καὶ λαχταράω καὶ νοιώθω
νὰ μοῦ ξυπνᾶς κάθε χαρὰ
κάθε κρυφό μου πόθο !

Σὺ ποὺ κρυφομιλεῖς μ' ἀητοὺς
καὶ μ' ἀστραπὲς μαλλώνεις
περίφανο κι' εὐγενικό,

τὸ λογισμό μου ἀκούραστο
σὲ νέο κόσμο ὑψώνεις,
μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο τὸν κακὸ !

Κι' ὅταν στὸ γλυκοχάραγμα
μὲ τὶς δροσιὲς σου ὑφαίνεις
τόσες ἐλπίδες τῆς ζωῆς.

Κι' ὅταν σιγὰ τ' ἀπόβραδο
τὶς πίκρες μου μακραίνεις
ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς.

Ἀγέρι τῆς πατρίδος μου
δροσᾶτο ἀγέρι
κάποιες ἀγάπες μοῦ ξυπνᾶς
ποὺ ἄλλος δὲν τὶς ξέρει !

Γ. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗΣ

□□□

Η ΖΩΝΤΟΧΗΡΑ

Μιὰ μητέρα ζωντοχήρα
Εἶχε τὴν καλὴ τὴ μοῖρα
Νὰ παντρέψῃ μὲ σπαθᾶτο
Τὸ κορίτσι της τ' ἀφρᾶτο.

Μὰ τὴν ἴδια τὴν ἡμέρα
Ποὺ ἐγέννησε ἡ κόρη,
Ἔτυχε... καὶ ἡ μητέρα
Νὰ γεννήσῃ ἕν' ἀγόρι!

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΠΟΝΕΜΕΝΟΣ

Περνώντας χθὲς τὸ βράδυ ἀπ' τὴν (αὐλή σου
ἀντίκρυσα δυὸ ρόδα μαραμένα
μοῦ θύμησαν χρονάκια περασμένα,
τὰ χρόνια ὅπου ἔζησα μαζύ σου.

Θυμήθηκα τ' ἀγύριστα τὰ χρόνια
ποὺ σοὔφερνα λουλούδια μυρωμένα
καὶ ὄνειρα γλυκὰ εἶχα πλασμένα
νὰ σ' ἀγαπῶ ἀγάπη μου αἰώνια.

Καὶ σὺ γλυκὰ στὰ μάτια μὲ κυττοῦ- (σες
ποὺ ἀπ' τὴ χαρά μου ἤμουνα πνιγ- (μένος
καὶ μοὔλεγες τρελλὰ πῶς μ' ἀγα- (ποῦσες.

Μὰ τώρα ὅλα εἶναι ρημαγμένα,
οἱ πόρτες τὰ παράθυρα κλεισμένα
γι' αὐτὸ γυρίζω πάντα πονεμένος.

ΒΑΣΙΑ. Α. ΛΥΓΔΑΣ

Γιὰ κάθε ἐργασία τὸ κατάλληλο μαλλί.
ΠΑΝΑΓΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 24

Ἀρχίζει σήμερα τὸ νέο ἀνάγγνωσμά μας

«ΠΡΟΣΕΧΤΕ! ΠΡΟΣΕΧΤΕ!... ΕΝΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ!...»

Τριάντα χρόνων ζωὴ μὲ τὰ λιοντάρια, τριάντα χρόνων πάλη μὲ τὶς τίγρεις, τριάντα χρόνων καταστροφὲς ἀπὸ τοὺς βουβάλους μέσα στὰ παρθένα δάση τῶν δύο ἠπείρων

Ἕνα καταπληκτικὸ ἀνάγνωσμα ποὺ ἐγράφη ἀπὸ τὸν διάσημον Γερμανὸν ἐξερευνητὴν καὶ κυνηγὸν ἀγρίων θηρίων κ. [illegible] Ρότσιλντ, ποὺ ἔζησε τριάντα χρόνια στὴ ζούγκλα. Ἡ μετάφρασις αὐτὴ γίνεται ἀπὸ τὸ γεμάτο φρίκη καὶ ἀγωνία βιβλίον τοῦ ἐξερευνητοῦ, ποὺ μόλις τὸ ἐκυκλοφόρησε στὸ Βερολῖνο.

Τὸ τρομερώτερο θηρίο τῆς Ζούγκλας, τὸ πιὸ δυνατὸ καὶ τὸ πιὸ αἱμοβόρο : ὁ ἀρσενικὸς βούβαλος. Ἡ σημερινὴ ἀρχὴ τοῦ καταπληκτικοῦ ἀναγνώσματός μας, ἀφιερώνεται στὸ βούβαλο, ποὺ τόσες περιπέτειες στοίχισε στὸν συγγραφέα τοῦ δημοσιευομένου εἰς τὴν «Εὐρώπην» βιβλίου του, κ. [illegible] Ρότσιλντ.

ΤΑΟ ΣΑΜΠΑ, τάο σάμπα τσέφερο τσέφερο... Τάο σάμπα, τάο σάμπα τσέφερο τσέφερο... «Προσέχτε, προσέχτε,ἕνα λιοντάρι πλησιάζει».

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ὑψωνόταν καὶ χανόταν μέσα στὴν ἀπεραντοσύνη τῆς νύκτας, πάνω ἀπὸ τὸ κέντρον τῶν καλυβῶν. Κοντά μου, καθὼς καθόμουν ἐκεῖ καὶ κύτταζα, ἕνας ἰθαγενὴς πέταξε ἕνα ξερὸ κλαρὶ στὴ φωτιά. Οἱ φλόγες ὑψώθησαν μεγάλες ξεπερνῶντας τὶς στέγες τῶν ἀχυρένιων καλυβῶν. Τὰ μαῦρα κορμιὰ ἔλαμπαν.

Ἕνα πρόσωπο παρουσιάσθηκε ἀπὸ μιὰ ὁμάδα καὶ στάθηκε ἀνάμεσα στοὺς χορευτὰς καὶ σὲ μένα. Καθὼς μὲ πλησίασε ἀνεγνώρισα τὸ πρόσωπο τοῦ πρώτου ὑπηρέτου μου. Ἦταν γέρος, ἀλλὰ διετηρεῖτο ἀκόμη ἀξιοθαύμαστα ρωμαλέος. Ἀναμιχθεὶς πρὸ ἐτῶν σὲ μιὰ σοβαρὴ πάλη μὲ ἕνα μπούφφαλο, ὁ Σαμανυάτι διηύθυνε ἀκόμη τὸ κυνῆγι καὶ μοῦ εἶχε παραχωρηθῆ ὡς ὁδηγός, μεταφορεύς, φίλος καὶ δάσκαλος. Μολονότι ὅμως εἴμαστε μαζὺ ἐπὶ ἔτη, δὲν εἶχα ἀκούσει ποτὲ τὴν ἱστορία τοῦ κυνηγιοῦ, ἐκτὸς μόνο ἀπὸ σύντομες περιγραφὲς ἄλλων. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε κανένας μάρτυρας. Ἦταν ἀπὸ κείνους ποὺ κυνηγοῦν μόνοι.

Στάθηκε ἀπέναντί μου καὶ ἕνα χαμόγελο ἦταν ξαπλωμένο στὸ πλατὺ, ξεσχισμένο ἀπὸ τὰ τραύματα πρόσωπό του.

—Ἀκοῦς, Ἴνκας ; ἐρώτησε δείχνοντας τοὺς τραγουδιστάς.

—Ναί, ἀκούω, ἀπάντησα. Δὲν εἶναι ὅμως ἀπολύτως ἀλήθεια. Μερικὰ ζῶα δὲν φοβοῦνται τὸ λιοντάρι ἀκόμη κι᾽ ὅταν τὰ παρακολουθῆ ὅλη τὴν ἡμέρα.

—Συμβαίνει καὶ αὐτό, ἀπάντησε. Ὁ Μεγαλοπόδης (ἐλέφας), μὲ τὸ φεῖδι, ποὺ ἔχει ἀνάμεσα στὰ μάτια του καὶ ὁ σκέμπερα (ρινόκερως), μὲ τὰ δύο κέρατα καὶ τὴ φωνὴ ποὺ μοιάζει μὲ ἀτμομηχανὴ ὅταν ξεκινᾷ. Αὐτὰ δὲν φοβοῦνται.

—Οὔτε καὶ ὁ μπούφφαλος, συνέχισε ἀμέσως, δηλαδὴ ὁ μεγάλος ἀρσενικὸς μπούφφαλος ποὺ τριγυρίζει μόνος, ὄχι οἱ γρηὲς θηλυκὲς ποὺ ὁδηγοῦν τὸ κοπάδι καὶ δασκαλεύουν τοὺς μικρούς. Θυμᾶμαι πολὺ καλὰ τὶς πληγὲς ποὺ εἶχε στὴν πλάτη του καὶ στὸ λαιμό του ὁ Μπογκέ.

Ἀσυνείδητα τὸ χέρι του σηκώθηκε καὶ ἄγγιξε τὴν βαθειὰ πληγὴ ποὺ ἦταν τὸ μόνο σημάδι ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει τὸ κέρατο τοῦ μπούφφαλο στοὺς ὤμους του.

—Ὁ Μπογκιὲ, συνέχισε, δὲν φοβόνταν τίποτα. Οὔτε ἐμένα, τὸ Σαμανυάτι, τὸ φονέα τοῦ μπούφφαλο. Κι᾽ ἂν δὲν φοβόνταν ἐμένα ποὺ ἔχω σκοτώσει πολλοὺς, πολλοὺς μπούφφαλους, γιατὶ νὰ φοβηθῆ τὸ λιοντάρι ποὺ σκοτώνει λίγους καὶ αὐτοὺς πολὺ γέρους ἢ πολὺ μικροὺς γιὰ νὰ παλέψουν ;

Ἐτόνισε καθαρά : «Τὸ λιοντάρι...».

Γύρω μας ὁ ἀέρας ἀντηχοῦσε ἀπὸ τοὺς κρότους τοῦ τὰμ - τὰμ καὶ τὸ τραγοῦδι ποὺ συνεχιζόταν γύρω μας. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἀκούαμε. Ὅλοι ἦσαν μακρυὰ, περιπλανώμενοι μέσα στὶς ἀναμνήσεις τῶν μισοξεχασμένων ἡμερῶν τῶν ἀγώνων μὲ τὰ θηρία τῆς ζούγκλας.

—Εἶναι μιὰ μακρυὰ ἱστορία, Ἴγκος, εἶπε ὁ Σαμανυάτι, διακόπτων τὴ σιωπή. Ἀλλὰ ἀξίζει νὰ τὴν ἀφηγηθῆ κανεὶς, γιατὶ πρόκειται γιὰ τὸν Μπογκὲ καὶ ὁ Μπογκὲ μοῦ τὸ ἔδωσε αὐτὸ—καὶ ἔδειξε τὴν πληγή του—καὶ μὲ ἔκαμε νὰ περπατῶ σκυφτὸς σ᾽ ὅλην τὴν ἄλλη ζωή μου ἂν καὶ στὸ τέλος τὸν σκότωσα.

Καὶ ἔτσι, μὲ τὸ τραγοῦδι ποὺ βομβοῦσε πίσω μας, ἄκουσα τὴν ἱστορία τοῦ Μπογκέ. Ὁ καπνὸς διαλυόταν γύρω μας καὶ ἡ φωτιὰ ἔσβυνε καὶ τῆς ἔρριχναν ξύλα. Τὰ τὰμ - τὰμ κρατοῦσαν, ἀλλὰ δὲν δίνομε πιὰ καμμιὰ προσοχὴ σ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματα, γιατὶ ὁ Μπογκὲ ἦταν τώρα ἡ μόνη μας σκέψι. Μεγάλος στὴ δύναμί του καὶ ἀκόμη μεγαλύτερος στὸ θάνατό του, μιὰ μοναχικὴ, τερατώδης ὕπαρξις, ὑπέροχη στὴν αὐτοπεποίθησί της.

— Ἡ μάνα του ἦταν πολὺ χονδρὴ, γιατὶ τὸ χορτάρι ἦταν ἄφθονο; ἄρχισε ὁ Σαμανυάτι, καθὼς μάζευε τὰ πόδια του γιὰ νὰ καθήσῃ πιὸ ἀναπαυτικά. Οἱ μεγάλες βροχὲς εἶχαν τελειώσει. Πολὺ λίγοι ἄντρες μένουν στὸ χωριὸ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ, γιατὶ ὑπάρχει πολλὴ δουλειὰ στοὺς κήπους, ὅπως ξέρεις, Ἴγκος. Κάτω ἀπὸ τὸ χορτάρι ὑπάρχει νερὸ καὶ ἡ βροχὴ πέφτει πάνω στὰ κεφάλια ἐκείνων ποὺ πεζοποροῦν. Ἄφθονο νερὸ ὑπάρχει στὸ χῶμα ποὺ εἶναι λασπωμένο καὶ ὑγρό. Κάνει κρύο καὶ τὸ κρύο φέρνει πυρετὸ καὶ ὁ πυρετὸς θέλει νὰ τρῶμε πολὺ κινίνο, ποὺ δὲν εἶναι εὐχάριστο.

⁂

»Θυμᾶστε τὶς δυὸ λιμνοῦλες ποὺ εἶναι κοντὰ στὴν ἄκρη τοῦ βλέϊ κοντὰ στὶς γουρμαδιὲς ὅπου τελευταῖα βρήκαμε πολλοὺς ζέβρους καὶ ἄγρια ἐλάφια ;

Τοῦ ἔνευσα ναί.

»Κυνηγοῦσα κοντὰ στὴν ἄκρη τῆς ζούγκλας ἄγριας, πλάϊ στὴν πιὸ βαθειὰ ἀπὸ τὶς δυὸ λιμνοῦλες. Ἐκεῖ φαινόνταν τὰ ἴχνη πολλῶν βουβάλων,γιατὶ πλησίαζε τὸ ἡλιοβασίλευμα καὶ τὸ παχὺ χορτάρι ἦταν ἄφθονο.

»Καθόμουν σὲ μιὰ μυρμηκοφωλιὰ περιμένοντας γιὰ κανένα ἄγριο ἐλάφι ἢ ζέβρο. Τὰ βέλη μου ἕτοιμα, βουτηγμένα στὸ δηλητήριο, κρεμόνταν στὸ πλευρό μου. Ὁ ἥλιος μὲ σουρανοῦσε περίπου. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ τὰ ζαρκάδια προτιμοῦν γιὰ νὰ πιοῦν νερὸ ὅταν νομίζουν ὅτι δὲν ὑπάρχει κοντὰ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ τὰ κυνηγήσῃ. Τὰ στενὰ ἴχνη ποὺ εἶχαν μείνει πάνω στὸ χορτάρι ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ μπούφφαλου περνοῦσαν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη μου, καὶ εἶχα τὴν ἐλπίδα πὼς πρὶν ἀρχίσει νὰ κάθεται ὁ ἥλιος θὰ εἶχα νὰ κόψω τὸ δηλητηριασμένο κρέας ἀπὸ τὸ ζαρκάδι μου.

»Δὲν σκεπτόμουν καθόλου τὸν μπούφφαλο (ἀγριοβούβαλο). Ἤξερα πὼς ἀπὸ καιρὸ εἶχαν φύγει ἀπὸ τοὺς βάλτους καὶ εἶχαν πάει στὴν καρδιὰ τῆς σάκας γιὰ νὰ κοιμηθοῦν ἢ νὰ μυρικάζουν τὸ φαΐ τους. Μερικοὶ θὰ στεκόταν ἀκόμη ὄρθιοι καὶ θὰ ἔτριβαν τὴ ράχη τους στὸν κορμὸ κανενὸς δένδρου, ἀλλὰ ἦταν ἡ πιὸ ζεστὴ στιγμὴ τῆς ἡμέρας καὶ ὁ βούβαλος θέλει νὰ κοιμᾶται τότε. Πίσω μου ἡ σάκα ἦταν πολὺ πυκνή. Ἔτσι καὶ ἔνωσα τὰ χέρια του μὲ τὰ δάκτυλα ἀνοικτά.

Ξαφνικὰ ἄκουσα ἀπὸ κεῖ ἕνα θόρυβο. Γύρισα ἀργὰ, γιατὶ ἦταν ἕνας θόρυβος ποὺ δὲν τὸν εἶχα ξανακούσει καὶ δὲν ἤξερα τὶ ζῶο νὰ περιμένω. Ἔμοιαζε σὰν θόρυβος ποὺ κάνει ἕνας ἄνθρωπος, ὅταν φωνάζει μέσα σέ ἕνα κουβᾶ. Ξανακούστηκε. Ἔπειτα πάλι γιὰ τρίτη φορὰ, ἀλλὰ πολὺ καθαρότερα τώρα. Ἀναμφίβολα ἦταν κραυγὴ βουβάλου, ἀλλὰ σὲ ἕνα τόνο ποὺ δὲν εἶχα ποτὲ ξανακούσει. Ἦταν μᾶλλον σὰν κραυγὴ ἀγριοβουβάλου, ποὺ εἶχε τραυματισθῆ ἄσχημα. Ἀλλὰ δὲν εἶχα ἀκούσει καμμιὰ πάλη. Φαινόταν σὰν αὐτὸς ποὺ φώναζε νὰ εἶχε κρύψει τὸ κεφάλι του μέσα στὴν τρύπα καμμιᾶς ἀρκουδοφωλιᾶς, γιὰ νὰ κρύψῃ τὸ θόρυβο. Σὰν νὰ ἦταν φοβισμένος.

»Δὲν ἄκουσα κανέναν ἄλλο θόρυβο, γιατὶ δὲν ὑπῆρχε κανένας καὶ τὸ μούγγρισμα δὲν ἐπανελήφθηκε. Τόσο πολὺ εἶχα ἀρχίσει νὰ ἐνδιαφέρωμαι γιὰ τὸν παράξενον αὐτὸ θόρυβο, ὥστε παρ᾽ ὀλίγον νὰ χάσω ἕνα ἄγριο ἐλάφι ποὺ πέρασε ἀργὰ πλάϊ ἀπὸ τὴ μυρμηκοφωλιά μου. Ἀλλὰ τὸ βέλος ἦταν καλὰ σημαδεμένο καὶ ὁ βέβαιος πὼς τὸ ἐλάφι δὲν θὰ πήγαινε μακρυὰ ὡς ποὺ τὸ δηλητήριο νὰ κάμῃ τὴ δουλειά του, σηκώθηκα καὶ προσπάθησα νὰ καταλάβω ἀπὸ ποιὸ μέρος ἐρχόταν τὸ μούγγρισμα.

»Δὲν ὑπῆρχε τίποτα ποὺ ν᾽ ἀνησυχήσῃ τὸ βούβαλο—καὶ τὸ βέλος δὲν κάνει τόσο κρότο σὰν τὸ δικό σας τουφέκι—καὶ δὲν ἔκανα καμμιὰ κίνησι, ἐκτὸς μόνο γιὰ νὰ τεντώσω τὴ χορδή. Ἔπειτα παρακολούθησα τὸ ἐλάφι μου καὶ τὸ εἶδα νὰ περπατᾷ ἀκόμη, πηγαίνοντας πρὸς τὸ χωριό. Πέθανε πρὶν πάῃ πολὺ πιὸ πέρα καὶ, ἀφοῦ ἔκοψα τὸ κεφάλι τοῦ βέλους μου, πῆγα νὰ φωνάξω ἀνθρώπους γιὰ νάρθοῦν νὰ πάρουν τὸ κρέας.

»Τὴν ἄλλην ἡμέρα πολὺ πρωῒ ξαναγύρισα στὴ μυρμηκοφωλιά μου ἀπ᾽ ὅπου εἶχα σκοτώσει τὸ ἐλάφι. Χρειάσθηκα πολὺ περισσότερην ὥρα γιὰ νὰ φθάσω ἐκεῖ τώρα, γιατὶ πήγαινα προσεκτικά. Ποτὲ τὰ βουβάλια δὲν συγκεντρώνονται σὲ μεγαλύερα κοπάδια, ὅσο αὐτὴν τὴν ἐποχή. Προχωροῦσα μὲ προσοχὴ στὴν ἄκρη τῆς σάκας, ὅπου τὸ χορτάρι, λόγῳ τῆς σκιᾶς, δὲν εἶναι οὔτε τόσο ψηλὸ, οὔτε τόσο παχύ.

»Ὅταν ἔφθασα στὴ μυρμηκοφωλιά μου κάθησα πλάϊ καὶ περίμενα. Ὁ ἥλιος ἀνέβαινε διαρκῶς καὶ ἡ δροσιὰ ποὺ ἦταν πάνω στὸ χορτάρι στέγνωνε. Εἶχα ζεσταθῆ πιὰ καὶ ξεκουραζόμουν καὶ ξεχνοῦσα τὸ κρύο ποὺ ἔκανε ὅταν περνοῦσα μέσα ἀπὸ τὴ σάκα. Τίποτα δὲν κουνιόταν γιὰ πολλὴν ὥρα.

»Ἔπειτα κάποιο μεγάλο θηρίο ἀκούσθηκε μέσα στὴ ζούγκλα, πίσω μου. Ἕνα χλωρὸ κλαρὶ ἔσπασε μὲ βαρὺ ξερὸ κρότο. Κάποιο μεγάλο ζῶο ἔβγαινε ἀπὸ τὴ σκιά καὶ περνοῦσε τοὺς πυκνοὺς θάμνους γιὰ νὰ πάῃ στοὺς βάλτους. Κύτταξα τὸ μονοπάτι μπρός μου γιατὶ σκεπτόμουν πὼς θὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ. Τὰ ψηλὰ χορτάρια κουνιόταν καὶ τὸ κούνημά τους ἔδειχνε πὼς κάτι περνοῦσε ἀπὸ κεῖ, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπα τίποτε. Τὸ μόνο ποὺ διέκρινα ἦταν ἡ κίνησι τῶν χορταριῶν καὶ ὁ κρότος τῶν ποδιῶν ποὺ πατοῦσαν βαρειὰ πάνω στὸ ὑγρὸ ἔδαφος. Μόνο δυὸ ζῶα περπατοῦσαν ἔτσι ἐλεύθερα, τὸ μεγάλο ἐλάφι καὶ ὁ βούβαλος. Ἀσφαλῶς ἦταν βούβαλος, γιατὶ ἂν ἦταν μεγάλο ἐλάφι θὰ ἔβλεπα τὰ κέρατά του πάνω ἀπὸ τὸ κυμάτισμα τῶν χόρτων.

»Ἔτσι ἀμέσως ἦλθε στὸ νοῦ μου ἡ ἐξήγησι τῆς περίεργης κραυγῆς καὶ τοῦ θορύβου τῆς προηγουμένης. Αὐτὸ ποὺ εἶχα ἀκούσει ἦταν οἱ πόνοι τοῦ τοκετοῦ κάποιου θηλυκοῦ βουβάλου. Ὅπως καταλάβαινα εἶχε ἀφήσει τὸ μοσχάρι της καὶ πήγαινε γιὰ νὰ πιῇ νερὸ γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὴ γέννησί του, ἀφήνοντάς το μὲ τὴν πεποίθησι πὼς δὲν βρισκόταν ἐκεῖ κοντὰ κανένας ἄνθρωπος καὶ μὲ τὴ γνῶσι πὼς τὰ σαρκοβόρα θηρία εἶχαν φύγει μακρυὰ τώρα ποὺ ἄρχιζε νὰ ζεσταίνῃ ἡ ἡμέρα.

»Ἄφησα τὴ μυρμηκοφωλιά μου καὶ προχώρησα γρήγορα μέσα ἀπὸ τὰ χόρτα, διασταυρωνόμενος μὲ τὰ ἴχνη τοῦ βουβάλου ποὺ εἶχα ἀκούσει, ἀλλὰ δὲν εἶχα δῆ. Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ βρῶ τὰ ἴχνη του καὶ σὲ λίγο διέκρινα τὰ πατήματά του καθαρὰ καὶ νέα. Βεβαιώθηκα πὼς ἦταν θηλυκὸς βούβαλος αὐτὸ ποὺ εἶχα ἀκούσει. Προχώρησα.

»Τὰ ἴχνη πήγαιναν πίσω ἀπὸ τὴ μυρμηκοφωλιὰ, κοντὰ στὴν εἴσοδο τῆς ζούγκλας. Ὁ βούβαλος ἦταν ἔξυπνος. Δὲν εἶχε βγῆ στὸ ξέφωτο πρὶν βεβαιωθῆ ὅτι δὲν παραμόνευε κανείς. Ὄχι πολὺ πιὸ πέρα ἔκαμε στροφὴ καὶ τὰ ἴχνη προχωροῦσαν πρὸς τὴ ζούγκλα. Σὲ μερικὰ μέρη ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ σέρνωμαι. Πουθενὰ δὲν μποροῦσα νὰ σταθῶ ὄρθιος. Ἦταν πραγματικὴ ζούγκλα βουβάλων, πυκνὴ καὶ σκοτεινὴ, μὲ φύλλα, κισσοὺς, ἀναρριχητικὰ φυτὰ καὶ θάμνους—ὁ τύπος τῆς ζούγκλας ὅπου χώνονται οἱ ἐλέφαντες ὅταν κυνηγοῦνται καὶ στὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ προχωρῆ μὲ τὰ τέσσαρα καὶ νὰ προσέχῃ νὰ μὴ πιαστῆ σὲ καμμιὰ φυσικὴ παγῖδα.

»Διέσχισα ὅλη τὴ σάκα ἀκολουθῶντας τὰ ἴχνη ποὺ ἔστριψαν πάλι ἀπότομα καὶ μὲ ἔφεραν πρὸς τὸ τέλος τῆς ζούγκλας, στὸ μέρος ὅπου τὸ ψηλὸ χορτάρι ὁπλώνεται πρὸς τὶς γουρμαδιές. Ἐκεῖ, σ᾽ ἕνα ξέφωτο ἀνάμεσα ἀπὸ ψηλὰ δένδρα, ηὗρα τὸ μοσχάρι ξαπλωμένο στὸν ἥλιο ποὺ περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα. Δὲν σηκώθηκε κι᾽ ἐγὼ δὲν τὸ πλησίασα περισσότερο. Κανονικὰ ἔπρεπε νὰ σκοτώσω ἕνα τέτοιο εὕρημα καὶ νὰ τὸ πάω στὸ χωριό, γιατὶ τὸ κρέας ἑνὸς μικροῦ βουβάλου εἶναι πολὺ γλυκὸ ἂν καὶ ἄπαχο.

«Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ λυπήθηκα. Δὲν ξαίρω γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι μοῦ φάνηκε ἀμέσως πὼς θὰ γινόταν ὡραιότατο καθὼς τὸ τρίχωμά του ἦταν κατάμαυρο. Πολλὰ μοσχάρια, ὅπως ξαίρεις, Ἴγκος, εἶναι καστανόχρωμα ὅταν γεννηθοῦν. Ἀλλὰ αὐτὸ ἦταν μαῦρο καὶ ἡ τρίχα του ἄστραφτε !

Ἔτσι τὸ λυπήθηκα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤθελα νὰ μὲ βρῆ ἐκεῖ ἡ μάννα του ἔφυγα καὶ βγῆκα κι᾽ ἀπὸ τὴ ζούγκλα ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος ἀπὸ κεῖ ποὺ βρισκόταν ἡ μυρμηκοφωληά.

«Γυρίζοντας βρῆκα μίαν ἄλλη μυρμηκοφωληὰ ἀπὸ τὴν ὁποία μποροῦσα νὰ βλέπω τὶς λιμνοῦλες. Ἂν καὶ προσπαθοῦσα, δὲν κατώρθωσα νὰ δῶ τὸ βούβαλο. Ἄκουα τὸν παφλασμὸ τοῦ νεροῦ καθὼς ἔπινε, ἀλλὰ δὲν εἶδα παρὰ μόνο τὰ ὀπίσθιά του γιὰ μιὰ στιγμή. Τὸ μικρὸ μέρος τοῦ σώματός του ποὺ εἶδα ἦταν ἄτριχο καὶ γκρίζο. Μεγάλος γέρικος βούβαλος. Αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο ποὺ ἔμαθα, ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ εἶχα ἀκούση ἦταν ἡ γέννησι τοῦ Μπογκὲ καὶ αὐτὸν εἶχα λυπηθῆ.

«Ἀργότερα, ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ παλέψουμε μαζύ κανένας ἀπὸ τοὺς δυὸ οὔτε παρακάλεσε, οὔτε λυπήθηκε τὸν ἄλλον καὶ οἱ δυό μας πλησιάσαμε τὸ θάνατο ὅπως εἴχαμε ζήσῃ καὶ οἱ δυὸ μετὰ τὴν πρώτη συνάντησί μας.

«Γιὰ δυὸ-τρεῖς ἡμέρες ἀκόμη θυμόμουν μὲ θαυμασμὸ τὸ μικρὸ βούβαλο ποὺ εἶχαν ἀνακαλύψῃ. Ἦταν ξαπλωμένο τόσο ἤρεμα καὶ μὲ κοίταζε μὲ τὰ μεγάλα μάτια του ποὺ ἦταν τόσο νέα ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ διακρίνουν τί εἶμαι. Τὰ αὐτιά του ἦταν μεγάλα καὶ ἔπεφταν ἀκίνητα στὰ πλάγια. Δὲν ἤξαιρε τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γλύψιμο τῆς μητέρας του καὶ τὴ γλύκα τοῦ γάλακτός της.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὸ ἑπόμενον.

Καὶ ἡ ἀντίθετη πλευρά: Ὁ θηριοδαμαστὴς Ζὰν Ζουβώ, ποὺ κοιμᾶται μακαρίως, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς «Ντίκυ».

Καὶ ἕνα φίλημα τῆς «Ντίκυ» στὸ θηριοδαμαστή της — γιατὶ μετὰ μερικὲς ἡμέρες ἀπὸ τὴ σκηνὴ αὐτὴ τοῦ ἐπετέθη καὶ λίγο ἔλειψε νὰ τὸν κατασπαράξῃ.

ΕΝΑ ΑΓΝΩΣΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΥΒΕΛΛΑ

ΤΟΥ κ. ΜΙΝΟΥ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ

[ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ὁ ἀρχισυντάκτης μιᾶς Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος Λίνος Ρενάνης, λαβαίνει ἕνα γράμμα, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἀπὸ μιὰ ἀναγνώστρια τῆς «Κραυγῆς», ποὺ θέλει νὰ συνεργασθῆ στὴν φιλολογικὴ σελίδα τῆς ἐφημερίδος του. Μὲ τὸ γράμμα αὐτό, ἀρχίζει μιὰ ἀλληλογραφία μαζί τους, ποὺ πλησιάζει νὰ γίνη ἐρωτική. Ὁ Λίνος προτρέχοντας ἐρωτεύεται, κι' αὐτὸ τὸ ἐξωμολογεῖται στὸν διευθυντή του καὶ φίλο του, ποὺ βρίσκεται στὴ Σαλονίκη, καλῶντας τον νἄρθῆ γλήγορα πίσω. Ὁ Παῦλος γυρίζει κι' ἀκούει ἀπὸ τὸ Λίνο ὅλη τὴν ἱστορία του. Τοῦ δίδει τὴν ἄδεια νὰ ταξειδέψη, μ' αὐτὸς τότε, ἀναβάλλει τὸ ταξεῖδι του, γιατὶ βλέπει ὅτι ἡ δουλειά του θὰ μείνη πίσω. Ἐν τῷ μεταξὺ τ' «Ἄγνωστο Κορίτσι» γράφει στὸ Λίνο καὶ τοῦ ἐκδηλώνει τὴν ἀγάπη του. Κι' ἐκεῖνος, ἄν καὶ τὴν ἀγαπᾶ τρελλὰ αὐτὴ τὴ μικρή, τῆς γράφει ὅμως ἕνα γράμμα, ποὺ τελειώνει ἔτσι: «Ὄχι δὲν πρέπει, παιδί μου, νὰ παίρνης τὴ ζωὴ ἔτσι... Αὔριο θὰ μετανοιώσης καὶ θἆνε ἀργά...»]

10ον

Κι' ἡ ἀπάντησι ἦταν τέσσερα ὁλόκληρα κατεβατά, ἐπάνω στὸ ἴδιο κεῖνο ρὸζ χαρτί, ποὺ τόσο τὸν συγκινοῦσε...

«...Εἶνε κάποιες φωτιὲς, ἀγαπημένε μου φίλε — τοῦ ἔγραφε — ποὺ δὲ σβύνουν ποτέ... Εἶναι κάποιες φλόγες ποὺ καῖνε πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὸ πυρωμένο σίδερο... καὶ μαζύ τους εἶναι καὶ κάποιες ἀνάμνησες, τόσο ζωντανὲς, ποὺ εἶναι ἱκανὲς νὰ θολώνουν τὰ πιὸ ζωηρὰ χρώματα καὶ νὰ σκοτεινιάζουν τὶς πιὸ ὄμορφες σκέψεις. Κι' ἔρχουνται τὰ δάκρυα... τὰ δάκρυα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ξεπλύνουν τὸν πόνο μας καὶ νὰ σκορπίσουν μακρυὰ τὴ θλῖψι μας.

»Τώνοιωσα τὸ γράμμα σου, ἀγαπημένε μου φίλε, ἄν καὶ πολὺ βαθὺ στὰ νοήματά του, ἄν καὶ πολὺ «μικρὴ» ἐγὼ γιὰ νὰ νοιώσω ἕνα ἄνθρωπο τόσο μεγάλο, ποὺ ἔχει τὴ γενναιοψυχία καὶ τὸν καιρὸ, νὰ μὲ βγάλη ἀπὸ τὸ σκοτάδι καὶ νὰ μοῦ δείξη πῶς πρέπει νὰ ζήσω, πῶς πρέπει νὰ κάμω γιὰ νά... εὐτυχήσω!...

»Ἀγαπημένε μου, συχώρα με, γιὰ τὰ πικρὰ ἴσως αὐτὰ λόγια μου. Μὰ εἶμαι μπροστά σου τόσο ἀδύναμη, εἶμαι πραγματικὰ τόσο μικρή, ποὺ δὲν θεωρῶ τὸν ἑαυτό μου ἱκανὸ νὰ ὑψωθῆ ἕως σ' ἐσένα καὶ νὰ πετάξη μαζύ σου στὴν Ἀλήθεια.. ... ...

»Μὰ φίλε μου μακρυνέ... Μὴν προσπαθῆς νὰ μ' ἀλλάξης. Τὸ βλέπω τὸ βάραθρο. Μὰ συνήθισα στὸ γλυκὸ αὐτὸ κίνδυνο καὶ δὲν μὲ φοβίζει. Θέλω νὰ τρέχω... Ἐδῶ καινούργιες ἐλπίδες... πιὸ πέρα ὁ ἴλιγγος... πάρα κάτω ἡ ἀγωνία. Κι' ὅλα αὐτὰ μὲ παρασέρνουν τόσο, ἔχουν τόση γοητεία ἀκατανίκητη, ποὺ τ' ἀκολουθῶ, ὄχι γιατ' εἶμαι ἀδύναμη, μὰ γιατ' εἶμαι ἀρκετὰ δυνατὴ γι' αὐτό.

... ...

»Κι' ὅμως γιατί νὰ παραπονοῦμαι; Γιατί ἡ Μοῖρα μὲ κτυπάει ἀλύπητα; Μὰ ἀφοῦ ἐγὼ τὸ θέλω; Μὰ ἀφοῦ ἐγὼ θέλω νὰ σὲ προσμένω καὶ νὰ σκέπτωμαι, εὐτυχισμένη, τὴν ὥρα ποὺ θὰ σ' ἀντικρύσω;»

Ἔγραφε κι' ἄλλα πολλὰ ἡ Ρέα. Τόσα πολλά, ποὺ ὁ Λίνος τώρα, τὰ θυμόνταν ἕνα-ἕνα καὶ τοῦ φαινόνταν σὰν ψέμματα...

* * *

Κι' ἡ κορδέλλα τοῦ ρωμάντζου του ξετυλιγόταν μπροστά του.

Ρὸζ ἐπιστολόχαρτα, τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο. Πότε τρία τὸ μῆνα... Πότε δυό... Πότε καὶ περισσότερα... Κι' ὅλα τὰ περίμενε μὲ καρδιοχτύπι, μ' ἀγωνία. Γιατὶ πάντα ἀγαποῦσε τ' «ἄγνωστο κορίτσι» του. Κι' ὁ καιρὸς περνοῦσε. Καὶ ζοῦσε ὁ Λίνος μὲ τὰ γράμματα αὐτὰ συντροφιά, νομίζοντας πὼς ζῆ μὲ τὴν ἀγαπημένη του.

Μὰ κι' ἡ Ρέα μὲ τὴν ἴδια ἀγωνία περίμενε τὰ γράμματά του. Ὅταν ἄργησε κάποτε νὰ τῆς γράψη — πνιγμένος στὴ δουλειὰ — κι' ἐκείνη δὲν τοὔστειλε δεύτερο γράμμα ρωτῶντας τον, τί κάνει — κι' αὐτὸς τὴν κατηγόρησε πικρά, αὐτὴ τοὔγραφε:

«Θἄθελα νὰ σοῦ παραπονεθῶ, ποὺ μὲ κατηγορεῖς, πὼς ἀπὸ ἐγωϊσμὸ δὲν σοὔστειλα δυὸ λέξεις, μετὰ τὸ γράμμα μου τ' ἀναπάντητο, ρωτῶντας νὰ μάθω τί γίνεσαι. Μὰ δὲν συνηθίζω νὰ παραπονοῦμαι ποτέ. Σοῦ λέω μονάχα πὼς αὐτὸ εἶναι ἄδικο κι' ἐγωϊστικὸ ἀπὸ μέρους σου. Γιατὶ ἐγὼ μὲ τόση λαχτάρα, μὲ τόση ἀγωνία περίμενα μιά σου λέξι μόνο, κι' ἡ σιωπή σου μ' ἔκανε νὰ πιστέψω πὼς μ' ἐξέχασες... Καὶ δὲν ξέρεις πόσο θὰ ἦταν αὐτὸ φρικτὸ γιὰ μένα, πόσο ἀβάσταχτο...».

Ὅταν πάλι ἄργησε νὰ τῆς γράψη, ἦλθε ἕνα γράμμα γεμᾶτο ἀπὸ ἀπελπισία :

Τοῦ ἔγραφε ὕστερα ἀπὸ ἄλλα:

«Μὴ μὲ σκοτώνεις ἔτσι, γιατὶ δὲν ἔχω τὴ δύναμι νὰ προχωρήσω... Πές μου τί ζητᾶς, τί θέλεις ἀπὸ μένα καὶ θὰ δῆς πὼς εἶμαι πρόθυμη νὰ κάμω ὁποιαδήποτε θυσία, ὅσο μεγάλη κι' ἄν εἶναι, ὅσο κι' ἄν τυχὸν ὑποφέρω γι' αὐτή. Θὰ ἰδῆς, ὅτι ὅσο κι' ἄν εἶμαι «παιδί», ὅμως μέσα μου κυριαρχεῖ ἡ δύναμι».

Σ' ἄλλο γράμμα πάλι — ποὺ ὁ Λίνος εἶχε τοὺς θυμούς του καὶ τῆς ἔγραψε λίγο ἀπότομα — ἡ Ρέα ἀπάντησε :

«Ἴσως νὰ εἶμαι κακιά, μὰ μὲ σένα δὲν εἶμαι ποτὲ κι' οὔτε μπορῶ νὰ εἶμαι. Πάλι, ἄν φαίνομαι ἔτσι, δὲν φταίω ἐγώ, δὲν τὸ θέλω καὶ γι' αὐτὸ γονατιστὴ σοῦ ζητῶ νὰ μὲ συγχωρέσης, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ σκέπτωμαι πὼς εἶσαι θυμωμένος μαζύ μου. Μὰ ἄν ἐξακολουθῆς νὰ εἶσαι ἀγαπημένε μου, δέχομαι καὶ τὸ θυμό σου αὐτό, γιατὶ θἆναι κι' αὐτὴ ἡ ἐκδήλωσις ὡραία, ὅπως κάθε πρᾶξι σου».

Καὶ συνέχιζε :

«Πόσο τρυφερὸ εἶναι τὸ γράψιμό σου, σὰν χάδι ἀγαπημένου χεριοῦ. Μοὔγραψες: Εἶχα τ' ἀγαπημένα σου τραγούδια — κι' ἄς εἶναι γραμμένα γιά... ἄλλους — καὶ τὰ διάβαζα καὶ νόμιζα πὼς σ' εἶχα κοντά μου». Μὰ πῶς σοῦ πέρασε στὴν ἰδέα μοναδικὲ καὶ ἀξέχαστε φίλε μου, αὐτό; Πῶς φαντάστηκες πὼς τἄχω γράψει γι' ἄλλους; Καὶ πῶς δὲν σκέπτεσαι ἐσύ, ποὺ ξέρεις τόσα πολλά, ἐσὺ ποὔχεις ἀναστήσει τόσους ἀνύπαρκτους ἥρωες στὰ ἔργα σου, καὶ τοὺς ἔχεις κάμει θρύλους, πὼς ὅταν κανένας εἶναι δυστυχισμένος πλάθει μὲ τὴ φαντασία του κάτι ποὺ ποθεῖ καὶ κάνει τὴ φαντασία πραγματικότητα; Δὲν εἶμαι ἐρωτευμένη καλέ μου φίλε παρὰ μὲ τὴ Μοῦσα μου, ποὺ τὴν ἀντιπροσωπεύεις ἐσύ. Ἐσὺ ποὺ μπορεῖς νὰ μὲ νοιώσης, ἐσὺ ποὺ μιλᾶς ἁπαλὰ καὶ γλυκὰ μέσα στὴν καρδιά μου;»

* * *

Κι' ὁ Λίνος περνοῦσε εὐτυχισμένος μὲ τὸ ἴδιο του τὸ δρᾶμα, παρακολουθῶντας τὴν «ἐρωτικὴ ἱστορία» του μὲ τὴ φαντασία του.

Θυμόνταν, πὼς πάλι κεῖνο τὸν καιρὸ ἄργησε ν' ἀπαντήση στὴ Ρέα. Ἡ δουλειὰ ἦταν πάρα πολύ. Φουρτοῦνες, ὅπως λὲν στὴ δημοσιογραφικὴ γλῶσσα. Κι' εἶχε ἀρρωστήσει κι' ὁ συντάκτης τῆς ὕλης κι' ὁ βοηθός του.

Φώναξε κάποιο συνάδελφο ἀπ' ἔξω, ἕνα παληό του φίλο, ποὔκανε πὼς τἄξερε ὅλα, μὰ εἶδε πὼς ἦταν τζῖφος ἡ δουλειά. Μὲ τὶς φωνές του, τὶς νευρικότητές του, τὶς ἀνακατοσοῦρες του, ὁ νέος αὐτὸς συνεργάτης τἄκαμε θάλασσα καὶ δυσκόλεψε τὴ δουλειὰ τῆς ἐφημερίδας περισσότερο. Ἡ «Κραυγὴ» ἄργησε νὰ κλείση τὰ τρία βράδυα ποὺ τὸν ἄφησε μόνο στὸ τυπογραφεῖο.

Ὁ Βλαστὸς τὸ τρίτο πρωῒ — πρώτη φορὰ στὴ ζωή του — τοὔκαμε παράπονα :

— Ξέρεις, Λίνο, χάσαμε τὰ τραῖνα καὶ τὰ κυνηγούσαμε μὲ τ' αὐτοκίνητο γιὰ νὰ δώσουμε τὴν ἐφημερίδα μας.

— Τὸ ξέρω.

— Καὶ τί θὰ κάνης;

— Θὰ καθήσω ἐγὼ τὸ βράδυ.

— Τότε νὰ διώξης τὸν Παπαλογᾶ.

— Δὲν μπορῶ... Οἰκογενειάρχης εἶναι... Φίλος παληὸς δικός σου καὶ δικός μου... Θὰ συνηθίση.

— Ὑπ' εὐθύνη σου!

— Ὑπ' εὐθύνη μου!

— Καλὰ,ἀ,ἀ...

Αὐτὸ τὸ καλὰ — μὲ τὰ πολλὰ «α» — δὲν ἄρεσε τοῦ Λίνου. Θέλησε νὰ πῆ κάτι τοῦ Βλαστοῦ, μὰ κρατήθηκε. Σκέφτηκε πὼς εἶχε δίκηο.

Καὶ φώναξε τὸν Παπαλογᾶ.

— Μάρκο, ἄκουσέ με. Ἔτσι κι' ἔτσι. Βάλε πλάνο στὴ δουλειά σου. Ὑπολόγισε τὴν ὕλη σου. Ἡ πρώτη σελίδα ἔχει ἑπτὰ στῆλες. Μιὰ ὁ τίτλος, δυὸ τὰ κλισὲ καὶ οἱ τίτλοι τῶν κομματιῶν, κάνουν τρεῖς. Θέλεις ἄλλες τέσσερις κολῶνες, τὸ πολύ. Μὴν κάνεις ὕλη. Γιατὶ ἔτσι στὸ σύνολο θὰ κάμης μιὰ σελίδα παραπάνω κι' ἡ ἐφημερίδα φυσικὰ θὰ ἀργήση.

Μὰ ποῦ ὁ Παπαλογᾶς. Αὐτὸς τὰ ἤξερε ὅλα. Κι' ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ ἔμαθε καὶ τὴν ἀπόλυσί του, βγαλμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Βλαστό. Κόντευε νὰ τὰ χαλάση μαζύ του γιὰ τὸν Παπαλογᾶ. Μὰ ὁ Παπαλογᾶς θύμωσε μὲ τὸ Λίνο κι' ἔπαψε νὰ τοῦ μιλάη. Δὲν τοῦ βαρυφάνηκε. Πολλοὺς εἶχε εὐεργετήσει κι' ἔτσι — ἀχάριστοι, μικροὶ καὶ τιποτένιοι — φάνηκαν ὅλοι.

Μ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἱστορία δὲν ἔγραψε στὸ «ἄγνωστο κορίτσι» του.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Ρέα δὲν περίμενε τὴν ἀπάντησί του, γιατὶ εἶχε τὸ προηγούμενο, ποὺ θύμωσε, γιατὶ δὲν τοῦ ἔγραψε σὲ μιὰ ὅμοια περίστασι νὰ τὸν ρωτήση τί κάνει. Καὶ τοὔστειλε τὸ γράμμα τοῦτο :

«Ἀγαπημένε μου φίλε,

»Καταλαβαίνω πὼς πρέπει νὰ σοῦ γράψω ξανά, ὕστερα ἀπὸ τὴν μάταιη προσμονὴ δεκαπέντε ἡμερῶν. Τί γίνεσαι; Μὲ κάνεις νὰ τρομάζω, ν' ἀνησυχῶ καὶ νὰ σὲ σκέπτουμαι κάθε στιγμή, κάθε λεπτό, σὰν μέσα σὲ κίνδυνο, γιατὶ ἐγὼ νοιώθω περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο τὶς σκοτοῦρες σου καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ σὲ περικυκλώνουν.

»Γιατί λοιπὸν, τώρα ποὺ εἶμαι εὐτυχισμένη μὲ τὴ φιλία σου, δὲν μὲ θυμᾶσαι; Γιατί μὲ σκοτώνεις μὲ τὴ σιωπή σου; Θέλεις νὰ σκέπτουμαι πάντα πόσο εἶμαι μόνη, πόσο εἶμαι δυστυχισμένη καὶ πὼς μήτε τὴ φιλία σου δὲν εἶμαι ἱκανὴ νὰ ἔχω;

»Δὲν θέλω νὰ τὸ πιστέψω αὐτό, γιατὶ τότε ἡ ζωὴ γιὰ μένα θἆταν περιττή. Γι' αὐτὸ ἀνησυχῶ περισσότερο καὶ σκέπτομαι πὼς κάτι θὰ συμβαίνη ποὺ σ' ἔκαμε νὰ μὲ λησμονήσης.

»Ἔλα, γράψε μου γλήγορα καὶ πολλά. Γράψε μου ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νἄρθῆ ἡ εὐλογημένη ὥρα ποὺ θὰ σ' ἀντικρύσω, ποὺ θὰ σὲ ἰδῶ μπροστά μου, γιὰ νὰ σοῦ πῶ πόσο σ' ἀγαπῶ.

Ἡ Ρέα σου»

* * *

Πέρασε καιρός.

Ὁ Λίνος εἶχε μπλεχτῆ μὲ τὴ δουλειά του τόσο πολύ, ποὺ τοῦ ἦταν δύσκολο νὰ ξεφύγη.

Ἔγραφε ἄτακτα στὴ Ρέα, ποὺ ὅμως τ' ἀπαντοῦσε τακτικὰ καὶ τοῦ παραπονιόταν διαρκῶς...

Μιὰ μέρα κάθησε καὶ τῆς ἔγραψε κάπου ὀκτὼ κατεβατά.

Τῆς δικαιολογήθηκε γιὰ τὴν ἀμέλειά του ποὺ δὲν εἶχε καμμιὰ ἄλλη ἀφορμὴ ἀπὸ τὶς δουλειές του καὶ πρόσθετε πὼς μὲ τὴν ἀργοπορία του αὐτὴ δὲν ἔπρεπε νὰ φαντάζεται πὼς τὴν ξέχασε, οὔτε στιγμή.

Κι' ἦταν ἀλήθεια.

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ποὺ δὲν τῆς ἔγραψε, τὴν εἶχε στὸ νοῦ του, τὴν εἶχε στὸ μυαλό του, δὲν περνοῦσε στιγμὴ ποὺ νὰ μὴν τὴν σκεφθῆ.

Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἄρχιζε κάποιο γράμμα, μὰ ὕστερα δὲν τ' ἄρεσε καὶ τὄσκιζε.

Ποῦ νὰ τὰ ξέρη ἡ Ρέα αὐτά; Ποῦ νὰ σκεφθῆ ὅτι μὲ τὄνομά της ξυπνοῦσε καὶ μὲ τὄνομά της κοιμότανε ;

Κι' ἴσως νὰ παραπονιόνταν, ἴσως νἄβαζε χίλια κακὰ στὸ νοῦ της, μὰ ποτὲ δὲν τοὔγραφε τίποτα τὸ ἄσχημο.

«Ὄχι! Δὲν ἤθελε νὰ τὸν κάμη νὰ λυπηθῆ, δὲν ἤθελε νὰ τὸν πικραίνη, δὲν ἤθελε οὔτε κὰν νὰ τὸν ἀπασχολῆ. Ὁ καιρός του ἦταν πολύτιμος. Κι' ἀκόμη δὲν ἦταν δικός της κι' αὐτὸς ποὺ διέθετε. Ἔπρεπε νὰ τὸν μοιράζη σὲ πολλούς. Αὐτὸ ἦταν... ἐπαγγελματικὴ ἀνάγκη...».

Ὁ Λίνος θύμωσε μὲ τὴν τελευταία φράσι, ποὺ ἡ Λίνα χάραξε στὸ ρὸζ χαρτί — τὸ ἴδιο πάντα ρὸζ χαρτὶ — μὲ τὰ στρογγυλὰ γράμματα καὶ τὶς οὐρίτσες. Ἔπιασε νὰ τῆς γράψη — κι' ἔγραψε ἕνα γράμμα ποὺ ἦταν πραγματικὰ — καὶ μὲ τὸ δίκηο του — σκληρό. «Αὐτὸς νὰ τὴν ἔχη στὰ φυλλοκάρδια του κι' αὐτὴ νὰ τὸν εἰρωνεύεται». Καὶ πολλὰ ἄλλα τέτοια... Μὰ σὰν τὸ διάβασε τὸ γράμμα αὐτό, κατάλαβε πόσο θὰ πλήγωνε τὸ εὐαίσθητο κορίτσι. Ὄχι, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ στείλη. Θὰ λυπόταν ἡ Ρέα πολύ. Καὶ σὰν λυπήθηκε αὐτὸς γιὰ λογαριασμό της, τὤσκισε κι' ἔτσι τὴν ἄφησε πάλι χωρὶς γράμμα.

* * *

Κι' ἡ ζωὴ κυλοῦσε.

Κι' ὁ Λίνος ἀγαποῦσε τὴ Ρέα κάθε ἡμέρα καὶ περισσότερο. Κι' ἐκείνη ἡ δυστυχισμένη ποῦ νὰ τὸ ξέρη...

Γι' αὐτὸ θύμωνε ὅμως ὁ Λίνος περισσότερο, ὅταν ἡ Ρέα δὲν τοὔστελνε ἀπαντωτὰ γράμματα. Ἐπειδὴ τὴν σκεπτόταν διαρκῶς, φανταζόταν ὅτι ἐκείνη ἔπρεπε νὰ τὸ ξέρη καὶ νὰ τ' ἀπαντᾶ στὶς... σκέψεις του. Μὰ ἔλα ποὺ αὐτὸ εἶναι ὑπεράνθρωπο καὶ τὰ γράμματά της ἄρχισαν νὰ ἀργοῦν νἄλθουν.

Μάταια ἔψαχνε ὁ Λίνος τὴν ὀγκώδη ἀλληλογραφία καὶ μάταια ἄνοιγε κάποιο γράμμα ποὺ τοῦ φαινόταν πὼς θὰ ἦταν ἀπὸ τὸ «ἄγνωστο κορίτσι» ποὺ ἴσως νἄλλαξε τὸ ἐπιστολόχαρτο, ἴσως καὶ νἄβαλε κάποια φίλη της νὰ τῆς γράψη τὴ διεύθυνσι γιὰ νὰ τὸν ξεγελάση... Τὸ γράμμα ἦταν κάποιου ἀναγνώστου ἢ κάποιας ἀναγνώστριας τῆς «Κραυγῆς». Καὶ χωρὶς νὰ τὸ διαβάση τὤβαζε στὴν μπάντα.

Μὰ νὰ πάλι ἡ Ρέα καλόβολη τοὔγραφε. Καὶ πρόσθετε σ' ἕνα γράμμα της :

«... Ἔμαθα πολλὰ νέα γιὰ σένα. Τό... καὶ τό...».

Καὶ τ' ἀράδιαζε πράγματα ποὺ δὲν θἄθελε νὰ τὰ ξέρη, ὄχι γιατὶ τῆς ἔκρυβε τίποτα — ἦταν εἰλικρινὴς μαζύ της — μὰ γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ στενοχωριέται. (Οἱ γυναῖκες στενοχωριοῦνται εὔκολα γιὰ τὸ τίποτα, ποὺ τὸ ἐξηγοῦν ὅπως θέλουν).

Κι' ἐσκότωνε τὸ μυαλό του γιὰ νὰ καταλάβη ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ πληροφοριοδότης στὸ μακρυνὸ νησί.

Σκέφτηκε, σκέφτηκε πολύ, μὰ δὲν τὸν ἀνεκάλυψε. Κι' ὕστερα ἀπὸ καιρό, ὅταν κάποια κυρία τοῦ εἶπε πὼς πῆγε στὴ Ρόδο κι' ἐσυνάντησε ἐκεῖ τὸν Δήμογλου, πήδησε ἀπὸ τὴν καρέκλα του:

— Αὐτὸς ἦταν! Ὁ Δήμογλου! Ἕνας ὡραιοπαθὴς ποιητὴς τῆς κακιᾶς ὥρας, ποὺ ἐρχόταν τακτικὰ στὴν Ἀθήνα καὶ ποὺ τοῦ γινότανε τσιμπούρι.

Κι' ἔλεγε μέσα του :

— Πῶς δὲν τὸ σκέφτηκα τόσο καιρό!...

Ὅταν μάλιστα ἡ κυρία τοῦ πρόσθεσε πὼς ὁ Δήμογλου κατεφέρετο κατὰ τῶν ἐλαφρῶν φιλολογικῶν ἐκδόσεων, γιατὶ ἤθελε «σοβαρὴ φιλολογία» καὶ τῆς εἶπε μάλιστα νὰ μὴν ἀγοράζη τὴν «Κραυγὴ» γι' αὐτὸ τὸ λόγο, τότε θυμήθηκε καὶ κάτι ἄλλο :

Ἡ Ρέα κάποτε τοῦ εἶχε γράψει «πὼς κάποιος τῆς εἶπε νὰ μὴ δημοσιεύη τραγούδια της παρὰ σὲ σοβαρὰ περιοδικά, κι' ὄχι στὴν «Κραυγὴ» ποὺ μπῆκε καὶ στὴ φιλολογία γιὰ νὰ τὴν ἐξευτελίση».

Νὰ λοιπὸν ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ κύριος: Ὁ Δήμογλου. Ὁ μοσχονιός, ποὺ ἐπιμελεῖτο καὶ τὸν ἑαυτό του καὶ τὴ μοῦσα του τὸ ἴδιο. Ἄν καὶ ψέμματα. Γιατὶ τὸν ἑαυτό του — ἄγνωστο γιατί, ἄν καὶ πολλὰ ἔλεγαν οἱ κακὲς γλῶσσες — τὸν ἐπιμελιόνταν περισσότερο.

Μὰ δὲν τῆς ἔγραψε τίποτα γιὰ τὸν Δήμογλου. Γιατὶ ἄλλωστε; Ἄγνωστος ἦταν ὁ ἄνθρωπος. Ἄγνωστος θἄμενε. Καὶ μόνο αὐτὸς θὰ ἐθαύμαζε τὴν ποίησί του. Οἱ ἄλλοι πεντάρα δὲν ἔδιναν γι' αὐτή. Ἐκτὸς μερικῶν ποὺ ἀγαποῦσαν τὸν ποιητὴ — κι' ὄχι τὰ ποιήματά του — ψυχῆ τε καὶ σώματι.

Ξέχασε λοιπὸν ὁ Λίνος ἐπίτηδες τὴν περικοπὴ αὐτὴ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ρέας καὶ τὸ μόνο ποὺ τὸν πείραζε, ἦταν μήπως ἐκείνη, ἀγάπησε ποτὲ αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἢ μήπως ἀκόμη εἶχε σχέσεις μαζύ του.

Κι' ἦρθε ἡ ζήλεια, νὰ τοῦ τρυπήση τὴν καρδιά, νὰ τὸν κάνη νὰ πονέση καὶ νὰ γιομίση μῖσος τὴν ψυχή του γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτό, ποὺ πρὸ ὀλίγου δὲν σκεπτόντανε ἄν ζοῦσε ἢ ἄν πέθανε.

* * *

Μὰ κι' αὐτὸ πέρασε μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα.

Εἶχε γοῦστο τώρα νὰ τὸν ἀπασχολοῦν ὁ Δήμογλου κι' οἱ φλυαρίες του.

Καὶ συνέχισε τὴ ζωή του, μιὰ ζωὴ γιομάτη ἀπὸ στενοχώριες, ἀπὸ κούρασι, ἀπὸ θλίψεις κι' ἀπὸ πόνο.

Ἀπὸ πόνο γιατὶ πάντα μάκραινε ἡ ἀπόστασι ποὺ τὸν χώριζε ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη του, γιατὶ πάντα ἔλεγε πὼς τὴν ἄλλη βδομάδα θἄφευγε γιὰ τὴ Ρόδο, κι' ὅλο στὴν Ἀθήνα βρισκόνταν.

Τοὔτυχε μάλιστα κείνη τὴν ἐποχὴ ν' ἀποφασίση νὰ βγάλη κάποιο βιβλίο.

Τί τὤθελε;

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΝΗΓΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ ΣΤΑ ΠΕΙΡΑΪΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ..

ΤΟΥ κ. Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

ΑΝΑΖΗΤΗΣΑΜΕ νὰ συναντήσουμε τὸν ἔρωτα στὰ καταφύγιά του, τὴν παγερὴ καὶ βροχερὴ νύκτα τοῦ περασμένου Σαββάτου. Ἀκολουθήσαμε τὰ ὄργανα τῆς τάξεως ποὺ ἐκτελοῦσαν τὸ ἔργον τους κατὰ τῆς ἀνομίας.

Καὶ μᾶς φάνηκεν ἐκείνην τὴν βραδυὰ ψυχρὸς καὶ ἀδυσώπητος ὁ Νόμος, σὰν τὸ ξεροβόρι ποὺ φυσοῦσε καὶ τὴν ἐπίμονη βροχὴ ποὺ ἔπεφτε.

Ἔγινε συστηματικὴ ἐκστρατεία στὰ σεπαρὲ καὶ στὰ ἄντρα τῆς παραστρατημένης ζωῆς.

Ἡ πολιτεία μεριμνᾶ γιὰ τὸ συγκράτημα κάθε γλυστρήματος κοινωνικοῦ καὶ φροντίζει νὰ διαφυλάσσωνται αἱ γυναῖκες ἀπὸ τὶς παγίδες τῆς ζωῆς καὶ οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὴν κάθε ἐπιβουλή. Αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ τὴν ἐκτελεῖ ἡ Ὑπηρεσία Ἠθῶν, μὲ τὰ μυαλωμένα καὶ διακριτικὰ ὄργανά της, ποὺ μὲ πολλὴν λεπτότητα καὶ προσοχὴν ἐργάζονται, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν των νὰ μὴ δημιουργηθῆ οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἀταξία, ἐκεῖ ποὺ μπορεῖ νὰ μὴ ὑπάρχουν καὶ βιωτικὲς δυστυχίες, ὅπου ὁ οὐρανὸς τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι αἴθριος.

Βέβαια πρέπει νὰ εἰπωθῆ αὐτό: Οἱ ἀστυνομικοὶ τοῦ τμήματος Ἠθῶν, ἐκτελοῦν μιὰ σημαντικὴ κοινωνικὴ ἀποστολὴ καὶ ἐκεῖ ποὺ ἐπεμβαίνουν δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ προκύψουν σωστικὰ ἀποτελέσματα. Ἀφῆστε τί μπορεῖ νὰ λένε τὰ ἀσυλλόγιστα νειᾶτα καὶ οἱ κακοποιοὶ παγιδευταὶ τοῦ ἔρωτος.

Ὁ Νόμος λοιπὸν στὴν φουρτουνιασμένη νύκτα τοῦ περασμένου Σαββάτου, ἀσχολήθηκε μὲ τὰ ἄμυαλα κορίτσια, μὲ τὶς ζωηρὲς καὶ ἀσυγκράτητες ὥριμες γυναῖκες, καθὼς καὶ μὲ τοὺς ἐκμεταλλευτὰς τοῦ γλυκυτέρου ἀνθρωπίνου αἰσθήματος, τοῦ ἔρωτος...

* * *

Ἀκολουθήσαμε ἐντελῶς τυχαῖα τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα τῆς Ὑπηρεσίας Ἠθῶν Πειραιῶς τὸ Σαββατόβραδο. Εἴχανε ἐπὶ κεφαλῆς τὸν δραστήριο καὶ εὐγενέστατο ὑπαστυνόμο α' κ. Φ. Θωμᾶ καὶ μὲ πᾶσα προφύλαξι, σιωπηλοὶ καὶ ἀθόρυβοι, περνοῦσαν ἀπὸ τὴν θεοσκότεινη ἀκτὴ Πρωτοψάλτη τοῦ Νέου Φαλήρου. Μιὰ δέσμη φωτὸς ἔρριψε τὸ ἀστυνομικὸ φανάρι ἐπάνω μας καὶ ἀπεκαλύφθη ἡ ταυτότης μας. Ἡ ἀποκάλυψι ἦτανε ἀσφαλῶς πρὸς ὄφελός μου καὶ πρὸς... ἐνόχλησιν τῶν ἀστυνομικῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ δίκηό των παρετήρησαν :

—Ποιὸς σ' ἔφερε μπροστά μας;

Δὲν χρειάζεται νὰ σᾶς ποῦμε πὼς θεωρήσαμε ἐξαιρετικὸ εὐτύχημα τὸ συναπάντημά μας αὐτὸ μὲ τοὺς διώκτας τοῦ ἀνόμου καὶ ἐξουθενωτικοῦ ἔρωτος.

Πήγαινε χρόνος ποὺ εἴχαμε ν' ἀκολουθήσουμε παρόμοια ἀστυνομικὴ ἐκστρατεία.

Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ βραδυπορῶν ἀθέλητα — γιατὶ δὲν μποροῦσα νὰ τοὺς μιμηθῶ στὴν τρεχάλα καὶ στὰ πηδήματα τὰ ζαρκαδίσια πάνω στὰ βράχια καὶ στὰ χαλάσματα — τοὺς ἠκολούθησα.

Οἱ ἀστυνομικοί; Τί νὰ ποῦνε οἱ ἄνθρωποι... Δώκανε τόπο στὴν ὀργὴν καὶ ἀνεχθήκανε τὴν ἐνσκήψασα ἀστυνομικὴ μάστιγα. Ἄλλως τε ξέρανε καὶ τὸν ἄγραφο νόμο ποὺ τόσο χαρακτηριστικὰ λέγει :

«Παντοῦ ὑπάρχει νόμος, στὰ μάτια ὅμως ὄχι».

Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ τοὺς τὸ εἴπαμε κι' αὐτό. Γιὰ νὰ εἴμεθα καὶ ἐκεῖνοι καὶ ὁ ὑποφαινόμενος ἐν τάξει.

* * *

Ἡ βροχὴ ἔπεφτε τουλοῦμι καὶ ὁ ἀγέρας λυσσομανοῦσε, ὅταν ἄκουσα νὰ λένε οἱ ἀστυνομικοὶ πὼς ἡ ἐξόρμησίς τους ἀρχίζει ἀπὸ τὰ «ἰδιαίτερα» τοῦ Νέου Φαλήρου. Τοὺς βρῆκα δηλαδὴ στὴν ἀρχὴ τῆς νυκτερινῆς δράσεώς τους.

Πήγαμε καὶ χωθήκαμε σ' ἕνα μικρομάγαζο μὲ χλωμὰ καὶ τρεμάμενα φῶτα. Ἐγὼ σὰν καλὸς νοικοκύρης μπῆκα ἀπὸ τὴν κυρία εἴσοδό του, ἐνῶ λίγα βήματα πίσω μου εἴχανε χαθῆ οἱ ἀστυνομικοί. Μ' ἀφήσαν σὰν χαζὸ νὰ μείνω ξυλάρμενος στὴ σάλα τοῦ μαγαζιοῦ ἐνῶ αὐτοὶ εἴχανε διεισδύσει στὰ «καμαρίνια» ποὺ βρισκόνταν πίσω ἀπὸ τὸ κατάστημα, χωρὶς νὰ πάρη χαμπάρι ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ ὑπαλληλία του.

Ξαναβγῆκα ἔξω καὶ ἀνήσυχος ἀνεζήτησα τοὺς ἀστυνομικούς. Πέρα στὸ βάθος ἄκουσα κοριτσίστικα κλαψάρικα λόγια :

— Συμφορά μου! Τί ἔπαθα ἀπόψε. Καλὲ τί μοῦ ἦτανε γραφτό.

Παρενεβάλετο ψυχρὴ ἡ φωνὴ τοῦ ὑπαστυνόμου κ. Φωκᾶ:

— Τί θέλατε ἐδῶ μέσα; Γιατὶ ἤρθατε ἐδῶ ;

Τὰ κοριτσίστικα λόγια γίνηκαν τώρα πιὸ θρηνώδικα :

— Καλὲ κύριε ὑπαστυνόμε, ἀκοῦστε με, εἶναι μνηστήρας μου.

Καὶ μιὰ ἄλλη φωνὴ ἀντρίκια ἀλλὰ παρακλητική :

— Γνωρίζουμαι καὶ ἀγαπιέμαι μὲ τὸ κορίτσι χρόνια. Μὴ θελήσετε νὰ τὸ ἐκθέσετε...

Ἡ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου ὅμως τὸν ἀποσβολώνει :

— Ἐσὺ ἐκθέτεις τὸ κορίτσι. Ἐὰν πραγματικὰ τὸ ἀγαπᾶς νὰ τὸ ζητήσης ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ ὄχι....

Καὶ δὲν τελειώνει τὴ φράσι του.

Ξεύρετε τί ἀπεκαλύφθη ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορία;

Ἐκείνη δὲν ἤξευρε κὰν τὸ ὄνομα τοῦ φίλου της. Ὅπως αὐτὴ ὀδυρομένη ἀπεκάλυψε, τὸν ἐγνώρισε τὴν ὥρα ποὺ γύριζεν ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς γιαγιᾶς στὴν πατρικὴ στέγη.

— Μὲ πλησίασε στὸ δρόμο — μᾶς ἀφηγήθη — καὶ μοῦ εἶπε τὰ πιὸ ὡραῖα λόγια τῆς ἀγάπης, ποὺ εἶχα ἀκούσει. Κορίτσι εἶμαι. Τὸν εἶδα ὡραῖο καὶ τὸν συμπάθησα ἀμέσως. Σὰν ἕνας μαγνήτης μὲ τράβηξε κοντά του.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἄμυαλα κορίτσια ποὺ σὰν τρελλὲς πεταλουδίτσες στὸ πρῶτο πέταγμά τους τσιτσιρίζουν τὶς μετάξινες φτεροῦγες τους γύρω ἀπὸ τὴν λάμπα μὲ τὴν ἐρωτικὴ φλόγα.

Κάπου ἀλλοῦ βρέθηκαν ἄλλοι ἐρωτευμένοι. Οἱ ἀστυνομικοὶ εἶχαν συναντήσει τὴν θήλεια γιὰ τρίτη φορὰ τὴν βραδυὰ ἐκείνη καὶ τὸ χειρότερο, μ' ἄλλη παρέα κάθε φορά.

Στὴ δριμυτάτη παρατήρησι τοῦ ἀστυνομικοῦ ἀπήντησε :

— Διαλέγω τὸν ἄνδρα ποὺ θὰ μπορέσω νὰ συνδέσω τὴν ὑπόλοιπη ζωή μου.

Διαλέγει τὸν ἄνδρα; Τόσον ἀφελὴς φαίνεται. Καὶ πόσο ἀργὰ θὰ τὸ ἀντιληφθῆ!

Καὶ ἡ... συγκομιδὴ συνεχίζεται. Καὶ τὰ καϋμένα τὰ κορίτσια βρίσκουν ὅτι δίκηο ἔχει ἡ ἀστυνομία νὰ ἐπεμβαίνη γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ θρηνοῦσαν μάταια κατόπιν.

Καὶ μήπως εἶναι ψέμματα;

Αὐτοὶ οἱ δολεροὶ κυνηγοὶ τοῦ ἔρωτα τῶν δρόμων περνοῦν στὶς δυστυχισμένες Ντουλτσινίες των, ὡς ἱππόται, αἰσθηματίαι, ἰδανικὰ πρόσωπα, ποὺ ζητοῦν «μίαν καλύβην καὶ τὴν Γαλάτειαν».

Καὶ ὅμως τί βλέπει κανένας σ' αὐτὴ τὴν... ἐκστρατεία καὶ πόσο πρέπει νἆναι τὰ θήλεα αὐτὰ χωρὶς κουκοῦτσι μυαλὸ γιὰ νὰ πιστεύουν τοὺς βρωμεροὺς αὐτοὺς παγιδευτὰς τῶν καρδιῶν των, ποὺ ὁ νόμος ἔπρεπε νὰ τοὺς τιμωρῆ ἀνηλεῶς.

Καὶ τί ψέμματα καταδέχονται ἐξ ἄλλου νὰ λέγουν στοὺς δικούς των οἱ πεταλουδίτσες αὐτές, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴ νυκτερινὴ φυγή των.

Μιὰ νέα ποὺ ἔπεσε στὰ δίχτυα τῆς παγάνας τῆς ἀστυνομίας, ἐξωμολογήθη ὅτι θὰ ἔλεγε στὸ σπίτι της πὼς ἔμεινε στὸ κατάστημα ποὺ ἐργάζεται γιατὶ εἶχε «νυκτέρι» καὶ δὲν μποροῦσε περασμένη ὥρα νὰ γυρίση πίσω.

Ἀλλ' ὑπάρχουν βέβαια καὶ οἱ ἀμετανόητες. Καὶ ὅσο οἱ δύστυχες πεταλουδίτσες, ποὺ γιὰ λίγη ὥρα τὶς παρέσυρε ἡ φλόγα τῆς «ἀποκαταστάσεως» — γιατὶ αὐτὴ εἶναι κυρίως ἡ ἀφορμὴ ποὺ τὶς παρασύρει — ποὺ βλέπουν ὅτι θἄκαιαν τὰ φτερά τους ἀνώφελα γιὰ κάποιο ὄνειρο, ποὺ θὰ γινόνταν ὁ ἐφιάλτης ὁλόκληρης τῆς ζωῆς τους, τόσο οἱ ἀμετανόητες, εἶναι θηρία, ἕτοιμα νὰ ὁρμήσουν καὶ νὰ ξεσκίσουν τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἐπεμβαίνει σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ τὴν θέλουν δική τους ὁλοκληρωτικά. Ἀλλὰ γι' αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται λόγος, ἄν καὶ ἡ ἀστυνομία φροντίζει καὶ γι' αὐτές, ὅσο μπορεῖ, νὰ τὶς βάλη στὸ δρόμο τῆς τίμιας ζωῆς.

Ἀλλὰ οἱ πρῶτες δέχονται εὐχαρίστως νὰ πᾶνε σπίτι τους, νὰ φᾶνε ξύλο, νὰ περιφρονηθοῦν ἀπὸ τοὺς δικούς των, γιὰ τὴν σύντομη περιπέτειά τους, ποὺ ἐτερματίσθηκε χωρὶς θυσίες, χάρις στὸν προϊστάμενον τῆς Ὑπηρεσίας Ἠθῶν κ. Θωμᾶ, τὸν λεπτότατο στὴν ἐκτέλεσι τῶν καθηκόντων του κ. Γκικάκη καὶ τὰ ἄλλα ἀστυνομικὰ ὄργανα, οἱ δεύτερες, αὐτὲς ποὺ δὲν τοὺς μιλάει πιὰ κάποια ἐσώτερη φωνή, δὲν δέχουνται συζήτησι :

Δὲν τὶς σηκώνει ὁ ἀέρας τῆς ἥσυχης οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει. Τὸ καλὸ εἶναι ὅτι σώζονται οἱ μικρὲς πεταλουδίτσες ποὺ πρέπει ἡ ζωή τους νὰ εἶναι ὡραία, ἀνέφελη, ἥσυχη, ποὺ θὰ δημιουργήσουν αὔριο μιὰ οἰκογένεια καὶ ποὺ θὰ εὐλογοῦν τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ μὲ τόση καλωσύνη, τόση λεπτότητα καὶ τόσες κακουχίες, φρόντισαν γι' αὐτές.

Ἄλλως τε τὸ ὁμολογοῦν καὶ οἱ ἴδιες.

Μιὰ ἀπ' ὅλες τὶς δυστυχισμένες αὐτὲς ὑπάρξεις τὴν ὥρα ποὺ ὡδηγεῖτο ἔξω τοῦ κρατητηρίου καὶ ἔπεφτε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἐξηγριωμένης μητέρας της, ἔλεγε σπαρασσομένη στὸ κλάμα :

— Ἀπόψε ἔβαλα μυαλό. Ἀπόψε μοῦ ἄνοιξαν τὰ μάτια. Ἀπόψε ἔνοιωσα πόσες κακίες κρύβει ὁ κόσμος μέσα του καὶ πῶς εὔκολα μπορεῖ νὰ χαθῆ ἕνα ἀνήξερο πλάσμα.

Καὶ τὰ λόγια αὐτὰ ἄς τ' ἀκούσουν πλατειὰ οἱ πάντες καὶ αἱ πᾶσαι.

Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ

Ἕνα μικρὸ ταξεῖδι, μόλις δύο ὡρῶν, μὰ τόσο εὐχάριστο, σᾶς φέρνει ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη στὰ Γιαννιτσά, τὴ μικρὴ αὐτὴ πόλη μὲ τὴ μεγάλη ἱστορία.

Τὰ Γιαννιτσὰ ἦταν ἄλλοτε γιὰ τοὺς Μωαμεθανοὺς ἱερὰ πόλις, μιὰ δεύτερη Μέκκα. Κάθε ἄρχοντας Μωαμεθανὸς θεωροῦσε ὑποχρέωσί του νὰ προσκυνήση τὸ μεγάλο τζαμί, ποὺ δυστυχῶς σήμερα βρίσκεται μισογκρεμισμένο, ἐνῶ θὰ μποροῦσε κάλλιστα νὰ εἶχε χρησιμοποιηθῆ γιὰ μουσεῖο, κι' ἀκόμα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ προσκύνημα νὰ θαφτῆ ἐκεῖ ὅταν θὰ πέθαινε. Χιλιάδες Μωαμεθανοὶ ἐρχόντουσαν κάθε χρόνο ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου γιὰ νὰ προσκυνήσουνε τὴ γῆ τῶν προγόνων τους. Γι' αὐτὸ τὰ Γιαννιτσὰ θὰ μποροῦσαν νὰ ὀνομασθοῦν καὶ πόλις τῶν τζαμιῶν, γιατὶ περισσότερα ἀπὸ ἑξῆντα δίνουν μιὰ ξεχωριστὴ γραφικότητα στὴν Μακεδονικὴ αὐτὴ πόλη.

Δὲν ξέρω ἄν μπορεῖ νὰ περάση κανεὶς τόσο εὐχάριστα σ' ἄλλη πόλη, ὅσο στὰ Γιαννιτσά, κι' ἄς μὴν ὑπερβαίνει ὁ πληθυσμός τους τὶς δέκα χιλιάδες.

Τὰ Γιαννιτσὰ εἶναι τόσο πρόσχαρα, ἔχουν τόσες ὀμορφιές, ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ θὰ τοὺς ρίξετε, σᾶς αἰχμαλωτίζουν. Εἶναι μιὰ πόλη βουτηγμένη κυριολεκτικὰ στὸ πράσινο. Ὅλος ὁ λόφος εἶναι κατάφυτος ἀπὸ πεῦκα καὶ κυπαρίσσια κι' ἡ κορυφή του πλημμυρισμένη στὰ λουλούδια, χίλιων λογιῶν λουλούδια, ποὺ ἡ εὐωδιά τους σοῦ φέρνει κάποια νάρκη. Ἔχουν καὶ ἕνα πάρκο ποὺ εἶναι σὰν ἕνα πραγματικὸ διάδημα γιὰ τὴν πόλη.

Μὰ τὰ Γιαννιτσὰ δὲν ἔχουν μόνο τὸ ὡραῖο τους πάρκο. Σὲ μιὰ γωνιὰ τὸ φημισμένο κέντρο «Κηφισσιὰ» ἕνα κομμάτι τοῦ παραδείσου, πνιγμένο στὰ δέντρα, ποὺ μέσα στὰ φυλλώματά τους ἕνα σωρὸ πουλιὰ ἀρχίζουν μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου τὴν πιὸ μελωδικὴ συναυλία.

Στὴ μέση τοῦ κέντρου μιὰ ὡραία πίστα ἀγκομαχάει κάθε Κυριακὴ κάτω ἀπὸ τὸ βάρος πολυάριθμων ζευγαριῶν.

Ἡ «Κηφισσιὰ» ἔχει —καθὼς φαίνεται— κάτι τὸ ἐξαιρετικό. Πολλοί, μὴ βρίσκοντας συνήθως κάθισμα, κουβαλᾶνε ἀπὸ τὸ σπίτι τους.

Στὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς πόλεως ὑπάρχουν κι' ἄλλα καλὰ κέντρα. Ἡ «Αἴγλη», καφενεῖο καὶ ἑστιατόριο πολυτελείας, πιὸ κάτω ἡ «Ρέμβη» καὶ ἄλλα.

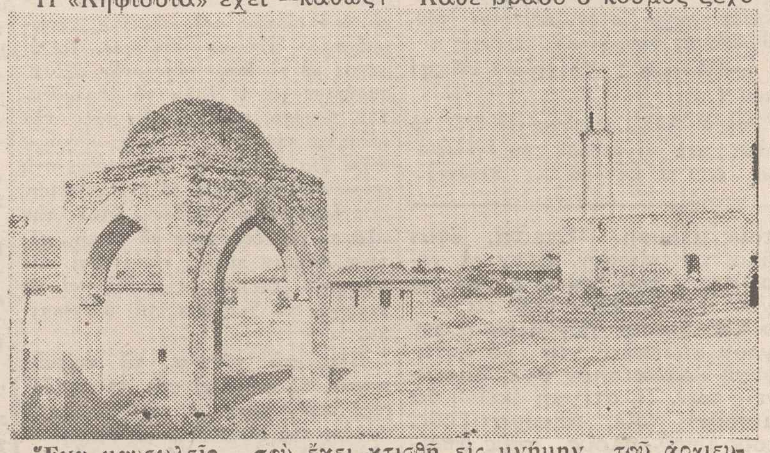

Ἕνα μαυσωλεῖο, ποὺ ἔχει κτισθῆ εἰς μνήμην τοῦ ἀρχιευνούχου τοῦ Σουλτάνου στὰ Γιαννιτσά.

Κάθε βράδυ ὁ κόσμος ξεχύνεται στὸν κεντρικὸ δρόμο. Κοριτσόπουλα, σὰν τὰ ρόδα, ἀνεβοκατεβαίνουν, σκορπῶντας τὰ κρυστάλλινα γέλια τους. Εἶναι ἀλήθεια, πὼς τὰ Γιαννιτσὰ ἔχουν πολλὰ ὤμορφα κορίτσια. Μὰ κοντὰ σ' αὐτὲς τὶς ὀμορφιὲς θὰ θαυμάσετε καὶ τὶς ποικιλόχρωμες τοπικὲς ἐνδυμασίες ποὺ περιβάλλουν κορμιὰ σφιχτοδεμένα.

Μὰ δὲν τελειώνουν ἐδῶ οἱ ὀμορφιὲς τῆς γραφικῆς αὐτῆς πολίχνης. Ὁ κάμπος τῶν Γιαννιτσῶν εἶναι πλημμυρισμένος ἀπὸ χρώματα καὶ ἀρώματα, τόσο χαδιάρικα καὶ τόσο ἁπαλά.

Ἡ κουρασμένη μου ψυχή, ἀπὸ τὸ θόρυβο τῆς πόλης ἡσύχασε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μεγάλης μητέρας μας, τῆς Φύσεως.

Λουλούδια καὶ πάλι λουλούδια. Μιὰ λουλουδένια βροχή, θὰ μποροῦσα νὰ πῶ, μὲ περίμενε στὴν ἐξοχή. Ἀπὸ ὅπου περνοῦσα τὰ δέντρα σιγὰ ψιθύριζαν κάποιο χαρούμενο τραγοῦδι κυματίζοντας στὴν πνοὴ τοῦ ἁπαλοῦ ζεφύρου.

Νομίζω πὼς ἀκούω ἀκόμα τὸ θορυβῶδες κατρακύλισμα τῶν νερῶν καὶ τὸ ὑπερκόσμιο τραγοῦδι τῶν ἀηδονιῶν. Ἔζησα ἀρκετὲς μέρες σ' αὐτὴ τὴν ἐρημιὰ μὲ μοναδική μου συντροφιὰ τὴ μητέρα Φύση! Στὸ πρόσωπό μου νοιώθω ἀκόμα τὸ ἁπαλό της χάδι.

ΕΡΑΤΩ Π. ΚΟΝΤΟΥ

ΞΕΝΑΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 7ης ΣΕΛΙΔΟΣ)

καὶ τὸ ἀπαγορευμένο φέσι ἀντεκατεστάθη ἀπὸ τὸ κασκέτο. Στὶς ὑπόδουλες ὅμως μωαμεθανικὲς χῶρες ἢ ἐκεῖνες ποὺ εἶναι ὑπὸ προστασίαν, οἱ Μουσουλμάνοι ὑποστηρίζουν ἐπίμονα τὴν «κάϊντα» (παράδοσι), λέξι ποὺ ἐπανέρχεται ἀδιάκοπα στοὺς λόγους τους. Ἂν δεχόνταν τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ νικητοῦ, θὰ ἦταν σὰν ν' ἀναγνώριζαν τὴν ὑπεροχή του, καὶ γι' αὐτὸ ἐπιμένουν στὰ παλαιὰ ἔθιμα καὶ ἡ γυναῖκα, σκλάβα τῆς πολυτελείας, ἂν εἶναι πλουσία, ζῶο καματερὸ ἂν εἶναι φτωχή, εἶναι τὸ ἀντικείμενο αὐτῆς τῆς ἀντιστάσεως.

Μιὰ γυναῖκα ποὺ βγαίνει μόνη εἶναι ἀξία περιφρονήσεως. Ἂν τολμήση νὰ φανῆ χωρὶς καλύπτρα — καὶ ὄχι μὲ τὸ ἀραχνοΰφαντο γιαὶκ ποὺ φοροῦν οἱ κοκέττες τῆς Αἰγύπτου — θὰ λυντσαρισθῆ.

Ὑπάρχουν παιδιὰ ἀριστοκρατῶν ἢ πλουσίων ποὺ ἤθελαν νὰ δεχθοῦν ἄλλα ἤθη, (τοὐλάχιστον ἔτσι βεβαιοῦν), Μπροστὰ στοὺς ξένους, ζητοῦν ἀπὸ τὶς γυναῖκες των νὰ βγάλουν τὸ φερετζέ καὶ νὰ καθήσουν μαζύ τους στὸ τραπέζι μερικὲς παίζουν τέννις καὶ ὁδηγοῦν αὐτοκίνητο. Μπροστὰ ὅμως στοὺς ὁμοθρήσκους των, ἐξακολουθοῦν νὰ κρύβουν ἐπιμελῶς τὸ πρόσωπό των..... Κάϊντα....

Οἱ μοντέρνοι ποὺ ἔβγαλαν τὸ ἐθνικὸ ἔνδυμα καὶ πολεμοῦν τὴ γαλλικὴ κατοχὴ ἐν ὀνόματι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν εἶναι περισσότερο φιλελεύθεροι σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ζητοῦν γιὰ τὸν ἑαυτό τους ὅλα τὰ δικαιώματα τῶν Γάλλων, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπουν νὰ γίνη λόγος γιὰ τὴν βελτίωσι τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν. Στὸν παραμικρὸν ὑπαινιγμὸν ἐξεγείρονται: «εἶναι θρησκευτικὸ ζήτημα ποὺ δὲν ἐνδιαφέρει τοὺς ξένους». Κατηγοροῦν τοὺς «ρουμπαουΐν» (Εὐρωπαίους) ποὺ ἀφίνουν τὶς γυναῖκες των νὰ βγαίνουν μὲ τὸν πρῶτον τυχόντα, χωρὶς νὰ θέλουν ν' ἀναγνωρίσουν ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνεξαρτησία ἔχει τοὐλάχιστον λιγώτερα ἐλαττώματα ἀπὸ τὴν ἐγκάθειρξιν. Οἱ γέροι οἱ αὐστηροὶ Μουσουλμάνοι, ἐξεγείρονται ὅταν βλέπουν τοὺς Εὐρωπαίους νὰ πηγαίνουν τὶς γυναῖκες των στὰ κέντρα ὅπου χορεύουν γυμνὲς τὰ «κορίτσια τῆς χαρᾶς», ἀλλὰ οἱ διασκεδάσεις τῶν ὁμοθρήσκων των δὲν εἶναι καλύτερες. Συχνὰ εἶναι χειρότερες: ὅταν καλοῦν, μετὰ τὸ δεῖπνον, αὐτοὺς τοὺς χορευτὰς σλὲχ ποὺ εἶναι στολισμένες μὲ κοσμήματα σὰν Εὐρωπαῖες θεατρίνες.

Συχνά, τὸ βράδυ, πρὸς τὸ «Καφὲ ντὲ Φράνς», ποὺ ἁπλώνει τὴν ταράτσα του πρὸς τὸ Ντζέμα ἐλ Φυά, εἶδα κουρελῆδες Σούσσι, Μπερμπερίνους ἀπὸ τὰ βουνά, καμηλιέρηδες τοῦ Οὐαρζαζὰπ ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ μακρυὰ γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὶς εὐρωπαϊκὲς διασκεδάσεις μας. Μόλις ἀρχίσει ἡ τζὰζ διακόπτουν τὴ συζήτησί τους, ἀφίνουν τὸ φαΐ τους στὴ μέση... Θὰ φανοῦν οἱ χορεύτριες....

Παρουσιάζονται ἡμίγυμνες πάνω σὲ μιὰ σκηνή. Δὲν εἶναι Φατμά, εἶναι λευκές. Κορίτσια τῆς Εὐρώπης τῶν ὁποίων τὸ δέρμα φαίνεται πιὸ λευκὸ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν προβολέων. Οἱ ἰθαγενεῖς τὶς κυττάζουν μὲ ἄπληστα μάτια.... Ἀφάνταστα σιωπηλοί. Οἱ ἀστυνομικοὶ τοὺς διώχνουν, τὰ γκαρσόνια κλείνουν τὶς κουρτίνες τῶν παραθύρων, αὐτοὶ ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν ἀκίνητοι σὰν τὸ θέαμα νὰ συνεχίζεται μέσα στὸ κρανίο τους. Μόνο ὁ ἦχος τῶν γυμνῶν ποδιῶν πάνω σὴ σκηνή, ἀρκεῖ γιὰ νὰ τοὺς μεθύση. Ἔπειτα, ὅταν ὅλα τελειώσουν, ὅταν οἱ χορεύτριες τοῦ βάλς ἢ τοῦ ταγκὸ ἀποσυρθοῦν ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῶν θεατῶν, φεύγουν σιωπηλοὶ γιὰ νὰ ζητήσουν καταφύγιον στὶς ὁμοεθνεῖς των. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη θὰ μισοῦν τοὺς ἀξιωματικούς, τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς ἀποίκους, τοὺς περιηγητάς πού, συγκεντρωμένοι στὸ κέντρο, μποροῦν νὰ πλησιάσσουν αὐτὲς τὶς θεὲς τῆς νύκτας, νὰ τοὺς μιλήσουν, νὰ τὶς 'γγίξουν, νὰ τὶς ἀποκτήσουν ἴσως. Περιφρονοῦν ὁμαδικὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δέχονται νὰ παρουσιάζωνται γυναῖκες τῆς φυλῆς των μὲ τὰ γυμνὰ στήθη των προτεταμένα στοὺς ἀνδρικοὺς πόθους.

ΡΟΛΑΝ ΝΤΟΡΖΕΛΕΣ

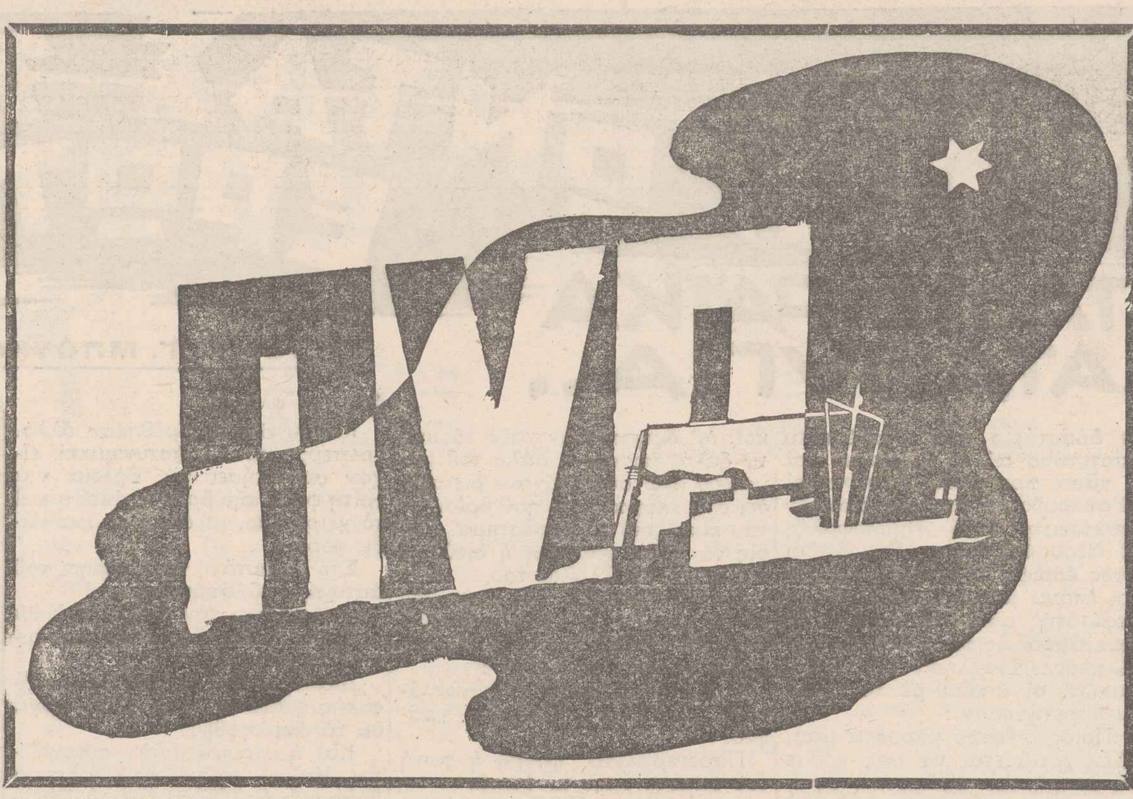

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 6ης ΣΕΛΙΔΟΣ)

του καὶ χαιρέτησε τοὺς φίλους του.

— Θὰ σᾶς ξαναδῶ τοὺς εἶπε, καὶ σιγά, ἄρχισε νὰ περπατάη, κανονίζοντας ἔτσι τὴν πορεία του, ὥστε νὰ περάση ἀπὸ τὸ τραπέζι ποὺ καθόντανε ἡ γνωστή του... ἄγνωστος...

Κι' ὅταν προσπερνοῦσε, κυττάζοντάς την κατάμματα, ὑποκλίθηκε μὲ σεβασμό.

Ἡ νέα κυρία, ποὺ δὲν ἔπαυσε σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα νάχη τὴ ματιά της ἐπάνω του, τ' ἀπήντησε μὲ μιὰ ὑπόκλισι τῆς κεφαλῆς καὶ τοὔδειξε τὴν ἄδειαση καρέκλα, παραπλεύρως της.

Ὁ Φρεμιὲ δὲν δίστασε καθόλου.

Πλησίασε, ἔδωσε τὸ χέρι του στὴν ὡραία κυρία, λέγοντας τ' ὄνομά του, καὶ ὅταν πῆρε τὸ δικό της, τὤφερε στὰ χείλη του καὶ τὸ φίλησε φλογερά.

Κάθησε κοντά της. Καὶ ἡ συζήτησις ἄρχισε. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς σαμπάνιας, ἡ γλῶσσα τους λύθηκε γλήγορα. Μὰ κι' οἱ δυὸ ἦσαν ἐπιφυλακτικοί. Κι' οἱ δυό τους ἔπαιζαν ἕνα κρυφὸ παιγνίδι. Ὁ Φρεμιὲ ἦταν βέβαιος πὼς ἡ νέα ποὺ τοῦ συστήθηκε μὲ τ' ὄνομα Ἔντβιτζ Ἔλνυ, δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴν νέα τοῦ γιώτ. Καὶ ἡ Ἔντβιτζ ἤθελε νὰ φέρη στὰ νερά της τὸν Φρεμιέ, ποὺ γνώριζε ὅτι κυβέρνησε τὸ γιώτ της ἕως τὴν Καζαπλάνκα. Ἂν κατώρθωνε νὰ τὸν κάμη νὰ τὴν ἐρωτευθῆ, πόσο διαφορετικὰ θὰ ἦσαν τὰ πράγματα. Πόσες πληροφορίες θὰ μποροῦσε νὰ πάρη ἀπ' αὐτόν, ποὺ νὰ τὶς χρησιμο-σες πληροφορίες, ποὺ νὰ μποροῦν ποιήση στὴν ὑπηρεσία της. Πό-νὰ διευκολύνουν τὸ λαθρεμπόριον τῶν πολεμοφοδίων ποὺ διενεργοῦσε ὁ ἀρχηγός της μαζί της καὶ ποὺ τόσα κέρδη ἀπέφερε, μὰ καὶ τόσες θυσίες στὴ Γαλλία.

Ἄρχισε νὰ τὸν κοπλιμεντάρη, νὰ τὸν φλερτάρη, νὰ τὸν κάνη νὰ τρελλαθῆ.

Μὰ ὁ Φρεμιέ, ὅσο κι' ἂν ἔνοιωθε βαθειὰ τὴ γοητεία τῆς γυναίκας αὐτῆς, ὅσο κι' ἂν ἡ ἐπίδρασίς της τοῦ ἦταν ἔκδηλη, κρατιόντανε. Ἤθελε κι' αὐτὸς νὰ τὴν φέρη στὰ νερά του.

Μιὰ μονομαχία διεξήγετο. Δυὸ ἀνθρώπων, ποὺ καθένας πίστευε σ' ὅ,τι ἔκανε. Μὰ ἦσαν κι' ἄνθρωποι. Κι' εἴχανε νεῦρα καὶ καρδιά...

Ὁ Φρεμιὲ ἦταν ἐπιδέξιος στὴ δουλειά του. Ἄρχισε ἐπίτηδες νὰ διηγῆται διάφορες ναυτικὲς ἱστορίες κι' ἔφθασε στὸ τέλος στὸ θρυλικὸ γιώτ.

Διηγήθηκε ὁλόκληρη τὴν ἱστορία ποὺ ξέρουμε.

Κι' ἡ νέα ἄκουε μὲ προσοχή, ἀλλὰ μὴ δείχνοντας ἐνδιαφέρον.

— Σὰν παραμῦθι εἶνε, πρόσθεσε στὸ τέλος.

— Σὰν παραμῦθι — εἶπε κι' ὁ Φρεμιέ.

— Καὶ πόσο εὐτυχὴς εἴσαστε ποὺ τὸ ζήσατε αὐτὸ τὸ παραμύθι, κύριε ὑποπλοίαρχε, πρόσθεσε ἡ Ἔντβιτζ.

Ὁ Φρεμιὲ βρῆκε τὴν εὐκαιρία. Ἔρριξε τὸ μεγάλο ἀτοῦ του.

— Ἂν θέλετε, μπορεῖτε νὰ τὸ ζήσετε κι' ἐσεῖς, εἶπε.

— Πῶς; ρώτησε μὲ ἀπροσποίητη ἀφέλεια ἡ νέα.

— Μὰ νά!... Ἔρχεσθε αὔριο ν' ἀνεβοῦμε πάνω στὴ «Λόρα»;

Ἡ Ἔντβιτζ κτύπησε τὰ χέρια της ἀπὸ χαρά.

— Τί εὐτυχία, εἶπε. Δέχομαι καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.

— Τότε σύμφωνοι;

— Συμφωνότατοι!

— Αὔριο στὶς ἕνδεκα;

— Μάλιστα.

Ἔγινε μικρὴ διακοπή. Ἡ νέα φαινόντανε εὐτυχισμένη.

— Καὶ ποῦ θὰ συναντηθοῦμε; ρώτησε σὲ λίγο ὁ Φρεμιέ.

— Μά... ἐλᾶτε ἀπὸ τὸ... σπίτι μου. Ὁδὸς Ἐλ—Χαμπὶν 42.

— Νὰ τὸ σημειώσω;

— Καὶ βέβαια... Γιατὶ αὐτὰ τὰ Ἐλ εἶνε τόσα πολλά.

Κείνη τὴν ὥρα τὰ πολλὰ φῶτα ἔσβυσαν. Ἕνα ταγκὸ παιζότανε. Ὁ Φρεμιὲ προσκάλεσε τὴν Ἔντβιτζ στὸ χορό:

— Ἐλᾶτε... Ἐλᾶτε νὰ ξεχαστοῦμε μέσα στὴ θεία αὐτὴ μουσική.

Ἡ νέα σηκώθηκε, ψιθυρίζοντάς του:

— Εἶμαι πολὺ εὐτυχής... πάρα πολύ...

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ · Ἡ συνέχεια.

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο ΣΠΑΓΓΟΡΑΜΜΕΝΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ]

ἄσπονδος ἐχθρός του. Κι' αὐτὸ γιατὶ ὁ γιατρὸς διέγνωσε σοβαρὴ ἀρρώστεια τοῦ στομαχιοῦ καὶ τὸν διέταξε νὰ πάη νὰ κυτταχθῆ στοὺς μεγάλους στομαχολόγους τῆς πρωτεύουσας.

Ἔτσι ὁ Σπαγγοραμμένος, ἔχοντας τὸ ἕνα χέρι στὸ στομάχι ποὺ τὸν πονοῦσε καὶ τ' ἄλλο στὸ πορτοφόλι, ποὺ τὸν... πονοῦσε πιὸ πολύ, ἑτοίμασε τὶς βαλίτσες του γιὰ τὸ μεγάλο ταξείδι. Θὰ τὸν συνώδευε ὅμως κι' ὁλόκληρη ἡ οἰκογένειά του!

Πῶς ἔπαθε αὐτὴ τὴν τρέλλα; θὰ σκεφθῆτε σίγουρα. Ὄχι, δὲν ἦταν τρέλλα, γιατὶ ὁ φίλος μας ἤξερε πὼς ἂν ἄφινε στὴν ἐπαρχία τὴν οἰκογένειά του, ἐκείνη ἦταν ἱκανὴ νὰ σπαταλήση ὅλα του τὰ λεφτά. Γι' αὐτὸ προτίμησε νὰ τὴν πάρη μαζί του καὶ νὰ τὴν ἔχη ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψί του.

Στὸ τραῖνο φυσικὰ διάλεξε τρίτη θέσι παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τῆς γυναίκας του καὶ ἔβγαλε τέσσερα μόνο εἰσιτήρια. Γιὰ τὸ μικρό του γυιὸ θεώρησε περιττὸ νὰ πάρη εἰσιτήριο, κ' ἦταν σίγουρος πὼς θὰ τὰ κατάφερνε νὰ μὴ τοῦ ζητήσουν στὸ τραῖνο.

— Τότε νὰ μᾶς κάνετε καμμιὰν ἔκπτωσι...

— Δὲν κάνω τέτοια πράγματα ἐγώ. Ποῦ νομίζεις πὼς βρίσκεσαι, στὴν ἀγορά;

— Ἄ, κύριε εἰσπράκτωρ, πρόσεξε πῶς μιλᾶς, εἶπε ὁ Σπαγγοραμμένος καὶ σηκώθηκε.

Ἡ γυναῖκα του τρομαγμένη τὸν ἔπιασε ἀπ' τὴν ἄκρη τοῦ σακκακιοῦ του.

— Σὲ παρακαλῶ εἶπε. Μὴν κάνῃς κανένα καυγᾶ.

— Ἄφησέ με, φώναξε ἐκεῖνος.

Στράφηκε πρὸς τὸν ἔκπληκτο εἰσπράκτορα καὶ εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή:

— Ἀφοῦ δὲν συμφωνᾶμε στὴν τιμή, τότε θὰ κατεβοῦμε.

Καὶ ἅπλωσε τὸ χέρι του, ὄχι γιὰ νὰ τὸν χτυπήση, μὰ γιὰ νὰ τραβήξη τὸ κουδοῦνι τοῦ κινδύνου...

ΝΙΚ. ΤΕΡΖΗΣ

ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 8ης ΣΕΛΙΔΟΣ)

ψυχή του.... Μὲ μιὰν ἀπότομη κίνηση, σὰν ἀστραπή, σήκωσε ψηλὰ τὴν ἀξίνα καὶ χτύπησε τὸν Ἀντρέα κατακέφαλα. Ὁ νέος σωριάστηκε χάμου, μουγγρίζοντας ἀπὸ τὸν πόνο καὶ ὁ Γουΐδος, ἀντὶ νὰ χυμήξη στὸ δολοφόνο, σάστισε κ' ἔπεσε πάνω στὸν ἀδελφό του, βγάζοντας σπαρακτικὲς κραυγές:

— Ἀντρέα! Ἀντρέα! ἀδερφέ μου!...

Μὰ ὁ Ἀγᾶς, τυφλωμένος ἀπὸ τὸ αἷμα, ἀπὸ τὰ μεθύσι τοῦ ἐγκλήματος ἀπὸ τὸ Σατανᾶ τῆς πλεονεξίας, χτύπησε καὶ δεύτερη φορὰ καὶ τρίτη καὶ τέταρτη, χτυποῦσε ἀλύπητα πάνω στὸ σύμπλεγμα τῶν δυὸ ἄμοιρων ἀδερφῶν, χτυποῦσε ἀκόμη κι' ὅταν ἔπαψε κάθε βογγητό του, κάθε σπαρτάρισμα, ὅταν ἔφυγε κάθε ζωή, καὶ τὰ δυὸ κορμιὰ δὲν παρουσίαζαν παρὰ ἕναν κόκκινο σωρὸ ἀπὸ σάρκες καὶ κόκκαλα λιανισμένα... Ἔπειτα στάθηκε, ἀκούμπησε μὲ τὸ ἕνα χέρι στὴν ἀξίνα σκούπισε μὲ τ' ἄλλο τὸ ἱδρωμένο του μέτωπο, καὶ κοίταξε πάλι τὴν κόκκινο σωρό.... Γρήγορα-γρήγορα πῆρε ἕνα φτυάρι κ' ἔριξε μέσα στὴ σκοτεινὴ κατακόμπα τὰ πτώματα τῶν δύο βενετσάνων, κύλισε ξανὰ τὴν πλάκα, τὴν ἐσκέπασε μὲ χῶμα, πάτησε ἀπάνου πολλὲς φοές, καὶ σὰν τέλειωσε, θέλησε νὰ σταθῆ καὶ νὰ μετρήση τὰ χρήματα τὰ διαμαντικά.

Πῆρε μιὰ χούφτα, τὰ κοίταξε κοντὰ στὸ φῶς, μὰ στὴ στιγμὴ τἄριξε πάλι μέσα καὶ πιάνοντας τὸ καπάκι τῆς κασσέλας, τὸ ἔγειρε νὰ πέση. Ὁ κρότος ἀντήχησε κούφιος στὴ νυχτερινὴ σιωπή. Ὁ Ἀγᾶ Πασᾶς, σὰν ἀλαφιασμένος, ἅρπαξε τότε τὴ λουσέρνα κ' ἔφυγε γρήγορα-γρήγορα.

Ὁ ἐπίλογος τῆς φοβερῆς αὐτῆς ἱστορίας ἦρθε μὲ τὸν καιρὸ τὸ ἴδιο τραγικός:

Ὁ Ἀγᾶ Πασᾶς, ποὺ ἦταν κιόλας ἀρκετὰ πλούσιος, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀπόχτησε τοῦ θησαυροῦ, γίνηκε ὁ πλουσιώτερος τοῦ Μωριᾶ, κέρδισε δύναμη καὶ δόξα, τὸν ἤξεραν ἀκόμη καὶ στὸ Διβάνι, ὅπου ἔστελνε πεσκέσια στὸ Σουλτάνο καὶ στοὺς πασάδες.

Ἡ δυστυχισμένη ἡ μάννα τῶν δυὸ βενετσάνων, βλέποντας πὼς ἀργοῦν νὰ ξαναγυρίσουν τὰ παιδιά της, ἔγραψε στὸν Πρόξενο τῆς Ὁλλανδίας, καὶ κεῖνος ρώτησε δειλὰ τὸν Ἀγᾶ τί γινῆκαν οἱ δύο νέοι. Ὁ Ἀγᾶς ἐσήκωσε μὲ ἀδιαφορία τοὺς ὤμους:

— Ξέρω γὼ τὶ γινῆκαν; Ἤρθανε σπίτι μου, ψάξανε, δὲ βρήκανε τίποτα καὶ φύγανε.

Ὁ Ρούπας εἴτε γιατὶ φοβήθηκε τὴ δύναμη τοῦ Ἀγᾶ, εἴτε γιατὶ πίστεψε τὰ λόγια του δὲν εἶπε τίποτα, κ' ἔτσι ἡ φοβερὴ τραγωδία σκεπάστηκε, δὲν τὴν ἔμαθε τότε κανείς.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς ἀκόμα. Ὁ Ἀγᾶ Πασᾶς Δελβινιώτης εἶχε πλούτη καὶ δόξα, μὰ ἡσυχία δὲν εἶχε. Μέσα του, φοβερὸς δαίμονας, ἡ τύψη τῆς συνειδήσεως, ξύπνησε καὶ τοῦ τριβέλιζε τὴν ψυχή. Τὰ φαντάσματα τῶν δύο ἀδικοσκοτωμένων τὸν παρακολουθοῦσαν παντοῦ μὲ φοβέρες, «ὁλοζώντανα κι' ὀρθά». Τὴ νύχτα προπάντων τὸ μαρτύριό του γινόταν ἀβάσταγο. Νόμιζε πὼς ἀκούει τὰ βογγητά τους νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ κατακόμπα μακρόσυρτα μέσα στὴ νυχτερινὴ σιγαλιά, σπαραχτικά.... Τότε, πεταγόταν ἀπὸ τὸ κρεββάτι του τρομαγμένος, μούσκεμμα στὸν ἱδρῶτα, κρατώντας τὴν καρδιά του νὰ μὴ σπάση. Ὁ Ἀγᾶ Πασᾶς γίνηκε ὁ πιὸ δυστυχισμένας ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἀχάμνηνε, ἔπεσε νὰ πεθάνη.

Κεῖνον τὸν καιρό, ἔφτασε στ' Ἀνάπλι περαστικὸς ἕνας σεΐχης, ποὺ ἐρχόνταν ἴσια ἀπὸ τὴ Μέκκα γιὰ νὰ πουλήση φυλαχτὰ στοὺς Ὀθωμανοὺς τοῦ Μωριᾶ. Ὁ Ἀγᾶς γνήθηκε τὸ διπλό του κακούργημα καὶ τὰ βάσανά του. «Σοφέ μου σεΐχη τοῦ εἶπε, τί νὰ κάνω γιὰ νὰ σωθῶ;» Κι' ὁ σοφὸς Σεΐχης τοὔδωσε μιὰ συμβουλή: Νὰ ξοδέψη ὅλο τὸ θησαυρὸ χτίζοντας ἕνα μεγάλον Τεκὲ καὶ νὰ πηγαίνη ἐκεῖ νὰ προσεύχεται ἑφτὰ φορὲς τὴν ἡμέρα, γιὰ νὰ σώση τὴν ψυχή του. Ὁ Ἀγᾶς ἔβαλε πρόθυμα τὴ συμβουλὴ τοῦ Σεΐχη σὲ πράξη. Ἀγόρασε ἕνα μεγάλο οἰκόπεδο—ποὺ βρίσκονταν ἀνάμεσα στὸ σπίτι του καὶ στὸ βενετσάνικο Στρατῶνα—καὶ ἄρχισε νὰ χτίζη ἕνα μεγαλόπρεπον Τεκέ. Κουβαλοῦσε ἀγκωνάρια καὶ μάρμαρα ἀπὸ παντοῦ, ἀκόμη κι' ἀπὸ τὸ παμπάλαιο βυζαντινὸ μοναστήρι τοῦ Καρακαλᾶ, ποὺ τὸ εἶχαν γκρεμίσει λίγο προτήτερα οἱ Τοῦρκοι. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὶς Μυκῆνες, ἀπὸ τὸ Θησαυροφυλάκιο τοῦ Ἀτρέως, ἔφερε ἕνα τεράστιο, μονοκόμματο μάρμαρο τῆς πύλης καὶ τὸ ἔβαλε ὑπέρθυρο στὸ τζαμί του.

Ὅμως καὶ οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων ἄρχισαν τώρα νὰ θέλουν ἐκδίκηση. Καὶ νά! τὴν ὥρα ποὺ οἱ μαστόροι ἀνεβάζανε τὸ ἀτρειδικὸ μάρμαρο, καὶ ὁ Ἀγᾶς ὀρθὸς στὸ ἀντικρινὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ του, παρακολουθοῦσε τὴν ἐργασία, γίνεται ἄξαφνα σεισμὸς τὸ Ἀνάπλι τραντάζεται συθέμελα, τὸ μπαλκόνι, πέφτει, καὶ ὁ Ἀγᾶς σωριάζεται στὸ καλντιρίμι νεκρός.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

...Ἡ Ρίτα Μυκονίδη, καθὼς ἦταν ὑπνωτισμένη, ἄρχισε νὰ διηγῆται τὸ παραστράτημά της. Ἀκούγοντάς την ὁ ἀρραβωνιαστικός της, ἔπαθεν αἰφνιδίως διασάλευσιν φρενῶν. Ὥρμησε μὲ μανίαν ἐπάνω της, τὴν ἅρπαξε ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν ἔπνιξεν...»

(Οἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

τὸ παραστράτημα

ΤΟΥ Κ. ΘΕΟΔ. ΒΑΣΤΙΛΗ

Β΄.

ΜΟΛΙΣ μπῆκε τὸ καλοκαῖρι, ἡ Ρίτα μὲ τὰ γονικά της ἔφυγαν γιὰ τὸ Λουτράκι, ὅπως συνήθιζαν κάθε χρόνο. Ὁ Λύσανδρος κάθε Κυριακὴ πεταγόταν κι' αὐτὸς κοντὰ στὴν ἀρραβωνιαστικιά του, ἔμενε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὸ βράδυ ξαναγύριζε στὴν Ἀθήνα.

Μέσα στὸ πολυσύχναστο ἐκεῖνο ξενοδοχεῖο, ποὔμενε ἡ οἰκογένεια τοῦ Μυκονίδη, εἶχ' ἔλθει νὰ περάση τὸ καλοκαῖρι της καὶ μιὰ πλούσια οἰκογένεια ἀπὸ τὸ Κάϊρο.

Ἡ Τζούλια, ἕνα χαριτωμένο κορίτσι, σωστὴ ξανθομαλλοῦσα νεράϊδα, συνομήλικη μὲ τὴ Ρίτα, ἦταν ἡ θυγατέρα ἐκείνου τοῦ ὁμογενῆ. Δὲν ἄργησε νὰ γνωρισθῆ μὲ τὴ Ρίτα καὶ πολὺ γρήγορα γίνηκαν δυὸ καλὲς φιλενάδες. Ἡ Τζούλια ἐσύστησε τὴ Ρίτα καὶ στὸν ἀδελφό της τὸ Ροβέρτο, ἕναν κομψὸ κι' εὐγενικὸ νέο, ὡς εἴκοσι πέντε χρονῶν. Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα κείνη, ποὺ γνώρισε ἡ Ρίτα τὸ Ροβέρτο, ξελογιάστηκε. Δὲν τὴν ἔνοιαζαν τὰ τόσα του ἑκατομμύρια, γιατὶ κι' αὐτὴ ἦταν πλούσια, ὅσο οἱ τρόποι του, ἡ ὠμορφιά του, οἱ τόσες του χάρες. Εἶχε ζήσει στὸ Παρίσι τόσα χρόνια, κι' ἤξερε πῶς νὰ φέρνεται στὶς γυναῖκες. Μίλαγε δυὸ-τρεῖς ξένες γλῶσσες κι' ἐχόρευε τόσο ὤμορφα ποὺ σκλάβωνε τὶς ντάμες του. Στὸν Ροβέρτο εὕρισκε ἡ Ρίτα ὅλα τὰ προτερήματα ποὺ δὲν τἆχε ὁ Λύσανδρος, ὁ ἀρραβωνιαστικός της. Ἕνα βράδυ ποὺ δινόταν στὴ φωτοπλημμυρισμένη 'κείνη σάλλα τοῦ ξενοδοχείου χορός, ἡ Ρίτα ἔνοιωσε τὰ πρῶτα χτυποκάρδια γιὰ τὸ Ροβέρτο. Ἀφοῦ χόρεψαν μαζὺ ἕνα χαριτωμένο βάλς, ὁ Ροβέρτος τράβηξε ὡς τὴ βεράντα τὴ Ρίτα καὶ 'κεῖ τῆς ἐξομολογήθηκε τὸν ἔρωτά του...

Ὁ Λύσανδρος, τώρα πιά, δὲν ἦταν παρὰ μιὰ λαμπάδα ποὺ σιγαλόλυωνε, ἀφοῦ σκόρπισε, ὡς τὰ τώρα, τὶς ἔκθαμβες ἀχτίδες της μπρὸς στὸ μεγάλο βωμὸ τῆς Ἀγάπης του, στὴν καρδιὰ τῆς Ρίτας. Λίγες μέρες ἀκόμα πέρασαν κι' ἡ καινούργια ἀγάπη τῆς Ρίτας, σὰν μανιασμένο ἀγέρι σάρωσε γιὰ πάντα μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά της, μέσ' ἀπ' τὴ σκέψη της, ἀπ' ὅλο τὸ κορμί της, τὸν ἀρραβωνιαστικό της. Τὸ ἴδιο τῆς ἦταν ἂν ζοῦσε ἢ ἂν πέθαινε ὁ Λύσανδρος. Ἂς ἦταν καλὰ τώρα πιὰ ὁ Ροβέρτος. Τὰ ξέχασε μονομιᾶς ὅλα: Τὰ ὄνειρά τους, τοὺς ὅρκους τους, τὶς ἐλπίδες τους. Κι' ὁ ἀρραβῶνας τους; Δὲν ἦταν δὰ κανένα σπουδαῖο πρᾶγμα γιὰ τὴ Ρίτα. Μήπως τὰ πουλιὰ δὲν φτερουγίζουν ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρί!...

Εἶχε περάσει ἕνας ὁλόκληρος μῆνας ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γνωρίστηκε ἡ Ρίτα μὲ τὸ Ροβέρτο. Ὅσες φορὲς πήγαινε καὶ τὴν ἔβλεπε — σ' αὐτὸ τὸ διάστημα — ὁ Λύσανδρος, τὴν εὕρισκε πάντα πιὸ ἀδιάφορη καὶ ψυχρὴ μαζύ του, πιὸ βαρετὴ κι' ἀκατανόητη.

— Μὰ τί ἔχεις, Ρίτα, καὶ φέρνεσαι ἔτσι μαζύ μου; Ἐσὺ ἄλλες φορὲς πέταγες ἀπ' τὴ χαρά σου, ποὺ μ' ἔβλεπες κι' ἐρχόμουνα. Γιατ' εἶσαι τώρα ἔτσι;

Τόσο παραπονετικὰ μίλαγε ὁ Λύσανδρος στὴν ἀρραβωνιαστικιά του, κάθε φορὰ ποὺ πήγαινε στὸ Λουτράκι καὶ τὴν ἔβλεπε. Ἀλλὰ τὴν τελευταία φορά, ποὺ τὴν ἀντίκρυσε τόσο μουτρωμένη μαζύ του, σὰν νὰ τὴν ἐνοχλοῦσε ἡ συντροφιά του, δὲν βάσταξε κι' ἐρώτησε τὸν κὺρ-Αὐγουστῆ, τί εἶχε ἡ Ρίτα καὶ τοῦ φερνόταν τόσο ἀδιάφορα. Μὰ κι' ἐκεῖνος δὲν ἤξερε τί νὰ τοῦ εἰπῆ. Ἀπόρησε μάλιστα σὰν ἄκουσε τὶς ὑποψίες τοῦ Λύσανδρου, μὴν τάχα καὶ τὴν εἶχε ξελογιάσει ὁ γυιὸς τοῦ ὁμογενῆ ἀπὸ τὸ Κάϊρο, γιατὶ τὸν ἔβλεπε νάχη μεγάλα θαρρετὰ μαζύ της. Γι' αὐτὸ κι' ἐσυμφώνησαν νὰ γυρίσουν στὴν Ἀθήνα τὸ γρηγορώτερο. Ὁ Ροβέρτος μόλις τὄμαθε πῆγε νὰ τρελλαθῆ ἀπ' τὸ κακό του. Καὶ ὑποσχέθηκε τότε τῆς Ρίτας πὼς θὰ περνοῦσαν ἀπ' τὴν Ἀθήνα πρὶν φύγουν γιὰ τὸ Κάϊρο κι' ἔτσι θὰ ξαναβλεπόντουσαν καὶ θὰ κανόνιζαν τὴν ὑπόθεσί τους...

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἀφοῦ γύρισε σπίτι της ἡ οἰκογένεια τοῦ Μυκονίδη, ὁ Λύσανδρος συνεννοήθηκε μὲ τὸν κὺρ-Αὐγουστῆ νὰ ὁρίσουνε μιὰ μέρα γιὰ τὸ γάμο τους. Ἡ ἀδιάφορη στάσι τῆς Ρίτας τὸν τρόμαζε, μερόνυχτα τοῦ ἔφερνε στὸ μυαλό του τόσους ἐφιάλτες. Κι' ἀπεφάσισαν νὰ γίνη ὁ γάμος τους τῆς Παναγίας, τὸ Δεκαπενταύγουστο. Ἡ Ρίτα, μόλις ἔμαθε τὴν ἀπόφασι αὐτὴ τοῦ πατέρα της, πῆγε νὰ σκάση ἀπ' τὸ κακό της. Γιατὶ δὲν τὴ ρώτησαν κι' αὐτή; Καμμιὰ γάτα ἦταν καὶ τὴν πουλοῦσαν δίχως νὰ τὴ ρωτήσουν; Τῆς κακοφάνηκε ποὺ κάναν πράγματα τοῦ κεφαλιοῦ τους. Δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ συγκατατεθῆ ἡ Ρίτα νὰ κάμη ἕνα γάμο, ποὺ ἦταν πιὰ ξεγραμμένος ἀπ' τὸ μυαλό της. Καὶ μάλιστα τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμα στὴν Ἀθήνα ὁ Ροβέρτος. Νεκρὴ καλλίτερα νὰ τὴν πήγαιναν στὴν ἐκκλησιὰ παρὰ γιὰ νὰ τὴ στεφανώσουν! Γιὰ νὰ κερδίση λοιπὸν καιρό, ζήτησε τοῦ πατέρα της ν' ἀναβάλη τὸ γάμο της ὡς τ' Ἀϊδημητριοῦ. Ὁ κὺρ-Αὐγουστῆς κουβέντιασε μὲ τὸ Λύσανδρο καὶ συμφώνησαν μὲ τὴν ἀπαίτησι 'κείνη τῆς Ρίτας.

* * *

Οἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας ἔγραφαν ὕστερ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα, στὴν κοσμικὴ τους κίνησι, τὴν ἄφιξι τῆς οἰκογένειας 'κείνου τοῦ ὁμογενῆ, καθὼς καὶ τὸ ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖο τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος ποὔχαν καταλύσει. Ἡ Ρίτα, ὅπως ἦταν συνεννοημένη μὲ τὸ Ροβέρτο, διάβαζε κάθε ἡμέρα τὶς ἐφημερίδες, π' ἄφινε τὸ πρωῒ στὸ σπίτι της ὁ ἐφημεριδοπώλης. Μόλις διάβασε ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὴν ἄφιξι τῆς γνωστῆς τους οἰκογένειας ἀπὸ τὸ Λουτράκι, δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη τὴ χαρά της. Τὄπε τῆς μαμᾶς της ἀμέσως καὶ τὴν ἔπεισε νὰ τοὺς κάνουν ἐπίσκεψι στὸ ξενοδοχεῖο τους. Ὁ Ροβέρτος κι' ἡ Ρίτα ξαναβλεπόντουσαν...

Μιὰ μέρα ὁ Ροβέρτος ἔδωσε ραντεβοὺ μὲ τὴ Ρίτα νὰ βγοῦνε μόνοι τους περίπατο. Συναντήθηκαν στοὺς στύλους τοῦ Διός. Κι' ὅπως ἦταν ξένος γιὰ τὶς ἐξοχὲς τῆς Ἀθήνας ὁ Ροβέρτος, ρώτησε τὴ Ρίτα ποῦ θἆταν καλλίτερα καὶ πιὸ ἀσφαλισμένα νὰ πᾶνε. Κι' ἡ Ρίτα θυμήθηκε τότε ἐκείνη τὴ σάλλα, 'κεῖ κάτω στὸ Παληὸ Φάληρο, ποὔχε πρωτοπάει μὲ τὸ Λύσανδρο. Πῆραν ἕν' αὐτοκίνητο καὶ ρίχτηκαν στὴ μεγάλη λεωφόρο...

Τώρα ἡ Ρίτα, γερμένη πάνω στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ροβέρτου, πόσο εἶχε ξεθαρρέψει!... Τὰ λόγια της καὶ τὰ φερσίματά της πόσο ἦσαν ἀλλοιώτικα ἀπὸ κεῖνα ποὔδειχνε ἄλλοτε, κάνοντας τὸν ἴδιο περίπατο μὲ τὸ Λύσανδρο; Τότε, κι' ὁ ἁγνώτερος ἄγγελος θὰ κοκκίνιζε ἀπ' τὴ ντροπή του, ἂν τοὺς ἄκουγε ὅπως μιλοῦσαν ἁγνὰ κι' ἀθῶα. Τώρα, ὁ ἴδιος ἄγγελος θὰ δάγκωνε ἴσως τὰ χείλη του καὶ θὰ βούλωνε τ' αὐτιά του...

Ἀνέβηκαν στὴν ἴδια 'κείνη σάλλα, μὲ τὴ βεράντα πρὸς τὴ θάλασσα, μὲ τὰ ἴδια κάδρα κρεμασμένα στοὺς τοίχους, μὲ τὰ ἴδια ἔπιπλα. Νὰ τὸ ντιβανάκι, ποὺ κάθησαν ἄλλοτε πλάϊ πλάϊ μὲ τὸ Λύσανδρο κι' ἄλλαξαν τόσα γλυκόλογα, τόσους ὅρκους γιὰ τὴν ἀγάπη τους. Τὰ θυμᾶται ὅλα, ἕνα πρὸς ἕνα. Κι' ὅσο τὰ θυμᾶται, τόσο πλημμυρίζει ἡ καρδιά της ἀπὸ μιὰ ἀνέκφραστη ἐκδίκησι, ἀπόνα μῖσος γιὰ τὸ Λύσανδρο....

Εἶχαν περάσει δυὸ ὧρες, ποὺ οἱ τελευταῖες φθινοπωριάτικες ἀχτίδες τοῦ ἥλιου εἶχαν χαϊδέψει τὴ βεράντα 'κείνη, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία καθόντουσαν σὲ μιὰ ψάθινη πολυθρόνα σιμὰ-σιμὰ ἡ Ρίτα κι' ὁ Ροβέρτος. Εἶχαν μπροστά τους μιὰ μποτίλια κουαντρὼ κι' [illegible] ἔπιναν. Ὁ Ροβέρτος ἔμοιαζε σὰν ἄμυαλο παιδί, μαθημένος ἀπ' τὰ τρελλὰ γλέντια τοῦ Παρισιοῦ, μέσ' στὰ διάφορα σεπαρὲ, ἀνάγκαζε τὴ Ρίτα νὰ πίνη. Εἶχε τὸ σκοπό του. Τὸ πιοτὸ θὰ γινόταν σὲ λίγο ἡ μάσκα ποὺ θὰ σκέπαζε καὶ τῶν δυὸ τὰ πρόσωπα. Μονάχα μὲ κάτι τέτοιες μάσκες κατορθώνει κανεὶς ὅ,τι δὲν μπορεῖ νὰ καταφέρη μὲ γυμνὸ τὸ πρόσωπο... Καὶ τὸ ἐπέτυχε ὁ Ροβέρτος, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ὑπόσχεσι ποὔδωκε τῆς Ρίτας, πὼς θὰ τὴν ἔπαιρνε — τάχα — κρυφὰ καὶ θάφευγαν γιὰ τὸ Παρίσι, ἀδιαφορώντας ἂν ἡ μαμᾶ του κι' ἡ ἀδελφή του γύριζαν δίχως αὐτὸν στὸ Κάϊρο. Μὲ τὴν ὑπόσχεσι αὐτὴ ἡ Ρίτα τοῦ παραδόθηκε.

Δὲν πέρασαν δυὸ βδομάδες ποὺ ξαφνικὰ λάβαινε ἕνα γράμμα ἡ Ρίτα ἀπὸ τὸ Ροβέρτο. Ἔφυγαν βιαστικά, δίχως μάλιστα νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσουν, γιατὶ εἶχαν ἕνα τηλεγράφημα πὼς κινδύνευε ὁ πατέρας του, ποὔταν βαρειὰ ἄρρωστος στὸ Κάϊρο. Τῆς ζητοῦσε συγγνώμην ποὺ δὲν τοῦ δόθηκε καιρὸς νὰ τὴν ἰδῆ, πρὶν φύγει, καὶ τῆς ἔλεγε ἀκόμα πὼς πολὺ γρήγορα θὰ ξαναγύριζε στὴν Ἀθήνα, καὶ θὰ τὴν ζητοῦσε ἐπίσημα σὲ γάμο ἀπὸ τὸν πατέρα της.. Μόλις διάβασε 'κεῖνο τὸ γράμμα ἡ Ρίτα ἔμεινε ἀποσβολωμένη. Τὸ ξαναδιάβασε πολλὲς φορές, ὥσπου ριζώθηκε στὴν καρδιά της ἡ ἐλπίδα, πὼς πραγματικὰ γρήγορα θὰ ξαναγύριζε ὁ Ροβέρτος κοντά της...

Σίμωνε τ' Ἀϊδημητριοῦ, νὰ γίνουν οἱ γάμοι της μὲ τὸ Λύσανδρο. Ἡ Ρίτα δὲν φαινόταν δὰ καὶ τόσο νοιαστικὴ γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Μάταια τῆς ἔλεγε κάθε τόσο ἡ μαμᾶ της πὼς ἔπρεπε νὰ κάμουν τὶς σχετικὲς προετοιμασίες. Ἡ Ρίτα βαρύθυμη, ἀρνιόταν πάντα αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τῆς φαινόταν πὼς θὰ τὴν ἔσερναν στὴ λαιμητόμο, στὸ νεκροταφεῖο. Κι' ὅλοι ἀποροῦσαν μὴ ξέροντας ποῦ ν' ἀποδώσουν τὴ μεταβολὴ ἐκείνη τῆς Ρίτας. Κι' ὅταν τὴ ρωτοῦσαν τὰ γονικά της, μήπως ἄλλαξε γνώμη γιὰ τὸν Λύσανδρο καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν παντρευθῆ, ἡ Ρίτα τοὺς ἀπαντοῦσε ἀρνητικὰ καὶ μὲ μονοσύλλαβες λέξεις. Δὲν ἤθελε νὰ φανερώση στοὺς δικούς της πὼς τὸ Λύσανδρο τὸν εἶχε πιὰ ξεγράψει ἀπ' τὴν καρδιά της. Γιατί, πὼς θὰ τολμοῦσε νὰ ξομολογιόταν τὴν καινούργια της ἀγάπη μὲ τὸ Ροβέρτο, ἀφοῦ ἦταν ἀρραβωνιασμένη μὲ τὸ Λύσανδρο; Ἀλλὰ κι' ἂν εἶχε τὸ θάρρος νἄλεγε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, ποτέ, μὰ ποτὲ ὅμως δὲν θἄχε τὸ κουράγιο νὰ φανέρωνε καὶ τὸ σπουδαῖο 'κεῖνο μυστικὸ τῆς βραδυᾶς στὸ Παληὸ Φάληρο μὲ τὸ Ροβέρτο...

Καὶ γι' αὐτὸ προσπαθοῦσε πάντα ἔντεχνα κι' ὑποκριτικὰ ν' ἀναβάλη τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου της. Ἦταν θῦμα μιᾶς ψεύτικης ὑπόσχεσης, ποὺ τῆς δόθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ ἑνὸς ἀνάμικτου μεθυσιοῦ ἀπὸ ἡδονὴ καὶ κουαντρώ!...

Κ' ἔλπιζε στὸ γυρισμό του...

* * *

Στὶς δέκα τοῦ Ὀκτώβρη, γιόρταζε ἡ Ρίτα κάθε χρόνο τὰ γενέθλιά της. Ὅπως συνήθιζαν πάντα, ὁ κὺρ-Αὐγουστῆς καὶ ἡ γυναῖκα του 'κεῖνο τὸ βράδυ ἔδιναν σπίτι τους ἕνα πλούσιο γεῦμα, προσκαλῶντας καὶ τοὺς συγγενῆδες τους γιὰ τὴ γιορτὴ τῆς μονάκριβης θυγατέρας τους. Ἐκεῖνο τὸ χρόνο, γιόρτασαν τὰ γενέθλια τῆς Ρίτας μὲ μεγαλείτερο κέφι, μιὰ κι' ἦταν μάλιστα ἀρραβωνιασμένη. Πρῶτος-πρῶτος ἦτανε, φυσικά, καλεσμένος ὁ Λύσανδρος, ποὺ 'κείνη τὴ βραδυὰ φαινόταν ἐξαιρετικὰ εὔθυμος γιατὶ ἔβλεπε καὶ τὴν ἀρραβωνιαστικιά του νἆναι χαρούμενη, πεταχτὴ κι' ὄχι μελαγχολικὴ καὶ μὲ κατεβασμένα τὰ μοῦτρα, σὰν τὶς ἄλλες μέρες. Μὰ ἡ Ρίτα ὑποκρινόταν, ἔπαιζε τὸ ρόλο της, τηρῶντας τὰ προσχήματα...

Μέσα στοὺς ἄλλους συγγενῆδες τοῦ γέρο Μυκονίδη ἦταν κι' ὁ ἀνηψιός του ὁ Στέφος — ἕνας πρωτόβγαλτος γιατράκος. Ἀφοῦ σηκώθηκαν ἀπ' τὸ τραπέζι, πῆγαν καὶ κάθησαν στὴ σάλλα κι' ἄρχισαν νὰ παίζουν διάφορα παιγνίδια, ἔτσι γιὰ νὰ περάσουν τὴν ὥρα τους. Ὁ Στέφος, ποὺ φημιζόταν γιὰ ὑπνωτιστής, ἄρχισε ὕστερ' ἀπὸ λίγο τὰ ὑπνωτιστικά του πειράματα. Ὑπνώτισε τὴν ἀδελφή του τὴ Λέλα, κάτι ἄλλα συγγενικά τους κορίτσια, κι' ἐγελοῦσαν μὲ τὰ διάφορα μυστικά τους ποὔβγαζαν στὰ φόρα... Στὸ τέλος ὑπνώτισε καὶ τὴν ξαδέλφη του τὴ Ρίτα, ποὺ ἦταν ἕνα δυνατὸ «μέντιουμ».

— Κύτταξέ με στὰ μάτια!... Ἐδῶ κατάματα!....

Ἡ Ρίτα ὕστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς ἦταν κιόλας βαθειὰ ὑπνωτισμένη. Ξαπλωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα, μὲ τὰ χέρια της τεντωμένα πάνω στὰ γόνατά της καὶ τὰ μάτια της σβυστά. Ἀνάσαινε σιγά-σιγά. Μιὰ χλωμάδα εἶχε ἁπλωθῆ στὸ πρόσωπό της...

— Τί νὰ τὴν ρωτήσουμε; γύρισε καὶ εἶπε ὁ Στέφος.

— Ρώτησέ την πότε θὰ γίνη ὁ γάμος της μὲ τὸ Λύσανδρο, τοῦ ἀπάντησε ἡ θειά του, ἡ γυναῖκα τοῦ κὺρ-Αὐγουστῆ.

Καὶ στὴν ἐρώτησι ἐκείνη τοῦ Στέφου, ἀπάντησε ἡ Ρίτα μὲ τρεμάμενη καὶ μισοσβυσμένη φωνή, σὰν ν' ἀκουγόταν ἀπ' τὸν κάτω κόσμο:

— Ποτέ!... Δὲν τὸν ἀγαπῶ πιά!...

Ὁ Λύσανδρος, ἀκούγοντας κεῖνα τὰ λόγια τῆς ἀρραβωνιαστικιᾶς του, ράγισε ἡ καρδιά του. Μὰ συγκράτησε τὸν ἑαυτό του, ἔπνιξε τὸν πόνο του καὶ μ' ἕνα ἀστεῖο μορφασμό, εἶπε τοῦ Στέφου νὰ τὴ ρωτήση τότε «γιατὶ δὲν τὸν ἀγαπᾶ πιά».

Ἡ Ρίτα σὰν ἄκουσε τὴν ἐρώτησι ἐκείνη, ἄρχισε νὰ κονταναασαίνη, ἔτρεμε σύγκορμη, τὸ στῆθος της φούσκωνε...

— Ἐμπρός!... Σὲ διατάσσω!... Θέλω νὰ μοῦ εἰπῆς γιατὶ δὲν ἀγαπᾶς πιὰ τὸ Λύσανδρο!... τῆς ἐπανέλαβε μ' ἐπιτακτικὸ τόνο ὁ Στέφος.

— Ἐπίστεψα στὴν ἀγάπη ἑνὸς ἄλλου!...

— Ἑνὸς ἄλλου; οὔρλιαξε μ' ἀγανάκτησι ὁ Λύσανδρος, κυττάζοντας τὸν κὺρ-Αὐγουστῆ μ' ἀπορία, σὰν νὰ ζητοῦσε ἀπ' αὐτὸν κάποια εὐθύνη γιὰ τὰ λόγια π' ἄκουγε ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ στόμα τῆς θυγατέρας του. Μὰ ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ Ἄλλος;

Ὁ Στέφος τοὔκανε νόημα νὰ σωπάση. Κι' ἀμέσως μ' ἐπιβλητικὸ τόνο εἶπε τῆς Ρίτας:

— Πές μας, ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ Ἄλλος. Πρόσεξε μὴν παραλείψῃς τίποτε!... Θὰ μᾶς ἐξομολογηθῇς εἰλικρινὰ ὅλες σου τὶς σχέσεις μαζύ του!... Ἐμπρός, σὲ διατάσσω!...

Κι' ἡ Ρίτα, τοὺς τὰ εἶπε ὅλα μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα!...

... ...

Τὴν ἄλλη μέρα, κοντὰ τὸ δειλινό, μιὰ πένθιμη, νεκρικὴ πομπή, ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Αὐγουστῆ Μυκονίδη. Οἱ ἐφημερίδες, ποὔχαν γράψει 'κεῖνο τὸ οἰκογενειακὸ δρᾶμα, ἔλεγαν πὼς παρεφρόνησε ὁ Λύσανδρος Σαράφης κι' ἔπνιξε τὴν ἀρραβωνιαστικιά του, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ βρισκόνταν ὑπνωτισμένη.

Εἶχε μάθει τὸ παραστράτημά της!...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΑΣΤΙΛΗΣ

Ξαπλωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἡ Ρίτα ἦταν βαθειὰ ὑπνωτισμένη...

ΔΙΗΓΗΜΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΕΥΡΩΠΗ"
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ κ. ΧΡ. ΛΕΒΑΝΤΑ

(ΚΟΠΥΡΑΪΤ "ΕΥΡΩΠΗΣ")

ΔΕΚΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΕΝΗ ΠΑΡΟΔΟ

ΑΠΟ τὴν ὥρα ποὺ ἡ θλιβερὴ εἴδησι εἶχε κάνει τὴν βόλτα της μέσα στὴν στενὴ πάροδο — ἕνα χωρὶς ἔξοδο στενάκι μὲ πολλὰ μικρὰ γραφεῖα — ὅλα τὰ κορίτσια εἶχαν ἀναστατωθῆ... Ἀδύνατο στεκότανε νὰ συνεχίσουν ἥρεμα τὴ δουλειά τους. Ἄφηναν μὲ μιὰ πρόχειρη δικαιολογία τὶς γραφομηχανές, τ' ἀντίγραφα, τὰ συμβόλαια, ὅλα αὐτὰ τὰ κίτρινα χαρτοσημασμένα χαρτιὰ στὴ μέση κι' ἔτρεχαν στὸ διπλανὸ γραφεῖο καὶ κάποτε στὸ ἀντικρυνό, εὕρισκαν τὸ ἕνα τ' ἄλλο, καὶ μιλοῦσαν γιὰ τὸ ἀπίστευτο αὐτὸ νέο, ποὖχε σκάσει σὰν μπόμπα στὸ στενοσόκακο τοῦτο, κι' εἶχε ταράξει συθέμελα τὴν ψυχή τους...

Οἱ πελάτες ποὺ μπαινόβγαιναν — ἕνας κόσμος ἀλλοιώτικος, ποὺ μύριζε ἀρχεῖο, σκοροφάγωμα, ἔγγραφα, μουχλιασμένες γωνιές, μὲ περίεργες φάτσες σὰν μεσαιωνικὲς καρικατοῦρες — καὶ ποὖχαν συνηθίσει τὴν ὅμοια καθημερινὴ ὄψι τῆς στενῆς παρόδου, σάστιζαν μ' ἐτούτη τὴν κίνησι τῶν κοριτσιῶν καὶ δὲν ἤξεραν τὸ πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὰ τρεχάματα καὶ τὰ κρυφομιλήματά τους...

Ἀληθινὰ ἡ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ στενοσόκακο, ὅπου βρισκόντουσαν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὶς πλευρές του, πάνω ἀπὸ δεκαπέντε μικρὰ γραφεῖα, σωστὲς τρύπες, ἴσα-ἴσα ποὺ χωροῦσαν ἕνα τραπεζάκι, μιὰ γραφομηχανή, καὶ δυό-τρεῖς καρέκλες — τέσσαρα-πέντε ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶχαν ἄλλο σκοπὸ ἀπὸ τοῦ νὰ βγάζουν ἀντίγραφα συμβολαίων, αἰτήσεων, συμφωνητικῶν, τρία ἄλλα ἦσαν παραγγελιοδοχικὰ καὶ μεσιτικὰ γραφεῖα, ποὺ πολεμοῦσαν νὰ ζήσουν ἀπ' τὸ νοίκιασμα ἢ τὴν πούλησι σπιτιῶν, καὶ τὰ ὑπόλοιπα δικηγόρων καὶ δικαστικῶν κλητήρων, ποὺ βαρειόσουνα νὰ τοὺς βλέπῃς νὰ πηγαινοέρχωνται στὰ πλαϊνὰ δικαστήρια — δὲν ἦσαν ἴδια τὶς ἄλλες μέρες...

Ἕνας διαφορετικὸς ρυθμὸς βασίλευε στὴν ὄψι του. Τὰ κορίτσια ἔμειναν πίσω ἀπὸ τὰ τζάμια τῶν μικρῶν γραφείων. Δουλεύαν σκυμμένα μπροστὰ στὶς γραφομηχανὲς καὶ περικυκλωμένα ἀπὸ τοὺς πελάτες, ποὺ ἀνυπόμονα περίμεναν τὰ χαρτιά τους, ἢ ἔγραφαν κι' ἄκουγαν ἐκείνους ποὺ τοὺς ὑπαγόρευαν φωναχτὰ καὶ ἀργὰ τὰ κείμενα. Ὅταν πάλι ἔμεναν ἀργὲς οἱ γραφομηχανές, τἄβλεπε κανεὶς ποὺ ἦσαν καθισμένα στὶς καρέκλες καὶ κυττοῦσαν πρόσχαρα ἢ σκεφτικὰ ἔξω. Σὲ τέτοιες ὧρες ἔστελναν τὸ χαμόγελό τους στὰ γνώριμα πρόσωπα τοῦ στενοσόκακου, τοὺς χαιρετοῦσαν ἢ τοὺς πέταγαν κάποια κουβέντα μ' ἐνδιαφέρο...

— Καλημέρα, κύριε Κώστα.... Πῶς εἴσθε; Εἶνε μέρες ποὺ δὲν σᾶς εἴδαμε...

Ἐνῷ τώρα δὲν ἦσαν ἴδια τὰ πράματα. Τὰ κορίτσια, ἡ Ρίτα, ἡ Καίτη, ἡ Βασούλα, ἡ Πόπη, ἡ Ροδίτσα (ξεπερνοῦσαν τὰ δέκα, καὶ δὲν εἶνε εὔκολο νὰ θυμᾶται κανεὶς τὰ ὀνόματά τους) ἔκαναν σὰ νἆχαν χάσει τὰ νερά τους. Ἄλλα μιλοῦσαν σιγανὰ ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα κάποιου γραφείου κι' εἶχαν μιὰ θλιβερὴ ἔκφρασι στὸ πρόσωπό τους, ἄλλα ἦσαν σκεφτικά, ἀνόρεχτα, κι' ἄλλα δούλευαν στὶς γραφομηχανές τους κι' εἶχαν μιὰ ἀφηρημάδα σὰν νὰ ταξείδευε τὸ μυαλό τους ἀλαργινά...

Οἱ προϊστάμενοί τους φούσκωναν καὶ ξεφούσκωναν ἀπ' τὸ κακό τους. Ἄλλοι φώναζαν στὰ κορίτσια τους νὰ ξαναμποῦν μέσα, νὰ τελειώσουν τὸ «συμφωνητικὸ» ἢ τὸ «ἀποδειχτικό», ποὺ τἄχανε ἀφήσει στὴ μέση, κι' ἄλλοι ξαναμμένοι ἀπὸ θυμὸ γιατὶ εἶχαν βρῆ ἕνα σωρὸ λάθη καὶ παραλείψεις στὰ ἀντίγραφα, μουρμούριζαν κι' ἔκαναν σ' αὐτὰ παρατηρήσεις.

— Δουλειὰ εἶνε αὐτή; Χάσατε τὸ μυαλό σας σήμερα..

Τὰ κορίτσια ἔσφιγγαν τὰ χειλάκια τους καὶ σώπαιναν. Μονάχα τὰ πρόσωπά τους σκυθρώπαζαν περισσότερο καὶ τὰ δάκτυλά τους γλύστραγαν πιὸ νευρικὰ καὶ γρήγορα πάνω στὶς γραφομηχανές...

Τὄλεγαν, μὰ δὲν τὸ πίστευαν. Ἡ Λιζίτσα, τὸ μελαγχολικὸ ἐκεῖνο κορίτσι, μὲ τὰ καστανὰ μάτια, ποὺ δούλευε στὸ γραφεῖο τοῦ Ἀρμένη τοῦ παραγγελιοδόχου ποὺ βρισκόταν στὸ βάθος τοῦ στενοσόκακου, εἶχε ξεψυχήσει τὴν αὐγὴ στὸ Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο. Εἶχε πάρει ἀπὸ τὸ βράδυ, πρόσθεταν, κουφὰ ἀπ' τὴν χαοσκαμμένη μάννα της δηλητήριο. κι' εἶχε κουβαληθῆ ἐκεῖ ὅταν πιὰ σπαρταροῦσε ἀπὸ τοὺς πόνους ..

Ἡ εἴδησι εἶχε φτάσει ξαφνικὰ στὴ στενὴ πάροδο. Τὄμαθε πρώτη ἡ Βασούλα ποὺ εἶχε περάσει ἀπὸ τὸ σπίτι της— ἔμεναν στὴν ἴδια γειτονιά— γιὰ νὰ τὴν πάρῃ νὰ ἀρθοῦνε μαζὶ στὰ γραφεῖά τους, ὅπως γινότανε ταχτικά. Ὕστερα ὁ προϊστάμενός της, ἐκεῖνος ὁ παραγγελιοδόχος ὁ Ἀρμένης, μὲ τὸ βλογιοκομμένο μαυριδερὸ πρόσωπο, κι' ἔπειτα τ' ἄλλα τὰ κορίτσια, ποὖχαν πάει ἀνίδεα στὴ δουλειά τους. Μερικὰ ἔτρεξαν στὸ Νοσοκομεῖο. Εἶδαν τὴ Λιζίτσα ξαπλωμένη πάνω σ' ἕνα τραπέζι κατάχλωμη, μὲ τὰ χείλη πρισμένα, γεμάτα ἀφρούς, καὶ τὸ πρόσωπο συσπασμένο, μὲ φοβερὴ ἔκφραση ὀδύνης ἀπάνω του, εἶδαν τὴ μάνα της, ποὺ ἔκλαιγε καὶ χτυπιότανε, τὸν ἀδερφό της, τὸ Νικολό, ποὺ δούλευε τορναδόρος σὲ κάποιο ἐργοστάσιο καὶ γύρισαν κι' εἶπαν στ' ἄλλα, ποὺ ἦταν ταραγμένα ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ νέο, ὅλες ἐτοῦτες τὶς λεπτομέρειες.

Δὲν τὸ περίμεναν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Ὄχι, τὸ πίστευαν πὼς θὰ γινόταν, τὄχε πῆ ἡ Ροδίτσα, τὸ ξανθόμαλλο ἐκεῖνο κορίτσι τοῦ τρίτου στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ γραφείου ἀντιγράφων, τὴν προηγούμενη βραδυὰ ποὺ ἡ Λιζίτσα δὲ βρισκότανε μαζί τους καὶ ποὺ τραβοῦσαν ὅλες μαζὶ —ὅπως γινότανε κάθε βράδυ σὰν τελείωνε ἡ δουλειὰ— γιὰ τὰ σπίτια.

Ἦταν περισσότερο σκεφτικὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες μέρες. Δὲν εἶχε καμμιὰ ὄρεξη, κανένα κέφι καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἀναστέναζε βαθειά, σὰν κάτι νὰ βάραινε τὴν ψυχή της.... Τ' ἄλλα τὰ κορίτσια, ποὺ ἤξεραν τί ὑπέφερε, ὅτι δὲ μποροῦσε νὰ συνέλθῃ ἀπ' τὴ στιγμὴ —δὲν εἶχαν περάσει τρεῖς μῆνες— ποὺ ὁ Γαλάνης, ἐκεῖνος ὁ ξανθὸς νέος ποὺ δούλευε στὸ κατάστημα ὑφασμάτων τοῦ Γιακουμάτου, τὴν εἶχε ἐγκαταλείψη κι' εἶχε ἀρραβωνιαστῆ κάποιαν ἄλλη, ἀνεψιὰ τοῦ προϊσταμένου του, μ' ἕνα σπιτάκι καὶ μερικὰ μετρητά, τῆς μιλοῦσαν, τῆς ἔλεγαν ἕνα σωρὸ λόγια, καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὴν κάνουν νὰ στρέψῃ ἀλλοῦ τὶς σκέψεις της.

Ἐκείνη ὅμως τὶς κυττοῦσε μ' ἕνα σβυσμένο βλέμμα, ἔλεγε δυὸ τρεῖς λέξεις, χαμογελοῦσε μὲ πολὺ κόπο, κι' ὕστερα πάλι ἀναστέναζε, ἀναστέναζε βαθειά, πολὺ βαθειά, καὶ κυττοῦσε κάπου ἀφηρημένα.

— Δὲν πρέπει, Λιζίτσα, νὰ πικραίνεσαι καὶ νὰ χολοσκᾷς... Εἶσαι νέα, ὤμορφη, καὶ θὰ βρεθῇ ἄλλος καλλίτερός του νὰ σ' ἀγαπήσῃ....

Ἡ Λιζίτσα ὅταν ἄκουγε αὐτὰ ἔκανε μιὰ στενάχωρη κίνηση, προσπαθοῦσε ν' ἀλλάξῃ ὄψη, κι' ἐπέμενε ὅτι «ἄλλες ἔγνοιες τὴν βασάνιζαν, κάτι σχετικὸ μὲ τὸ σπίτι της, κι' ὄχι ἡ ἄπονη στάση τοῦ Γαλάνη, ποὺ φάνηκε ἀνάξιος στὰ μάτια της».

Ὡστόσο τὤξεραν ὅλα τὰ κορίτσια τῆς στενῆς παρόδου, τὤξεραν κι' ἂς πολεμοῦσε ἐκείνη νὰ τοὺς τὸ κρύψῃ. Ἡ Λιζίτσα δούλευε ἑφτὰ χρόνια μπροστὰ στὴ γραφομηχανή. Εἶχε πεθάνει ὁ πατέρας της, τὸ σπίτι της δὲν τἄβγαζε πέρα, παράτησε τότε τὶς σπουδές της, κι' ἀπ' τὸ σχολειὸ βρέθηκε στὸ γραφεῖο....

Στὴν ἀρχή, ἡ μεταβολὴ αὐτὴ τὴ γέμισε χαρά. Νόμιζε πὼς εἶχε κερδίσει τὴν ἀνεξαρτησία στὴ ζωή της, δὲν ἦταν πιὰ ἕνα περιττὸ πλᾶσμα τοῦ σπιτιοῦ. Ἔννοιωθε ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση ποὺ πρόσφερνε τὴ βοήθεια της στὴ μητέρα της καὶ στὸ μικρότερό της ἀδερφὸ —τότε αὐτός, μαθαίνοντας τὴν τέχνη σ' ἕνα μηχανουργεῖο ἔπαιρνε λιγοστὰ λεπτὰ—καὶ κουβαλοῦσε στοὺς δικούς της μὲ καμάρι τὸ μισθό της.

Ὕστερα ὅμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Τὰ χρόνια περνοῦσαν. Ἡ Λιζίτσα —ἔτσι τὴν ἔλεγαν χαϊδευτικὰ— βαριέστησε. Δὲν ἄρκουσε ἡ δουλειά της. ποὖταν ἀρκετὰ κουραστική, ἔπρεπε καὶ νὰ ὑποκρίνεται, ν' ἀκούῃ δῆθεν μ' ἐνδιαφέρον τὰ λόγια τοῦ Ἄλφα καὶ τοῦ Βῆτα, νὰ χαμογελᾷ εἰς τοὺς πελάτες, νὰ ὑπομένῃ στὰ πειράγματά τους καὶ ν' ἀφίνει νὰ τῆς πιάνουν τὸ χέρι, νὰ τῆς χαϊδεύουν μὲ τρόπο τὰ μαλλιὰ καὶ νὰ τῆς κλείνουν τὸ μάτι, νὰ τῆς ζητᾶνε νὰ πάῃ στὰ ραντεβοῦ τους, ν' ἀκούῃ τὰ βαρειὰ λόγια τοῦ προϊσταμένου της, πότε γιατὶ ἔκανε ἕνα λάθος, σὲ κάποιο ἔγγραφο, πότε γιατὶ δὲν εἶχε δουλειές καὶ πότε γιατὶ εἶχε τὰ νεῦρα του, καὶ ξεσποῦσε σ' αὐτήν, σ' αὐτὴν ποὺ «ἔτρεχε ἀλλοῦ τὸ μυαλό της», ποὺ «εἶχε τὸ νοῦ της στὰ ραντεβοῦ καὶ στὰ γλυκόλογα», κι' εἶχε σιχαθῆ πιὰ αὐτὲς τὶς ἱστορίες, λαχταροῦσε νὰ βρῇ τὴν λευτεριά της, ποθοῦσε νὰ δημιουργήσῃ μιὰ δικιά της ζωή...

Ὀνειρευότανε, λοιπόν, κάποιον ποὺ θἄννοιωθε τὸ μυστικό της καϋμό, ποὺ θὰ αἰσθανότανε ὅλη τὴν πίκρα ποὺ πότιζε τὴν ψυχή της, καὶ θὰ τῆς ἔδινε εὐγενικὰ τὴν ἀγάπη του... Ἦτανε τοῦτο της τ' ὀνειροπόλημα κάτι ποὺ τὴν ἔκανε νὰ μένῃ ὧρες σιωπηλή, συλλογισμένη, μὲ μιὰ γλυκειὰ ἔκφραση στὰ μάτια... Ζωντάνευε τὴν μορφή του, ἔπλαθε σύμφωνα μὲ τοὺς πόθους της τὰ χαρακτηριστικά του, κι' ἡ καρδιά της δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα ποὺ θ' ἀγνάντευε ἐκεῖνον στὸ μικρὸ στενοσόκακο..

Ἔτσι, ὅταν παρουσιάστηκε ὁ Γαλάνης, ἡ Λιζίτσα ἦταν ἕτοιμη νὰ τὸν δεχτῇ. Ὄχι γιατὶ δὲν εἶχανε φανερωθῆ ἄλλοι, ἀλλὰ γιατὶ τῆς φαινόταν, ὅτι αὐτὸς ποὺ τὴν εἶχε πρωτοειδῆ μιὰ μέρα στοῦ Γιακουμάτου —τότε ποὺ εἶχε πάει νὰ ψωνίσῃ ἕνα φόρεμα— ἦταν ἀλλοιώτικος, πολὺ διαφορετικὸς ἀπ' αὐτοὺς ποὺ τῆς πέταγαν μερικὰ ψευτόλογα καὶ ζητοῦσαν νὰ τὴν παραπλανήσουν, γιὰ νὰ περάσουν μαζί της λίγες ἐφήμερες ἐρωτικὲς στιγμές.

Ἀπὸ τότε ἡ Λιζίτσα ἦταν χαρούμενη. Κουβέντιαζε γιὰ τὸν Γαλάνη στ' ἄλλα κορίτσια τὸ βράδυ ποὺ σκόλαγαν κι' ἐπέστρεφαν μαζὶ στὰ σπίτια τους, κι' ἡ φωνούλα της παλλότανε ἀπὸ ἱκανοποίηση....

— Θὰ μὲ πάρῃ σὲ δυὸ μῆνες καὶ θὰ φύγῃ ἀπ' τὸ κατάστημα. Θὰ πιάσουμε δυὸ καμαροῦλες, ἕνα καλὸ σπιτάκι, σὲ μιὰ ἥσυχη γειτονιά, καὶ θὰ ζοῦμε ὤμορφα καὶ χαρούμενα...

Τ' ἄλλα τὰ κορίτσια πότε γελοῦσαν καὶ πότε τὴν ἀγκάλιαζαν ἀνοιχτόκαρδα καὶ τῆς μιλοῦσαν μ' ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ σχέδιά της

—...Νὰ τὸ πῇς ξαφνικὰ τοῦ Ἀρμένη, νὰ δοῦμε τί χρῶμα θὰ πάρουνε τὰ μοῦτρα του...

Ἄλλοτε πάλι σώπαιναν ράθυμα καὶ ἔμεναν σκεφτικά. Θἄθελαν κι' ἐκεῖνα ν' ἄφιναν τὶς γραφομηχανές, τὸ στενὸ γραφεῖο μὲ τὶς ἀτέλειωτες ὧρες καὶ τὴν ἀνυπόφορη πλήξη του. Νὰ μὴν ξανάβλεπαν τὸ στενοσόκακο. Νὰ ἔπαυαν ν' ἀντίκρυζαν τὰ ἴδια πρόσωπα, ν' ἄκουγαν τὶς ἴδιες ὑποθέσεις, νὰ ἔφτιαχναν τὰ ἴδια ἀντίγραφα καὶ τὰ μακρυά, νὰ ξανάσαιναν... Ποθοῦσαν κι' ἐκεῖνες νὰ ταίριαζαν μ' ἕναν Γαλάνη. Νὰ εὕρισκαν ἕνα νέο ποὺ νὰ τὶς ἀγαποῦσε, καὶ νὰ τοὺς χάριζε τὴν ἀληθινὴ ζωή...

Δὲν τὸ περίμεναν λοιπὸν αὐτὸ τὸ κακό. Ὄχι, τὸ περίμεναν. Τοὺς τὄχε πῆ ἡ Ροδίτσα, τὴν προηγούμενη βραδυά, ποὺ ἡ Λιζίτσα εἶχε φύγει, βρίσκοντας κάποια πρόφαση, πρωτήτερα ἀπ' τὸ γραφεῖο της, καὶ τὶς εἶχε χαιρετήσῃ βιαστικὰ καὶ μὲ μιὰ παράξενη ἔκφραση στὸ βλέμμα της...

— Φοβᾶμαι πολύ... Ἡ Λιζίτσα τὄχει πάρει κατάκαρδα...

Σὰν νὰ μὴν τὄχαν πρωτακούσῃ, σὰν νὰ τὄχαν σκεφθῆ ὅλες μαζί, κι' ἡ κάθε μιὰ ξεχωριστά, δὲν ἔδειξαν κανένα ξάφνιασμα. Συνέχισαν τὸ δρόμο τους ἀμίλητα, βυθισμένες στὴν σκέψη τους, λὲς κι' ἡ κάθε μιὰ πὼς ἦταν καὶ μιὰ Λιζίτσα καὶ στὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς τους ἦταν γραμμένη ἡ ἴδια ἀπόφαση...

Ἄκουσαν πὼς ἡ Λιζίτσα τὄχε πραγματοποιήσῃ, τάχασαν, κόπηκαν τὰ γόνατά τους, θόλωσε τὸ βλέμμα τους, καὶ μιὰ χλωμάδα ἁπλώθηκε ἀπάνω τους...

— Ὥστε λοιπόν...

Ἡ Λιζίτσα εἶχε ξεψυχήσει στὸ νοσοκομεῖο. Τὸ γραφεῖο της ἦταν ἄδειανό. Ὁ προϊστάμενός της, νευριασμένος γιατὶ ἡ δουλειὰ τοῦ εἶχε μείνει στὴ μέση, ἔτρεχε ἀπάνω κάτω στὴ στενὴ πάροδο, κι' ἀπ' τὰ χείλη του δὲν ἔπαιρνες μιλιά. Τὰ ἴδια πρόσωπα μπαινόβγαιναν στὰ γραφεῖα. Οἱ πελάτες βιαστικοὶ ζητοῦσαν τ' ἀντίγραφα. Ἕνας παζάρευε δυνατὰ τὴν πούληση κάποιου σπιτιοῦ, ἕνας ἄλλος προσπαθοῦσε νὰ κατανικήσῃ τοὺς δισταγμοὺς τοῦ πελάτου του (... Μὰ στὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ μου, κύριε... δὲν ἔχετε δίκαιο. Τὸ καλλυντικὸ ποὺ σᾶς δίνω θὰ κάνῃ ἐξόδεψη στὴν ἐπαρχία σας...) καὶ μερικοὶ ὑπαγόρευαν...

«...Ἀνατολικῶς μὲν συνορεύεται ὑπὸ τῆς μάνδρας Καλυψοῦς, δυτικῶς δὲ ὑπὸ τῆς οἰκίας τοῦ Δημ. Ρουλάκη. Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν τριάκοντα χιλιάδων (ἀριθμητ. 30.000 δραχμῶν καὶ....».

Ἕνα κατάμαυρο σύννεφο νόμιζε κανεὶς πὼς εἶχε περάσει κι' εἶχε κατακαθήσει πάνω στὴν στενὴ πάροδο μὲ τὰ μικρά, πολὺ μικρά της τὰ γραφεῖα. Τὰ κορίτσια (ἡ Ροδίτσα, ἡ Καιτούλα, ἡ Βασούλα, ἡ Πόπη...) ἔμεναν συλλογισμένες... Θὰ μὲ πάρῃ σὲ δυὸ μῆνες καὶ θὰ φύγω ἀπ' τὸ γραφεῖο. Θὰ τὸ ποῦμε ξαφνικὰ στὸν Ἀρμένη, καὶ θὰ ἰδοῦμε τί χρῶμα θὰ πάρουνε τὰ μοῦτρα του...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΕΒΑΝΤΑΣ

ΕΥΡΩΠΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΟΛΑ ΤΑ ΝΕΑ·ΣΤΟΥΝΤΙΟ κ. ΦΙΛΜ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΣΤΑ

Ἰωάν. Μαν., Ἐνταῦθα. Τὸ «Πῦρ» θὰ προβληθῇ σὲ δυὸ-τρεῖς ἑβδομάδες στὸν κινηματογράφο «Πάλλας». Εἶναι ἀπ' τὰ καλλίτερα γαλλικὰ φίλμ τῆς ἐφετεινῆς σαιζόν. Πρωταγωνιστοῦν ὁ Βίκτωρ Φρανσὲν καὶ ἡ Ἔντιβ Φεγιέρ. Τὸν κατάλογο τῶν φίλμ ποὺ θὰ παιχθοῦν τὸν χειμῶνα, δημοσιεύσαμε στὸ 4ο φύλλο τῆς «Εὐρώπης».

Πέτ. Ἰωάν., Ἐνταῦθα.— Τὸ ἀληθινὸ ὄνομα τῆς Μάτζ Μπέλλαμυ εἶναι Μάργκαρετ Φιλμπότ. Γεννήθηκε στὴ Νέα Ὑόρκη τὴν 1η Ἰουλίου 1909. Εἶναι ξανθιὰ μὲ μπλὲ μάτια. Ἔχει παίξει σὲ διάφορα φίλμ μεταξὺ τῶν ὁποίων «Ἐγκληματικὰ χέρια», «Ὁ γυιὸς ἀπ' τὶς Ἰνδίες», «Οἱ Ἕλληνες εἶχαν μιὰ λέξι γι' αὐτούς».

Καίτ. Πέτρ., Ἐνταῦθα.— Ὁ Σόννυ Χέϊλ εἶναι παντρεμένος μὲ τὴν Τζέσσυ Μάτθιους. Ἡ πρώτη σύζυγός του ἦταν ἡ Ἔβελιν Λέϊ. Γεννήθηκε τὸν Μάϊο τοῦ 1902.

Ἀντ. Βαρ.— Ἡ «Εὔθυμος χήρα» γυρίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1926 ἀπὸ τὴν «Μέτρο-Γκόλντουϊν». Πρωταγωνιστοῦσαν οἱ Μὰν Μούρρεϋ κι' ὁ Τζὼν Τζίλμπερτ. Σκηνοθέτης ἦταν ὁ Ἔρικ Φὸν Στροχέϊμ ποὺ παίζει τώρα ὡς ἠθοποιὸς σ' ἕνα γαλλικὸ φίλμ τοῦ Κριστιὰν Ζάκ.

Ὅπως θὰ δῆτε σ' ἄλλη στήλη γράφουμε γιὰ τὸν Σάρλ Μπουαγιέ, ποὺ ἔφθασε στὸ Παρίσι.

Ο ΣΕΝΑΡΙΣΤΑΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

Ἕνα νέο ποὺ θὰ προξενήσῃ μεγάλη χαρὰ στους θαυμαστὲς τῆς Νόρμαν Σῆρερ.

Ἡ διάσημος στὰρ ποὺ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ὁ ἄνδρας της Ἴρβινγκ Θάλμπεργκ δὲν γύρισε κανένα φίλμ, πρόκειται νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τῆς Μαρίας-Ἀντουανέττας στὸ ὁμώνυμο ἔργο

Ἐπίσης θὰ πρωταγωνιστήσῃ στὸ φίλμ «Ἴντιοτς Ντιλάϊτ» μὲ παρτεναὶρ τὸν Κλὰρκ Γκέϊμπλ

□ Ὁ Σὰρλ Μπουαγιὲ καὶ ἡ γυναῖκα του Πὰτ Πάτερσον ἔφθασαν πρὶν λίγες μέρες στὸ Παρίσι. Θὰ μείνουν τρεῖς μῆνες περίπου καὶ ὁ Σὰρλ θὰ γυρίσῃ ἕνα φίλμ.

□ Ἡ Ζερμαὶν Ὠσσέ, ποὺ βρισκόταν στὸ Χόλλυγουντ ἀνεχώρησε γιὰ τὴ Γαλλία ὅπου θὰ μείνῃ λίγες ἑβδομάδες.

□ Ὁ Νὶλς Ἄστερ ποὺ ἐργαζόταν στὰ ἀγγλικὰ στούντιο, μόλις γύρισε τὸ φίλμ «Οἱ νέες παρθένες» ἔφυγε γιὰ τὸ Χόλλυγουντ.

□ Ὁ διάσημος ντιζὲρ Ρέντα Καὶρ γυρίζει στὸ Στούντιο Μαντσουρὶ τὸ «Ἐὰν ξαναγυρίσῃς» μὲ σκηνοθέτη τὸν Ντανιὲλ Νόρμαν.

□ Ὁ Ζὰν Γκρεμιγιὸν γύρισε στὸ Κασὶς τὰ «ἐξωτερικὰ» τοῦ νέου του φίλμ «Ὁ ἄφθαρτος» μὲ τὸν Φερναντὲλ καὶ τὸν Ζὺλ Μπερύ. Πρωταγωνιστεῖ ἡ Γκάμπυ Μορλαί.

□ Ὁ Χάρρυ Μπὼρ βρίσκεται στὴ Δουκέρκη ὅπου παίζει στὸ «Μολλενάρ» μὲ σκηνοθέτη τὸν Ρομπὲρ Σιοντομάκ.

Τά γενέθλια τῶν ἀστέρων

Ὀκτώβριος	24	Σύμπιλ Θορντάϊκ
»	25	Ἴσλα Μπέβαν
»	26	Τζάκυ Γουΐγκαν
»	27	Τερέζα Ἄλλεν.
»	28	Τζὼν Μπόλς
»	29	Φάννυ Μπράϊς.
»	30	Σοῦε Καρόλ.
»	31	Κὲντ Ντούγκλας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΣΤΕΡΩΝ

- **Ἔβελυν Μπρέντ : Evelyn Brent c)o Paramount Studios, Hollywood, Cal.**
- **Κωλὲτ Νταρφέϊγ : Colette Darfeuil, 5 Rue Cognancq-Jan, Paris.**
- **Ζὰκ Χόλτ : Jack Holt c)o Columbia Pictures, Hollywood, Calif.**
- **Σαμψὼν Φαινσιλμπέρ : Samson Fainsilbert, 12, Avenue Junot, Paris.**
- **Ζεϊν Χάμιλτων : Jane Hasmilton c)o Warner Brother Studios, Hollywood Cal.**
- **Λίλιαν Τάσμαν: Lilyan Tashman c)o Paramound Studios, Cal.**
- **Κλὼντ Μέϋ : Claude May, 31 Rue de Turin, Paris.**

ΠΡΟΣΟΧΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ

Νὰ εἶσθε φυσικὲς

Μιὰ συμβουλὴ τῆς Τζίνζερ Ρόζερς γιὰ τὶς ἀρχάριες τοῦ σινεμᾶ

Νὰ εἶσθε φυσικὲς καὶ νὰ μὴν θέλετε νὰ ἀλλάζετε τὸ εἶδος γιὰ τὸ ὁποῖον εἶσθε καμωμένες, λέγει ἡ Τζίντζερ Ρόζερς. Ἂν καὶ ἔγινα στάρ, δὲν ξεχνῶ ποτὲ πὼς τὸ εἶδος τῆς «γκέρλ» ποὺ πάντα ἐνσάρκωνα, συνετέλεσε πολὺ στὴν ἐπιτυχία τῆς κινηματογραφικῆς μου καρριέρας.

.. Ἡ περίφημη στὰρ τῆς «Μέτρο-Γκόλντουϊν-Μάγιερ» Τζόαν Κράουφορντ ποὺ θὰ τὴν δοῦμε τὸν χειμῶνα σὲ πολλὰ νέα της φίλμ.

Εἶμαι λοιπὸν καὶ πρέπει νὰ μείνω μιὰ χόρους-γκέρλ.

Ἀληθινὰ εἶναι πολὺ λυπηρὸ νὰ βλέπῃς πόσο οἱ ἠθοποιοί, ἄντρες καὶ γυναῖκες, ἀγαποῦν νὰ ἀλλάζουν συνεχῶς εἶδος. Ἐπιτρέπεται φυσικὰ νὰ ἀλλάζουν τὴν ἐξωτερική των ἐμφάνισι, φορῶντας τὶς πιὸ ἀνάρμοστες τουαλέττες, ὑπακούοντας ἔτσι στὶς ἀπαιτήσεις τῆς μόδας ἢ στὰ ἴδια καπρίτσια των. Ἀλλὰ ὅταν γίνετε μιὰ προσωπικότητα ὡρισμένη, δὲν εἶναι καθόλου λογικὸ νὰ τὴν ἀλλάξετε, πρὸ παντὸς ὅταν αὐτὴ ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἐπιτυχίας σας.

Πρέπει νὰ ξέρετε μιὰ γιὰ πάντα πὼς ἐὰν τὸ κοινὸ χειροκροτεῖ μιὰν ἀρτίστα τοῦ σινεμὰ ἢ τοῦ θεάτρου, εἶναι γιατὶ τὴν ἀγαπᾷ «τέτοια ποὺ εἶναι». Αὐτὴ ἡ ἀρτίστα θ' ἀπεδείκνυε μιὰ ἄγνοια τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἐὰν ἀπεφάσιζε ὕστερα ἀπ' αὐτό, ν' ἀλλάξῃ τὸ εἶδος της ἢ νὰ διαστρέψῃ τὴν προσωπικότητά της.

Δὲν ἔχω καθόλου τὴν ἀπαίτησι νὰ δώσω μαθήματα καλῶν τρόπων. Ἀλλὰ ἔχω παρατηρήσει πὼς ἐννιὰ φορὲς στὶς δέκα ἡ ἐπιτυχία μιᾶς ἠθοποιοῦ ὀφείλεται στὸ ὅτι ἐκείνη γνώρισε νὰ καλλιεργήσῃ τὴν πραγματικὴ προσωπικότητά της. Εἴμαστε καμωμένοι γιὰ ἕνα ὡρισμένο εἶδος, ἕνα ὡρισμένο τύπο καὶ προσαρμοζόμενοι σ' αὐτὸν τὸν τύπο, ἔγκειται ἡ τύχη μας πρὸς τὴν ἐπιτυχία ἢ τὴν ἀποτυχία.

Ἡ μόνη συμβουλὴ ποὺ μπορῶ νὰ δώσω στὶς ἀρχάριες εἶναι: Νὰ εἶσθε φυσικές. Μπορεῖ νὰ φαίνεται συνηθισμένη συμβουλή, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ἀπ' αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία τοῦ σταδίου σας.

⁂

Ἡ δίαιτα τοῦ Χόλλυγουντ

Ν' ἀδυνατίσω! ἡ φιλοδοξία ὅλων τῶν γυναικῶν. Στὸ Χόλλυγουντ συνήθως αὐτὸ γιὰ τὶς βεντέττες εἶναι μιὰ ἀνάγκη. Προσοχὴ στὸ πάχος εἰδεμὴ δὲν σᾶς ἐμπιστεύονται κανένα ρόλο, παρὰ μόνο μετὰ τὴν δίαιτα. Γι' αὐτὸ ἡ στὰρ δὲν παραλείπουν νὰ ἐπιβλέπουν ταχτικὰ τὸ βάρος των καὶ νὰ φροντίζουν νὰ μὴν παχαίνουν ἀκολουθῶντας μιὰν αὐστηρὴ δίαιτα.

Ἡ δίαιτα αὐτὴ διαρκεῖ 18 ἡμέρες καὶ ἐπιφέρει μιὰ ἐλάττωσι ἀρκετῶν κιλῶν.

1η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι ἢ ἕνα μῆλο, ἕνα αὐγὸ σφιχτό, ἔξη κομμάτια ἀγγουριοῦ ἢ λίγη σαλάτα χωρὶς λάδι, τρία τόστς (ψημμένες μικρὲς φέτες ψωμιοῦ), γεῦμα: δυὸ αὐγὰ σφιχτά, μιὰ ντομάτα, λίγη σαλάτα πράσινη, ἕνα πορτοκάλλι.

2η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι, ἕνα αὐγὸ σφιχτό, σαλάτα, δυὸ τόστς· ἕνα μπιφτέκι στὴ σχάρα, λίγη σαλάτα, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι.

3η ἡμέρα, πρόγευμα: Ἕνα πορτοκάλλι, ἕνα αὐγό, ὀκτὼ φέτες ἀγγουριοῦ· γεῦμα: λίγο μοσχαρίσιο κρέας, ἕνα αὐγό, τρία ρεπάνια, δυὸ ἐλιές, λίγη σαλάτα καὶ ἕνα πορτοκάλλι.

4η ἡμέρα, πρόγευμα: λίγο τυρὶ ἄσπρο, τρία τόστς, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: μπιφτέκι στὴ σχάρα, σαλάτα, ἕνα πορτοκάλλι.

5η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι, λίγο μοσχαρίσιο κρέας, σαλάτα· γεῦμα: ἕνα αὐγό, τρία τόστς, ἕνα πορτοκάλλι.

6η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι, τσάϊ ἢ καφέ· γεῦμα: ἕνα αὐγό, τρία τόστς, ἕνα πορτοκάλλι.

7η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι, δυὸ αὐγά, μιὰ ντομάτα, σαλάτα, δυὸ ἐλιές· γεῦμα: λίγο μοσχαρίσιο κρέας, ἔξη φέτες ἀγγουριοῦ, δυὸ ἐλιές, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι.

8η ἡμέρα, πρόγευμα: λίγο βωδινό, σαλάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: λίγο ψητό, σπανάκι χωρὶς βούτυρο, τέσσερα σπαράγγια, ἕνα πορτοκάλλι, ἕνα τόστς.

9η ἡμέρα, πρόγευμα: Ἕνα αὐγό, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: ψάρι ἢ λίγο κρύο κρέας μὲ λάδι ἢ ξύδι, ἕνα τόστς, ἕνα πορτοκάλλι.

10η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα πορτοκάλλι, λίγο κρέας, σαλάτα· γεῦμα: ψητό, ἕνα πορτοκάλλι.

11η ἡμέρα, πρόγευμα: Τέσσερες φέτες ψωμιοῦ μὲ λίγο βούτυρο, καφέ· γεῦμα: ψητό, τέσσαρα ρεπάνια, δυὸ ἐληές, μιὰ ντομάτα.

12η ἡμέρα, πρόγευμα: Ψάρι βραστό, δυὸ κουλουράκια, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: λίγο μοσχαρίσιο κρέας, σαλάτα πράσινη, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι, τρεῖς ἐληές.

13η ἡμέρα, πρόγευμα: Ἕνα αὐγό, τρία τόστς, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: μπιφτέκι, σαλάτι, ρεπάνια, πορτοκάλλι.

14η ἡμέρα, πρόγευμα: ἕνα αὐγό, τρία τόστς, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: μοσχαρίσιο κρέας, ντομάτα, πορτοκάλλι.

15η ἡμέρα, πρόγευμα: Ἕνα αὐγό, μιὰ ντομάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: μοσχαρίσιο κρέας, μιὰ ντομάτα, δυὸ τόστς, ἕνα πορτοκάλλι.

16η ἡμέρα, πρόγευμα: Ἕνα αὐγό, μιὰ τομάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: ψητό, σαλάτι, πορτοκάλλι.

17η ἡμέρα, πρόγευμα: Ψητό, σαλάτα, πορτοκάλλι· γεῦμα: ψάρι στὴ σχάρα, σπανάκια, ἕνα πορτοκάλλι.

18η ἡμέρα, πρόγευμα: Δυὸ αὐγά, μιὰ ντομάτα, δυὸ ἐληές, σαλάτα, ἕνα πορτοκάλλι· γεῦμα: ψητό, ἔξη ρεπάνια, ἕνα πορτοκάλλι.

Ὅσο γιὰ τὸ πρωϊνὸ ρόφημα, εἶναι τὸ ἴδιο κάθε μέρα: ἕνα ἢ δυὸ φλυτζάνια καφὲ ἢ τσάϊ μὲ λίγη ζάχαρη ἢ γάλα καὶ ἕνα πορτοκάλλι ἢ ἕνα μῆλο. Καθόλου ψωμί.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΜΑΣ

Ὁ καιρὸς κάπως ἡμέρεψε γιὰ τὰ θέατρα καὶ κουνήθηκαν σὲ εἰσπράξεις τὶς τελευταῖες μέρες λίγο.

— Τὸ ρεκὸρ πάλι τὸ ἔχει ἡ «Κοκέττα», τῆς ὁποίας ἡ Β' σειρὰ στὸ «Κεντρικὸν» ἀρέσει πολὺ καὶ συγκεντρώνει καὶ πάλι πολλοὺς θαυμαστὰς τοῦ καλοῦ θιάσου Μηλιάδη — Κυριακοῦ.

— Στὸ «Ἰντεὰλ» ἑτοιμάζεται Β' σειρὰ τῆς «Πέρδικας», κατὰ νεωτέραν σκέψιν τῶν θιασαρχῶν της.

— Ἐν τῷ μεταξὺ στὸ «Μοντιὰλ» ἑτοιμάζεται ἡ νέα «Φιλενάδα» τῶν θαυμαστῶν τῆς ἐπιθεωρήσεως.

— Ὁ Παρασκευᾶς Οἰκονόμου αὐτὲς τὶς μέρες μπαίνει μὲ τὸ συγκρότημά του στὸ ἀνακαινισθὲν τελείως θέατρον «Παπαϊωάννου».

— Ὁ Παρασκευᾶς, ἂν καὶ ἡ ἐφετεινὴ περίοδος προβλέπεται δύσκολη, εἶνε πολὺ αἰσιόδοξος.

— Θὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ «πολεμοφόδιά» του καὶ θὰ βγῇ, ὅπως πάντα, ἀσπροπρόσωπος.

— Ἔχει πάντα μεγάλη ὄρεξη γιὰ δουλειὰ καὶ μεγάλο θάρρος καὶ συνεπῶς τὶς φουρτοῦνες δὲν τὶς λογαριάζει!

— Ἡ Μαρίκα Κρεββατᾶ, μὲ τὸν κ. Πατρίκιο, τὸν τενόρο κ. Οἰκονομόπουλο καὶ ἄλλους, ἑτοιμάζει νέον θίασο γιὰ μιὰ νέα καλλιτεχνικὴ τουρνέ.

— Ἐν τῷ μεταξὺ γίνεται καὶ ἄλλος θίασος ὀπερέττας ὑπὸ τὸν κ. Κοφινιώτην γιὰ τουρνὲ κι' αὐτός.

— Μία νέα καλὴ καλλιτέχνις τῆς πρόζας, ἡ κ. Παμφίλλη Ἀργυροπούλου, κάμνει τὴν πρώτην της ἐμφάνισιν στὴν πρωτεύουσα στὶς 3 Νοεμβρίου στὸ θέατρο Ἀλίκης.

— Θὰ παίξῃ τὸν «Σατανᾶ» τοῦ Βερνέϊγ.

— Ἡ ἐν λόγῳ καλλιτέχνις μὲ τὸν θίασόν της ἔπαιξε τὸ καλοκαῖρι σὲ πολλὲς καλὲς θεατρικὲς πιάτσες τῆς Μακεδονίας, τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος μὲ σημαντικὴν ἐπιτυχίαν.

— Ἡ κ. Παλαίστη, ἡ ὁποία, κατὰ τὶς κακὲς γλῶσσες, ἑορτάζει τὴν 70ετηρίδα της στὸ τραγοῦδι, θὰ δώσῃ τὴν «Κάρμεν» στὰ «Ὀλύμπια» σὲ λίγες μέρες.

— Οἱ κακὲς γλῶσσες λένε πάλι πὼς ἡ «Κάρμεν» ποὺ θὰ παίξῃ δὲν εἶνε ἡ γνωστὴ ὄπερα τοῦ Μπιζέ, ἀλλὰ μιὰ νέα ὄπερα, ἡ ὁποία ἔχει ἡρωΐδα της τὴν γιαγιὰ τῆς «Κάρμεν».

— Τὴν εἴδησιν αὐτὴν ἀπὸ τὰ κακὰ στόματα, τὴ μεταβιβάζω στὴ στήλη μου μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως!...

— Ὁ γνωστὸς θεατρικὸς συγγραφεὺς κ. Ἀλέκος Σακελλάριος ἐτέλεσε τοὺς γάμους του πρὸ ἡμερῶν.

— Ἡ σύζυγος εἶνε «ἐξωθεατρική». Τοῦ εὔχομαι πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ «ἐπιτυχίαν» εἰς τὰ ἔργα του γιὰ νὰ βγαίνουν πολλὰ ποσοστά.

— Κι' ἔτσι στοὺς συγγραφεῖς τοῦ μουσικοῦ θεάτρου προστίθεται καὶ ἕνας ἄλλος ἀκόμη παντρεμένος!

— Καὶ οἱ παντρεμένοι εἶνε κάμποσοι. Γιὰ νὰ μὴ τοὺς ἀναφέρω καὶ τοὺς τὸ ξαναθυμήσω, θὰ σᾶς ἀναφέρω μόνο τοὺς ἀνύπαντρους:

— Σπυρόπουλος, Παπαδούκας, Καπετανάκης, Γιαννακόπουλος, Κιούσης, Ρηγόπουλος.

— Τί κάθονται; Τί περιμένουν; Δὲν θὰ τοὺς «δαγκώσῃ κι' αὐτοὺς τὸ κουνέλι;»

Ο ΠΙΜΠΡΙΝΕΤ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΟΥ κ. Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἡ ρῆξις τοῦ Θοδωράκη μὲ τοὺς διαβόλους κατέληξε σὲ... αἱματηρὸ τέλος.

Τὸ ἑπόμενο ἀπὸ τὴ γροθοπατινάδα βράδυ ὁ Ναούμης πέρασεν ὧρες δραματικές. Εἶδε στὸν ὕπνο του πῶς ὁ ζωηρότερος καὶ πιὸ μαῦρος ἀπὸ τοὺς διαβόλους τοῦ «ἔφαγε» τὴ γκόμενα, τὴν περίφημη Μαρίνα του. Τὸ «σπλάχνο τῶν .... σωθικῶν» του ὅπως ἀποκαλοῦσε.

Ἔτσι λοιπὸν ἐκεῖ ποὺ ἐκοιμᾶτο πλάϊ στὴ καλή του στὸν Τινάνειο Κῆπο ἄρχισε ὁ Ναούμης τὸ θρῆνο καὶ τὸν κοπετό. Μαζὺ μὲ τ' ἀναφιλητὰ ἐπρόφερε:

—Σὲ χάνω φῶς τῶν ματιῶν μου. Δὲν θὰ μπορέσω νὰ ζήσω χωρὶς ἐσένα. Οἱ διαβόλοι ποὺ βρίσκονται πάνω στὸ κεφάλι μου θὰ μοῦ τὸ φᾶνε τὸ τσερβέλο. Πρέπει νὰ πεθάνω. Δὲν ἀντέχω στὸ χωρισμό σου.

Ἡ Μαρίνα ἀφυπνίσθηκεν ἀπ' ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ καὶ ἀκούγοντας τὸ δραματικὸ μονόλογο τοῦ φίλου της συγκινήθηκε σφόδρα. Διεπίστωσε πῶς ἀγαποῦσε Ἡ καρδιά της πλημμύρισε κεῖνες τὶς στιγμὲς ἀπὸ τρυφερότητα πιὸ συγκρατουμένη. Ἐπλησίασε λοιπὸν πολὺ κοντὰ στὸ Θοδωράκη, τὸν ἀγκάλιασε καὶ ἀφοῦ τὸν περιεπτύχθη μὲ πάθος ἄρχισε νὰ τὸν καταφιλεῖ στὸ στόμα.

Ἀπὸ τὸ σφίξιμο τοῦ ἀγκαλιάσματος καὶ ἀπὸ τὴν βροχὴν τῶν φιλημάτων ὁ Ναούμης ἀφυπνίσθηκε. Σηκώθηκεν ὄρθιος καὶ ἔντρομος ἀπὸ τὰ ἐφιαλτικὰ δράματα τοῦ ὕπνου του. Σὰν εἶδε δίπλα του τὴν Μαρίνα καθησύχασε κάπως. Μὲ λαχτάρα τὴν ἀγκάλιασε καὶ ἄρχισε νὰ τῆς ζητάει πληροφορίες:

Μαρίνα σ' ἄφηκεν ὁ Σατανᾶς; Καὶ ποῦ σὲ πῆγε τσοβάρι μου; Σ' ἐβασάνισεν ὁ διάβολος αὐτὸς τῆς κολάσεως; Μήπως σὲ πείραξε; Μὴ τυχὸν σοῦ εἶπε λόγια ἀγάπης; Μὴ γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ κατάφερε καὶ σὲ ξεπλάνεψε; Ὁ Θοδωράκης δὲν τὴν ἄφινεν ἀπὸ κοντά του καὶ ἀπὸ πάνω της δὲν ἀπέσυρε τὸ ὑγρὸ ἀπὸ τὸ ποτάμι τῶν δακρύων βλέμμα του.

Ἡ καϋμένη ἡ γυναῖκα ὅπως ἦταν φυσικὸ καὶ ἑπόμενο ἀποροῦσε καὶ ἐξίστατο.

— Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ λὲς Θεδωράκη μου; τοῦ ἔλεγεν. Ἐγὼ δὲν τὸ κούνησα ρούπι ἀπὸ κοντά σου. Οὔτε διαβόλους εἶδα, μήτε μίλησα μὲ σατανάδες. Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ σκέπτεσαι καὶ ὁμολογεῖς;

Ποῦ τ' ἄκουγεν ὅμως αὐτὰ ὁ Θοδωρῆς; Ἡ στάσις καὶ τὰ λόγια τῆς φιλενάδας του τοῦ φανήκαν παράξενα. Καὶ γέλασε...

—Μὲ κάνεις μωρὲ μάτια μου τῆς εἶπε— νὰ γελῶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἀφοῦ ἔχω ματωμένη τὴ καρδιά μου. Μοῦ λὲς πράγματα ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὰ χωνέψω.

—Σοῦ λέω πῶς μὲ διαβόλους μόνο τὸ δικό σου τὸ μυαλὸ ἔχει σχέσεις, εἶπε θυμωμένα ἡ γυναῖκα.

—Καταλαβαίνω τῆς ἀπάντησε ὁ Ναούμης. Θέλεις νὰ μὲ ξεγελάσης γιὰ νὰ μὴ σὲ πιάσω μὲ τοὺς διαβόλους. Μὰ ἄδικο κόπο κάνεις..

Σιώπησε λίγο καὶ πρόσθεσε κατόπιν σπασμωδικά:

—Σὰν ξημερώση ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα θὰ πάω νὰ βρῶ ἅρματα καὶ τὸ βράδυ σὰ νυκτώση θὰ μετρηθῶ μὲ ὅλους τοὺς σατανάδες τῆς κολάσεως. Δὲν μποροῦν αὐτοὶ νὰ μὲ ρεζιλεύουν παίρνοντάς μου τὴν γκόμενα καὶ ἀφίνοντάς την ὅποτε τοὺς γουστάρει. Θὰ τὸ πληρώσουν αὐτὸ ἀκριβά.....

Ξανακύτταξε πάλι τὴ φιλενάδα του στὰ μάτια καὶ τὴν ξαναρώτησε μὲ ἀγωνία.

—Πές μου ποῦ σὲ πῆγε κεῖνος ὁ διαβόλαρος μὲ τὰ λαμπερὰ τὰ μάτια. Σὲ τράβηξε σὲ κανένα κονάκι του;

Ἡ Μαρίνα ἄρχισε νὰ χαχανίζῃ εἰρωνικά.

—Θοδωρῆ μου τὰ μυαλά σου — τοῦ εἶπε—πολυσκαρτάρανε. Τὸ μαῦρο πιὰ δὲν τὸ σηκώνεις. Σὲ πειράζει πολὺ στὰ νεῦρα. Πρέπει νὰ τὸ κόψεις.

Ὁ Ναούμης ἄφηκε στὴ μπάντα ὅλες τὶς τρυφερότητες καὶ ἔγινε θηρίο.

Μωρὴ κούρβα— τῆς εἶπε κινῶντας ἀπειλητικὰ τὸ χέρι—σοῦ γουστάρουν κι' ἐσένα τὰ ξηνόμηλα. Αὐτὸ καταλαβαίνω. Μὰ θὰ σοῦ χαλάσω τὰ καινούργια ντέρτια. Τὸ βράδυ θὰ ξεκαθαρίσω ὅλους τοὺς λογαριασμύς μου. Ἤ ποὺ θὰ τοὺς φάω ἢ ποὺ θὰ μὲ φᾶνε. Ἄλλη λύσι δὲν χωρεῖ.

Ἡ Μαρίνα ἐξακολούθησε νὰ τὸν κοροϊδεύῃ ἀφοῦ εἶδε πὼς τὸ κεφάλι τοῦ φίλου της ἦταν ἀγύριστο.

Οἱ παρακολουθοῦντες στὰ ἄλλα παγκάκια τοῦ Τινανείου τὰς παραδόξους φάσεις τῆς συμβιώσεως τοῦ Ναούμη μὲ τὴν Μαρίνα ἄκουσαν τὴν τελευταίαν νὰ τοῦ τραγουδάει ἕνα τραγοῦδι ποὺ τότε ἦτανε τοῦ συρμοῦ:

—Θέλω νὰ πάω στὴν ἀραπιά
νὰ βρῶ ἕναν ἀράπη
νὰ τὸν ρωτήσω ἀπ' τὴ καρδιὰ
πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη...

Ἔξαλλος ὁ Θοδωράκης ἔφυγε φωνάζοντάς της:

—Τὸ βράδυ θὰ ξηγηθοῦμε καλὰ μὲ τὸν καινούργιο μακαντάση σου. Θὰ τοῦ δουλέψω χατζάρα στὰ τζιέρια του ποὺ θὰ τὸν φτιάξω ὁλόκληρο πατσὲς καὶ ποδαράκια. Ἄντε καὶ νὰ δῆς ποιὸς εἶνε ὁ Θόδωρος.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ Ναούμης εἶχε γίνει τελείως ἄφαντος. Μερικοὶ μόνο τὸν εἴδανε στὸ Δημοπρατήριο, στὴν Γέφυρα, νὰ περιεργάζεται διάφορες καραμπίνες, ξιφολόγχες, μαχαῖρες, σουγιάδες καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα φονικὰ ὄργανα. Ἤθελε νὰ διαλέξῃ τὸ πλέον ἀποτελεσματικὸ ἐγχειρίδιο. Ἀπ' ὅλα τὴν προτίμησί του ἔρριξε σὲ μιὰ στίλβουσα χαντζάρα. Πλησίασε τὸν παλαιοπώλη ἔπειτα ἀπὸ μεγάλη σκέψι καὶ τὸν ρώτησε:

—Αὐτὴ ἡ χαντζάρα πόσα λεφτὰ τραβάει;

Ὁ παλητατζῆς ποὺ ἤξερε τὸν Ναούμην τοῦ ἐφάνηκε σὰν παράξενος ἡ διάθεσίς του πρὸς ἀγορὰν χαντζάρας.

—Κάνε πέρα Θόδωρα—τοῦ εἶπε αὐστηρά. Δὲν μποροῦμε νὰ ἀσχολούμεθα μαζύ σου. Σάββατο εἶνε καὶ θέλουμε νὰ δουλέψουμε. Ἄντε πάρα κάτω. Ὑπάρχουν κι' ἄλλοι γιὰ νὰ τοὺς στραυρώσεις.

Μιὰ φορὰ στὴ ζωή του ὁ φουκαρᾶς Θόδωρας ἀπεφάσισε νὰ ψωνίση στὰ παλητατζίδικα καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων τὸν διεπόμπευε. Μ' αὐτὸ τὸ αἴσθημα τῆς πικρίας ὁ Ναούμης ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ πανταλονιοῦ του ὅσες πενταροδεκάρες εἶχε καὶ τὶς ἀπέθεσε πάνω στὸ πάγκο τοῦ παλαιοπώλου.

—Ἔχω λεφτὰ καὶ σοῦ μιλάω. Ἐγὼ δὲν εἶμαι τρίχας. Εἶμαι ὁ Ναούμης ποὺ φουμάρω τὴ τσίκα καὶ κανένα δὲν πειράζω

Αἱ διαθέσεις τοῦ παλαιοπώλου ἄλλαξαν ἄρδην. Ἀπὸ βλοσυρὸς ποὺ ἦτανε χαμογέλασε καὶ ἔγινε γλυκομίλητος. Πλησίασε τὸν Θόδωρα καὶ χάϊδεψε τὸν ὦμο καὶ τοῦ εἶπε:

—Θοδωράκη ἀστειεύθηκα. Νὰ μὲ συμπαθᾶς. Τὸ ξέρω πῶς εἶσαι ἀσίκικο παιδὶ.

Ἱκανοποιήθηκε μὲ τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ παλητατζῆ καὶ βιάστηκε νὰ κλείσῃ συμφωνία.

—Γιὰ μέτρα τοὺς παράδες, τοῦ εἶπε. Σήμερα τ' ἀπεφάσισα καὶ δὲν θὰ φουμάρω μαῦρο γιὰ νὰ ψωνίσω τὴν χαντζάρα.

Ὁ παλητατζῆς πῆρε τὰ λεπτὰ τὰ μέτρησε καὶ μετὰ σκέψι τοῦ εἶπε:

—Αἴντε χαλάλι σου ἡ χαντζάρα ἂν καὶ εἶναι λίγα τὰ λεπτά.

Ὁ Ναούμης πῆρε τὴ χαντζάρα μὲ τὴ θήκη της μαζὶ καὶ τὴν ἔχωσε στὸ ζουνάρι του ἀφίνοντας νὰ φαίνεται ἐπιδεικτικὰ ἡ λαβή της.

Ἡ παρέλασίς του κατόπιν στοὺς δρόμους ὑπῆρξε θριαμβευτική. Ἐπιδεικνύοντάς την σ' ὅλον τὸν κόσμον ἐπεξηγοῦσε:

—Ἀπόψε θὰ κανονίσω τὶς δουλειές μου μὲ τοὺς διαβόλους διὰ τῆς χαντζάρας.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τραυματίσῃ τὸ ἴδιο βράδυ μὲ τὴ χαντζάρα του τὴ δύστυχη τὴ Μαρίνα. Μὰ καὶ πάλι δὲν ἔβαλε μυαλό. Ἔμεινε πάντα ἀδιόρθωτος. Ὁ Ναούμης πέθανε ἀργότερα στὴ Θεσσαλονίκη.

Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ

FELIX CARR

ΑΠΟΨΕ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

— Δὲν ὑπάρχει πιὰ στὴ ζωή.... Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐγχείρησι, δὲν εἶχα καμμιὰ ὁμοιότητα μὲ τὸν παληὸ κατάδικο Τζὰκ Λόγκσατ. Ἦλθα στὴ Νέα Ὑόρκη. Σχεδὸν ἀμέσως γνώρισα ἕναν κύριο ποὺ ἑτοίμαζε μιὰ μεγάλη «ἐπιχείρησι». Ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νἄχῃ ἀνθρώπους του στὴν Ἀστυνομία. Μοῦ πρότεινε τὴ δύσκολη αὐτὴ ἀποστολὴ καὶ δέχθηκα. Ἀλλὰ μοῦ χρειαζόταν μιὰ «ταυτότης» Τότε γνωρίσαμε τὸν δυστυχισμένο Τζὶμ Χάρλοου σ' ἕνα κρυφὸ μπάρ. Μᾶς εἶπε πὼς εἶχε κάνει αἴτησι γιὰ νὰ καταταχθῇ στὴν Ἀστυνομία. Ἕνα ἐπεῖγον τηλεγράφημά μας, ἔφερε τότε τὸ γιατρὸ τοῦ Ντέμβερ στὴ Νέα Ὑόρκη.

Καὶ κάποιο βράδυ τὰ νερὰ τοῦ Χῶτσον ρῆβερ δέχθηκαν τὸ νεκρὸ κορμὶ τοῦ φίλου μας Τζὶμ Χάρλοου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅμως ἔλειπε ὁ δείκτης τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ. Αὐτοῦ τοῦ δακτύλου τὴν πρώτη φάλαγγα ὁ σπουδαῖος ἐκεῖνος γιατρὸς τὴν ἔβαλε στὴ θέσι τῆς δικῆς μου... Ἡ ἐγχείρησι πέτυχε θαυμάσια. Δὲν φαίνεται παρὰ ἕνα μικρὸ σημαδάκι... Ἔτσι εἶχα πιὰ τὰ δακτυλικὰ ἴχνη τοῦ Τζὶμ Χάρλοου καὶ ὅλα τὰ πιστοποιητικά. Τὸ μυστικὸ ἐξησφαλίσθη ἀπολύτως. Ὁ γιατρὸς δὲν ἐπέστρεψε στὸ Ντέμβερ...

— Σατανικὸ σχέδιο! μουρμούρισε ὁ Νταίηβις.

— Ναί. Ἡ αἴτησις τοῦ Τζὶμ Χάρλοου ἔγινε δεκτὴ καὶ κατατάχθηκα στὴν Ἀστυνομία. Ἔδειξα ἱκανότητα ἐξαιρετική, προβιβάσθηκα γλήγορα, ἔφθασα νὰ γίνω βοηθός σας. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κύριος, ποὺ ἑτοίμαζε ἐπὶ τόσα χρόνια καὶ μὲ τέτοια μαεστρία τὴν ἐπιχείρησί του, ἄρχισε νὰ δρᾷ μὲ τὸ ὄνομα «Πράσινος Δράκος».

—Ἤσουν ὄργανό του;

— Ναί.

— Ξέρεις τὸν τρόπο ποὺ προκαλεῖ τοὺς μυστηριώδεις θανάτους τῶν θυμάτων του;

— Ἕνα ξέρω. Κάθε τρεῖς μῆνες κάνει σ' ὅλους τοὺς συνεργάτες του ἀπὸ μιὰ ἔνεσι. Καὶ μᾶς δήλωσε πὼς αὐτὸ γίνεται γιὰ νὰ μᾶς ἔχῃ στὴν ἐξουσία του. Ἀσφαλῶς αὐτὸ ἔχει ἄμεση σχέσι μὲ τὸ μηχανισμὸ τοῦ θανάτου, γιατὶ καὶ στὰ θύματά του ἐπίσης, πρὶν τὰ σκοτώσῃ, κάνει τὴν ἴδια μυστηριώδη ἔνεσι. Εἶναι χημικὸς καὶ μηχανολόγος πρώτης γραμμῆς.

— Τ' ὄνομά του τὸ ξέρεις;

— Ὄχι.

— Τὸν εἶδες ποτέ;

— Τὴν πραγματική του μορφὴ ποτέ.

— Γιατί τώρα σ' ἔχει καταδικάσει σὲ θάνατο;

— Γιατὶ μοῦ ξέφυγε ἡ Ἔβελιν Γκόρπυ, ποὺ τὴν περίμενε στὸ ξενοδοχεῖο...

— Ἐσὺ τὸν εἰδοποίησες σὲ ποιὸ ξενοδοχεῖο θὰ τὴν κρύβαμε;

— Ναί. Μὲ τιμωρεῖ ἐπίσης γιατὶ μοὔφυγε κι' ὁ Τζέημς Ρίνσον μέσα ἀπ' τὰ χέρια μου. Ἀσφαλῶς, αἰτία τοῦ θανάτου μου εἶναι ὁ Μάρτιν Μπέκ. Ὁ Πράσινος Δράκος δὲν συγχωρεῖ ποτὲ γκάφες... Τὰ λεπτὰ ὅμως περνοῦν γλήγορα καὶ πρέπει ν' ἀλαφρώσω ἀπὸ κάτι τὴν ψυχή μου. Ὁ Πῆτερ Σμίθ, ὁ οἰκονόμος τῆς μίσες Γκάρτνερ εἶναι ἀθῶος. Ἡ ἐπίθεσι ἐναντίον μου εἶναι φανταστική. Πραγματικὰ ὁ ἄνθρωπος, τὴ βραδυὰ τοῦ θανάτου τῆς κυρίας του, δὲν μὲ εἶδε νὰ μπῶ στὸ σπίτι, γιατὶ μπῆκα ἀπὸ μιὰ μυστικὴ ἰδιαίτερη εἴσοδο. Τὸν ἐνοχοποίησα κατὰ διαταγὴν τοῦ Πράσινου Δράκου...

— Δὲν παραξενεύθηκες ὅταν ἀμέσως ὕστερα σὲ πῆρε ὁ Πράσινος Δράκος στὸ τηλέφωνο καὶ χαρακτήρισε ὡς γκάφα τὴ σύλληψη τοῦ Πῆτερ Σμίθ;

— Ὄχι. Τὤξερα πῶς θὰ τὤκανε. Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ «κόλπα» ποὺ μεταχειρίζεται γιὰ νὰ μπερδεύῃ τὰ πράγματα...

Ἐνῷ μιλοῦσε, τὰ μάτια του καρφώθηκαν στοὺς δεῖκτες τοῦ ρολογιοῦ. Τὸ πρόσωπό του πῆρε μιὰ ἔκφρασι ἀγωνίας. Ὅλων τὰ μάτια, σὰν ἀπὸ ἔνστικτη παρόρμησι, στράφηκαν στὸ ρολόϊ.

Ἦταν δώδεκα παρὰ τρία λεπτά...

— Πές μου ἀκόμα: ὁ δόκτωρ Γκλάσγουωρθ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Πράσινου Δράκου;

Τὸ πρόσωπο τοῦ μελλοθανάτου Τζὰκ Λόγκσατ (Τζὶμ Χάρλοου) πῆρε μιὰν ἀλλόκοτη ἔκφρασι, σὰν κάτι νἄρχιζε νὰ τοῦ σφίγγῃ τὸ λαιμό...

— Πρὶν εἶπα, ἔκαμε, μιλῶντας γλήγορα γιὰ νὰ προφθάσῃ νὰ πῇ ὅσα ἤθελε νὰ μάθῃ ὁ Νταίηβις, εἶπα πὼς δὲν ἤξερα ποιὸς εἶν' ὁ Πράσινος Δράκος. Ἦταν ψέμα. Μὰ μοὔμενε κάποια τελευταία ἐλπίδα πὼς θὰ ζήσω... Τώρα αἰσθάνομαι πὼς ἀρχίζει τὸ μαρτύριο τοῦ θανάτου... Εἶμαι χαμένος... γι' αὐτὸ... θὰ ὁμολογήσω....

—Λέγε γρήγορα, φώναξε ὁ Νταίηβις, ποιὸς εἶναι ὁ Πράσινος Δράκος;

— Εἶναι ὁ... ὁ...

Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τοῦ μελλοθανάτου ἀλλοιώθηκαν τρομερά, τὰ μάτια του πετάχθηκαν ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες κι' ἕνα τρομερὸ αἴσθημα ἀσφυξίας τὸν ἔκαμε νὰ στριφογυρίσῃ γύρω στὸ κάθισμά του μὲ σπασμωδικὲς κινήσεις τῶν χεριῶν καὶ τοῦ κεφαλιοῦ. Προσπάθησε νὰ μιλήσῃ, μὰ ἦταν ἀδύνατο. Ἕνας τελευταῖος σπασμὸς τὸν ἀνατάραξε σύγκορμο καὶ κυλίσθηκε νεκρὸς στὸ πάτωμα.

Τὸ ρολόϊ κείνη τὴ στιγμὴ ἄρχισε νὰ χτυπάῃ ἀργὰ καὶ πένθιμα, μεσάνυχτα...

(Συνέχεια στὸ προσεχές)

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΝΕΛΛΗ (ΣΙΣΥΦΟΥ)

ΠΑΝΤΡΕΥΟΜΑΙ ΤΗ ΠΡΟΙΚΑ ΣΟΥ

10ον

Ἐψέλλισε:

—Ἐντελῶς!

—Δηλαδὴ δὲν εἶνε δυνατόν! Θὰ λέτε ὑπερβολές. Κάποια παροδικὴ ζημιά... κάποια περαστικὴ ἀπώλεια ἴσως...

—Ἄχ! Σᾶς λέω, ἀγαπητέ μου κύριε Μαλάμη, ὅτι εἶμαι ὁλότελα κατεστραμμένος! Ξετιναγμένος! Στὸν ἀέρα.

—Ἐξηγηθῆτε:

—Εἶχα τοποθετήσει μυστικά, χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογήσω σὲ κανένα, ὁλόκληρη σχεδὸν τὴν περιουσία μου σὲ κάτι ἐπικίνδυνες ἐπιχειρήσεις. Καὶ οἱ ἐπιχειρήσεις αὐτὲς ἔπεσαν ἔξω... ἐναυάγησαν. Κι' ἐγὼ τώρα εἶμαι ἕτοιμος νὰ πτωχεύσω! Ὅλο τὸ ἐνεργητικό μου κατεποντίσθη, ἐβούλιαξε. Μένω μὲ τεράστιο παθητικό... πάνω ἀπὸ τρία ἑκατομμύρια. Πῶς θὰ πληρώσω;

Ὅσο μιλοῦσε καὶ διεκτραγωδοῦσε τὴν φανταστική του χρεωκοπία, τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀμερικάνου ἐκατσούφιαζε, συνωφρυοῦτο, ἐπάγωνε, τὰ χαρακτηριστικά του ἐσκληρύνοντο...

Ὅταν ἐτελείωσε ὁ Μαλάμης ἐσηκώθηκε.

Καὶ εἶπε μουδιασμένα, μὲ ὁλοφάνερη ψυχρότητα:

—Αἴ, τί νὰ γίνῃ; ὑπομονή... Τὰ συλλυπητήριά μου... τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήριά μου, κύριε Ραλλόγλου... ὑπομονὴ καὶ θάρρος... ἀλλ' ἐμένα νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε... στὴ θέσι σας χρειάζεται κανεὶς νὰ μείνῃ μόνος... ἄλλως τε δὲν εἶχα νὰ σᾶς πῶ καὶ τίποτε δὰ τὸ σπουδαῖο... ἔτσι... χωρὶς λόγο... ἁπλῶς ἐπέρασα ἔτσι ἀπὸ τὸ γραφεῖο σας νὰ σᾶς δῶ... μὲ συγχωρεῖτε... χαίρετε... παρντόν... ἤθελα δηλαδὴ νὰ πῶ ὠρεβουάρ.

Ἀλλ' ὁ Ραλλόγλου μὲ γοργὴ κίνησι τοῦ ἔκοψε τὴ σοφὴ καὶ στρατηγική του ὑποχώρησι πρὸς τὴν πόρτα.

Τοῦ εἶπε:

—Ἀλλ' ἴσια ἴσια, τώρα ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ ἐνίσχυσι, ἀπὸ ἠθικὴ τόνωσι, τώρα ἔχω ἀνάγκη τοὺς φίλους μου, τοὺς πραγματικούς μου φίλους. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ!...

—Τί πρᾶγμα; ἐρώτησε, καταφανῶς στενοχωρημένος ὁ Ἀμερικάνος, ποὺ δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ τὸ σκάσῃ, νὰ τὸ στρίψῃ ἀπὸ τὸ χρεωκοπημένο αὐτὸ σπίτι, ποὺ τοῦ φαινόταν ὅτι ἐμύριζε λείψανο καὶ θάνατο.

—Νὰ, ἤθελα νὰ σᾶς πῶ... γιὰ τὴ Βέτα μου... θυμόσαστε τὴν πρότασί σας. Τὴν ἐρώτησα καὶ δέχεται νὰ σᾶς κάμῃ σύζυγό της... μόνο ποὺ φυσικά, τώρα τὸ δύστυχο κορίτσι δὲν ἔχει πεντάρα προῖκα.

Ὁ Μαλάμης τὸν διέκοψε παγερός:

—Καλά! Καλά! Θὰ τὰ ξαναποῦμε... δὲν εἶνε δὰ καὶ βία... ἄλλωστε καὶ ἐγὼ σκέφθηκα... ἡ ἡλικία μας, διάβολε, δὲ συμβιβάζεται. Ἐγὼ εἶμαι πολὺ ἡλικιωμένος γιὰ τὴ δεσποινίδα Βέτα... ἀλλά, πάλι... στὸ μέλλον δὲν ἀποκλείεται... ἅμα γυρίσω ἀπὸ κάποιο ταξεῖδι ποὺ λογαριάζω νὰ κάμω... κάποιο πολὺ μακρυνὸ ταξεῖδι... ἀλλὰ θὰ σᾶς ξαναϊδῶ... χαίρετε, γκοὺτ μπάϋ!

Καὶ... ἔστριψε σὰν νὰ τὸν κατεδίωκε ὁ διάβολος, ἐνῷ ἀπὸ πίσω του, καθὼς ἔκλεινε τὴν πόρτα, ὁ γέρω Ραλλόγλου ἐφώναζε, σκασμένος στὰ χάχανα:

—Ἄ, προικοθήρα! Τὴν ἔπαθες, παληάνθρωπε!

. . . .

—Τὸν ἄλλο τώρα νὰ ἰδοῦμε, τὸ λιμοκοντόρο σου, εἶπε στὸ κορίτσι του ὁ κ. Ραλλόγλου, ἅμα τῆς ἀφηγήθηκε τὸ ἀξιοθρήνητο, τὸ κωμικοτραγικὸ τέλος τῆς συνομιλίας του μὲ τὸ Μαλάμη.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅλ' ἡ Ἀθήνα βούϊζε ἀπ' τὴν καταπληκτικὴ εἴδησι. Ὁ Μαλάμης τὴν εἶχε πῆ σὲ πολλούς, μὲ χαιρεκάκια ὁλοφάνερη, ἀλλὰ ...ὑπὸ ἐχεμύθεια.

— Τὰ μάθατε; Φτώχεψε ὁ Ράλογλου.

— Τί λέτε ;

— Ναί... Εἶναι βέβαιο... Μοῦ τὸ εἶπε ὁ ἴδιος.

Ἡ εἴδησις ἔκαμε τὸ γῦρο της σὰν ἀστραπή, ὅπως ὅλες οἱ κακὲς εἰδήσεις κι' ἔφθασε ὡς τ' αὐτιὰ τοῦ Δαρίδη.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅπως ὁ Ράλογλου κάθονταν στὸ γραφεῖο του, κτύπησε ἡ πόρτα.

—Ὁ κ. Δαρίδης σᾶς παρακαλεῖ ἐὰν μπορῆτε νὰ τὸν ἰδῆτε.

—Ἄς ἔλθῃ!

Ὁ νέος ἐμπῆκε, τρέμοντας ἀπὸ συγκίνησι.

Καὶ ἐτραύλισε:

—Κύριε Ραλλόγλου, ἔμαθα τὸ ἀτύχημα ποὺ σᾶς ἔπληξε! Καὶ τώρα μπορῶ πιὰ νὰ σᾶς ζητήσω καὶ πάλι τὸ χέρι τῆς Βέτας, ποὺ τὴν ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ τὴ ζωή μου, περισσότερο ἀπὸ τὸ κάθε τι στὸν κόσμο, ποὺ τὴ λατρεύω! ὄχι, ἀφῆστε με νὰ τελειώσω! Τώρα δὲν μπορεῖτε νὰ μοῦ ἀρνηθῆτε τὴν εὐτυχία μου, τώρα δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα. Γιατὶ τώρα εἶσθε καὶ σεῖς πτωχὸς ὅπως εἶμαι κι' ἐγώ, τώρα ἡ μοῖρα ἐγκρέμισε τὸ σινικὸ τεῖχος ποὺ μᾶς ἐχώριζε μὲ τὴ Βέτα. Σᾶς ἱκετεύω...

—Ἀλλὰ δὲν ἔχει πεντάρα τσακιστή, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Ραλλόγλου, ποὺ ἔνοιωθε μολαταῦτα τὰ μάτια του νὰ ὑγραίνωνται ἀπὸ συγκίνησι.

— Ἔστω! Καὶ τί μ' αὐτό; Θὰ δουλέψω! Καὶ θὰ τὴ ζήσω! Τὴν ἀγαπῶ! Τὸ καταλαβαίνετε; Τὴν ἀγαπῶ! Καὶ ἐὰν μοῦ τὴν ἀρνηθῆτε, θὰ σκο!...

(Συνέχεια στὸ προσεχές)

ΚΥΡΙΕΣ διαβάστε με

Ἡ γραφολόγος σᾶς ἀπαντᾶ

Γράφτε μου ὀνοματεπώνυμον, διεύθυνσι, ἔτος καὶ ἡμέρα γεννήσεως καὶ τόπο, ἂν θέλετε νὰ σᾶς πῶ κάτι, ποὺ ἴσως σᾶς βοηθήσῃ στὴ ζωή. Ἀνοῖχτε μου τὴν καρδιά σας. Κάτι θὰ σᾶς συμβουλέψω.

Νο 335.— Θὰ γίνετε ὅ,τι θέλετε, ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλετε. Μὰ πῶς θὰ γίνετε κάτι, ὅταν σᾶς ἀπασχολοῦν μικρὰ ζητήματα, ὅπως ἐκεῖνα ποὺ μοῦ γράφετε ; Νὰ περιμένετε νὰ ξανάρθῃ τοῦ χρόνου στὸν τόπο σας μιὰ νέα, ποὺ θὰ περάσῃ ἕνα χειμῶνα καὶ μιὰ ἄνοιξι στὴν Ἀθήνα ; Μὰ εἶσθε πολὺ ἰδεολόγος, ὅσο κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι. Ξεχάστε τὰ μακρυνὰ καὶ κυττάχτε τὰ κοντινά : Καὶ πρὸ παντὸς κυττάχτε πῶς θὰ πετύχετε.

Νομικόν, Ἀθήνας.— Ἐπίμονος ἀλλὰ καὶ λίγο —πῶς νὰ σᾶς πῶ— ἐπιπόλαιος(;) ἢ κάτι τέτοιο. Θὰ πετύχετε ἂν κυττάξετε τὴ δουλειά σας καὶ μόνον, μὲ ἐπιμονή, ὑπομονὴ καὶ εἰλικρίνεια. Μὴ σᾶς φαίνεται αὐτὸ παράξενο. Ἡ εἰλικρίνεια στὸ ἐπάγγελμά σας ἀνοίγει πλατὺ δρόμο.

Ἀμέτσε, Ξάνθην.— Τολμήσετε καὶ ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς τολμηρούς. Ἔτσι θὰ πάρετε καὶ τὴν ἀπόφασί σας. Μὰ γιατὶ ὅμως τόσο μικρὸς καὶ τόσο ἐρωτευμένος ;

Γ. Ἠλιόπ., Ἀθήνας.— Θὰ πετύχετε στὴ σταδιοδρομία σας καὶ στὸ αἴσθημά σας. Τυχερή σας ἡμέρα ἡ Τρίτη.

Ἀπαισιόδοξον, Ἐνταῦθα.— Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ γράφετε; Παραξενεύομαι, ἀλήθεια, γιὰ ἕνα μικρόν, νὰ σκέπτεται ἔτσι. Γιατὶ ὁ ἀρχικός σας σκοπὸς δὲν ἔλειψε. Ἀπόδειξις εἶναι τὸ ὅτι σᾶς συνταράσσει τὸ πάθος σας. Γιατὶ περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Ἂν θέλετε νὰ ζήσετε ἥσυχος, μὴ σκεφθῆτε ὅτι μπορεῖ νὰ πιὰ νὰ ὑπάρξουν τέτοιες σχέσεις.

Αἴγιο Νο 2.— Χαρακτὴρ καλός. Θὰ ἐπιτύχετε στὴ ζωή σας. Ἀλλὰ προσέξετε γιατί, ἂν συνεχίσετε μιὰ σχέσι, δὲν θὰ σᾶς βγῇ σὲ καλό. Ἡ Δευτέρα τυχερή σας ἡμέρα.

Ἀφρισμένον Κῦμα. Ὕδρα.— Μὲ τὴν γραφομηχανὴ δὲν μπορῶ νὰ πῶ τὴν γνώμη μου. Ἀκόμη χωρὶς ὄνομα καὶ διεύθυνσι.

Πίνδαρον, Θήβας.— Βλέπω τὸ μέλλον σας πολὺ ὡραῖο. Φροντίσετε νὰ ἐπιμένετε στὴν προσπάθειάν σας καὶ θὰ πετύχετε. Ἡ ζωή σας θὰ εἶναι καλή. Τυχερὴ ἡμέρα σας τὸ Σάββατο.

Λ. Σ., Ἐνταῦθα.— Σᾶς ἔγραψα στὴν διεύθυνσί σας.

ΝΤΟΛΟΡΕΣ ΝΤΕΛ ΡΟΣΣΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ

ΤΟ ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ

Τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ μακιγιὰζ εἶναι ἰδιαιτέρως σπουδαῖον. Πολλὰ πρόσωπα γυναικεῖα φαίνονται ἄσχημα, διότι τὰ μάτια εἶναι ἀνεπαρκῶς ἢ ὑπερβολικὰ μακιγιαρισμένα. Ὁπωσδήποτε, ἡ ἀνεπάρκεια εἶναι πάντοτε προτιμώτερη ἀπὸ τὴν ὑπερβολήν, διότι ἡ δευτέρα γερνᾷ τὸ πρόσωπον.

Πρὶν ἀπ' ὅλα, διὰ νὰ μακιγιαρισθοῦν τὸ πρωῒ καλὰ τὰ μάτια πρέπει τὰ βλέφαρα καὶ αἱ βλεφαρίδες νὰ ἔχουν καθαρισθῆ καὶ προετοιμασθῆ ἀπὸ τὸ προηγούμενον βράδυ. Μὴν ἀφίνετε ποτὲ ἐπὶ ὅλην τὴν νύκτα μακιγιαρισμένα τὰ μάτια. Ἀφαιρεῖτε τὸ ρίμελ μὲ κρέμα καθαριότητος καὶ σαπουνίζετε ἔπειτα ἐλαφρὰ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ματιοῦ, διὰ νὰ καθαρίσῃ τελείως. Ἀλείψατε τὰ βλέφαρα μὲ ὀλίγην θρεπτικὴν κρέμα καὶ τὰ τσίνορα μὲ ὀλίγον ρετσινόλαδο.

Τὸ πρωῒ πλένετε τὰ μάτια μὲ χλιαρὸ νερὸ καὶ ἔτσι τὰ ἔχετε ἑτοιμάσει γιὰ ἕνα τέλειον μακιγιάζ.

Τὸ βουρτσάκι γιὰ τὸ ρίμμελ πρέπει νὰ ἔχῃ μακρυὰ λαβὴ καὶ δύο μόνο σειρὲς τριχῶν, διὰ νὰ μὴ παίρνῃ πολὺ χρῶμα καὶ διὰ νὰ τὸ ἁπλώνῃ ὁμοιόμορφα. Τὸ βουτᾶτε σὲ χλιαρὸ νερό, ἀφοῦ δὲ τὸ μεταχειρισθῆτε, τὸ ξεπλένετε πάντοτε, ὥστε νὰ εἶναι καθαρὸ καὶ ἕτοιμο διὰ τὴν νέαν χρῆσιν.

Διὰ νὰ ἁπλώσετε τὸ ρίμμελ εἰς τὰ τσίνορα, χρειάζεται χρόνος καὶ προσοχή. Τὸ βουρτσάκι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἐπάνω του πολὺ χρῶμα, οὕτως ὥστε αἱ τρίχες τῶν βλεφαρίδων νὰ μένουν χωρισμέναι μεταξύ των καὶ ἁρμονικὰ γυρισμέναι πρὸς τὰ ἐπάνω. Διὰ νὰ φύγῃ τὸ ὑπερβολικὸν ρίμμελ, ὅταν στεγνώσουν τελείως τὰ τσίνουρα τὰ βουρτσίζετε ἐλαφρὰ μὲ ἕνα ἄλλο καθαρὸ βουρτσάκι.

Μετὰ τὰ τσίνορα, βάφετε τὰ βλέφαρα μὲ μίαν σκιὰν ἀνάλογον πρὸς τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν ἢ τοὐλάχιστον πρὸς τὸ γενικὸν μακιγιάζ, τείνοντας πάντοτε πρὸς τὸ ἀνοικτόχρωμον. Ἡ σκιὰ πρέπει νὰ τονίζεται περισσότερο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βλεφάρου καὶ νὰ σβύνῃ σιγὰ σιγὰ πρὸς τὸ φρύδι. Διὰ τὸ βράδυ, ἠμπορεῖ νὰ εἶναι πιὸ ἔντονη, ποτὲ ὅμως ὑπερβολική. Βάζετε κάτω ἀπὸ τὰ φρύδια ὀλίγον ρούζ εἰς τὰ μάγουλα, διὰ νὰ μεγαλώσῃ ἔτσι τὸ μάτι καὶ νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερη ζωὴ καὶ λάμψιν.

Μὴ βάφετε ποτὲ τὸ κάτω βλέφαρο. Γερνᾷ ἔτσι καὶ τὸ νεανικώτερο ἀκόμη πρόσωπο.

Τὰ φρύδια ἔχουν μεγάλη σημασία εἰς τὸ μακιγιὰζ τῶν ματιῶν. Συνήθως ἡ γραμμή των διορθώνεται μὲ τὸ τσιμπιδάκι. Δὲν εἶναι ὅμως πιὰ τῆς μόδας τὰ πολὺ μαδημένα καὶ τελείως γραμμωτὰ φρύδια, ποὺ προεκτείνονται μὲ μαῦρο κραγιόνι. Τὰ φρύδια πρέπει νὰ εἶνε ἀρκετὰ πυκνὰ πρὸς τὴ μύτη καὶ λεπτότερα καὶ ἀραιότερα πρὸς τοὺς κροτάφους.

Κατὰ γενικὸ κανόνα, διὰ νὰ μεγαλώσετε τὸ μάτι πρέπει νὰ αὐξήσετε τὴν ἀπόστασί του ἀπὸ τὸ φρύδι, μαδῶντας τὸ δεύτερο ἀπὸ τὸ κάτω μόνο μέρος του.

ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΩΡΑΙΟΙ... ΟΥΡΑΝΟΞΥΣΤΕΣ!

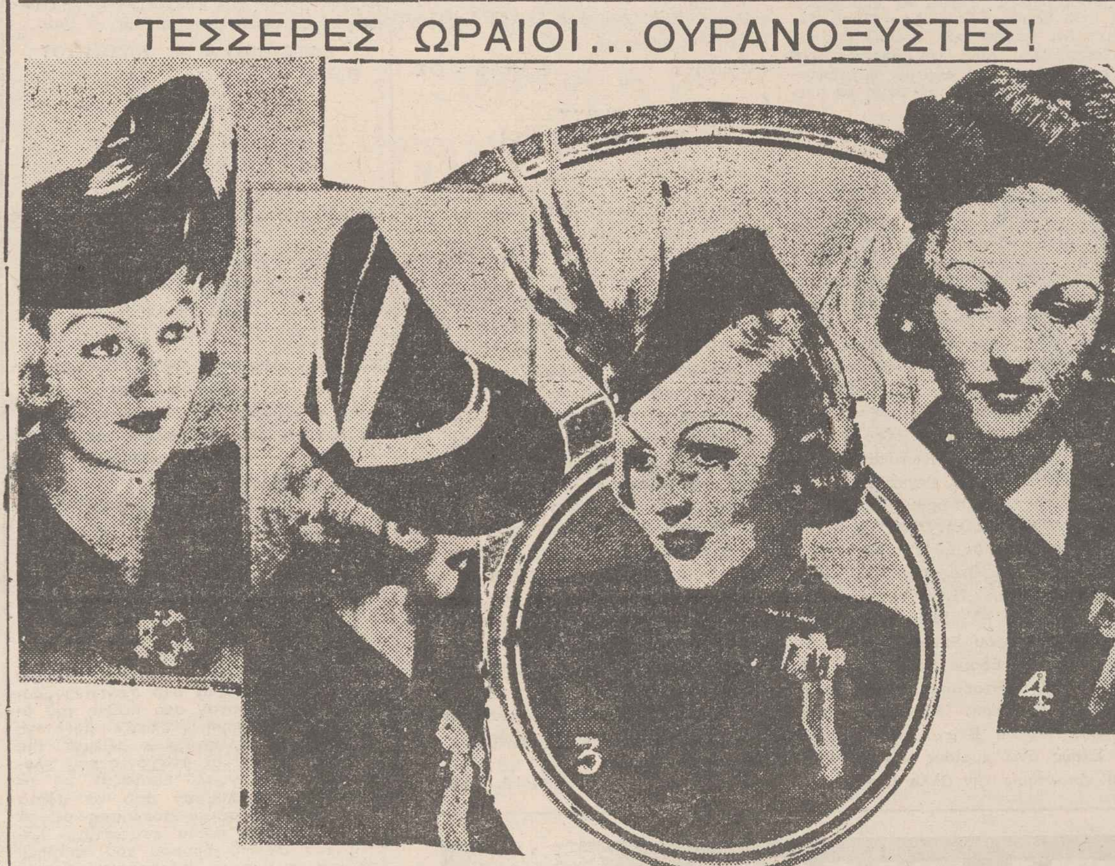

Κυττάχτε αὐτὰ τὰ τέσσερα καπελλάκια. Εἶναι μοντέλλα τοῦ περιφήμου ἀγγλικοῦ σπιτιοῦ Μπέρσφορντ ποὺ τὰ λανσάρει τώρα τελευταῖα στὴ Λόντρα. Τὸ πρῶτο ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο μὲ πτερὰ εἶναι γιὰ ἀπόγευμα. Τὸ δεύτερο, πρασίνου χρώματος, δίδει μιὰ κανονικότητα στὸ πρόσωπο. Τὸ τρίτο, ἀπὸ φέτρ, εἶναι κάτι τὸ καταπληκτικόν. Ἕνα μπλὲ Κινέζικο πουλὶ εἶναι ἕτοιμο νὰ πετάξῃ κινῶντας πάνω ἀπὸ τὰ φρύδια τῆς ὡραίας κυρίας ποὺ τὸ φοράει καὶ τὸ τέταρτο; Εἶναι μιὰ ἔμπνευσις τοῦ Χόλλυγουντ, ἀπὸ περουβιανὸ μπλέ, ποὺ τὸ στολίζουν πτερὰ στρουθοκαμήλου.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΚΗΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΑΥΓΟ

Τὰ πιάτα ἢ φλυτζάνια ποὺ περιεῖχαν αὐγὸ ἢ σάλτσα μὲ αὐγό, παρουσιάζουν δυσκολία στὸ πλύσιμο, διότι πλένονται μὲ ζεστὸ νερό, ποὺ ἀποτελεῖ μαζὺ μὲ τὸ ἀσπράδι καὶ τὸν κροκὸ μίαν κολλώδη οὐσία ποὺ σχηματίζει ἐπιμόνους κηλῖδας ἐπάνω στὴν πορσελάνη. Βουτᾶτε τα λοιπὸν πρῶτα εἰς κρύο νερὸ, καθαρίσετέ τα καλὰ μὲ ἕνα κουρέλλι καὶ μόνο κατόπι περάσετέ τα μὲ νερὸ ζεστό.

Η ΜΥΡΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ

Καὶ κατὰ τὶς κρύες ἀκόμη ἡμέρες, μὴ παραλείπετε ποτὲ νὰ ἀερίζετε τὰ δωμάτια. Ἀρκεῖ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἕνα ρεῦμα ἀέρος ἐπὶ 5—10 λεπτὰ τῆς ὥρας, ἢ ἐπὶ ἕνα τέταρτο προκειμένου γιὰ μέρη ὅπου καπνίζουν ἢ κοιμοῦνται. Ἂν ἐπιμένῃ ἡ μυρωδιὰ τῆς κλεισούρας, προσθέτετε εἰς 1 λίτρον νερὸ 200 γραμμάρια εὐκάλυπτον καὶ 100 φορμόλης καὶ ἀφίνετε τὸ ὑγρὸν νὰ ἐξατμισθῇ μέσα εἰς τὸ δωμάτιον. Ἠμπορεῖτε ἐπίσης νὰ ἀφήσετε μέσα εἰς τὸ δωμάτιον, ἑρμητικὰ κλειστὸν, ἕνα δοχεῖον μὲ κάρβουνα—ὄχι ἀναμμένα—ἐπὶ 48 ὧρες. Τὸ κάρβουνο ἀπορροφᾷ κάθε μυρωδιά.

Ἕνα ὡραῖο φορεματάκι πλεκτό, ποὺ προτιμᾶται αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἀπ' ὅλον τὸν κομψὸ κόσμο τῆς πρωτευούσης.

Σᾶς κυττάζει ποτὲ ἕνας ἄνδρας δυὸ φορές;

Τὸ νὰ ἕλκῃ καὶ νὰ συγκρατῇ τὰ βλέμματα τῶν ἀνδρῶν ἕνα γυναικεῖο πρόσωπο, εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς θελκτικῆς ἐπιδερμίδος Νεανικὸ δέρμα ζωντανό, χωρὶς ρυτίδες, χωρὶς λεκέδες, βελούδινο, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χρήσεως τῆς κρέμας : ΡΟΔΑΛΙΝΗ ΧΙΩΝ

Αἱ ἐκφράσεις θαυμασμοῦ καὶ συγχαρητηρίων ποὺ ἔχει στὸ ἐνεργητικόν της καθὼς καὶ ἡ πολυετὴς πεῖρα τῶν κατασκευαστῶν της, πείθουν περὶ τῆς θαυματουργοῦ ἰδιότητος τῆς κρέμας

ΡΟΔΑΛΙΝΗ ΧΙΩΝ

ΠΡΟΪΟΝ ΤΗΣ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ CANA

Η ΕΥΡΩΠΗ απαντά

Σ. Κοκ. Γελάνθη.— Τὸ σταυρόλεξο δὲν θὰ ἦτο καλό. Ἂν στὸ ἴδιο χαρτὶ ἦτο καὶ τὸ ποίημα, τότε δὲν μποροῦσα νὰ τὸ χωρίσω καὶ θὰ κατεστράφη. Λυποῦμαι πολὺ—ἂν ἔτσι ἔγινε. Καὶ ξαναστεῖλτε το. Θέλω τὴν ὑποστήριξί σας. Ὅλοι ἔχουν ἀνάγκη ἀλληλοϋποστηρίξεως. Ἐλπίζω νὰ ἐξηγήθηκα γιὰ νὰ μὴ παραπονῆσθε.

Ε. Κ., Θεσ.— Τὸ Γενιτσὰ δημοσιεύονται, μετὰ καθυστέρησι βέβαια, ἀλλὰ τί νὰ κάνω; Ὅσο κι' ἂν σᾶς ἔχω στὸ δεξιό, εἶνε δύσκολο νὰ ἀδικήσω ἄλλους. Τώρα δὲν θάχετε παράπονο. Συγγνώμην, γιατὶ σὲ προηγούμενη ἀπάντησι ὁ στοιχειοθέτης τὸ δικό μου «εἶσθε» τὸ ἔκαμε «εἶσαι».

Ε. Καρ. Σιδηρόκαστρο. — Σᾶς ἀπήντησα στὸ φύλλο 8. Ἔχετε δίκηο ὅλοι. Μὰ ἀπαντῶ κατὰ σειρὰν λήψεως. Τὸ δελτίον θὰ σταλῇ, ἀλλὰ δὲν ἑτοιμάστηκαν τὰ ἔντυπα. Ἐγὼ ὑπολογίζω πολὺ σὲ σᾶς.

Γ. Κατσ., Φιλιατρά. Γράφετε ἄλλα μικρά. Οἱ συμμαθηταί σας γιατί δὲν προτιμοῦν τὴν «Εὐρώπη»; Φροντίσετε.

Ἀλ. Κυπριάδην, Καλλιθέαν. Δέχομαι τοὺς φίλους τοῦ περιοδικοῦ στὰ γραφεῖα μου Τρίτη καὶ Πέμπτη 5—6 μ. μ. Σᾶς περιμένω.

Ραδαμ. Γ. Λουκαδάκην, Δαφνές.— Κατ' ἀπαράβατον ὅρον, ἡ συνδρομὴ προπληρώνεται.

Τασ. Παν., Κέρκυρα.— Σατυρικὰ ὄχι ἐπιτυχῆ δυστυχῶς. Πέστε στὸν κ. Δ. χαιρετισμοὺς καὶ παραστικὰ καὶ φροντίστε γιὰ τὴν «Εὐρώπη». Ἀλλὰ βλέπω τραγούδια κι' ἀλλοῦ.

Δημ. Βλαχ., Κέρκυραν.— Φχαριστήθηκα γιὰ τὸ γράμμα σας. Ἔτσ' εἶνε. Γινόμαστε φίλοι χωρὶς νὰ γνωριζόμαστε, κ' ἡ φιλία αὐτὴ μὲ τοὺς περισσότερους εἶνε πολὺ ἰσχυρή. Μὲ νομίζατε νέο; Μὰ γράφω χρόνια καὶ ὅπως χρόνια γράφω, τώρα θὰ εἶμαι ...περισσότερο. Ἡ φωτογραφία μου νὰ δημοσιευθῇ, ὅπως ζητᾶτε, δὲν θὰ εἶχα κανένα λόγο. Λυποῦμαι μάλιστα ποὺ δυσαρέστησα πολλοὺς γι' αὐτό, ἀλλὰ ἐπιμένω ἀρνούμενος. Ὁ κ. Α. Λ. ἦτο δυστυχῶς ἀπησχολημένος καὶ μὲ... γέλασε. Ἡ διεύθυνσις τῆς Νταίζης; Τὴν ἔχω χάσει τὴν ἀγαπητὴ κυρία φέτο. Μὰ ἀπευθυνθῆτε στὸ Λύκειο Ἑλληνίδων.

Κάκην, Ἀμαρούσιο.— Τὴ διεύθυνσί σας ἄλλη φορά. Ἀλλὰ «κάθε βραδάκυ στὶς ὀκτὼ σὲ περιμένω στὸ στενό... κλπ.» Τὸ ξέρετε; Αὐτὸ μοῦ θυμίζει τὸ τραγοῦδι σας.

Γεράσ. Σολ., Ληξοῦρι.— Μὴ βιάζεσθε. Καὶ φροντίστε γιὰ τὴν «Εὐρώπη» περισσότερο. Τὰ πράγματα τῆς κυκλοφορίας αὐτοῦ δὲν εἶνε ὅπως τὰ γράφετε.

Σωτ. Κουβ., Ἐδῶ. Δὲν θέλω ἄλλου κρίσι καὶ ἀρκεῖ ἡ δική μου. Τὸ διήγημα εἶνε καλό, ἀλλὰ δὲν... δημοσιεύεται. Γιατί; Ἐλᾶτε νὰ σᾶς τὸ πῶ.

Εὐθυμ., Ἰωάννινα.— Μὲ παρεξηγήσατε. Εἶπα : Ἐξασφαλίσατε πρῶτα τὴ δουλειά σας, νὰ ἔχετε τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ κάντε ὅ,τι θέλετε ὕστερα. Ἀφοῦ αὐτὸ τὤχετε ἐξασφαλίσει προχωρήσετε. Μάθετε σύγχρονα καὶ τὴ γραμματική. Κι' ὅταν ἔλθετε εἶμαι στὴ διάθεσί σας. Αὐτὰ εἶπα καὶ τὰ ξαναλέγω.

Κ. Κατσουρ., Ἀνδρίτσαινα.— Σύμφωνοι. Ἀλλὰ στὴν κωμόπολί σας κυκλοφοροῦμε ἐλάχιστα — δυστυχῶς. Πέστε στὸν πράκτορα νὰ κινηθῇ καὶ τὸ δικό σας ἐνδιαφέρον νὰ ἐκδηλωθῇ μὲ τὴν αὔξησι τῆς κυκλοφορίας ποὺ τὴν παρακολουθῶ.

Ἀλ. Δάφ., Βύρωνα.— Τὸ γράμμα σας δὲν τὸ παρεξήγησα. Γιατί; Ψάχνετε καὶ σεῖς—ὅπως ψάχνουν ὅλοι—νὰ βροῦν κάποιο ἀνώτερο ἄνθρωπο. Κι' ἅμα τὸν βροῦν ἔρχεται ἡ μέρα νὰ ρωτηθοῦν ἂν δίδοντας ὅλα τὸν ηὗραν. Γι' αὐτό, γιὰ καλό σας, κι' ἂς μὴ σᾶς γνωρίζω, δὲν σᾶς δίνω τὴ διεύθυνσι ποὺ ζητᾶτε. Ὄχι ἀπὸ κακία. Ἀλλ' ἔτσι—γιατὶ τὸ πρόσωπο αὐτό, καλὸ καθ' ὅλα, μοῦ φαίνεται νὰ ἔχῃ κάποιο ἄλλο σύνδεσμο.

Μαρ. Τόκ., Ἐνταῦθα.— Μὲ γνωρίζετε; 7ιατὶ αὐτὸ τὸ «ἀγαπητὲ» σημαίνει κάτι τέτοιο. Θὰ δημοσιευθῇ καὶ θέλω βέβαια νὰ δοκιμάσω τὴν χρησιμότητά σας. Τὸ «Ἡ συχώρησι» θὰ δημοσιευθῇ.

Βασ. Χρ. Παπ., Χαλκίδα.—Πολλοί, πάρα πολλοί, οἱ γράφοντες καὶ λίγος ὁ χῶρος. Μὰ σεῖς εἶστε πάντα ἀγαπητός, κι' ἂν ξεχνῶ, δὲν... λησμονῶ.

Ε. Κουτσ., φυλακὰς Ἀμφ.— Βέβαια εἶνε σωστὴ ἡ παρατήρησί σας. Μὰ κανεὶς δὲν διεμαρτυρήθη ἐκτὸς ἀπὸ σᾶς, ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ κομμάτι δὲν ἐνδιέφερε, δι' ὃ καὶ μὴν τὸ περιμένετε. Ὅ,τι ἄλλο θέλετε στὴ διάθεσί σας.

Χ. Παρασκ., Δημητσάναν.— Σᾶς ἀπήντησα καὶ παραξενεύομαι πῶς δὲν τὸ εἴδατε.

Μαν-Κό, Ἐδῶ.— Ἔχει πολλὲς ὑπερβολές, καὶ φράσι ποὺ δὲν εἶνε καλή. «Τὸ φειδίσιο κορμὶ ποὺ γλυστρᾷ» σοκάρει. Φροντίστε νὰ στρώσετε τὸ γράψιμό σας.

Θ. Φ., Λευκάδα.— Νὰ σᾶς δεχθῶ. Κι' εὐχαριστῶ.

Στ. Σταυρ., Πειραιᾶ.— Καλὲ τί λέτε; Δὲν σᾶς ἀπήντησα; Ἂν ἔλαβα γράμμα σας, ἀπήντησα. Καὶ δὲν ἀφίνω, ὡς εἶνε γνωστόν, κανένα ἀναπάντητο. Ἐκτὸς ἂν χάθηκε τὸ γράμμα σας. Ἂν εἶσθε πράγματι τακτικὸς ἀναγνώστης, κυττᾶχτε τὴν ἀλληλογραφία.

Ἀν. Πιπιρλῆν.— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλ' ὅ,τι γράφω δὲν ξεγράφω κι' ὅ,τι λέω δὲν ξελέω. Φταίει ἡ μακαρίτισσα ἡ μητέρα μου ποὺ μ' ἔμαθε ἔτσι.

Β. Χρ. Νεστορ., Θεσσ.— Εὐχαριστῶ διὰ τὰς πληροφορίας σας περὶ τῆς κυκλοφορίας τῆς «Εὐρώπης» στὴ Θεσσαλονίκη, ποὺ συμπίπτουν μὲ τὶς δικές μου.

Β. Λύγδ., Σωτηρία.— Εὐχαριστῶ πάρα πολύ. Στεῖλτε το καὶ συντομεύσετέ το ὅσο μπορεῖτε.

ΚΑΝ., Χαλάνδρι.— Εὐχαριστῶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Κολλεγίου ποὺ ἀγαποῦν τὴν «Εὐρώπη». Αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε θέλει ὁλόκληρο σελίδα, ποὺ εἶνε ἀδύνατο νὰ παραχωρηθῇ. Θὰ μελετήσω ἂν μπορῇ γιὰ φιγοῦρες καὶ λίγα λόγια.

Μαραμένο Ροδόφυλλο. Θεσ.— Δημοσιεύεται τὸ πρὸ μηνὸς σταλέν. Τὸ ἄλλο καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Γιατὶ τόσα λίγα καὶ τόση ψυχολογία; Νομίζω ὅτι ἀπατᾶσθε. Ἀλλὰ φέρει εἰς φῶς τὴν ἀλήθειαν ὁ χρόνος.

Δ. Φ. Η.— Ἂν καὶ σᾶς ἀπήντησα, ὅμως δὲν θέλω νὰ λείψω ἀπὸ τοῦ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ὅτι ἡ «Εὐρώπη» ὑπάρχει, κι' αὐτὸ ξαίρω καλὰ πόσο σᾶς εὐχαριστεῖ. Γι' αὐτὸ παραξενεύομαι μὲ τὸ γράψιμό σας, ποὺ μ' ἔκαμε νὰ θυμώσω,— γιατὶ ἐγὼ θυμώνω ὅταν ἔχω δίκηο. Πιστέψτε, ὅτι πάντα σᾶς θεωρῶ ὡς τὸν καλλίτερο φίλο μου, τὸν ἀγαπητότερο συνεργάτη μου, ποὺ καμμιὰ παρεξήγησι δὲν εἶναι δυνατὴ νὰ μὲ κάμῃ νὰ σκεφθῶ ἀλλοιώτικα.

Τ. Ν. Κορ.— Θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἑπόμενο φύλλο καὶ μὲ συγχωρεῖτε πολὺ πολὺ γιὰ τὴν καθυστέρησι.

Ἔλαβα ἐπίσης πεζὰ ἢ ἔμμετρα τῶν κ. κ. Ἰω. Μοσχάκη, Νικ. Μαραβίδη, Ντ. Δράμα, Γ. Μαραγκοῦ, Ἰω. Χριστοπούλου, Λεων. Μίτζα, Ἄλκη Βορεινοῦ, Φ. Χρόνη, Ἀρ. Χατζηχρήστου, Χρ. Βουνᾶ, Ἀντ. Παυλάκη, Σπ. Μαυρέδη, Θ. Φραγκοπούλου, Ἀδ. Ξυνογαλᾶ, Ἀγγ. Κλάδου, Ὄλγας Σολωμοῦ, Ν. Κοντογιάννη, Δημ. Μοράντη, Τάσσου Εὐστρατίου, Γ. Ζέρβα, Ἤβου Οἴκτου, Β. Γόγολη, Θ. Πλουτινάκη, Β. Καθάριου, Ἀντ. Μωρεᾶς, Βασ. Ἀμπαζοπούλου, Παύλου Βέργα, Ἀναργ. Ζώρζου, Γ. Ξενάκη, Β. Λύγδα, Κ. Κωνσταντινίδου, Λευτέρη Ἀργυρίου, Ν. Φαράντου, Τάκη Δημάκη, Βαγγ. Οἰκονόμου, Ἐμμ. Μόσχου, Σπ. Παολινέλλη, Μακ. Κοράλη, Μίμη Κουτσούδη, Δημ. Ὑφαντῆ, Γρηγ. Γιαννουκάκη, Μιχ. Θεοφιλοπούλου, Χαρ. Παρασκευοπούλου, Ν. Ἀναστασιάδη, Σπ. Κρεμμύδα, Ἀλ. Γκομόζια, Ἐρατ. Π. Κοντοῦ, Σπύρου Γιακουμάτου, Ἠλία Κρητικοῦ, Ἐδουάρδου Χόρν, Β. Μπαρδῆ, Χρ. Νεστορίδη, Δημ. Πανουργιᾶ, Τζὼν Τζέτζερη, Ἀλ. Μαρ., Δημ. Λάμπρου, Παύλου Βέργα, Γ. Χατζηλάκου. Στοὺς ἄνω κυρίους καὶ δεσποινίδες θ' ἀπαντήσω τὴν ἄλλη βδομάδα.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ — ΠΑΤΡΑΙ

ΑΘΗΝΑΙ : Εὐαγγελιστρίας 24

Πλέξεις εἰς πατρὸν δωρεὰν παρὰ εἰδικῶς μορφωθείσης ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δεσποινίδος.

Συμπληροῦντες τὸ κάτωθι δελτίον καὶ ἀποστέλλοντες εἰς τὴν ἄνω Δ)σιν, λαμβάνετε ταχυδρομικῶς δωρεὰν ἕνα φιγουρίνι Εὐρωπαϊκὸ μὲ πλεκτά:

Ὀνοματεπώνυμον .. ..

Δ)σις .. ..

Πόλις .. ..

ΝΕΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ

ΤΟ ΓΚΡΕΜΙΣΜΕΝΟ ΠΑΛΑΤΙ

Ὅταν τὸ σκοτάδι πέσῃ πυκτὸ στὴ γῆ καὶ γὼ βρεθῶ σὲ κάποιο γνωστὸ λημέρι, ἄθελα θ' ἀναπολῶ ἕνα εὐτυχισμένο βράδυ, ποὺ εἶχα γύρει στὴν ἀγκαλιά σου, στὸν τόπο αὐτό, χωρὶς δισταγμό. Δὲν σοῦ εἶπα ψεύτικα λόγια, δὲν εἶπα: ὄχι. Σ' εἶχα τόσο πολὺ ποθήσει ποὺ ἔκλεισα τὰ μάτια μου κι' ἄφηκα τὸν ἑαυτό μου ἐλεύθερο στὶς θωπεῖες σου. Ἴσως νὰ μὴν ἔκανα καλά! Μὰ δὲν εἶχα τὴν δύναμι ν' ἀντισταθῶ. Ἦταν σὰν κάποιο προαίσθημα ποὺ μοὔλεγε: «Ρούφηξε ἀπόψε ὅλο τὸ ποτῆρι τῆς ἡδονῆς, γιατὶ δὲν θὰ τὸ ξανάβρῃς ποτὲ μπρός σου». Κι' ἀλήθεια, ἀπὸ τότε δὲν ξανασυναντηθήκαμε πιά.

Ὁ φθόνος τῶν ἄλλων ἔφτασε νὰ γκρεμίσῃ τὸ παλάτι ποὺ τόσον καιρὸ κτίζαμε. Καὶ μεῖς ἀπὸ δειλία δεχτήκαμε τὴν καταστροφή του.

(Αἴγιον) Θ. ΚΑΡ - ΟΣ

……

Η ΣΥΧΩΡΕΣΙ

Ἄχ μὴ μιλήσῃς. Καὶ μιὰ σου λέξι ἀνώτερο ἀπ' τὴ δύναμί μου εἶναι ν' ἀκούσω. Ὅ,τι θὰ εἶχες νὰ μοῦ πῇς μὲς τὴν ψυχή μου ἀντηχεῖ.

Μὴν κινηθῇς. Νοιώθω πὼς χάνω ὅλο μου τὸ θάρρος. Στάσου ἐκεῖ. Θέλω στὰ πόδια σου νὰ πέσω καὶ νὰ κλάψω. Μὴ μὲ κοιτάξῃς. Φοβᾶμαι ν' ἀντικρύσω μέσα στὰ μάτια σου τὴν ,αλωσύνη. Ξέρω πὼς μ' ἔχεις συχωρέσει. Τὴ θέσι ποὺ ἄτιμα ἐγκατέλειψα στὸ πλάϊ σου μοῦ ξαναδίνεις. Ὅμως ἀπόψε, ὡς διάβαινα τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ σου, ποὺ ἄφησες ν' ἀνοίξῃ γιὰ νὰ μπῶ, ἔτρεμα σὰν νὰ πέρναγα κάποιου ἱεροῦ τὴν πύλη. Καὶ σὺ μοῦ φάνηκες μεγάλος σὰν Θεός.

Κι' ἔνοιωσα πὼς κυρὰ δῶ μέσα δὲ μπορῶ πιὰ νἆμαι... Μήτε στὸ πλάϊ σου, σὰν ἴση νὰ σταθῶ.

Εἶμαι γι' αὐτὸ παρὰ πολὺ μικρὴ καὶ ταπεινή.

Ἄσε στὰ πόδια σου νὰ πέσω καὶ νὰ κλάψω, σκεπάζοντας τὸ πρόσωπό μου στὶς παλάμες μου.

ΜΑΡΙΑ ΤΑΚΗ

ΣΤΗ ΘΕΑ ΜΟΥ

Μέσ' στὰ λαβάστρινά σου κάλλη
ψυχὴ ἁγνὴ καὶ ταπεινὴ
χάρι σοῦ πρόσφερε μεγάλη
κάποια μορφὴ θεοτεινή.

Καὶ γὼ σὰ λάτρης θαμπωμένος
ἀντικρυ στὴ γλυκειὰ θωριά σου
κλίνω τὸ γόνυ γητεμένος
λίγη ζητώντας συμπονιά σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

ΤΟ ΓΙΑΤΙ

Νὰ τὸ γιατὶ διστάζω νὰ σοῦ πῶ
ὅ,τι γιὰ σένα κρύβω στὴν καρδιά μου
νὰ φανερώσω πὼς βαθειά μου σ' ἀγαπῶ
πὼς εἶσαι σὺ ἡ μόνη συλλογιά μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Σ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Βόλος

……

ΘΥΜΗΣΕΣ

Ἀπόψε μέσα στὸν πνιχτὸ τῆς πλάσης
[τὸν ἀγέρα,
ποὺ πνίγετ' ἡ λαλιά,
Φαντάζουν μέσα στ' ἄπειρο, διαβαίνουν
[πέρα πέρα
κι' ἀστροφεγγίζουν τὰ παληά....

Καὶ τρεμοφέγγουνε δειλὰ κάποιες πα-
[ληὲς ἐλπίδες
—ἀπ' τ' ἄπειρου τὰ μάκρη—
Μὰ τῶν ὀνείρων τῶν παληῶν τὶς πλάνες
[χρυσακτίδες
θαμπώνει κάποιο δάκρυ...

Γ. ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ

Ἀμάρι.

ΕΝΑ ΤΕΛΟΣ

Τὸ θλιβερὸ καὶ μελαγχολικὸ βλέμμα του περιφέρονταν ἀπὸ τὰ δέντρα μὲ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ στὸ σκοτεινὸ βουνὸ ποὺ διαγραφόταν στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα. Ἡ βροχὴ ἔπαιζε μονότονη μουσικὴ στὰ βρωμισμένα τζάμια τῆς κάμαράς του κι' οἱ σταγόνες ποὺ γλυστροῦσαν στὸ γυαλὶ ἔμοιαζαν μὲ τὰ δάκρυα ποὺ κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια του. Ἕνας κουρελῆς πατώντας μὲ τὰ γυμνὰ βρώμικα πόδια του στὶς λάσπες τοῦ ἄθλιου δρόμου τοῦ τράβηξε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἔφερε κάμποσες βόλτες μέσ' στὴν κάμαρη, σὰν φυλακισμένο θηρίο κι' ὕστερα βαρὺς ἔπεσε στὸ σανιδένιο κρεββάτι του. Πόσο ἤθελε ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἄθλια αὐτὴ ζωή. Ὁ βραχνᾶς τοὔσφιγγε τὸ στῆθος. Σηκώθηκε καὶ πλησιάζοντας τὸ παράθυρο ἀνάπνεε μ' ὅλη τὴ δύναμί του τὸν ὑγρὸ φθινοπωρινὸ ἀέρα. Στὸ νοῦ του ἔρχονται οἱ παλιὲς εὐτυχισμένες μέρες. Μὲ τί ὄνειρα καὶ γλυκειὲς ἐλπίδες ξεκίνησε γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς ζωῆς!! Μὰ τὰ ὄνειρά του τώρα γκρεμίστηκαν, τὰ φτερά του κόπηκαν κι' ἡ σκληρὴ πραγματικότης ὀρθώθηκε μπρός του. Δούλευε σὲ μιὰ Τράπεζα. Στὴν ἀρχὴ δούλευε μὲ ὄρεξι, ἀδιάκοπα. Ἦταν εὐτυχισμένος. Σιγά-σιγὰ ὅμως ἡ μονοτονία τῆς ζωῆς αὐτῆς ἄρχισε νὰ τὸν τυραννᾷ. Ἕνα καταθλιπτικὸ βάρος πίεζε τὸ στῆθος του ὅταν σκυμμένος στὸ γραφεῖο του ἔκανε ἀνιαροὺς λογαριασμούς. Ἄρχισε νὰ παραμελῇ τὴ δουλειά του, νὰ γίνεται μισάνθρωπος, νὰ ζηλεύῃ τοὺς ἀνωτέρους του. Ὤ, ἂν μποροῦσε νὰ βρίσῃ κατάμουτρα τὸν προϊστάμενό του μὲ τὸ φαλακρὸ κεφάλι καὶ τὴν σὰν ἀμπάρι βαποριοῦ κοιλιά. Δάκρυα ἀγανάχτησης αὐλάκωναν τὰ χλωμὰ μάγουλά του, ὅταν μόνος κλεινόταν στὴν καμαρούλα του. Σὰν τρελλὸς σφάδαζε στὸ κρεββάτι του καὶ τραβοῦσε μὲ λύσσα καὶ ἀπόγνωσι τὰ σγουρὰ μαλλιά του. Καὶ τώρα ξαναδιάβαζε τὸ γράμμα τοῦ πατέρα του, ποὺ τὸν καλοῦσε νὰ γυρίσῃ στὴν ἐπαρχία, γιὰ τὰ τὸν βοηθήσῃ στὶς δουλειές του. Στὸ νοῦ του ξανάφερνε τὴν οἰκογενειακή του ζωὴ στὴν μικρὴ ἐπαρχία. Αὐτὸς ἦταν ξένος στὸ σπίτι του. Τ' ἀδέρφια του ποὺ εἶχαν γιὰ μόνη ἀσχολία τὸ γλέντι τὸν εἰρωνεύονταν γιὰ τὴ δίψα του στὰ γράμματα. Οἱ ἰδέες του ἦταν ἀκατανόητες γιὰ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς γνωστούς του. Τὸν ἔλεγαν τρελλό. Πόσες φορὲς δὲν τοῦ φάνηκε ἡ ζωὴ χωρὶς κανένα σκοπό, πόσες φορὲς δὲν ἔκλαψε ἀπελπισμένα βλέποντας τὴ μοναξιά του. Ὄχι, προτιμοῦσε τὴν Τράπεζα μὲ τὴν μονοτονία της, ἀπὸ τὴν μαρτυρικὴ ζωή του στὴν ἐπαρχία. Ἄνοιξε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου του γιὰ νὰ βρῇ χαρτὶ ν' ἀπαντήσῃ στὸν πατέρα του. Ξάφνου τὸ σκοτεινὸ πρόσωπό του φωτίστηκε. Τὸ γυαλιστερὸ περίστροφό του μέσ' ἀπὸ τὸ συρτάρι φαινόταν σὰν νὰ τὸν προκαλοῦσε. Ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ σκέφθηκε : τὸν ἑαυτό του ξαπλωμένο σ' ἕνα φέρετρο νὰ κοιμᾶται τὸν αἰώνιο ὕπνο. Ἕνα χαμόγελο διέστειλε τὰ χείλη του. Ἕνας ὑπόκωφος κρότος κι' ὁ γδοῦπος ἑνὸς κορμιοῦ ποὺ πέφτει τάραξαν τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας.

.. ..

«Ηὐτοκτόνησε ὁ Ε. Χ. βληθεὶς διὰ περιστρόφου. Ὁ αὐτόχειρ ἔπασχε ἐκ νευρασθενείας». Αὐτὸς ἦταν ὁ τραγικὸς ἐπίλογος τῆς θλιβερῆς του ἱστορίας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΕΛΟΥ

(Χαλκὶς)

ΠΟΝΕΜΕΝΕΣ ΣΤΡΟΦΕΣ

Ξαναγύρισα κοντά σου, τέλειο συντρίμι τοῦ πόνου... δέξου Σίβα μεγάλε Θεὲ τῆς φωτισμένης χώρας μας τὴ πονεμένη προσευχὴ τῆς τόσο τραγικὰ μετανοιωμένης σκλάβας σου... Νὰ μπρὸς τὰ θεῖα πόδια σου, καίω τ' ἀρωματικὰ φυτὰ τοῦ ἐξιλασμοῦ. Κύττα τὰ φτωχικά μου γόνατα πῶς λύγισαν ματωμένα ἀπ' τὶς ὁλονύχτιες προσευχές, ζητώντας ἐκμηδενισμένη τὴ συγγνώμη σου, γιατὶ καταπάτησα τὸ φριχτὸ ὅρκο τῆς μπαγιαντέρας καὶ δέχτηκα τὸν ἔρωτα...

Καατραμένε ἄπιστε λευκέ, τί κακόπές μου σοὔκανε ἡ μικρούλα Ἰνδὴ χορεύτρια κι' ἦρθες μὲ τὶς ἀστραπὲς τῶν γκριζογάλανων ματιῶν σου νὰ μοῦ ἐμπνεύσῃς ἔνοχα αἰσθήματα;

Ἐπίορκη γιὰ χάρι σου, σ' ἀκολούθησα χωρὶς ἀντίστασι στὴ βορεινὴ πατρίδα σου κι' ἔγινα σκλάβα στὰ ἐρωτικὰ καπρίτσια σου' σ' ἀγαποῦσα... Ἤμουν θαμπωμένη καὶ δὲν ἔβλεπα τὸν βόρβορο ποὺ μέσα του κυλίσθηκα γιὰ σένα, ἀχάριστε.

Τυλιγμένη στὰ θανατηφόρα μάγια σου, δὲν πίστευα ποτὲ πὼς ἡ ἀγάπη σου φλογερή, παθιάρικη, θὰ ξεψύχαγε ὅπως τὸ ἄρωμα τῶν τροπικῶν φυτῶν, θὰ σμίκρυνε τόσο πολύ... ὥστε καὶ τὰ δάκρυά μου νὰ σ' ἐνοχλοῦν καὶ μ' ἄφινες νύχτες πολλὲς νὰ θρηνολογῶ σὰν νυχτοκόρακας στὰ συντρίμια τῶν περασμένων..:

Ἤμουνα γιὰ σὲ τὸ ἄγνωστο, ποὺ δὲ γεύτηκες ποτέ! Τὸ μελαψὸ κορμί μου σὲ ἠλέκτρισε κ' ἐγὼ ἀνήμπορη πρόθυμα σύρθηκα στὸ βωμὸ τοῦ πόθου.

Μ' ἔσερνες κουρέλι ἀνήμπορο στ' ὀργιαστικὸ μεθύσι τῶν αἰσθήσεων, ποὺ στὸ σβύσιμο τῆς ἐρωτικῆς πανδαισίας σου σὰν εἶδες πὼς δὲν κινοῦσα πιὰ τὴν προσοχή, ὁ σνομπισμός σου ἱκανοποιήθηκε ὁλότελα μὲ τὴν ἐπίδειξί μας στὰ κοσμικὰ σαλόνια σου, ὅταν ὁ μαγικὸς χρωστῆρας σου ἀποθανατίζοντας τὸ εἴδωλό μου σ' ἔφερε στὴ σειρὰ τῶν μεγάλων «Μαῖτρ» ἔνοιωσες πλῆξι ἀφόρητη καὶ βάνδαλα ράγισες τὸ κομψοτέχνημα τοῦ μελαψοῦ μοντέλου σου τὴ μεγάλη ἑρμηνεύτρια τῶν ἔργων σου ποὔδινε τὴ σφραγῖδα τῆς μεγαλοφυΐας μὲ τὴ σφοιγηλὴ ζωή της.

Σοῦ τἄδωσα ὅλα: τὴ πιστὴ ἀγάπη τῆς ξωτικῆς ἱέρειας τοῦ Σίβα, περιφρονῶντας τὴ τρομερή του ἐκδίκησι, τὴ δόξα.

Πόσο ἀλήθεια ἄπειρη ἤμουνα γιὰ νὰ πιστέψω στὰ λόγια σου πὤμοιαζαν μὲ τὸ ψιθύρισμα τοῦ κύματος στὴν ἀπεραντωσύνη τοῦ ὠκεανοῦ... Τώρα καταλαβαίνω πὼς τὰ ἡλιοτρόπια μαραίνονται ὅπου φυτρώνουν οἱ μανόλιες...

Καὶ πιά, ταπεινωμένη χύνω δάκρυα πικρὰ μπροστὰ στὸν ἱερὸ βωμό, προσμένοντας τὸ ψυχικὸ ξεκούρασμα νὰ μοῦ ναρκώσῃ τὴ πληγὴ ποὺ μ' ἄνοιξε βαθειὰ ἡ ἀπονιά σου.

Ἔπρεπε νὰ γνώριζα πὼς τὰ τρικυμισμένα χάδια σου κρύβαν ἕνα ἡφαίστειο πόθων ποὺ σὲ λίγο καιρικὸ διάστημα τὸ ξέσπασμά του θὰ μὲ συνέτριβε καὶ θ' ἄφινε ματωμένα τραύματα στὴ τρυφερὴ εὐαισθησία μου. Μοῦ τσάκισες τόσο πολὺ τὴ θέλησι, ὥστε ἡ περηφάνεια μου κείτεται κι' αὐτὴ μαζὶ μὲ τὰ συντρίμια τῆς καρδιᾶς μου ποὺ εἶνε ἀνίσχυρη νὰ μ' ἀποτρέψῃ νὰ σ' ἀγαπῶ, νὰ σαπράζω γιὰ τὴν ἄνανδρη ἀδιαφορία σου ποὺ ὁ χρόνος ἀρνεῖται νὰ θέσῃ τὴ σφραγῖδα του. Σίβα... δός μου τὴ δύναμι νὰ τὸν ξεχάσω... χάρισε τὴ λησμονιὰ σὲ μιὰ νεκρὴ ποὺ τῶν νεκρῶν δὲν ἔχει τὴ γαλήνη...

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ
Θεσσαλονίκη

……

ΞΑΝΘΙΑ ΟΠΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΗΦΙΣΙΑ

Σὲ μεγαλόδενδρου δάσους τὴν βαθειὰ μαγικὴ σιγαλιὰ καλπασμοῦ ποδοβολητὸ ἀντηχεῖ καθαρὸ ρυθμικό. Καὶ νὰ ἀμαζόνα ξανθιὰ σ' ἄλογο μαῦρο μεγαλόκορμο προβάλλει. Μὲ διασκελισμοὺς σταθεροὺς τ' ἄλογο καλπάζει μὲ κινούμενες λάμψεις στὸ κορμί του τὸ μαγικό, κατακάθαρο καὶ μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι περήφανα καμαρώνει χλιμιντρίζοντας ἀπὸ χαρὰ γιὰ τὴν πανέμορφη ποὺ φέρει. Παίρνει ὀμορφιᾶς ἀχτινοβολήματα τὸ ἐναλλασσόμενο φόντο, δένδρα, λειβάδια, κάμπος, βουνά, οὐρανός. Πνοές, ἀέρα εὐτυχισμένες, μαγεμένες χαϊδεύουνε ἐπίμονα δέρμα λαμπερό, διάφανο καὶ δροσᾶτο καὶ ἀναδεύουνε μποῦκλες μυριόσχημες μαλλιῶν, ὅπου τὸ φῶς μπερδεύεται τοῦ ἥλιου, συμπλέκεται, τριπλιάζεται σὲ ὀμορφιὰ καὶ γίνεται χρυσάφι ἀναλυτὸ καὶ πέρνει μύρια σχήματα κινούμενα, ζωντανεμένα μὲ τρελλὰ παιγνιδίσματα, πλέκοντας λογῆς λογῆς χρυσοστέφανα στὴ μεγαλόπρεπη φευγάλα. Ἀέρας, φῶς αἰχμάλωτα ζηλόφθονα ἀκολουθοῦν πειθήνια, φεύγουνε καὶ χάνονται μαζί της στὴν ἀποκαμοσιὰ τοῦ λουλουδένιου κάμπου.

Ὅραμα, φαντασμαγορία φευγαλέα διαβατάρικης ποθογεντήρας λάμψης.

Παραμυθένιας χώρας δραπέτης ἀτίθαση θὰ ἦτο ἢ μαγικῶν νεραϊδότοπων ἢ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς μαγεμένης συντροφιᾶς ἢ τῆς ποθοπλανεύτρας Ἀφροδίτης τῆς τρελλόχαρης παιγνιδιάρικης λαμπροσπηλιᾶς; Ἀσφαλῶς ὅμως ἀπὸ τὶς δυὸ θεὲς ἡ μιὰ θὰ κρυφόφυγε μὲ πονηριὰ καὶ λαμπροπρόσωπη ξανθιὰ 'γινε ἀμαζόνα, γιὰ νὰ ποθομαγέψῃ στὸ μεγαλόπρεπο κυματιστό της πέρασμα ἀφήνοντας ξωπίσω θαυμασμό, γλυκειὰ μελαγχολία, ἀόριστους συλλογισμούς.

ΔΙΚΟΚΟΤΣΗΣ

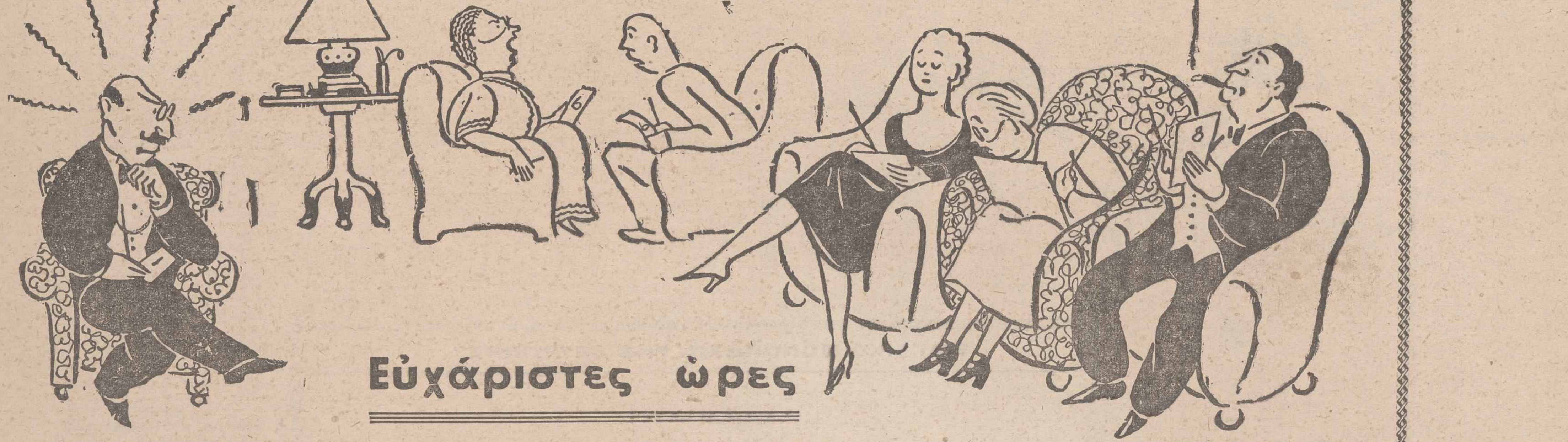

Εὐχάριστες ὧρες

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

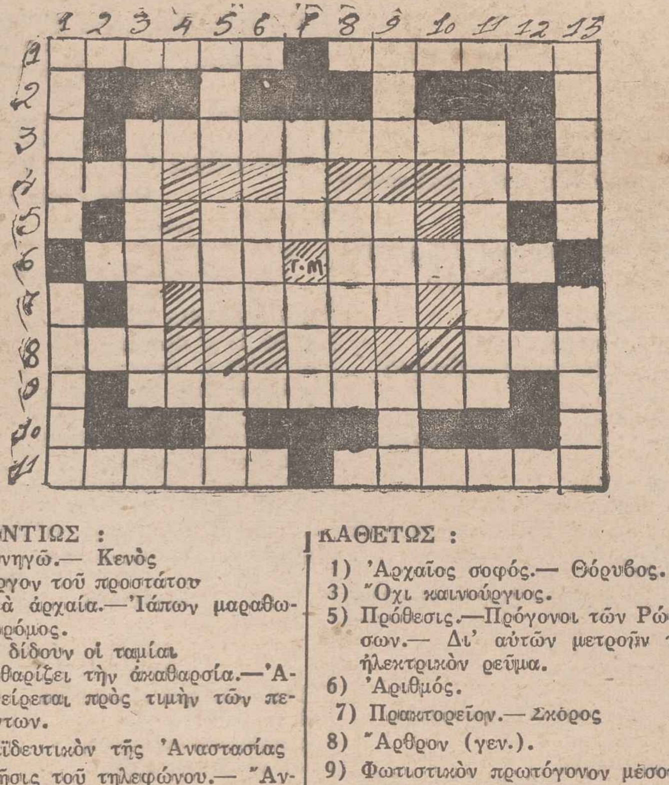

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :
1) Κυνηγῶ.— Κενὸς
3) Ἔργον τοῦ προστάτου
4) Θεὰ ἀρχαία.—Ἰάπων μαραθωνοδρόμος.
5) Τὰ δίδουν οἱ ταμίαι
6) Καθαρίζει τὴν ἀκαθαρσία.—Ἀνεγείρεται πρὸς τιμὴν τῶν πεσόντων.
7) Χαϊδευτικὸν τῆς Ἀναστασίας
8) Κλῆσις τοῦ τηλεφώνου.— Ἄνθος.
9) Πόλις τῆς Μ. Ἀσίας.
11) Ὀρεκτικόν.— Χαρακτηριστικὸς τύπος τῆς Μασσαλίας (γνωστὸς μαζὺ μὲ τὸν Ὀλίβ).

ΚΑΘΕΤΩΣ :
1) Ἀρχαῖος σοφός.— Θόρυβος.
3) Ὄχι καινούργιος.
5) Πρόθεσις.—Πρόγονοι τῶν Ρώσσων.— Δι' αὐτῶν μετροῦν τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα.
6) Ἀριθμός.
7) Πρακτορεῖον.— Σκόρος
8) Ἄρθρον (γεν.).
9) Φωτιστικὸν πρωτόγονον μέσον. —Κατάρα.— Πρόσκλησις.
11) Ἀπασχόλησις.
13) Ἐνδιαίτημα τῶν προβάτων. — Δὲν ἔχει νοῦν.

Ἀποστολεύς: Γ. Α. ΜΠΟΥΡΙΤΣΑΣ

ΜΟΛΥΒΙΑ ΚΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΑ
RADIUM-GOLD
ΠΡΟΪΟΝ A.W. FABER

Τὸ ἰδεῶδες μολῦβι δι' ἀντίγραφα καὶ ὑπογραφάς.
ΠΟΙΟΤΗΣ ΑΡΙΣΤΗ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΕΓΙΣΤΗ
Ἐπομένως εὐχάριστος ἐργασία καὶ οἰκονομία χρήματος.
ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΑ
εἰς ὅλα τὰ καλὰ χαρτοπωλεῖα

A.W. FABER "CASTELL"

„SPECIAL"

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 1ον

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :
1) Νέον — Ὕδωρ. 2) Ἀκράτητος. 3) Ὠμό.—Ἥβη. 4) Ὁριζοντία. 5) Ἄνευ.— Βαρῶ. 6) Χάος.— Γῦρε. 7) Ρακί.—να, ως.—Ζήση. 8) Μήν. 9) Ποιὸς, νο, τα. Μαμά. 10) Βίος. — Ἀνία. 11) Ἄκρα.— Πυρά. 12) Νοτρίτσια. 13) Σόο. — Ράς. 14) Πομπαδούρ. 15) Αἰτῶ.— Ὄρος.

ΚΑΘΕΤΩΣ :
1) Γερμανία.—Ἄλκηστις. 2) Κῶς. 3) Ἀνὰ. — Οὐχί.—Ἰβάν. — Πῶς. 4) Χάρτινον.— Νόστιμον. 5) Σάμος. 6) Βάτ.— Ομ.— Σι. -- Ἄνω. 7) Γωνία. 8) Πατιτοῦς.—Ἀναστολή. 9) Σῦς.— Αβεζ.— Μάπα. — Ρόζ. 10) Ἥρα. 11) Βωρβαρᾶς. — Μάρμαρον.

…………

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 2ον

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ :
1) Ἰαπωνία.—Γιάκ. 2) Ἰώ.—Λὺ. Σέκε. 3) Νοσοκομεῖον. 4) Πνοή. — Γωνία. 8) Πατιπούς.—Ἀνατολή. 9) 5) Κύνας.—Μί. 6) Ντό.— Ἔρ. — Ἄνω. 7) Κεκρωπία.—Κίνα. 8) Ἀλὸ.—Πῦρ. 9) Ὑμῶν Ἰρκάτσικη. 10) Ἄρα.—Οἰκία. 11) Ἰὸς—Λῦκος. 12) Ασο—Ἀκ—τὶς—πας. 13) Κέντ.— Νίτσε—Πρωΐ. 14) Ὑμῶν—πάω. 15) Δελχὶ—Ἄρης.—Σινά.

ΛΥΣΕΙΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

Ἡ «Εὐρώπη» εἶναι τὸ ἄνθος τῶν Ἑλληνικῶν περιοδικῶν. Διαδίδετέ την.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ :

Λ Α Μ Π Α
Α Ρ Η Σ
Μ Η Ν
Π Σ
Α

ΝΕΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

ΤΡΙΓΩΝΟΝ ΑΡ. 1
* * * * = Ὅλος
* * * = Θεὸς ἀρχαῖος.
* * = Ὑπόθεσις.
* = Σύμφωνον.

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΝ
* * * * = Κεφαλὴ (ἀρχαῖα).
* * * * = Χρήσιμον εἰς τὸ φαγητόν.
* * * * = Παιγνίδι τῆς τράπουλας.
* * * * = Ἤπειρος.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Η ΦΩΝΗ
ΤΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ
Ἰδιοκτήτης — Διευθυντὴς :
ΖΑΧ. ΕΠ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Μεγάλη ἑβδομαδιαῖα
ἐφημερὶς

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

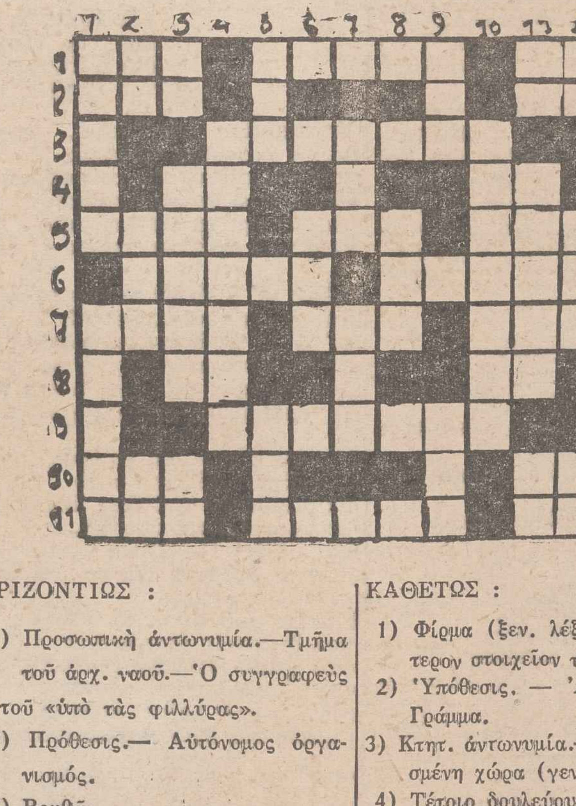

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :
1) Προσωπικὴ ἀντωνυμία.—Τμῆμα τοῦ ἀρχ. ναοῦ.—Ὁ συγγραφεὺς τοῦ «ὑπὸ τὰς φιλλύρας».
2) Πρόθεσις.— Αὐτόνομος ὀργανισμός.
3) Βοηθῶ.
5) Εἶδος μονῳδίας. — Φύλαρχος (Ἀβυσ.).— Ξενικὸν γυναικεῖον ὄνομα.— Φίρμα γνωστοῦ στιλβωτικοῦ.
6) Συνδέω (δημ.).— Ἕνωσις δύο πλακῶν (πληθ.).
7) Κοιλὰς τῆς Γερμανίας, τελευταίως προσαρτηθεῖσα εἰς αὐτήν. —Σῆμα κινδύνου. — Ἐπιφώνημα.
8) Δικό σου.—Ἀγριόχοιρος (ἀρχ.)
9) Ἀρχαῖα Θεὰ τῆς Δικαιοσύνης.
10) Βλέπω.—Ἀρχικὰ γνωστῆς ἀθλητικῆς ἀρχῆς.
11) Ἰάπων μαραθωνοδρόμος.— Σχόλη.— Ὁμοίωματ.

ΚΑΘΕΤΩΣ :
1) Φίρμα (ξεν. λέξις).— Κυριώτερον στοιχεῖον τοῦ ἄρτου.
2) Ὑπόθεσις. — Ἀρχαῖα Θεά.— Γράμμα.
3) Κτητ. ἀντωνυμία.— Αἱματοκυλισμένη χώρα (γεν.).
4) Τέτοιο δουλεύουν οἱ ὑπάλληλοι Τραπεζῶν κλπ.
5) Ὁμοιωματικόν. — Ἀριθμητικόν.
6) Πρόγονοι τῶν Ρώσσων.
7) Συντροφία (στὶς ἐμπορικὲς ἐπιχειρήσεις). — Γάϊδαρε καὶ Γάλλος συγγραφεύς.
8) Προσωπικὴ ἀντωνυμία.
9) Προσωπικὴ ἀντωνυμία. — Σύνδεσμος καὶ κλωστὴ (αἰτ.).
10) Γινομένοι καρποὶ (αἰτ. πληθ.).
11) Γράμμα τοῦ Γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. — Θροΐσμα. — Πρόθεσις (ἀρχ.).
12) Εὐκτικὸν μόριον. — Ἀριθμητικόν.— Νότα Βυζαντινή.
13) Ἡ Ροδέα (δημ.).—Ἀρχαία πόλις, πλησίον τῆς Τρωάδος.

ΟΙΚΟΣ
ΟΡΕ
44 ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 44
ΚΟΠΤΙΚΗ - ΡΑΠΤΙΚΗ
παντὸς εἴδους γυναικείων φορεμάτων, παιδικῶν, ἐσωρρούχων καὶ πυτζαμῶν.
Διδασκαλία τοῦ ἰδίου κ. ΟΡΕ ἐπὶ 11ετίαν εἰδικευθέντος εἰς Παρισίους, Λονδῖνον, Ἀθήνας.
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ
οἰκογενειακόν, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς κ. ΟΡΕ
Ὁ ἔντυπος κανονισμός μας ἀποστέλλεται δωρεάν.
Φορέματα ἕτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ.
Δεχόμεθα ραπτικὰ μὲ 300 δραχμὰς καὶ ἄνω.

ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΓΓΥΗΤΟΥ ΣΚΥΡΙΑΝΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ

Ἕτοιμαι ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑΙ
Σκυριαναὶ Δρ. 7.500 καὶ 10.900
Βυζαντιναὶ » 16.400
Ἀγγλικαὶ » 23.000
10 κομμάτια

ΤΟΡΤΟΡΕΛΗΣ

Ἕτοιμα σαλόνια καὶ χὼλ Σκυριανά, Βυζαντινὰ καὶ Ἀγγλικά, τὰ 10 κομμάτια ἀπὸ 3.000 καὶ ἄνω.

Ἐργοστάσιον καὶ ἔκθεσις γωνία Πειραιῶς καὶ Κολοκυνθοῦς 2. Τηλ. 54.737

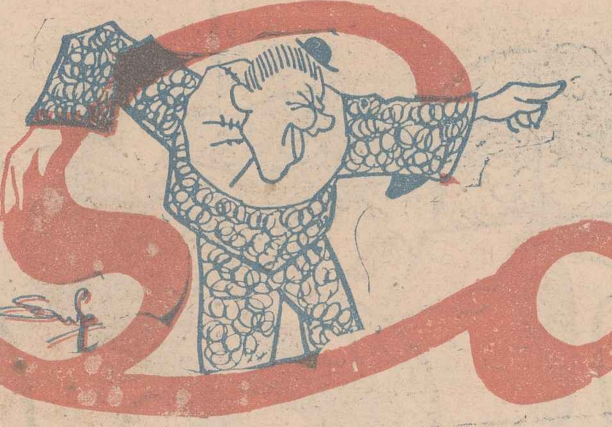

Σάτιρα

Τὸ Ρολόϊ μου

Ἕνα μυστήριο, στὸ ρολόϊ μου συμβαίνει
Ποὺ δὲν μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ ἐξηγήσω
Σὰν σ' ἔχω ἐγὼ κοντά μου «μπρός» πηγαίνει
Καὶ σὰν σὲ περιμένω... πάε: πίσω!

Ὢ καμμιὰ ὥρα θὰ μὲ πιάσουν ἰνάτια
Κι' ἀπάνω ὅπως θἆμ' ἐγὼ στὴ φόρα μου
Θὰ κάνω τὸ ρολόϊ μου κομμάτια
Κι' ἔτσι θὰ πῶ... ὅτι ἐσκότωσα τὴν ὥρα μου!

ΤΖΣ

Καϋμοί...

Κάηκε ἡ καρδούλα μου
Κι' ἔχει γίνει «κάρβουνο»
ἀπὸ τὰ ἰνάτια σου
Πῆρες σὺ τὸ κάρβουνο
μωρὴ ἀφιλότιμη
κι' ἔβαψες τὰ μάτια σου.

Κι' ὅσο «αἷμα» χύθηκε
ὅταν ἐκαιγόντανε
σὺ δὲν τὸ λυπήθηκες,
ἄσπλαχνα τὸ μάζεψες
καὶ στὰ χείλια τὤβαλες
καὶ μοῦ... μπογιατίστηκες!

Ο ΚΑΫΜΕΝΟΣ

Τὸ ξύλο

Ἀπ' τὸν Ἀδὰμ πῆρ' ὁ Θεὸς δύο πλευρὰ
Καὶ τσούπ, ἀμέσως τὴν κυρία Εὔα φτιάνει
Καὶ τήνε δίνει στὸν Ἀδὰμ διὰ... κυρὰ
Χωρὶς παπάδες καὶ κουμπάρους καὶ στεφάνι.

Μὰ γιὰ νὰ ζήσουνε κι' οἱ δύο τους καλὰ
Νὰ σᾶς θυμήσω, ἀναγνῶσται μου ὀφείλω
Ὅτι ἐσκέφτηκε ἕνα τρόπο ὁ Ἀδὰμ
Κι' εὐθὺς τὴν Εὔα τήνε τάραξε στὸ ξύλο!

Εἶνε στὸ «ξύλο» ἐφευρέτης ὁ Ἀδὰμ
Γιατὶ τὸ ξύλο μόνο αὐτὸς τὸ πρωτοβρῆκε
Γι' αὐτὸ καὶ λέει ἡ παροιμία μας σωστὰ
«Τὸ ξύλο ἀπ' τὸν Παράδεισο πὼς βγῆκε!»

Ο ΞΥΛΟΘΡΑΥΣΤΗΣ

ΔΥΟ ΕΙΔΩΝ

Νυφάδες!

Ἐχτὲς τὸ βράδυ ἀρχινᾶ
ὁ κόσμος νὰ παγώνει
καὶ στὰ ψηλά μας τὰ βουνὰ
πυκνὸ ἔπεφτε χιόνι

Καὶ ὅταν ἔγινε γνωστὸ
πῶς πέφτουνε .... νυφάδες
στὸ δρόμο βγῆκαν οἱ γαμπροὶ
καὶ οἱ προξενητάδες

Γιατὶ ἔχουν τοῦτο τὸ καλὸ
οἱ ἄσπρες οἱ ...νυφάδες.
ὅτι δὲν ἔχουν.... πεθερὲς
μὰ οὔτε καὶ.... κουνιάδες.

Τέλος ἔγινε σύγκρισις
νυφάδων μὲ.... κυρίες
κι' αὐτὲς ποῦ παντρευόμαστε
βρεθήκανε πιό... κρύες.

Ο ΚΡΥΟΣ

ΜΑΓΚΙΚΟ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΤΗΣ «ΕΥΡΩΠΗΣ"

Τζογὲς καὶ Κατινάκι ἀλληλογραφοῦν λιγάκι

(Τὸ Κατινάκι σήμερα γιὰ «γάμο» συζητάει
καὶ τὸν Τζογὲ ἐπίμονα νὰ παντρευτῇ ζητάει.
Μὰ ὁ Τζογὲς ποὺ τίποτα, γιὰ γάμο δὲν ἀκούει,
τῆς ἐξηγεῖ, τὴν «πρόταση» γιατὶ τὴν ἀποκρούει!....Γ.

Ἀγαπημένε μου Τζογέ,
μὲ τὸ κοστοῦμι τὸ ριγέ,
ποὺ καὶ φαντάρος τὸ ἐφόραγες ἀκόμη
Θέλω ἐγὼ χωρὶς ντροπῆς
ἔτσι σταράτα νὰ μοῦ πῇς
περὶ τοῦ «γάμου» ποίαν ἔχεις ἐσὺ γνώμη!

Θέλω κι' ἐγὼ νὰ παντρευτῶ,
ἤγουν νὰ νοικοκυρευτῶ
κι' ἀφοῦ τὴ βρίσκεις μία τέτοια εὐκαιρία
Κι' ἐσὺ σὰν ἄντρας νὰ φανῇς,
μιὰ ποῦμαι ἐν τάξει δεσποινὶς
τῇ ἐπεμβάσει σου νὰ γίνω καὶ...κυρία!

Νὰ ὑποφέρω δὲν μπορῶ,
βαρέθηκα τόσον καιρὸ
νὰ περιμένω ἡ δόλια ἔκανα νισάφι,
Ὑπομονεύω μὲ στανιά,
καὶ μὲ ξομπλιάζει ἡ γειτονιὰ
πὼς κινδυνεύω πιὰ νὰ μείνω εἰς τὸ ραφι!

Πάντα μοῦ φέρεσαι Τζογές,
καὶ διαρκῶς ὑπεκφυγὲς
στὸ γάμο μας, θὰ βρίσκεις καὶ ἐμπόδια,
Θἄθελα νἄξαιρα γιατί;
Μήπως μοῦ λείπει κἄτι τι,
μήπως δὲν ἔχω τ' ἀπαιτούμενα ἐφόδια;

Ὅτι σοῦ λένε μὴν ἀκοῦς,
μὴν τοὺς πιστεύεις τοὺς κακοὺς
ποὺ τὸν ἐχθρεύουνται τὸ γάμο ἀπὸ πίκα
Αὐτοὶ δὲν ἔχουνε μυαλά,
ἔχει τοῦ κόσμου τὰ καλὰ
ὁ γάμος, βρὲ Τζογέ μου, ἔχει γλύκα!

Ὁ γάμος εἶναι ἱερός,
καὶ ἦρθε ξαίρεις ὁ καιρὸς
νὰ κανονίσης τὰ «στεφάνια» καὶ τὶς «βέρες»
Νὰ γίνω σύζυξ δηλαδή,
νὰ κάνουμε κι' ἕνα παιδὶ
νὰ τὸ λατρεύω ὅπως ὅλες οἱ ...μητέρες!

Θὰ σοὔχω ἕνα σπιτικό,
περήφανο κι' ἀρχοντικὸ
ποὺ ἡ γειτονιὰ ἅμα τὸ δῇ θὰ τὸ ζηλεύει,
Νὰ πάρουμε καὶ τὴ μαμᾶ,
ποὺ τόσο ἡ δόλια σ' ἐχτιμᾶ
καὶ πίστεψέ με ἡ καϋμένη σὲ ...λατρεύει!

Στὰ μάτια θὲ νὰ σὲ κυττῶ,
φουστάνια δὲ θὰ σοῦ ζητῶ,
οὔτε καὶ λοῦσα καὶ φτιασίδια ἐγὼ ξετσίπωτα
Δὲ θὰ πηγαίνω πουθενά,
μιὰ παντρεμένη δὲ γυρνᾶ
οὔτε σὲ ντάνσιγκ, οὔτε σὲ κέντρα, οὔτε σὲ τίποτα!

Ποτέ μου δὲ θὰ σ' ἀπατῶ,
νἄχῃς πεποίθησι σ' αὐτὸ
καὶ θὰ λατρεύω τὸν ἀνδρούλη μου μονάχο
Στὸ λέω δὲ ἐκ ...περισσοῦ
πὼς δὲ θὰ εἶμαι οὔτε γλωσσοῦ,
στόμα θὰ ἔχω καὶ μιλιὰ ἐγὼ δὲ θἄχω!.....

Θὰ εἶμ' ἐγὼ νοικοκυρά,
θὰ μαγειρεύω καθαρὰ
καὶ θἄρχεσαι νὰ βρίσκῃς τὸ φαγάκι μας
Μὲ εὐτυχία καὶ χαρά,
ἀγαπημένα, τρυφερά,
θὲ νὰ κοιμώμαστε κι' οἱ δυὸ στὸ κρεββατάκι μας!

Τί ἄλλο θέλεις νὰ σοῦ πῶ;
τὸ ξαίρεις πόσο σ' ἀγαπῶ
καὶ περιμένω νὰ γενῶ δική σου γυναικοῦλα
Καὶ λαχταράω καὶ ποθῶ
πότε στὰ πέπλα θὰ ντυθῶ
καὶ νὰ ποζάρω καὶ ἐγὼ στὸ πλάϊ σου νυφοῦλα!

Ταῦτα καὶ μένω,
νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς περιμένω
νὰ ξαίρω: τί νὰ κάμω;
Νὰ τοιμαστῶ γιὰ γάμο;

ΤΟ ΚΑΤΙΝΑΚΙ

Ρὲ Κατινάκι μου καλό,
γιὰ πές μου σὲ παρακαλῶ,
τί ἔχεις πάθει καὶ μοῦ θὲς καλὰ καὶ σώνει
νὰ μὲ τυλίξῃς ἐπειδὴ
εἶμαι ἀθῶο ἐγὼ παιδὶ
καὶ στὸ λαιμὸ νὰ μοῦ περάσῃς τὴν.....ἀγχόνη;!

Πόσες φορὲς ἔχω σκιστεῖ
καὶ σοῦπα: Ἔχω ὁρκιστεῖ,
μὲ στεφανώματα νὰ μὴν ἀνακατεύουμαι
νὰ ἀγαπῶ παντοτεινὰ
ν' ἀρραβωνιάζουμαι συχνὰ
ἀλλὰ οὐδέποτε ἐγὼ νὰ μὴ παντρεύουμαι;!

Ὁ γάμος ναί.... εἶν' ἱερὸς
κι' οἱ παντρεμένοι σοβαρῶς
ποὺ τὸ πιστέψανε, μᾶς λέν ἀπ' τὸ κακό τους
—ὁ γάμος εἶνε ἱερός,
τὸν εὐλογάει ὁ Θεὸς
ἀλλὰ οἱ γυναῖκες μας ...δὲν ἔχουν τὸν Θεό τους!

Παντρεύεσαι καὶ «σπιτικὸ»
κάνεις ἐσὺ ἀρχοντικὸ
καὶ ἡ γυναῖκα σου ἀντὶ νὰ τὸ κυττάζῃ,
σοῦ τὸ σηκώνει ἐπὶ ποδὸς
γιατὶ εἶνε τώρα τῆς μοδὸς
καὶ πρέπει ἡ σύζυγος τὸ σπῆτι νὰ ρημάζῃ!

Λὲς «νὰ μοῦ κάνεις καὶ παιδὶ»
Θὲς νὰ πιστέψω δηλαδὴ;
ὅ,τι κι' ἄν θέλῃς βρέ Κατίνα νὰ μοῦ τάξῃς
δὲν ἔχω ἀντίρρησι σ' αὐτὸ
ἀλλὰ μετὰ τὸν τοκετὸ
στὸν τενεκέ τῶν σκουπιδιῶν θὰ τὸ πετάξῃς!

«Νὰ πάρουμε καὶ τὴ μαμά,
λὲς εἰς τὸ σπίτι μας σιμὰ»
νὰ μὲ ξεκάνεις θὲς μιὰ ὥρα πιὸ ἀρχήτερα;
νἄγω μαζύ μου πεθερά;
νὰ πάθω τέτοια συμφορά;
δέν τρώω ἕνα μαγκάλι ὅλο κάρβουνα καλλίτερα;

«Στὰ μάτια θὲ νὰ μὲ κυττᾶς
φουστάνια δὲ θὰ μοῦ ζητᾶς»,
αὐτὸ μοῦ γράφεις, ὅμως λὲς καὶ πάλι ψέμματα
γιατὶ, μόλις μὲ παντρευτῇς
ἐγὼ θὰ γίνω.....γυμνιστής
κι' ἐσὺ θὰ ἔχεις ....ἑκατὸ εἰδῶν φορέματα!

«Δὲ θὰ πηγαίνεις πουθενὰ
μιὰ παντρεμένη δὲν γυρνᾶ»
μοῦ λὲς, μὰ ξέρω τῆς γυναῖκας τὰ ἐλαττώματα
στὸ σπῆτι θἆμαι ὁ φτωχὸς
νὰ περιμένω μοναχὸς
κι' ἐσὺ θὰ ἔρχεσαι στουπὶ τὰ ξημερώματα!

«Ποτέ σου δὲ θὰ μ' ἀπατᾶς»
νὰ σὲ πιστέψω μοῦ ζητᾶς
καὶ θὲς τοῖς μετρητοῖς νὰ σοῦ τὸ πάρω
μὰ ἡ παντρεμένη τὤχει ἀρχὴ
ὅταν θὰ μένῃ μοναχὴ
νά... τὰ ζαβώνει ποῦ καὶ ποῦ μὲ τὸν .... κουμπάρο!

Ὅσο γι' αὐτὸ τὸ «ἐκ περισσοῦ
ποὺ λές, πὼς δὲ θἆσαι γλωσσοῦ»
νὰ ξέρεις, καὶ αὐτὸ τὸ βάζω μὲ τὰ ἐπιχειρήματα τὰ τόσα σου
βρὲ μὴ μοῦ γίνεσαι τσαγκὴ
βρὲ Κατινάκι, καὶ μουγκὴ
ἄν εἶσαι, μετὰ τὸν γάμο ἔχω φόβο ἀπὸ τὴ γλῶσσα σου!

«Θὰ εἶσαι σὺ νοικοκυρὰ
θὰ μαγειρεύῃς καθαρὰ»
μοῦ λές, ἀλλὰ ἐδῶσαι καὶ ἐδώμαστε
ἄν παντρευτοῦμε δὲν μπορεῖ
θ' ἀρχίσει ἡγκρίνια ἡ φοβερὴ
κι' ἀντὶ νὰ τρῶμε στὸ τραπέζι.... θὰ τρωγώμαστε!

«Μὲ εὐτυχία καὶ χαρὰ
ἀγαπημένα τρυφερὰ
θὲ νὰ κοιμώμαστε», μοῦ λές, δὲν ἀμφιβάλλω
μὰ κἄνα βράδυ ὅταν θἄρθῶ
στὸ σπῆτι μου νὰ κοιμηθῶ
εἰς τὸ κρεββάτι μας θὰ βρῶ καὶ κἄναν ἄλλο!

Τί ἄλλο θέλεις νὰ σοῦ πῶ;
τὸ ξέρεις κι' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ
μὰ μέ στεφάνι οὐδέποτε σὲ παίρνω γυναικοῦλα
ἄκου! Δὲν γίνεται αὐτὸ
νὰ παντρευτῶ ἀδυνατῶ
«μὴ μοῦ χαλᾶς τὰ γοῦστα μου καὶ παρεμοῦτα οὖλα!....

Ο ΤΖΟΓΕΣ

Τά... λοιπά!

Σ' ἀγάπησα, μ' ἀγάπησες πολὺ
ἐχάρισες σὲ μένα τὴ καρδιά σου
μὲ λίγωσε τὸ λάγνο σου φιλὶ
καὶ μέθυσα ὁ φτωχὸς στὴν ἀγκαλιά σου

μά... αὐτὰ εἶνε λίγα σ' ἕνα νηὸ ποὺ ἀγαπᾶ
κι' ἄν θέλῃς πιὸ λιανὰ νὰ στὸ ξηγήσω
ἢ δόσμου βρὲ μικρή καί.... τὰ λοιπὰ
ἢ ὅσα μοὔχεις δώσει...πάρτα πίσω!

Ο ΦΑΤΑΟΥΛΑΣ

Ἡ Μαργαρίτα!

Μιὰ μαργαρίτα μάδησα
νὰ δῶ ἄν μ' ἀγαπᾶς
καὶ κείνη μ' ἀποκρίθηκε:
—Ἀφοῦ καλὰ σὲ μάδησ
καὶ στἄχει φάει ὅλα
κι' ἀφοῦ ψιλὴ δὲ σ' ἄφησε,
μέσα στὴ πορτοφόλα
δὲ σ' ἀγαπᾶ μὰ σὲ μισεῖ
καὶ μ' ἄλλονε πηγαίνει
κι' ἔτσι κι' ἐγώ, μωρέ, κι' ἐσύ,
εἴμαστε ....μαδημένοι

ΕΓΩ

....

Ταχυδρομικό!

Ἕνα φιλὶ ποῦ μοὔστειλες
μὲ τὸ ταχυδρομεῖο
ἄς μοὔλειπε καλλίτερα
εἶν' ἄχαρο καὶ κρύο

Στὸ δρόμο ποῦ ἐρχότανε
ἡ γλύκα του ....λιγώστεψε
ἐκρύωσε ἀγάπη μου
κι' ἀνώστεψε!

Εἶνε σταφύλι τὸ φιλὶ
μὲ περισσὴ γλυκάδα
μ' ἄν δὲν τὸ κόψῃς μόνο σου
δὲν ἔχει νοστιμάδα...

Ο ΦΙΛΟ—ΤΕΧΝΟΣ

ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΙΡΟΥ...

Στον οὐρανό!

Βλέπων τὰ χάλια σου οὐρανὲ
λέω ἀλήθεια μὰ τὸ ναὶ
διόλου μὴ μὲ παρεξηγήσεις

πῶς θἆσαι ἢ καταστροφεὺς
ἢ θἄχῃς γίνῃ ..... συγγραφεὺς
καὶ γράφεις .... ἐπιθεωρήσεις...

ΣΗΜ.—Τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ παγερὸν
ἀφιερωμένο στὸν καιρὸν
ἐγράφτηκε τὴν περασμένη τὴν βδομάδα
γι' αὐτὸ εἶναι ....ὅλο κρυάδα!....)

ΣΩΤΟΣ—ΑΣΩΤΟΣ